

6-74- Feb 19 0- 11

A

Sermones fratris Antonij de
Bitonto ordinis fratrum minorum
de obseruantia super epistolas
dominicales per totum annum.
Et super epistolas quadragesimales.

R. 20.931 (2)

Faint, illegible text, possibly bleed-through from the reverse side of the page.

Incipiunt sermones venerabilis religiosi et doctissimi viri patris: fratris antonii de Bitonto: ordinis fratrum minorum de obseruantia, super epistolas dominicales per totum annum valde vtilis: et delectabiles.

Dominica prima de aduentu: de negligentia. Sermo primus.

Ratres Sciētes

quod hora est iam nos de somno surgere. Ad Romanam. xiiij. hec verba

scribunt. **H**ic exordium patris sermonis, a doctoribus queritur. Utrum negligentia sit peccatum? Et dicunt quod negligentia importat defectum debite sollicitudinis. **D**is autem defectus debiti actus habet rationem peccati et ideo negligentia est peccatum. **U**nde Seneca in quadam epistola dicit. Turpissima est iactura que propter negligentiam fit. Et Hugo dicit. Negligentia est animi torpor: quo quis minus diligens est in exequendo que exequi debet. **C**ontra quam dicit apostolus verba proposita. **I**n qua epistola per eius expositionem tres questiones declarande sunt.

Prima quarum est de negligentia boni actus operationis. Utrum videlicet negligere operari bona sit peccatum? **I**n principio. **A**lia est de negligentia boni exempli demonstrationis. Utrum videlicet non dando bonum exemplum sed scandalizando proximum sit peccatum mortale? **I**bi Abiiciamus.

Tertia est de negligentia mali declinationis. Utrum videlicet negligentia opponatur prudentie qua declinat

malum? **I**bi **N**on in comessationibus. **P**rima questio patris sermonis. Utrum negligere operari bona sit peccatum mortale?

Queritur a doctoribus circa primam partem Utrum negligentia boni operis sit peccatum mortale? Et dicunt quod negligentia que est defectus debite sollicitudinis ut dicit Alexander de Alis Et Thoma. secunda secunde. q. liiij. ar. j. Et provenit ex quadam remissione bone voluntatis: ut dicit idem Thoma. ibidem arti. iij. tripliciter potest contingere.

Uno modo in pretermissione alicuius actus: vel circumstantie que non est de necessitate salutis: nec ex contemptu: et sic est peccatum veniale. **A**lio modo in pretermissione actus vel circumstantie que est de necessitate salutis: et sic est peccatum mortale. **T**ertio modo in remissione voluntatis: quando est tamen remissa circa ea que sunt dei ut totaliter a dei caritate deficiat: et tunc est peccatum mortale. etiam precipue quando negligentia sequitur ex contemptu. **U**nde prover. xix. scriptum est. Qui negligit viam suam mortificabit. **H**inc apostolus ait. Hora est iam nos de somno surgere. **P**rimo propter temporis oportunitatem: quia tempus presens est tempus gratie. **H**inc. ij. Cor. vj dicit. Ecce nunc tempus acceptabile. **E**st etiam tempus penitentie: quod. j. Joannis ij. scribitur. Filioli novissima hora est. **S**ecundo propter mercedis propinquitatem: Quia propior est nostra salus: quam cum credidimus. id est quando fidem suscepimus: et bona opera non habebamus. **T**ertio propter status meritis congruitatem quia nox precessit videlicet legis: aut peccati: dies autem aduentus christi et gratie appropinquavit.

a ij

Dñica. j. aduentus

C Secunda questio presentis sermonis. Utrum videlicet nõ dando bonum exemplũ: et scandalizando proximũ sit peccatũ semper mortale?

Q Uerũ a doctoribus circa scđam partẽ eplẽ Utrum scandalizando proximũ: et nõ dando bonũ exemplũ sit sp̃ peccatũ mortale? Et dicũt qđ scandalũ grece: qđ latini offensio / nẽ vel iniuriã vel impactioẽ vocãt: tam actiue qđ passiuẽ põt esse peccatũ veniale vel mortale. vt dicit Alexãder in secunda parte. Et Tho. scđa scđe. q. xliij. ar. iij. Veniale passiuẽ est: qñ quis ex inordinato dicto vel facto alterius cõmouet motu venialis peccatũ. Mortale passiuẽ est quãdo qs ex inordinato dicto vel facto alterius pcedit vsq; ad peccatũ mortale. Veniale actiue ẽ: qñ qs actũ venialis peccati cõmittit vel actũ q non est s̃m se peccatũ. sed habet aliqđ spẽm mali cũ aliq leui indiscretioẽ committit. Mortale actiue est: siue qñ cõmittit quis actũ peccatũ mortalis siue qñ cõtemnit salutẽ proximi: vt p ea pseruanda nõ ptermittat facere quod sibi libuerit. Hinc apls dicit. Abijciamus ergo opa tenebrarũ. **C** Ubi sciendũ qđ bonũ exemplũ dat: et proximus inde edificat. Primo: qñ peccatũ purgat. Unde dicitur Abijciamus ergo opa tenebrarũ. vzt peccatã. Secdo qñ subiectũ ornat. Unã addit Et induamur armalucis vzt virtutes que dicunt. ij. Cor. vj. arma iusticie. Tertio qñ bonũ opũ eligit: vnã pcludit. sic vt in die honeste ambulem. Quia q ambulat in nocte offendit. Job. xj. qui eni honeste in die ambulãt: cũ xpõ tandẽ

in albis ambulabũt. Quia apoc. iij dicit. Ipsi ambulabũt mecum in albis quia digni sunt. De peni. di. ix. Si. n. inquit.

C Tertia q̃stio pñtis s̃mõis: Utrum vzt negligẽtia opponat prudentie? Uerũ a doctoribus circa tertiã partẽ eplẽ. Utrum vzt negligẽtia opponat prudentie? Et dicit Tho. vbi s̃. ar. ij. Qđ negligẽtia directe opponit sollicitudini: et sollicitudo pertinet ad rationẽ: et rectitudo sollicitudis ad prudentiã: et iõ negligẽtia ad imprudentiã pertinet. Preterea sicut dicit Isido. ij. ethimo. Negligens d̃: quasi nec eligens. Electio autẽ recta eorũ que sunt ad finẽ: ad prudentiã ptinet. Unde negligẽtia opponit prudentie: et ptinet ad imprudentiã. Principiũ prudentie est declinare mala. Sed negligẽs hoc nõ facit. Unã dicit aplus Nõ in cõmessatioibus. Ubi p̃o dissuadet peccatũ opis dicẽs Nõ in cõmessatioibus et ebrietatib. Quia Luce. xxij. deus ait. Attendite ne grauent corda vestra crapula et ebrietate. xxxv. di. in principio. Ebriosi regnũ dei nõ possidebunt. j. Corin. vj. de re. et ve. sc̃toꝝ p̃o. ca. Secdo dissuadet peccatũ oris: dicẽs: nõ in cõtentione. Tertio dissuadet peccatũ cordis: dicẽs: et emulatioẽ. Qz puer. xij. dicit. Nutredo ossiũ inuidia Unã de officu. c. ij. d̃. Non sit inuidia neq; zelus malus inter illos Sed induimini dñm iesum xp̃m. imitãdo cõuersationes sc̃tatis sue: omi diligẽtia et sollicitudine opando bona: dãdo lucis exẽpla. mala vitãdo: vt regnetis in glia p̃ infinita sc̃loꝝ sc̃la. Amẽ.

Domínica sc̄da de aduētū: de virtute patientie Sermo secūdus.

Hecunqz

q scripta sunt: ad nostrā doctrinā scripta sūt: vt per patientiā et cōsolationē scripturarū spem habeamus. Ad Ro. xv. scribunt hec vba. Pro exordio p̄ntis sermōis a doctorib⁹ querit. Utrū ex diuinis scripturis addiscat patientia? Et dicūt q sic: vt patz Ben. iij. de Abel. et Exo. per totū de moyse. Et in libro Job. Et in libro Tobie. Et David in psal. Qui custodit veritatē in sc̄lm: facit iudiciū iniuriā patientibus. Et pro uerbi. xij. Salomō ait. Qui paties est multa gubernat. Et. xvij. ca. ait. Melior est paties viro forti. et Esaie. xlij. Tacui sp: filii paties fui. Et ap̄lus Jacob⁹ in sua canonica. v. c. Patientes estote fr̄s vsqz ad aduentū dñi. Ecce enī agricola expectat p̄ciosum fructū terre patienter ferēs donec accipiat temporaneū et serotinū. Et in multis alijs locis de quibus p̄pter breuitatē taceo. Sed in p̄nti eplā vt ait Ilico. de lyra in expositione eiusdē: optime manifestat cū dicit. Quecūqz scripta sūt ad nostrā doctrinā scripta sunt: vt ad doctrinā patientie qz dicit: vt per patientiam Ad doctrinā interne leticie: qz dicit: et cōsolationē scripturarū. qua tollerant aduersa: Et ad doctrinā optinendę glorie vzt per patientiā: quia dicit: spem habeamus. Spes enī est certa expectatio future glie. In hac igitur eplā pro eius expositione tres questioēs de patientie cōditōe declarande sūt. Prima qua

rū est de patientie cōditione. Utrū vzt patientia possit haberi sine gr̄a. In p̄m̄o Alia est de patientie exemplificatione. Utrū vzt patientia in scripturis exemplificet: ibi: p̄pter quod. Tertia est de patientie fructificatione. Utrū vzt ex patientia habeatur gloria? Ibi Deus autem spei.

Secunda questio p̄sentis sermōis Utrū vzt patientia possit h̄ri sine gr̄a

q Verit̄ a doctoribus circa p̄mā partē eplē. Utrū patientia possit haberi sine gratia? Et dicūt q patientia

ordinatur ad cōseruandum bonū ratiois contra impetū passionis tristicie. Et. Eccī. xxx. dz. Multos occidit tristicia. Et. y. Eho: in. vj. Paulus ait. Seculi tristicia mortē operat. Cū Aug. in lib. de patientia dicit Patientia est qua mala equo aīo tollerant: ne aīo iniquo bona deseramus: per que ad meliora veniamus. Nec igit virtus haberi nō pōt sine charitate: que diligit deū super oīa. Quia bonū p̄pter quod vult aliquis pati malū oportz q sit magis volitū et amatum: q̄ illud cuius etiā p̄uatio generat dolores que patienter tolleramus: et nullū tale est in hac vita p̄ter charitatē q vt dictum est: diligit deus p̄pter se super oīa: et proximus p̄pter deū. Hinc. j. ad Cor. xij. Paulus ait. Caritas patientes est. d. pe. di. iij. Si quis aut Caritas nō pōt h̄ri nisi per gr̄am s̄m illud ad. Roma. vj. Caritas dei diffusa est in cordib⁹ nr̄is: per sp̄m sanctū qui datus est nobis. Cū patet qd patientia nō pōt haberi sine auxilio gr̄e. Hinc David in psalmo ait Ab ip̄o enī. s. deo

Dñica secunda aduentus

patientia mea. Et propterea in prima parte patris epistolae apostolus ait. Deus autem patientiae et solacii. id est dator patientiae et consolationis post tribulationes. Iuxta illud Thob. iij. Post lachrymationem et fletum gaudium et exultationem fundis. Det vobis id ipsum sapere. id est idem mecum sentire: quia sine gratia non sumus sufficientes adversa tollerare: secundum Iesum Christum. id est secundum doctrinam eius: ut unanimiter quantum ad idem veritatem credulitatis. vno ore: quantum ad idem veritatem confessionis. Quod in. x. ca. dixit Eorde credit ad iustitiam: ore autem confessio fit ad salutem. honorificetis deum quantum ad effectum operis. id est veritatem. Quia Iaco. ij. dicitur Fides sine operibus mortua est. j. q. j. ferret. de pe. vj. di. ij. Si enim inquit de sacra unctio ca. vno. §. Quia No. Concordat Ilico. d. lyra. et Tho. 2^a 2^e. q. cxxxvj. articulo tertio.

Secunda quaestio Utrum virtus patientiae in divinis scripturis exemplificetur?

Utrum a doctoribus circa secundam partem epistolae. Utrum haec virtus patientiae in divinis scripturis exemplificetur? Et dicunt quod sic. Primo Gen. xxij. c. ubi dicitur. Quod sic abraham patienter occidebat filium in precepto domini: ita Isaac patienter cum esset. xv. annorum secundum Iosephum patienter patiebatur occidi. Secundo Gen. xxxvij. Ioseph facinus fratrum suorum patienter tulit: et clementer indulgit. Tertio patienter oravit Moyses pro populo peccante. Nume. xvj. Quarto primi Regum xxvj. David patienter tulit persecutionem Saul cuius etiam mortem ploravit. ij. Regum. j. Quinto Job patienter tulit angustias. j. ca. et deinceps. Se-

xto Thobie. ij. mira patientia tulit ipse cecitatem. Septimo Machabeorum. vj. miram patientiam habuit mater cum vij. filiis. Octavo actu. vj. cum tanta patientia Stephanus lapidatus est. Mono patet in hac parte epistolae: ubi dicitur de patientia Christi. Hinc Paulus sequitur. Propter quod suscipite invicem. vobis patienter: sicut Christus suscepit nos infirmos vobis patienter. Dico enim Iesum Christum fuisse ministrum circumcisionis: quod principaliter iudeis missus est: propter veritatem dei ad confirmandas promissiones patrum. Hinc Mathei. xv. dixit. Non sum missus nisi ad oves quae perierunt domus Israel. Salus autem gentium est per misericordiam. Lex enim non fuit data patribus eorum. Unde sequitur Bentes autem super misericordiam honorare deum. Etera patet. **T**ertia questio presentis sermonis. Utrum videlicet ex patientia datur gloria seu habeatur?

Utrum a doctoribus circa tertiam partem. Utrum ex patientia habeatur gloria? Et dicunt quod sic. Primo quod ex patientia sequitur autem magnitudo. Unde Seneca. Magnanimi est iniurias in summa patientia pati. Item secundo habet solatio. j. ad Eor. j. Per Christum abundat solatio nostra. Item tertio sequitur ire mitigatio. Proverbi. xv. Qui patienter est mitigat furorem. Item quarto sequitur doctrinae demonstratio. quia puer. xix. dicitur. Doctrina viri per patientiam noscitur. Item. v. sequitur sapientie ostensio. Unde prover. xiiij. scriptum est. Qui patienter est multa gubernat. Item. vj. summa perfectio. Unde glo. super Job. De patientia perfectio nascitur. Item. vij. virtutum odoris respicitur.

ratio. Hinc Grego. in moralibus. Sicut aromata odorē suū cū inten-
dunt expirāt: ita sc̄ti v̄ri omne qđ
de virtutibus redolet in tribulatiōi-
bus innotescit. Itē. viij. xp̄i imita-
tio. j. De. ij. Christus p̄ nobis pas-
sus est vobis relinquēs exemplum
Item vltimo regni celozū acq̄sitiō.
Mathei. v. ca. Beati qui p̄secutio-
nē patiunt̄ p̄pter iusticiā qm̄ ip̄soz
est regnū celoz. xij. q. v. ad fidem.
xxij. q. j. A recta. Hinc i t̄tia par-
te epl̄e Paulus ait. Deus aut̄ spes
s. largitor: repleat vos oī gaudio: p̄-
pter paciētīā v̄z. et pace in credēdo
p̄dicta. s. vt abūdetis in spe: per cu-
mulū meritorū: z virtute spūs sc̄ti:
cuius sunt p̄ncipaliter opa merito-
ria. Q̄d igit̄ virtus mirabilis paciē-
tiē: que nō nisi diuina gratia possi-
det: que in diuinis scripturis tātis
exemplis ostendit̄. de qua tot fru-
ctus emanāt. De qua Augustinus
ait. Virtus enī que paciētīa d̄r tam
magnum donū est: vt etiā ip̄sius q̄ no-
bis eam largit̄ paciētīa p̄dicet̄:
Qui cum patre et sp̄ritu sancto vi-
uit et regnat in secula.

C Dominica tertia de Aduētū de
gaudio z pace Sermo tertius.

Audete in

G dño semp. Iterū dico
gaudete. Ad Philipē.
iij. ca. hec verba scri-
bunt̄. Pro exordio p̄ntis sermonis
a doctoribus querit̄. Utrū sine cha-
ritate hō possit vere gaudere? Et di-
cūt Alexander de Alē in. iij. parte
et Tho. 2^a 2^c. q. xxvij. ar. j. q̄ non:
Primo q̄ gaudiū ex amore causat̄
vel propter p̄ntiāz boni amati: vel

etiā p̄pter hoc: q̄ ipsi bono amato
inest p̄p̄riū bonū z p̄seruat̄: et secū-
dū hoc maxime p̄tinet ad amorem
beniuolentiē: p̄pter quē aliqs gau-
det de amicorū p̄speritate: etiā si sit
absens: p̄pterea gaudiū spūale qđ
de celo habetur: sine charitate nō
causat̄: q̄ charitas ē amor dei cui⁹
bonū imutabile est: q̄ ipse est sum-
ma bonitas. Et ex hoc ip̄o qđ ama-
tur est in amante p̄ nobilissimū sui
effectum. s̄m illud. j. Jo. iij. Deus
charitas est: et qui manet in chari-
tate: in deo manet et deus in eo. xj.
q. iij. Abijt. Preterea ad Ro. v. scri-
ptū est. Charitas dei diffusa est in
cordibus nr̄is: p̄ sp̄m sc̄m qui datus
est nobis. Sed gaudiū causatur in
nobis p̄ sp̄m sc̄m: s̄m illud ad Ro.
xij. Nō est regnū dei esca z potus
sed iusticia et pax: et gaudiū in spū
sc̄o Ergo charitas est causa gaudiū
Hinc paulus ait. Gaudete in dño
semp. **C** In qua epl̄a p̄ eius expo-
sitione tres questiones declarande
sunt. Prima quaruz est de gaudiū
plenitudine. Utrū v̄z gaudiū hoīs
in hac vita possit esse plenuz? Alia
de gaudiū rectitudine. Utrū v̄z gau-
diū hoīs in hac vita per modestiāz
rectificet̄? Ibi. modestia v̄ra nota
fit. Tertia ē de gaudiū habitudine
Utrū videlicet gaudiū dicat habi-
tudinē ad pacem? Ibi. z pax.

C Questio prima p̄sentis sermōis.
Utrum v̄z gaudium hominis in
hac vita possit esse plenum?

Querit̄ a doctoribus circa
q̄ primā partē epl̄e Utrum
gaudiū hoīs in hac vita
possit esse plenuz? Et dicit
Tho. q. xxvij. ar. iij. q̄ nō. Primo

qz dñs dicit. Jo. xvj. Gaudiū meūz
 in vobis sit: z gaudiū v̄m impleat
 Scdo quia gaudiū cōparat ad desi
 deriū: sicut quies ad motū. Quies
 aut plena est: cū nihil restat de mo
 tu. Un̄ gaudiū plenū est: qñ nihil
 restat desiderandū. Sed quamdiu
 homo est in hac vita: nō quiescit in
 eo desiderij motus: donec pueniat
 ad dei fruitionē. Et tūc implet illd
 psal. Qui replet in bonis desiderij
 tuū. Mā vt dī. j. ad Cor. ij. Oculis
 non vidit: nec auris audiuit: nec in
 co: hoīs ascēdit: que pparauit dñs
 diligētibus se. Ex parte tñ rei de q
 gaudeat solū gaudiū dei est plenuz
 de seipso: qz gaudiū dei est infinitū
 et hoc est cōdignū diuine bonitati
 dei que est infinita. Gaudiū v̄o cre
 ature cuiuscunq; finitū est. qz nulla
 creatura capax est gaudij de deo ei
 pdigni. Inde est q illud gaudiū oī
 no plenū nō capit in hoīe: s; potius
 hō intrat i spm s̄m illd Math. xxv
 Intra in gaudiū dñi tui. Tertio qz
 illud qd est impletū nō pōt esse ma
 ius. Unde Paulus dicit in hac pri
 ma parte eple. Gaudete in dño sp:
 quia in rebus hui⁹ mundi hō nō po
 test plene gaudere: et in signū firmi
 tatis addit: Iterum dico gaudete:
 Mō in lasciujs: nō in pōpis: nō in
 diuitijs: qz vt glosa dicit: erga illū q
 fruitur gaudio tali: deus potius ex
 ercet iusticiam qz mīam. Magna
 enī mīa est nequitia impunita non
 relinquere: ne gaudiū sit in sclo: et
 ne cogat de⁹ in extremo exaie illū
 damnare: quē in hac vita flagellis
 nō castigauit: ergo quisq; dicat illd
 Esaie lxj. Gaudēs gaudebo in dño
 v. di. Sctā romana. et sp: quia be/

nedicam dñm in omni tempore.
 Secunda questio pntis sermōis
 Utrū videlicet gaudium in hac vi
 ta: modestie virtute modificetur?
 Querit a doctoribus: cir
 ca scdam partē eple Utrū
 gaudiū in hac vita mode
 stia rectificetur? Et dicit
 Tho. 2^a 2^e. q. clx. arti. ij. q sic qtuor
 modis: s̄m q quatuor sūt moderā
 da in hac vita. Unū quoz est ai mo
 tus ad aliquā excellentiā. et mode
 rat humilitate Quia s̄m Gregorij
 et Bern. Humilitas est qua hō ve
 rissima sui cognitione sibi ipsi vile
 scit. Aliud est desiderij eoz que pti
 net ad cognitionē: et in hoc mode
 rat studiositas: que opponit curio
 sitati: que est vehemēs applicatio
 mentis ad vane et inutiliter acqui
 rendū vel cognoscendū. Scriptū ē
 enī Eccī. iij. Altiora te ne q̄sieris.
 Tertū est qd p̄tinet ad corpales mo
 tus et actiōes: vt. s. decēter z hone
 ste fiant: tā in his q serio: qz in his
 que ludo agunt. Quartū est qd p̄ti
 net ad extreriore apparatus: puta in
 vestib⁹ z i alijs. Hinc ait apls in 2^a
 parte eple. Modestia v̄a nota sit
 oibus hoīb⁹: vt. s. boni meliores fi
 ant v̄o exēplo Dñs enī ppe est ad
 remunerādū: Et ne sollicitudo tpa
 liū spūale gaudiū tollat. ait: Nihil
 solliciti sitis. vzt supflue: s; in oī ozo
 ne q est eleuatio mētis in deū. et ob
 secratione que est oratio cum adiu
 ratione: cum gratiarū actione: ve
 luti grati. petitiones vestre inno
 scant apud deū Petitio enī est: quā
 do in oratione aliquid determina
 te querit vt dicit Nico. de 2^a. His
 ergo gaudiū in hac vita rectificat.

Tertia q̄stio p̄ntis sermōis Utrū
vzt gaudiū dicat h̄itudinē ad pacē
Uerit̄ a doctoribus circa
q̄ tertiā partē eplē. Utrum
gaudium dicat habitudi-
nem ad pacē? Et dicunt
Alex. et Tho. 2^a 2^e. q. xxix. q̄ hō nō
potest habere gaudium sine pace.
Primo quia sine cōcordiā nō gau-
det hō. Hinc in psalmo d̄r. Ecce q̄z
bonū z q̄z iocundū habitare fr̄s in
vnū. Et pax icludit p̄cordiā. Sc̄do
quia Aug. xix. de ciuī. dei d̄c. D̄ia
appetūt pacē. z ratio: quia oē appe-
tens appetit trāquille z sine impe-
dimēto puenire ad illud qd̄ appetit
aliter gaudere nō pōt. z in hoc cōsi-
st̄ ratio pacis quam Augustinus
d̄ffinit esse tranquillitatē ordinis.
Tertio quia sicut gaudium non po-
test haberi sine charitate ita nec si-
ne pace: q̄ dicit vnionē oīm appeti-
tū in vnū: puta in deū qui diligit
sup oīa: vel in vnū velle z nolle: qz
in li^o de amicitia Tul. ait. Amicorū
est idē velle et idēz nolle. Hoc gau-
diū quantū plenu haberi potest cū
habitudine pacis optauit Jo. bap^a
dicen^o Nō sum ego xp̄s. cognoscē-
do seipsum. vt dicit Euangel. c. p^o
Jo. descriptus. Unde apostolus in
tertia parte huius epistole dicit Et
pax dei que exuperat omnē sensūz
custodiat corda vestra et intelligen-
tias vestras: in christo iesu domino
nr̄o. nō est de textu. Sic ergo gau-
deamus vt cū charitate viuamus
et modestiā seruem^o vt in pace ma-
neamus p̄ infinita sc̄lorū sc̄la. Amē

Dñica quarta de aduentu de p̄-
hibitiōe mali iudiciū. p̄mo quartus

Ic nos exi-

stimet homo: vt mini-
stros xp̄i et dispensato-
res ministeriorū dei.
.j. ad cor. iij. ca. hec v̄ba scribunt.
Pro exordio p̄ntis sermonis a do-
ctoribus querit̄. Utrum iudiciū sit
actus iusticie? Et dicunt Alex. de
ales in. iij. parte et Tho. 2^a 2^e. q. lx.
ar. j. q̄ sic: quia iudiciū p̄p̄ie noīat
actū iudicis. Iudex aut̄ d̄r q̄si ius-
dicēs Ius vero est obiectū iusticie
Uñ iudiciū importat s̄m propriāz
noīs impositionē: d̄ffinitionē iusti-
cie sine iuris. Preterea q̄ aliquis bñ
d̄ffiniat aliqd̄ in opibus virtuosis
p̄p̄ie p̄cedit ex habitu virtutis.
Sicut castus recte determinat ea
que pertinent ad castitatē: z iō iudi-
ciūz qd̄ importat rectā determina-
tionē eius qd̄ est iustū: p̄p̄ie p̄tinet
ad iusticiā. Et p̄hus. iij. Eth̄i. dicit
Homines ad iudicē cōfugiūt: sicut
ad quandā iusticiāz aiātam Sicut
Paulus ait. Sic nos existimet hō
s̄m verū iudiciū. s. qd̄ est actus iusti-
cie. sicut ministros christi: et alia.
In qua eplā: p̄o eius expositio-
ne tres questiones declarāde sunt.
Prima quarū est de iudiciū bonita-
te. Utrū vzt iudiciū sit licitū? Alia
est de iudiciū p̄auitate. Utrū vzt iu-
diciū sit illicitū? ibi: hic iam querit̄.
Tertia est de iudiciū malignitate.
Utrum videlicet sit licitūz iudicare
per suspitiones. ibi: Itaqz nolite an-
te tempus iudicare.

Questio prima p̄sentis sermo-
nis. Utrūz videlicet iudiciū sit licitū
quod fiat sine peccato?

Dñica quarta aduentus

Querit a doctoribus circa primam partem epistole Utrū v3 iudiciū liceat fieri possit absq; pctō? Et dicunt Alex. de ales in. iij. et Tho. 2^a 2^e. q. lx. arti. ij. quod iudiciū est licitum inquantū est actus iusticie. Ad hoc aut q iudiciū sit actus iusticie tria requirunt. primo q pcedat ex inclinatioe iusticie. Hic sapiētie pmo dī. Diligite iusticiā vos q iudicatis terrā Secdo q pcedat ex charitate. Quia vt ait apłs .j. ad Cor. xij. Charitas nō agit perperā. xj. q. iij. Illud plane. Tertio q proferat fm rectā rationē prudentie. Un de utro. xvj. dī. Iudices et magistros cōstitues in oibus portis tuis vt iudicent pplm iusto iudicio. Et tunc implet illud Ezechiel. xix. Iusticia iusti sup eum erit. xxij. q. iij. his ita Hinc Pau. in pma parte epłe dicit Sic nos existimet hō v3 vero iudicio: vt ministros christi: et dispensatores ministeriorum dei.

Questio secūda pntis sermonis Utrū v3 iudiciū qñq; sit illicitū?

Querit a doctoribus circa scdam partē epłe. Utrū iudiciū qñq; sit illicitum? Et dicunt pnominati doctores: q sic: trib⁹ modis. Uno mō qñ est cōtra iusticiā: et sic dī iudiciū puersum: qđ faciētibus dicit illud Esaie. v. Ne vobis q dicitis bonū malū: et malū bonū. xj. q. iij. Si qs hoīem. Et ca. Ne qui dicitis. xxij. q. iij. Quisqs. Alio modo: qñ quis iudicat: et nō habet auctoritatē sic dicit vsurpatū. Un dñs ad Ro. iij. per Paulum dicit. Tu quis es qui iudicas seruu3 alienū: suo dño stat

aut cadit. ij. q. j. Mult. xxij. q. j. in princ^o. Tertio mō qñ deest certitudo rōnis: puta qñ qs iudicat dubia vel occulta: et sic iudiciū efficit temerariū: suspiciosum: vel psumptuosus. Sic chorinthij iudicabāt ministros xpi. Un Paulus in 2ª parte epłe dicebat. Hic iā querit inter dispensatores: quasi dicat: inter vos male fit iudiciū de fidelitate ministroz. Ad hī aut p minimo est vt a vobis iudicer aut ab hūano die. i. ab hoibus qui iudicāt in pnti Sed neq; meipm iudico v3 iudicio absolutionis. Cetera patent.

C Tertia questio pntis sermonis vtrū videlicet liceat iudicare per suspitiones sine peccato.

Querit tertio circa tertiaz partē epłe Utrū liceat iudicare p suspitioēs? Et dicit supdicti doctores fm Tuliū: q suspicio iportat opinionē malī: qñ quis v3 ex leuibus causis malū iudicat. qđ ex trib⁹ procedit. Primo qñ quis in seipso malus est fm illud Ecclesi. iij. In via stultus ambulās: cū ipse sit insipiēs omēs stultos extimat. Alio mō. qñ quis erga alterū male afficit: qñ facilt vnusqsq; credit malū de nō dilecto Tertio mō puenit ex lōga experiētia. Un phus. ij. Rethori. dicit. Senes sunt maxime suspitiosi: q; sepe expti sunt alienos defect⁹ Est aut triplex gradus suspitiois. Unus qñ quis ex leuibus incipit dubitare de bonitate alterius. et hoc leue pctm est: quia ptinet ad tētationē humanā sine qua nō dicit esse vita. Alius gradus est: qñ quis ex leuibus iudicis p certo malū alterius extimat.

z si est de aliquo graui: mortale pec-
catū est: quia nō est sine cōtemptu
proximi. Cñ glo. Aug. sup textum
eplē: quod sequit̄ ait. Et si suspitio-
nes euitare nō possumus: q̄ hoies
sumus. iudicia tamē. s. diffinitiuas
sentētias cōtinere debemus. Ter-
tius gradus est. Qñ aliquis iudex
ex suspitione pcedit ad cōdemnan-
dum: z hoc directe ad iniustitiā per-
tinet: et est pctm̄ mortale. Cñ dicit
ap̄lus. Itaq; nolite añ tps iudicare
quoadusq; veniat dñs: qui z illumi-
nabit abscōbita teuebrarū: v̄z pec-
cata occulta: q̄ Mathei. x. d̄. Nū-
hil opertū qd̄ nō reueletur: z mani-
festabit consilia cordiū. Quia sm̄
Augusti. tūc vn̄cuiq; vn̄iuscuiusq;
psciētia patebit iudici v̄turo. Qui
viuit z regnat in scl̄a scl̄oz. Amen.

C Dñica infra octauā natiuitatis
domini: de lege domini nostri ie-
su christi Sermo quintus.

Quanto tem-

q pore heres paruulus
est nihil differt a seruo
cū sit dñs oim̄: sed sub
tutoribus et actoribus est vsq; ad p̄-
finitū tps a patre. Ad Gala. iij. ca.
hec verba scribunt. Pro exordio p̄-
sentis sermonis a doctorib⁹ querit̄
Utrū lex moysi fuerit grauior lege
xp̄i Et dicit Alex. in. iij. parte q̄ sic
Primo q̄ licet lex xp̄i nō esset alia
a lege Moysi quantū ad finē quia
vtriq; idē ē finis v̄z vt hoies subdā-
tur deo. sm̄ illud apli ad Ro. iij.
vnus deus est: qui iustificat circum-
cisionē ex fide et preputiū p̄ fidem
Tamen lex Moysi d̄: lex timoris.
z lex xp̄i dicit̄ lex amoris. Cñ apls

ad Collo. iij. dicit. Lex xp̄i est vin-
culū p̄fectionis. Itē secūdo. quia
Mat. ad Gal. iij. dicit q̄ lex Moysi
si est q̄si pedagogus puerozū. Lex
aut̄ xp̄i est p̄fectiōis Cñ onus eius
est ad modū penne z flāme. Unde
Bern. Libet admirari q̄ leue est
onus veritatis Nā vere leue est qd̄
portantē non grauat. Quid leuius
onere: qd̄ nō solū nō onerat: s; por-
tat illū cui portandū iponit̄. Hoc
onus vterū potuit grauidare virgi-
neum: grauari nō potuit. Ideo ad
Ro. xvij. ait paul⁹ christianis. Nō
accepistis sp̄m seruitutis iterū in ti-
more: sed accepistis sp̄m adoptiōis
filiōzū. xxiij. q. iij. s. ex his. Et. q.
vj. s. vltimo. Et propterea in hac
eplā ponit similitudinē ex humana
cōsuetudine qua filius tenet̄ vt ser-
uus quādiu est paruulus: et sic sta-
tus legis Moysi fuit q̄si puerilis.

C In hac ergo eplā pro eius expo-
sitiōe tres questiōes declarāde sunt
Prima quarū est de legis xp̄i perfe-
ctiōe. Utrū v̄z lex xp̄i legi Moysi
fuerit p̄fectior? Alia est de legis xp̄i
cōprehensione. Utrū lex xp̄i conti-
neat̄ in veteri? ibi. Qm̄. Tertia est
de legis xp̄i verificatiōe Utrū veri-
tas legis christi probari possit? ibi

Itaq; iam non est seruus

C Prima questiō p̄ntis sermonis.
Utrū lex xp̄i sit p̄fectior lege moysi

Querit̄ a doctoribus circa
q primā partē eplē. Utrum
lex xp̄i sit p̄fectior lege
Moysi? Et dicit Alex. in

tertia pte: q̄ sic Primo ratiōe cōpa-
rationis. Quia lex moysi cōparat̄
ad legē xp̄i sicut imp̄fectū ad perfe-
ctum: et q̄ p̄fectū implet et p̄ficiē

legē moysi. Hinc Mathei. v. dñs dixit. Nō veni soluere legē: sed adimplere. de cōse. di. iij. Si qs. Secundo ratione finalis determinatiōis: quia finis legis Moysi erat iustificatio: qđ facere nō poterat: s; figurabat. Lex autē xp̄i iustificat virtute passionis eius quā illa lex criminōis p̄mittebat. Un̄ Paulus ad Ro. viij. dicit Deus filiū suū mittens in similitudinē carnis pct̄i dānauit pct̄m̄ in carne: vt iustificatio legis impleret. Tertio ratione leuioris supportationis. quantum ad hominem exteriorez. Quia in lege xp̄i nō sunt tāta p̄cepta affirmatiua et negatiua. Igit̄ ipsa leuior est lege Moysi: vt s̄. dictum est. Licet quantū ad hoīez interiorē ptineat maiorē arduitatē eo qđ phibeat aī motus. S; virtute iusticie legis xp̄i talis arduitas leuis efficit̄. Un̄ ph̄s v. Ethi. dicit. Operari ea q̄ iustus operat̄ facile est: q; iustus opatur delectabiliter z p̄mpte. Ideo Aug. sup̄ Ioan. ait Mādata legis christi nō sunt grauiā amātī: sed nō amātī sunt grauiā. Concordat in his omnibus sc̄s Tho. p̄ 2°. q. cvij. ar. iij. Hinc apl̄s in p̄ma parte epl̄e applicans similitudinē dicit. Ita et nos. s. iudei: cū essem⁹ paruuli vzt sub statu legis Moysi: sub elementis mūdi. s. lra a qbus puer incipit addiscēdo: eramus seruiētes. Est vbi venit plenitudo t̄pis. vzt xp̄i. misit de⁹ filiū suū: natū ex muliere factū sub lege: quia legalia voluit obseruare. Primo in itellec⁹ exp̄ssione: vt in homicidio et adulterio. Secdo conseruatiōe: vt in iuramento. Tertio adimplētiōe: vt Mathei. ix. dan

do cōsilia: vt eos qui sub lege erant redimeret. vzt. per passione: vt adoptionē filiorū. i. dei: reciperem⁹. vzt per xp̄m filiū naturalē. Mā ad Ro. Paulus ait. Finis legis xp̄s ad iusticiā omī credenti. De cōse. di. iij. Si qs autē. Un̄ Joh. j. Lex p̄ moysen data est: gr̄a et veritas p̄ iesum xp̄m facta est. de peni. di. ij. Libēter De conse. di. ij. In calice. De puri. post partum. caplo. vno.

¶ Scda q̄stio p̄ntis sermōis Utrū Lex xp̄i cōtineatur in lege Moysi?

Verit̄ a doctoribus circa q̄ secundā partē epl̄e. Utrū lex xp̄i contineat̄ in lege moysi? Et dicūt Alex. et

Tho. q̄ sic. Primo virtute sicut effectus in causa. Alio mō potestate vt spēs continet̄ in genere. Tertio mō cōplete: vt tota arbor cōtinet̄ in semine. Et hec intellexit Ezechiel. j. ca. qñ dixit Rota erat in rota: vtz nouū testamētū in veteri. vt Bern. exponit. et Criso. super illud Marci. iij. Ultro terra fructificat: p̄mo herbā deinde spicā: deinde plenū frumētū in spica: sic dicit: Primo herbā fructificat i lege nature: postmodū spicam in lege Moysi. postea plenū frumentum in euangelio. Sic igit̄ est lex noua in veteri: sicut fructus in spica. Ex quo patet: qđ lex xp̄i est explanatio legis moysi. Et iō dñs volens hoc ostēdere: tali tpe legis misit sp̄m. s. visibiliter. Et hoc dicit apl̄s in p̄ma parte epl̄e. Quī estis filij dei. s. per adoptionē. In hac lege misit deus sp̄m filij sui. qui sic p̄cedit a filio sicut a patre. in corda v̄ia. clamantē vtz clamare facientē per cōfessio

nem fidei. Quia Ro. x. corde credi-
tur ad iusticiã: ore aut confessio fit
ad salutẽ. Abba pater. et ponuntur
due dictões idẽ significantes. p̄ma
hebraica: vel syriaca: sed eavtuntur
hebrei: qz lingua syra et hebreã sũt
propinq̄. Sc̄da greca licet ea vtant̄
latini ad significandũ q̄ de⁹ pater
est conuersis de iudaismo et genti-
litate: z vniri debẽt in fidei p̄fessioẽ
C Tertia questio p̄sentis sermõis
Utrũ videlicet veritas legis christi
possit probari euidenter?

Verũ a doctoribus circa
q̄ tertiã p̄te epistole. Utrũ
lex xpi possit euidenter
probari? Et dicũt doctor
subtilis in prologo. primi libri sen-
tentiãrũ: et Mico. de lyra in quadã
questione p̄tra iudeos: q̄ non: per
demonstrationes: sed bñ p̄rationes
pbabiles. Prima quarũ p̄phetica
p̄renũciatio dicũt. De q̄ Aug⁹. xij.
de ciuita. dei ca. x. dicit Ciera se nar-
rasse p̄terita ex his que futura p̄re-
nunciãuit: cum tanta veritate com-
plent ostendit. Alia dicũt scriptura-
rũ vnio: de qua Aug. xvij. de ciuit.
dei caplo. xj. di. Auctores nr̄i pau-
cisse debuerũt: ne multitudine vi-
lescerent. Nec ita pauci. vt eoz nõ
sit admirãda cõsensio. Tertia dicũt
auctoritatis tradentis et declaran-
tis conditio. Un̄ Richardus. j. de
trinitate. c. ij. dicit. Ista q̄ traduntur
in diuinis scripturis a summe scita-
tis viris sunt nobis tradita. Quar-
ta dicũt honestissima cõprehensio:
de qua Aug. ij. de ciuita. dei caplo
xxvij. di. Nichil turpe aut flagitiosũ
spectandũ imitandũq; p̄ponit̄ vbi
verũ dei aut p̄cepta infinuãt: aut

dicta laudant: aut miracula narrã-
tur: aut bñficia postulant. Quinta
dicũt miraculoz decoratio: de qua
Richardus vbi s̄. dicit Dñe si dece-
pti sumus. Sexta di martyru testifi-
catio: de qua Maximus dicit. Qd̄
istã vitã p̄sentẽ nõ cõtempserunt si
aliã futurã nõ p̄sensissent Septima
dicũt diuina honorificatio: quia in
nulla lege tantũ deus honorificat̄
et ita bene cognoscit. Hic Paulus
in tertia parte ep̄le dicit. Itaq; iam
nõ est seruus christianus. sed filius.
Qd̄ si filius z heres per deũ. ipsum
adoptantem in lege. Qui viuit et
regnat in secula seculorum. Amen

Dñica infra octauaz epiphanie
De oblationib⁹ Sermo sextus.

Secro vos

o p̄ misericordiã dei: vt
exhibeatis corpora ve-
stra hostiam viuẽtem
sanctam: deo placentem. Ad Ro-
manos. xij. hec verba scribuntur.
Ino exordio p̄ntis sermonis a do-
ctoribus querit̄. Utrũ hoies teneã-
tur ad oblationes ex necessitate p̄re-
cepti? Et dicũt Alexander de Alis
z Tho. 2^a 2^c. q. lxxxvj. ar. Qd̄ ob-
lationes de ratione sui habet: q̄ vo-
luntarie offerant. Sed potest cõtin-
gere q̄ aliquis teneat̄ ad oblatiões
Inimo ratione p̄uentionis: sicut cũ
alicui p̄cedit fundus ecclesie: vt cer-
tis temporib⁹ certas oblationes fa-
ciat. Quod tñ habet rationẽ census
Secũdo ratione deputatiõis vel p̄-
missiõis: vt cũ qs offert donatione
inter viuos: vel cũ aliqd̄ relinqt in
testamẽto eccleie in posterũ soluẽdũ
Tertio ratiõe necessitatis: puta in

Dñica infra octa. epiphanie

nistro ecclesie: quia nō habet unde sustentet. Quarto ratione psuetudinis. Nā in aliquibus solēnitatibus tenent fideles ad aliquas oblationes psuetas. Ad quē sensum ait Gregorius. Dis christianus pcuret ad missarū solēnia aliquid deo offerre. Sed in his duobus vltimis modis oblatio est quodāmodo voluntaria scz qntū ad quantitātē vel speciē rei oblate. Et absolute loqndo est semp sic voluntaria: fm illud Exo. xxv. Ab hoīe qui offert vltroneus accipietis eas. Ar. xlv. di. Hinc etenim hic apl's in principio pntis epl'e de oblatione loquēs vtrū exhortatōis verbo dicēs Obsecro vos: z reliq. **C**In qua epl'a pro eius expositiōe tres sunt questiones declarande. Prima quarū est de oblationis determinatione. Utrū videlicet sint aliquę circūstantie in oblationibus seruande? Alia est de oblatiōis rectificatione: vtrum videlicet deo magis placeat oblatio intellect⁹ qz corporis hoīs: vel substātie ei⁹. Ibi Dico enī p gratiā. Tertia de oblationis modificatiōe: Utrū videlicet sine charitate deo placeat oblatio Ibi. Sicut enī in vno corpe zc. **P**rima questio pntis sermonis: Utrū sint aliquę circūstantie obseruande in oblatione?

Querit a doctoribus circa primā partē epl'e: vtrū videlicet sint aliquę circūstantie obseruande in oblatione? Et dicūt supradicti doctores z Nicolaus de lira sup hoc loco apli q sic. Prima quarū circūstantia dicit ordinis. Juxta illud apli. j. ad Corinth. iij. ca. Dia honeste et

fm ordinē fiant in vobis. Ut pmo offeramus more magoz myrrham. Myrrha enī significat maceratiōne. Hinc dicit Obsecro vos fratres videlicet p sacra oro: z nō precipio. Quia vt dicit Sen. Gratosus animus est hoīs: z facilius ducitur qz trahat ad misericordiā. p misericordiā dei: vobis. s. beneficia multa cōdonantē: quia deus misericors est et pius Exodi. xxxij. De peni. di. j. Quia diuinitatis. Alia circūstantia dicit volitionis: quia oblatio debet esse voluntaria: iuxta illud psal. liij. Volūtarie sacrificabo tibi. xx. q. iij. prius clericus. Un ait Apl's Ut exhibeat. Tertia dicit estimatiōis quia addit corpora: que sunt instrumēta aīe. de quib⁹. j. Corinth. vj. c. ipse ait: Nescitis quia corpora vĩa membra ch'isti sunt. Quarta dicit appropriatiōis: quia dicit: vestra: quia Eccli. xxxij. scriptū est Imolantis ex iniquo oblatio est maculata. j. q. j. nō est putāda. xij. q. v. imolātis. Quinta dicit mortificatiōis: quia dicit hostiā. Quia fm Ibi. vj. Eth. hostia offerebat pro hostibus vīctis. Et sic caro mortificāda est vt vincantur hostes: aliter vana est medicina que nō curat morbum. Sexta dicit bonoz operū pductiōis: quia dicit videntē. Uiuens enī dicit quod habet in se principiū sui motus. Hinc Ro. vj. ait: Extimate vos mortuos quidē peccato: videntes autē deo. s. p bona opera. Septima dicit cōtinuationis: quia dicit Sanctā. i. firmā. vñ Math. x. Qui pseuerauerit vsq; ad finē: hic saluus erit. vj. q. j. Suggestū. De pe. di. ij. Non reuertebant. Octaua dicit si

nis determinationis. Un̄ ait Deo
placentē. Quia. j. Corinth. x. dicit
Oia in gliam dei facite. xxvj. q. v.
Nō licet. Mona dicit discretionis
Quia dicit Rationabile obsequiū
vestrū. extra de offi. custo. c. j. Oia
cū discretionē agant: que oīuz vir-
tutū noscūt eē mater. Decima dicit
dilectionis. Hinc ait Nolite cōfor-
mari huic seculo: vt. s. queratis lau-
dem ab eo: sed reformamini in no-
uitate sensus vestri. Qui sicut ob-
scurat p peccatū: ita reformatur chari-
tate: vt p hec pbetis que sit volūtas
dei. Non in se: quia est imutabilis:
et dicit voluntas beneplaciti: sed in
nobis: q̄ dicit volūtas signi. Quis
sunt quinque signa. Preceptio: phī-
bitio: consiliū: impletio: z pmissio.
Bona quantū ad incipientes. Be-
neplacēs quantū ad p̄ficiētes: z p̄fe-
cta quantū ad p̄ficiētes. Vel bona
dando bona nature. Beneplacens
bona gr̄e: z p̄fecta: bona glorie.
Secūda questio p̄ntis sermonis
Utrum videlicet magis deo pla-
ceat oblatio intellectus q̄z corpo-
ris hominis?

Uerū circa secūdā partē
q̄ epistole a doctorib⁹: vtrū
magis placeat deo obla-
tio intellect⁹ q̄z corporis
hoīs vel substātie eius? Et dicūt q̄
sic. Quia s̄m expositores q̄ offerūt
intellectū: offerūt magis q̄z aurū: p
quod cognitio z sapiētia significat
iuxta illud p̄verb. iij. Preciosior est
sapiētia cunctis opibus. Un̄ in hac
oblatione sunt plura notanda. Pri-
mo nota q̄ intellectus human⁹ nō
potest eleuari ad cognoscendū di-
uina nisi per fidē. Un̄ Aug. p̄mo de

trini. dicit: Metis hūane acies inua-
lida in tā excellēti luce nō figit: nisi
p iusticiā fidei emūdet. Secūdo nota
q̄ talis cognitio fidei habet aut per
doctrinā alterius: aut p studiū aut
per diuinā reuelationē. Tertio no-
ta q̄ deus fidē et alia dona dat s̄m
mēsurā. Un̄ Math. viij. de centu-
rione dixit Nō inueni tantā fidem
in israel. Quarto nota q̄ sapere ali-
quid de diuinis extra terminos fī-
dei: vel preter illa que tradit scriptu-
ra catholica: vel vltra que potest in-
tellectus hoīs cū portione fidei: est
sapere plusq̄ oportet sapere: imo est
desipere. Quia. j. ad Corinth. j. Stul-
tam fecit deus sapiētiam hui⁹ mūdi
Quinto nota q̄ propter primū er-
rant heretici. Sexto nota q̄ p̄tra se-
cundū faciunt temerarij: asserētes
de deo aliqd vltra ea q̄ scripta sunt
ab aplis z prophetis. Septimo no-
ta q̄ in tertio desipiunt multi fatui:
qui supra virtutē intellectus z men-
surā sibi datā fidei inuestigant que
nō p̄nt attingere: p̄tra illud Ecc. iij.
Altiora te ne quesieris. Prover. xxv
Scrutato: maiestatis opprimetur a
glia. Octauo nota q̄ sapere intra
terminos fidei: z s̄m ea que tradun-
tur in scripturis canonicis z s̄m mē-
surā intellectus est sapere ad sobrie-
tatē. Nono nota q̄ primā oblatio-
nē obsecrat fieri aplis: istā v̄o p̄scri-
p̄t dicens: Dico enī videlicet p̄cipio
p gratiā que data est mihi. i. aucto-
ritate aplica: oīb⁹ q̄ sunt inter vos:
nō plus sapere: sed sapere ad sobrie-
tatē: et vnicuiq̄ s̄m mēsurā fidei.
Quia. j. ad Corinth. xij. Diuisiones
gratiarū sunt. Decimo z vltimo no-
ta: q̄ fidē z alia dona deus mēsurā

Dñica. j. post octa. epiphaniæ

distribuit hoibus: excepto christo: de cuius plenitudine omnes accepimus Joh. j.

Tertia questio presentis sermonis Utrū videlicet sine charitate deo placeat oblatio?

Querit a doctoribus circa tertiam partē eplē: vtrum sine charitate deo placeat oblatio? Et in hac parte breuitati studendo quia multa iā dicta sunt in presenti sermone: dicunt oēs q̄ non: quo ad meritū. Quia. j. ad Corinth. xij. paulus ait: Si tradidero corpus meū ita vt ardeam: charitatem autē nō habuero: nihil mihi p̄dest: videlicet quo ad meritū. j. q. j. §. opponit. De pe. di. ij. §. euidenter. et de pe. di. iij. Si qs aut. Et ideo vult apls in hac tertia pte q̄ offeram⁹ cū sanctis magis thus id est vnitatem charitatis. Quia in vno corpe multa sunt mēbra diuersa officia habētia Et in ecclā multi sunt hoies habētes diuersas gr̄as: vnū tñ i vnitatem charitatis debēt eē in christo. Quia per euāgelium Lu. ij scriptū: docet offerre myrrhā: cū. xij. annoz fuit in tēplū. Offerre aurū: quia iudeos docuit fidem. Offerre thus: quia patris dilexit honorē: et proximis parētibus honorē: et ipsis deniq; parētibus subiectionē. Qui viuūt et regnat in secula scloz Amē.

Dñica prima post octa. ephe de beneficētia vel de beneficijs primo exhibendis. Sermo. vij.

Habētes qui

de donationes fm gratiā que data est nobis differētes. Ad Ro. xij.

hec verba scribuntur. **N**o exordio p̄ntis sermonis a doctorib⁹ querit Utrū beneficētia sit actus charitatis? Et dicunt Alex. et Tho. 2^a 2^c q. xxx. ar. j. q̄ sic. **P**rimo quia charitas est amicitia quedam. Sed phs ix. eth. inter alios amicitie actus ponit hūc vnū: quod est operari bonū ad amicos: quod est amicis benefacere: ergo beneficētia est actus charitatis. **I**tem secūdo q̄ dñs Math. v dicit: Benefacite his q̄ oderūt vos xij. q. iij. §. Sed adhuc. **I**tem tertio Quia Paulus in presentiarum ait Habētes quidē donatiōes fm gratiam que data est nobis differētes: debēt videlicet cōicari mutuo: vt sic appareat q̄ offeramus deo thus: et q̄ p charitatē fm⁹ alter alteri⁹ mēbra. **I**n q̄gdē eplā tres questiones pro eius expositione declarande sunt. **P**rima quarū est de bñficiētie generali exhibitione. Utrum videlicet sit oib⁹ hoib⁹ generaliter bñficiendū. **S**ecūda est de beneficētie proximali administratiōe. Utrū videlicet magis p̄iunctis magis sit bñficiendū: ibi. dilectio sine simulatione est. **T**ertia de beneficētie inimicali demonstratione. Utrum videlicet sit benefaciendum inimicis: ibi: Benefacite.

Prima q̄o presentis sermonis Utrū videlz oibus hoib⁹ sit bñficiendū.

Querit a doctoribus circa primā partē eplē. Utrum oibus hoibus sit benefaciendū? Et dicūt Alex. et

Tho. vbi sup̄ arti. ij. q̄ sic. **P**rimo quia ap̄lus ad Gala. vltimo dicit. Dum tēpus habem⁹ operemur bonū ad oēs. **I**tem scdo Quia cum dile

etlo charitatis se extendat ad oēs etiā beneficentia se debet extendere ad oēs: pro loco tamen et tpe. Oēs enī actus virtutis sunt s̄m debitas circumstantias imitandi. Itē tertio quia bñficentia cōsequit̄ amorē ex ea parte qua mouet superiores ad p̄uisionē inferiorū. Et q̄ gradus in hoībus nō sunt imutabiles sicut in angelis. Unde qui est superior s̄m vnum: potest esse inferior s̄m aliud. Ideo mutua debet esse bñficentia. Hinc Paulus in p̄ima parte eplē: enumerat mlt̄a beneficia: que sunt mutuo ministrāda. P̄mo bñficiū p̄phetandi. vnde ait: siue p̄phetiā s̄m rationē fidei. Ubi glo. Si habemus donū p̄phetie occulta sciēdo debemus alijs explicare. put̄ fides auditorū exigit. Sc̄do bñficiū sc̄tē ecclēsie ministrādi. Uñ ait: siue minist̄erū in ministrando: vt impleat̄ illud apli .j. ad Cor. iiii. Sic nos exstimet homo: vt ministros xp̄i. q̄d p̄tinet ad ministros ecclēie. Tertio bñficiū p̄dicādi. Unde ait: siue qui docet in doct̄ia. Ubi glo. Qui habet gratiam docendi doceat. sicut xp̄us dixit aplis Mathe. vltimo. Euntes docete oēs. xxxij. q. iiii. §. His ita. Quartū bñficiū exhortandi. Uñ ait. Qui exhortat̄ in exhortādo. Juxta illud ad Thessa. v. Edificate alterutrū. xlv. dī. Sane. Qui ro beneficium largiēdi. Uñ ait. Qui tribuit: in simplicitate sup̄le tribuat. Quia Mathe. vj. dicit. Nesciat sinistra tua q̄ faciat dextera tua. Sexto bñficiū p̄fidendi. Unde ait. Qui p̄est in sollicitudine: vt faciebat apls. ij. ad Corin. xj. dices: Instantia mea quotidiana sollicitudo om

niū ecclesiarū. Septimo beneficium miserendi. vñ ait: qui miseret in hilaritate. Juxta illud ecclesia. xxxv. In omni dato hilarē fac vultū tuū. Et. ij. ad Corin. ix. dī. Hilarē enī datorē diligit de⁹. xxvj. q. vj. §. Ex his C Secūda q̄stio p̄sentis sermonis. Utrū magis sit benefaciendum magis coniunctis?

Uerit̄ a doctoribus circa q̄ sc̄dam partē eplē. Utrum bñficiendū sit magis his qui sunt nobis magis cōiuncti? Et dicūt sup̄radicti doctores q̄ sic. P̄mo q̄. Augu. j. de doctrina christiana dicit. Eū oibus prodesse nō possis: his potissimū cōsulendū est qui p̄ locoꝝ vel temporū: vel quarūlibet rerū oportunitatib⁹ cōstricti tibi quadā sorte iungunt̄. Itē hoc docet natura. Nam ignis p̄mo calefacit rem sibi p̄pinquā. Itē tertio q̄. dyonisius cap. iiii. de angel. ierarchia dicit. Oportet q̄ magis p̄pinquis simus magis benefici: ceteris paribus. Quia in extrema necessitate aliquo casu magis est bñficiendū extraneo. Hinc aplus in. ij. parte eplē ponit beneficia exhiberi amicis. P̄mū est bñficiū dilectiōis que debet esse vera sine fictione. Unde ait. Dilectio sine fictiōe. Debet esse recta sine amfractione. Uñ dicit. Odiētes malū Debet eē firma sine titubatiōe. Uñ dicit. Adherētes bono. Debet esse plena sine diminutione. vnde dicit Charitatē fraternitatis inuicē diligentes. Aliud bñficiū est honoris exhibitiōis. vnde dicit. Honore inuicē p̄ueniētes. Honor aut̄ accept⁹ est si fiat cum diligētia. Hinc dicit

Dñica. ij. post octa. epiphanie

Sollicitudine nō pigri Si fiat cum beniuolētia. Hinc est: spiritu feruētes. Si fiat in recta in deū tendentia. Hinc dicit Spe gaudētes. Tertū beneficiū est aduersoz supportationis. Un̄ ait. In tribulatione patientes Quartū beneficiū est suffragiū orōnis. Un̄ ait. Orationi instātes: q: dum orat Moyses vincit populus Exo. xvij. xxxvj. di. Si quis vult. Quintū beneficiū est miseroz subleuationis. Un̄ ait. Necessitatibus scōz cōicantes. Sextū bñficiū est: peregrinozū receptionis Unde ait. hospitalitatem sectātes. lxxij. di. in nomine.

C Tertia q̄o p̄sentis sermōis. Utrū sit bñfaciēdū inimicis d̄ necessitate Verū a doctoribus circa tertiā partē eplē. Utrū sit benefaciēdū inimicis Et dicūt supradicti doctores q̄ sic. N̄ imo in extrema necessitate. Itē sc̄do ex feruentiori charitate Nam feruētior est charitas que se extendit ad inimicos. Tertio exemplaritate apli: i hac tertiā parte epistole ponētis: quatuor bñficia exhibenda esse inimicis. Pr̄mū quozū est bñdictionis. Un̄ ait bñdicite p̄sequētibus vos: bñdicite: et nolite maledicere. Sc̄dm bñficiū est cōgratulationis vnde ait: gaudere cum gaudentibus di. xv. Sancta romana Tertium bñficiū est amaricationis. vnde ait flere cum flentibus. De consecratione di. p̄ma. Hi duo. Quartū beneficiū est condescensionis. Unde ait: Idipsum inuicē sentientes: nō alta sapiētes: vt superbi sed humilib⁹ p̄sentētes. Sicut ch̄ristus humiliter iuit ad nuptias inui-

tatus. lvi. di. Sponsus. et ibidē vt dicit euāgeliiū hodiernū Jo. ij. descriptū: fecit primū miraculū. Qui uiuit et regnat in secula seculoz Amē. **C** Dñica. ij. post octa. epiphanie de prudentia: q̄ debet esse in dilectione proximi Sermo octauus.

Prudentia eē pru

n dētes apud vosmetipsos. Ad Ro. xij. ca. hec verba scribuntur. Pro

exordio p̄ntis sermonis queritur a doctorib⁹: utrū prudentia possit quis peccare in diligēdo proximiū? Et dicunt Durādus ordinis nr̄i: et Nicolaus de lira: et sanctus Tho. 2^a 2° q. xlvij. ar. xij. q̄ iuenit triplex prudentia. Una vera: que ad bonū finē totius vite p̄siliat iudicat et precipit: q̄ in malis nō potest esse. Un̄ p̄s. vj. Eth. dicit: Impossibile est prudentē esse non existentē bonū. Alia prudentia est vera: que adinuenit vias accommodatas ad finē bonū. sed est efficaciter imperfecta: vel quia accipit finē qui nō est cōis totius vite humane: puta cū quis adinuenit vias accommodatas ad negociandū vel ad nauigandū. vñ dicit prudens negociator: vel nauta. Vel quia recte cōsiliatur et iudicat. Sed nō efficaciter precipit omne de his que pertinet ad totā vitā. Tertia prudentia est falsa p̄ similitudinē dicta: cū qs bene d̄sponit que sūt agēda ad malū finē. Un̄. v. Metha. quis dicit prudens latro: qui caute adinuenit vias nocēdi. Et de hac ad Roma. viij. dicit apls: Prudentia carnis: mors est. Et hec semp̄ inuenit in malis: sicut secūda cōis est bonis et mal. Nunc

ergo ad propositū dicit apl's: Nolite eē prudētes apud vosmetipsos: mala prudētia decipiēdo proximū: vel bona prudētia illā nō exercēdo ad vtilitatē pximi. Sed estote prudentes sicut serpētes: et simplices sicut columbe Math. x. vbi dicitur. et ponitur in decre. xvj. q. j. Si cupis. Habeto ait ad Paulinū simplicitatē columbe: ne cuiquā machineris dolos. et serpentis astutiā: ne aliorū supplāteris infidijs. ¶ In hac igit ep̄la pro eius expositione tres quēstioēs declarāde sunt. Prima quē de prudentie dilectionis pximi defensione. Utrum v̄ liceat reddere malū p̄ malo: et liceat vindicare?

Alia est de prudentie dilectiois pximi scādali euitatione. Utrū videlicet eoz qui diligūt proximū sit scandalisare: ibi. Prudētes. Tertia est de prudentie dilectionis pximi in iuriarū remissione: vtrū videlicet diligētis prudenter proximū sit iniurias remittere: ibi. Si fieri potest.

¶ Prima quēstio p̄ntis sermonis: vtrū liceat reddere malū pro malo: et an liceat alicui se vindicare de iniurijs?

¶ Verū a doctoribus circa primā partē ep̄le: vtrū liceat reddere malum pro malo: et an liceat alicui se vindicare? Et dicunt Alex. de Alis in tertia parte: et sanctus Bonauētura et sanctus Tho. 2^a 2^e. q. cvij. ar. j. tres cōclusiones. Prima quarū talis est: q̄ malū et iniuria quod inferatur alicui: aut redundat in deū et in ecclesiam: et tūc licet vindicari: sicut Melias fecit ignem descendere super eos qui venerant ad ipsum ca-

piendū. iij. Re. j. Et Helyseus maledixit pueris eū irridētib⁹. iij. Re. ij. Et Silvester papa excoicauit eos qui miserūt eū in exiliū. xxiij. q. iij. Ipsa pietas. Alia cōclusio est q̄ si malū est in psonā ppriā: tunc si intentio vindicātis fertur ad aliquod bonū ad quod peruenit per penam peccātis: puta ad emendationē vel cohibitionē eius: vel quietē aliorū: vel ad iusticie conseruationē: vel ad dei honozē: potest eē vindicatio licita: circumstātis debitis obseruatīs. Tertia conclusio: q̄ si intentio vindicātis fertur p̄ncipaliter ad malum illius de quo vult vindicari: et ibi quiescat. Illicitū est: quia delectari in malis alterius pertinet ad odiū: quod charitati repugnat: q̄ oēs hoies diligere debemus. Nec excusat dicēdo Adhuc intulit malū sicut nec excusat qui odit se odientē Et hoc ait apl's: Nulli malum pro malo reddentes.

¶ Secūda quēstio sermonis: vtrū videlicet eoz qui diligunt proximū sit scandalisare?

¶ Veritur a doctorib⁹ circa secundā partē ep̄le: vtrū videlicet eoz qui diligūt proximū sit scandalisare?

Et dicūt sup̄dicti doctores: et Tho. 2^a 2^e q. xliij. ar. vj. q̄ scādalu actiuū pprie est cū quis tale aliqd dicit vel facit quod de se tale est: vt alterū natū sit inducere ad ruinā. Illi autē q̄ proximū recte diligūt: tale quid nō agūt: quia viuūt s̄m regulā rationis ordinate. s̄m illd. j. Corin. xij. Oia honeste et s̄m ordinē fiant in vobis: et si quid in eoz dictis vel factis ab hac moderatione desit: hoc puenit

Dñica. iij. post oct. epiphanie

ex infirmitate humana: s̄m quam a perfectione deficiūt: nō tñ intantū deficiūt vt multū ab ordine ratiois recedāt: adeo q̄ nō potest ab alio assumi occasio peccandi. **P**eterea ad Ro. xij. Paulus ait Qui diligit primū legē impleuit. ergo talis nō est scādalisare. Et si dicit illud **M**athei. xv. Scis quia pharisei audito hoc verbo scandalisati sunt. **R**ñdef q̄ scādalu passiuū semp ab aliquo actiuo causat: sed nō semp a scanda lo actiuo alterius: s̄ eiusdē q̄ seipm scādalisat. **H**inc ait apl's in secūda parte eplē: **N**ouidētes bona nō solū corā deo: sed etiā corā hoibus.

Tertia questio p̄sentis sermonis **U**trū prudēter diligētis primū sit iniuriā dimittere.?

Ueritur a doctorib⁹ circa tertiā partē eplē: vtrū videlicet prudēter diligētis primū sit iniurias dimittere? Et dicūt q̄ sic. **P**rimo quia q̄ proximū recte diligit: precepta diuina custodit. Sed dñs hoc precipit **M**atth. v. xxiij. q. vj. §. Sed q. **S**ecundo quia aliter non recte naturā proximī diligeret. Nam vt beatus **A**ug. ait: sic diligēdi sunt hoies: vt eoz nō diligant errozes. **T**ertio qz **P**aulus in hac tertiā parte epistole quattuor regulas ponit: q̄s commemorat **H**ugo de sanc. victo. **P**rima quarū est: q̄ hoies oēs habeamus amicos. vñ ait Si fieri potest: q̄ntū ex vobis est: cū oib⁹ hoib⁹ pacē habētes. xj. q. iij. **I**nter verba. **A**lia regula est: q̄ nullū hominē habeam⁹ inimicū. vñ ait: **N**ō vos defendētes charissimī. xxiij. q. j. i principio. **T**ertia regula est: dare locū ire. xj. q. iij.

Tra. **Q**uarta regula est: q̄ nō queramus vindictā: sed remittamus iniurias. **Q**uia dicit: **M**ihi vindictā et ego retribuā dicit dñs. xxiij. q. j. i principio. **S**i esurterit: z alia. hoc enī faciēs: carbones ignis cōgeres sup caput eius: videlicet occasiones dilectionis. **N**oli vinci a malo: s̄ vince in bono malū. sicut christus vicit malū lepre z paralytis: vt dicit euāgelū hodiernū. **M**atth. viij. descriptum. **Q**ui vi. z reg.

Dñica. iij. post oct. ephie de dilectione proximī **S**ermo nonus et satis utilis.

Emini quid

n q̄z debeatis nisi vt iuicē diligatis. **A**d Ro. xij. hec vba scribūt. **P**ro ex

ordio p̄ntis sermonis a doctoribus querit. **U**trū de dilectione fuit preceptū aliquod dandum? **E**t dicunt **A**lexā. de ales in tertiā parte. z sanctus **T**ho. 2^a 2^e q. xliij. ar. j. ij. z. iij. q̄ dilectio siue charitas est quedā amicitia. **A**micicia autē ad alterum est. vñ **B**rego. in omelia dicit: **E**charitas min⁹ q̄z inter duos haberi nō potest. **E**ū autē dilectio z amor: sint boni: bonum autē sit vel finis: vel illud quod est ad finē: p̄uenienter de dilectioe duo precepta dant. **U**nū quo inducimur ad diligēdū deum sicut finē: in quo oīa p̄cepta virtua liter p̄tinent. **A**liud propter min⁹ capaces: qui nō de facili p̄siderāt virtutē hui⁹ precepti p̄ximī datur: quo inducimur ad diligēdū proximū: p̄pter deū sicut propter finē. **Q**uia **M**atth. xxi. dicit **I**n hīs duob⁹ mā datis tota lex p̄det z p̄p̄he. **D**e pe.

di. ij. Caritas. extra de sacrosanc. vnc. c. vno. Hinc. j. Jo. iij. dicitur: Hoc mādatū habem⁹ a deo: vt qui diligit deū: diligat primū z fratrē suū. Propterea Paulus ait: Memini quicquā debeat⁹: charitatē violando: nisi vt inuicē diligatis. In hac igit ep̄la pro eius expositione tres quæstiōes declarāde sunt. Prima quarū est de dilectionis perfectione: vtrū v3 totius legis impletio cōtineat⁹ in dilectione proximi? Alia est de dilectōis operatiōe: vtrū videlicet p dilectionē proximi euitet omne malū? ibi Dilectio proximi. Tertia est de dilectōis p̄sumatiōe: vtrū videlicet legis plenitudo sit dictio? ibi. Plenitudo.

Prima quæstio presentis sermonis: vtrū tota lex impleat⁹ in dilectione proximi?

Veritur a doctorib⁹ circa primā partē ep̄le: vtrū tota lex impleat⁹ in dilectione proximi: p̄cipue quia si dilectio legē impleret: alle virtutes superfluerēt. Et dicunt q̄ p dilectionē proximi tota lex impletur. Ad cuius respōsionis declarationē primo nota: q̄ caritas est vnus habitus supernaturalis: cui⁹ actus est dilectio: quo manēte vno deū diligim⁹ et proximū. Nō enim alio habitu diligit deus z alio proximus: sed eodem. Secūdo nota: q̄ si deus diligit propter se z super oia: et proximus propter deū: et in deū actus diligēdi deum z proximū diuersificant⁹ propter diuersas rationes formales diligēdi. Tertio nota q̄ sicut sunt duo actus diligēdi propter duas rationes: ita dantur duo

p̄cepta charitatis ad diligēdū deū et proximū Math. xxi. Quarto nota q̄ vnu p̄ceptū includit⁹ in alio. vñ Aug. super Jo. dicit: Qui sancte et spūaliter diligit proximum: nihil aliud diligit in proximo nisi deum. Et qui diligit deū: diligit imaginē eius. Quinto nota: q̄ q diligit deū implet p̄cepta prime tabule: p̄mo deo nihil p̄ponendo: z sic non habet deos alienos. Secūdo nō pro quacūq; causa eum inuocādo sine veritate z iusticia z iudicio: z sic nō assumit nomen dei in vanū. Tertio honorē eius non subtrahendo: z sic diē sabbati sanctificat. Sexto nota q̄ qui diligit proximū: seruat p̄cepta secunde tabule. Primo beneficia exhibendo p̄cipue parētib⁹: z implet illud quartum p̄ceptū Honorā patrē tuū zc. Itē secūdo cauet ab iniuria proximi facta in persona p̄pria: z implet quintū Nō occides. Cauet in persona p̄iūcta: z implet sextū Nō mechaberis. Cauet in persona subiecta: z implet septimū. Nō furtū facies. Cauet in verbo: z implet octauū Nō falsum testimoniū dices. Cauet a mala cōcupiscētia: z implet duo vltima p̄cepta. Septimo nota: q̄ hunc solū actū charitatis diligēdi caritas elicit: ex quo oia p̄cepta seruant⁹: z quo distinguit⁹ ab alijs virtutib⁹. Ideo mater dicit bonorū omnium: et forma oīū virtutū. Et quāuis impet ceteris virtutib⁹: nō tñ elicit actus earū: vnde alie virtutes nō superfluūt.

Secūda quæstio presentis sermonis
Utrum per dilectionē proximi euitetur omne malum?

Dñica. iij. post octa. epiphanie

Querit a doctoribus circa
q secunda parte eple Utrū
per dilectionem proximi
evitet omne malū? Et di-
cunt q sic. Primo q: dilectio proxi-
mi includit dilectionē dei. In cui⁹
actu pmo requiritur cor purū: ab oī
inclinacione passionū ad terrena.
Item scdo requiritur conscientia bona
et nō mala: que facit horrere diuī-
nā iusticiā ppter timorē pene. Ter-
tio requiritur fides nō ficta s; recta: q:
fides ficta sepat cor a veritate vñ p
dilectionē pximi vitat omē malū.
Scdo pncipaliter paul. ij. Cor. xij
dicit. Caritas nō cogitat malū. et
ibidē. Caritas nō agit perperā. xj
q. ij. Illud plane. Et. j. ad Thi. j.
ait Finis pcepti est caritas de cor-
de puro: et conscientia bona: et fide nō fi-
cta. Extra de re. Licet ergo. Tertio
q: ipse apłs in hac scda parte eple
dicit: dilectio pximi malū nō opat
Tertia qstio pntis hmonis Utrū
dilectio pximi sit plenitudo legis?

Querit a doctoribus circa
q tertiā partē eple. Utrum
dilectio sit plenitudo le-
gis? Et dicunt q sic. Pri-
mo q: pcepta legis moralia nihil
aliud sunt: vt patet ex dictis: nisi q/
dā explicatiōes dilectōis dei et px-
imi. Scdo q: pcepta ceremonialia
sunt etiā hmoi que docent obediē-
tiā et amorē dei z hominū. Tertio
quia pcepta iudicialia sunt etiā
hmoi quib⁹ determinat: quōd puni-
atur qui deū offendit: z proximū le-
serit. Quarto q: pcepta sacramēta-
lia sunt hmoi qbus docet quōd colit
de⁹: z ei seruit. Quinto q: Aug. de
laude charitatis ait. Breue prece-

ptū tibi precipit. Dilige: et fac qd
vis. siue taceas dilectōe taceas. Si-
ue clames dilectione clames: siue
emēdes dilectōe emēdes. siue por-
tas si radix sit int⁹ charitatis in cor-
de: non potest ex hac radice nisi bo-
nū pcedere. hec ille. Sexto q: epla
pcludit. Plenitudo g legis est dile-
ctio Septimo q: idē dicit euange-
liū hodiernū Math. vj. descriptū.
vbi hētur q ventus malicie mundi
mare turbauerat: sed xp̄s excitatus
a somno dilectōe discipulorū imp-
auit ventis et mari z fecit trāquilli-
tatē. Qui viuit et regnat in secula.
Dñica quarta post octa. epipha-
nie: de charitate virtutum oīum
excellentissima. Sermo. x.

Aduite vos

i sicut electi dei sancti z
dilecti. ad Coll. iij. ca.
hec vba scribunt. Pro-
exordio pntis sermonis a doctori-
bus querit. Utrū in hac vita possit
indui charitatis perfectio Et dicunt
Alex. de ales in. iij. parte: et Tho-
mas. 2^a 2^e. q. xxxij. arti. viij. q nō
loquēdo de charitate ex pte rei di-
ligibilis: quia cum deus sit infinī-
tus: nulla creatura pōt eū infinite
diligere: sed solū ipse se ipm infini-
te diligit. Sed loquendo de chari-
tate ex parte diligentis hoīs triplē
citer contingit indui charitatis pte-
ctio. Uno mō vt cor hoīs totū sem-
per actu ferat in deū: et hec est pse-
ctio charitatis patrie: que non est
possibilis in hac vita. In qua ipos-
sibile est ppter humane vite infir-
mitatē sp actu cogitare d deo. Alio
modo vt hō studiū suū deputet ad

vacandū deo: et rebus diuinis: pretermiſſis alijs niſi quantū neceſſitas p̄ntis vite requirit: et hec eſt perfectio charitatis que p̄t in hac vita indui: nō tamē ab oībus charitatem habentibus. Tertio mō ita vt homo habitualiter cor ſuū ponat in deū: itaq; niſi cogitet vel cogitare velit q̄ diuine dilectiōi ſit contrariū: z hec perfectio indui p̄t ab oībus in hac vita charitatē habentibus. Et ſic ap̄tus ait Induite vos ſicut electi: dei per p̄deſtinationez. ſancti: per aque baptiſmi ablutionē et dilecti: per gr̄e augmentationē. Unde ad Ephe. j. dicit Elegit nos ante mundi cōſtitutionē: vt eſſem⁹ ſancti et imaculati in p̄ſpectu eius in charitate: qui predeſtinauit nos in adoptionē filioꝝ per ieſum xp̄m De peni. di. iij. c. B̄ndictus z. c. in domo. §. Sic itaq; ¶ In hac igit̄ epl̄a pro eius expoſitiōe tres q̄ſtiones declarāde ſunt. Prima quarū eſt de veſtis huius charitatis variatione. Utrū v̄z veſtis charitatis ornetur varietate multarū virtutū. Alia eſt de veſtis huius charitatis induitiōis p̄ſuaſione. Utrū in ſcripturis p̄ſuadeat̄ induitio charitatis. ibi: Super oīa. Tertia eſt de veſtis huius charitatis regulatione. Utrū ſint aliquę regule ad induendum veſtem charitatis. ibi. et par. ¶ Prima queſtio p̄ſentis ſermonis. Utrum veſtis charitatis ornetur varietate multarū virtutum?

¶ Uerū a doctoribus circa q̄ primā partē epl̄e. Utrum veſtis charitatis ornetur varietate multarū virtutum? Et dicūt q̄. vij. quas ap̄l's po-

nit per ordinē in prima parte epl̄e. Prima oīm eſt cōpaſſionis Uñ ait viscera miē. v̄z affectus dulcedinis ad cōpatiendū. Quia luce. vj. dñs ait. Eſtote miſicordes. xxxij. q. iij. §. ex his oībus. Alia eſt ſubuentiōis Uñ ait: benignitatē. i. ſm glo. p̄ ōptitudinē ſubueniēdi vniuerſis. Juxta illud Ephe. iij. Eſtote inuicem benigni. xxxij. q. iij. §. p̄cepta. Tertia eſt humiliatiōis. Uñ ait: humiliatē. Juxta illud. j. De. v. cap. humiliamini ſub potēti manu dei. iij. q. iij. Nulli. Quarta eſt rectificationis. Uñ ait: modēſtiā. qua virtute homo abſtinet ſe ab illicitis: z regulatur in licitis. Juxta illud ad Philp. iij. Modēſtia v̄ia nota ſit oībus hoībus Quinta eſt fortificationis. Uñ ait: paciētīā: q̄ Jacobi. j. ca. d̄. Paciētīa opus p̄fectum habet. Sexta eſt ſupportatiōis. Uñ ait: ſupportates inuicē. Juxta illud ad Gal. vj. Alter alterius onera portate. di. l. ponderet. xxiij. q. iij. §. p̄cepta Septima eſt iniuriarū cōdonationis. vñ ait: Et donantes vobis metiſis ſi q̄s aduerſus aliquē habet q̄relā. Juxta illud ephe. iij. Eſtote donātes inuicē ſic z de⁹ in xp̄o donauit nobis. De hac varietate veſtis hui⁹ ait p̄pheta in psal xliij. di. Aſtitit regi a dextris tuis in veſti. de auro. circūd. varietate. ¶ Secunda queſtio p̄ntis ſermonis Utrū v̄z in diuinis ſcripturis p̄ſuadeat̄ induitio veſtis hui⁹ charitatis?

¶ Uerū a doctoribus circa q̄ ſecundā partē epl̄e Utrū v̄z in diuinis ſcripturis p̄ſuadeat̄ induitio veſtis huius charitatis? Et dicunt q̄

fic. Primo in pñtl ep̄la. vnde apl̄s ait. Super oīa aut̄ hec habete charitatē que est vinculū p̄fectiōis. Q: j. ad Cor. xij. dicit. Maior horum est charitas. de pe. di. ij. Qui vult. De renū. Nisi cum p̄dē. Sc̄do. j. Petri. ij. ca. vbi d̄. Ante omīa aut̄ mutuā in vobis metipsis charitatez cōtinuā habētes: q: charitas opit mltitudinē pctōz j. q. j. mlti. xxij. q. iij. Ipsa pietas. De penitē. di. iij. Antū. d̄ baptismo maior. Tertio Apo. ij. vbi d̄. Suadeo tibi emere aurū ignitū vt locuples fias: z vestimētis albis induaris: z nō appareat p̄fusio nuditatis tue. In quo foro charitatis ponunt. vij. circūstantie. Prima quarū est liberalitatis. cū dicit: suadeo. v: voluntatē offerre. Quia Eccl. xv. d̄ Dñs ab initio cōstituit hoīem z reliquit eū in manu p̄sily sui. Et prouer. xvj. hoīs est aīum p̄parare. Alia est generalitatis cum dicit: tibi v: iusto vel pctōri. diuiti vel pauperi. Et sic de singulis. Quia. j. ad Thi. ij. deus vult omēs hoīes saluos fieri. Et apud deū nō est acceptio p̄sonarū. Act. x. de pe. di. iij. Si ex bono. De iudi. nouit. de preben. Venerabilis. Tertia est p̄prietatis: cū dicit emere. s. amorē Unde dñs dixit petro Joan. xxj. Symon amas me. vj. q. iij. Mundare. Quarta est singularitatis: cū dicit: a me. Un̄ Jo. v. dñs dixit Si quis sitit: veniat ad me et bibat. Quinta est preciositatis: cum dicit Aurū quod supat oīa metalla. Ita et charitas superat omēs virtutes. Unde Aug. dicit. Charitas est regina virtutū. Sexta est caliditatis. cū dicit: ignitum. Un̄ dñs luce. xij.

Ignē inquit veni mittere in terrā. di. xv. Sc̄a romana eccl. Septima est vtilitatis: cū d̄: probatū Et hoc vt locuples fias: z vestimētis albis induaris. v: gr̄e. et nō appareat cōfusio nuditatis tue: s: de his satis. Questio tertia p̄ntis sermonis. Utrū v: sint aliquę regle ad induendū vestē excellētissime charitatis? Uerū a doctoribus circa q̄ primā partē ep̄le. Utrum v: sint aliquę regule ad induendū vestē charitatis? Et dicunt q̄ sunt. vij. Prima q̄rum est vere cōcordie. Unde ait Et pax xp̄i exultet in cordibus vris. in quo vocati estis in vno corpe. xxij. q. j. Nisi bella. Alia regula est iuste memorie Unde ait. Grati estote. i. in memoria habete: et frequenter recordamini de acceptis a deo bñficijs. Tertia regula est sc̄tē sciētie. Unde ait. verbū xp̄i habitet in vobis abundanter in oī sapiētia. et intelligētia diuinarū scripturarū sm glo. Quia Eccl. j. scriptū est. Dis sapiētia a dño deo est. di. xv. Sc̄a romana. Quarta regula est p̄fē facundie. vñ ait: docētes et cōmonētes vosmetipsos in hymnis et canticis sp̄ualibus. xij. di. Cantantes Quinta regla est intīme leticie. Un̄ ait. In gr̄a cantantes dño in cordibus vris Sexta regula est recte tendētie. Un̄ ait. Omne quod facitis in verbo aut opere: oīa in noīe dñi nri iesu xp̄i facite. xxvj. q. v. nō licz Septima regula est digne reuerentie. Unde ait. Gratiā agētes deo et p̄i. i. dignā reuerentiā exhibentes deo patri per iesum xp̄m qui seminavit bonū semē. v: virtutū: et

maxime charitatis: in agro suo. v3
in conscia hoim: vt habet p euāge
liū hodiernū Math. xij. descriptū
Et tandē in fine: zizania per inimi
cū positū iubet cōburi. triticū vero
in horreū reponi. Q: nō habentib⁹
charitatē dabit supplicia: habenti
tibus No dabit premia per infinita
seculorum secula. Amen.

Dominica in. lxx. de sollicitudine
et perseuerantia Sermo. xj.

Escitis q hi

qui in stadio currunt.
omnes quidē currunt
sed vnus accipit braui
um. Prime ad Corin. xj. scribunt
hec verba. Pro exordio p̄sentis ser
monis a doctoribus querit. Utrū
sollicitudinis perseuerantia sit virtus
Et dicit Tho. 2^a 2^e. q. cxxxvij. q. sic.
Primo q: sm phm. ij. ethicoz. Vir
tus est circa difficile et bonum: vbi
igit ratio difficultatis z bonū: ibi ē
virtus. Opus autē virtutis pōt ha
bere bonitatē et difficultatē: aut ex
actu respectū obiecti: aut ex diurni
tate t̄pis. Nā diu insistere alicui dif
ficili difficultatē habet. vnde diu p
sistere in aliquo bono vsq; ad cōsu
mationē p̄tinet ad v̄tutē. Et hec est
ratio sollicitudinis perseuerantie. 3°
ipsa est virtus. Scdo quia Tullius
in sua rhetorica dicit Perseuerantia
est in ratione bene p̄siderata: stabi
lis et p̄fecta p̄mansio. Tertio quia
ap̄ls dicit. Nescitis q hi qui in sta
dio currūt: oēs quidē currūt: s; vn⁹
accipit brauiū. Sic currite: vt com
phēdat̄s. C In hac quidē epla pro
eius expositione: tres q̄stioēs decla
rande sunt: p̄ma quarū est de sollici

tudinis perseuerantie distinctione
Utrū v3 semp sit bona? Alia est de
sollicitudinis perseuerantie exēplifi
catōe. Utrū in scripturis sint exem
pla perseuerantie. ibi. ego aut sic cur
ro. Tertia est de sollicitudinis pse
uerantie auxiliatiōe. Utrū v3 indi
geat auxilio gr̄e. ibi. nolo.

Prima q̄stio p̄ntis sermois: vtrū
v3 sollicitudo perseuerantie semp
sit bona?

Querit a doctoribus circa
q̄ primā partē eplē: vtrū v3
sollicitudinis perseuerantia
sit sp̄ bona Et dicit Alex.
de Ales: z similiter scūs thō. 2^a 2^e q.
lv. ar. vj. q. sollicitudinis perseuerā
tia in tēporalibus est mala. Pr̄mo
p̄pter finēz. v3 qn̄ cōstitut̄ finis in
istis t̄palibus Unde Aug. de ope
ribus monachoz ait. Eū dñs dicit
nolite solliciti esse: hoc dicit: vt nō
ista intueant̄: z p̄pter ista faciāt q̄
quid in euangeliū p̄dicatione face
re iubent. Scdo p̄pter supfluū stu
diū quod apponit̄ ad tēporalia pecu
randa p̄pter quod hō a spiritualib⁹
q̄bus p̄ncipaliter inservire debet re
trahat. vnde Math. iij. scribit Sol
licitudo seculi suffocat verbū. Ter
tio p̄pter timorē superfluū qn̄ scūs
aliquis timet: ne faciēdo bona que
debet necessaria sibi deficiant: qd̄
dñs tripliciter excludit Pr̄mo pro
pter maiora beneficia nobis p̄stita
Scdo p̄pter subuentionē p̄stitā ani
malibus z plantis: q̄ quasi nihil sūt
ad cōparationē hoim. Tertio pro
pter diuinā p̄videntiā. Tñ non rep̄
hendit̄ talis sollicitudo: qn̄ est cum
circūstantijs debit̄s: maxime t̄pis
Quia Eccle. viij. scribit. Omne

gottio tēpus est. De quo dat exem-
plum formice. Prover. vj. vbi salo-
mon ait. Uade ad formicā o p̄ger:
z reliq̄. Sollicitudo ergo seculi ma-
la est si non fiat debite: sed sollicitu-
do in rebus spiritalibus laudabi-
lis est: potissime qm̄ est cū p̄seueran-
tia. Un̄ apl̄us ad hanc virtutē indu-
cit Corinthios exēplo currentiū in
stadio: et agonisantiū in exercitio
di. Nescitis: immo scitis. quia hoc
est notoriū: q̄ hi q̄ in stadio currūt
Unde sciēdū s̄m̄ isidor̄. iij. ethimo
quod mensuras virarum greci vo-
cant stadia. Latini miliaria. Stadi-
um aut̄ dicit̄ spatium. cxxv. passuum
q̄ hercules dicit̄ p̄mo instituisse q̄
sub vno anhelitu tot passus curre-
bat: z postea stabat. Unus ergo ac-
cipit brauiū: quod erat p̄m̄ium cur-
sus in ludo cursorū in stadio. Qua-
si dicat: pauci de multis accipiūt bra-
uiū eterne felicitatis: qui sollicite: z
p̄seuerāter currūt per opera chari-
tatis. vnde Math. xx. Multi sunt
vocati: pauci vero electi. De peni.
di. iij. Si ex bono. Deinde ponit
exemplū agonisantiū. Un̄ sciendū
q̄ s̄m̄ isidor̄. xvij. li. Ethimo. que
a latinis dicunt̄ certamina: a gre-
cis dicunt̄ agones p̄pter frequen-
tiā p̄uenientiū. Nā greci omnē ce-
tum: z oēm cōuentū: agona vocant
Dicit ergo: oīs qui in agone cōten-
dit: vt habeat victoriā: ab omnibus
se abstinere que impediūt Et illi qui-
dem p̄pter p̄m̄iū tēporale. nos aut̄
sollicite z p̄seuerāter ab oībus q̄ sa-
lutē impediunt abstinere debemus
p̄pter coronā incorruptibilē. Hinc
iacobi p̄mo. Beatus vir q̄ suffert
tēptationē: qm̄ cum p̄batus fuerit

accipiet coronā: vste. Extra de re.
Nisi cum pridem.

Sc̄da questio p̄sentis sermonis
vtrū v̄z in diuinis scripturis sint ex-
empla sollicitudinis et p̄seuerantie.

Verit̄ a doctoribus circa
q̄ sc̄dam partē ep̄le: vtrū v̄z
in diuinis scripturis sint
exempla sollicitudinis et

p̄seuerantie? Et dicūt q̄ sic. Primo
Gen. xix. Loth q̄ sollicite z p̄seuerā-
ter tenuit iusticiā inter sodomitas.
Sc̄do Gene. xxxix. Joseph p̄seue-
ranter restitit operi nefario. Tertio
Exo. x. Moyses p̄seueranter resti-
tit idolatri. Quarto iob. j. per totū
p̄seuerāter restitit tētationi. Quinto
Thobie. j. z per totū secure egit bo-
nū z sustinuit cecitatē. Sexto Da-
niel. iij. ipse z socij eius p̄seueran-
ter coluerunt deū: z nō adorauerūt
statuā. Septimo Danielis. xij. Su-
fanna cōstanter z p̄seueranter resti-
tit senibus. Octauo Machab. vj.
Mater et filij p̄seueranter vsq̄ ad
mortē restiterūt anthiocho. Nono
Jo. ix. Letus natus p̄seuerāter p̄tra-
phariseos veritatē p̄fessus est. De-
cimo p̄seuerāter Stephanus xp̄m̄
confessus est Actū. vj. Undecimo
Luce. j. Btā virgo p̄seueranter vir-
ginitatē seruare voluit. Duodecimo
vt de reliq̄s taceā Paulus p̄seuerā-
ter certare voluit per opera charita-
tis. vnde ait. Ego aut̄ sic curro: nō
q̄si in incertū. Quia. ij. ad Thimo.
iij. dicit. Reposita est mihi corona
iusticie. Sic pugno nō q̄si aerē ver-
berans: v̄z nō inaniter: sicut q̄ ver-
berat aerē p̄ hoste: sed castigo cor-
pus meum videlz p̄seuerāter.
Questio tertia p̄sentis sermonis

Utrumque sollicitudo et perseverantia indigeant auxilio gratie dei?

Querit a doctoribus circa
q tertia parte eple: virum sollicitudo et perseverantia indigeant auxilio gratie dei? Et dicit sanctus Thome. 2^a 2^e. q. cxxxvij. ar. ultimo quod sic. Quia perseverantia si capitur per habitum qui est virtus: indiget dono gratie habitualis sicut et alie virtutes infuse. Si vero capitur per actum usque ad mortem perseverante: sic non solum indiget gratia habituali: sed etiam gratuito dei auxilio conservantis hominem in bono usque in finem vite. Quia cum libere arbitrium de se sit vertibile que vertibilitas non tollitur per gratiam habituale presentis vite: non subest potestati eius arbitrii etiam per gratiam reparati: ut se in bono immobiliter statuatur licet sit in potestate eius quod hoc eligat: quod plerumque cadit in potestate nostra electio: non autem executio. Secundo quia Augustinus in libro de perseverantia dicit. Afferimus donum dei esse perseverantiam qua usque in finem perseverat in christo. Tertio quod apostolus in tertia parte huius eple dicit. Nolo vos ignorare fratres quoniam patres nostri de egypto exeuntes omnes sub nube fuerunt: contra estum eos per te gentem per diem. Exodi. xij. et omnes in mare transierunt Exo. xij. et omnes in moyse id est in ducatu eius baptisati sunt in nube et in mari figurative. et omnes eandem escam manducaverunt: videlicet manna Exo. xvj. Et omnes eundem potum biberunt scilicet aquam de petra Exo. xvij. Et dicit spirituale: quod manna fuit figura sacramenti dominici. et potus gratie christi: in cuius fide talia beneficia receperunt. Ideo dicit. Petra autem erat christus. de cor. di. ij. Reuera et c. In ca

lice. Virtute ergo perseverante bone cuius tot exempla ponunt: que non habent nisi per gratiam: accipit bravium sicut et denarius diurnus: de quo dicit euangelium. Math. xx. descriptum. Quod bravium et quem denarium nobis concedat altissimus. Amen.

Cum in sexagesima de laude et gloria vana et bona. Sermo. xij.

Inbenter sus

fertis insipientes cum sitis ipsi sapientes. ij. Cor. xj. capitulo hec verba scri

bunt. Pro exordio presentis sermonis satis convenienter et utiliter a doctoribus querit. Utrum teneat homo inaniter se laudat et male agentes corripere. Et dicunt Alex. de ales in iij. parte et Thome. 2^a 2^e. q. xxxij. articulo ij. Quod si est homo subditus tenetur ad simplicem admonitionem. Si vero prelati: teneat ad admonitionem et correctionem vel punitionem: dummodo emendatio speret. Nec enim simplex correctio saltem pretermitti potest sine peccato veniali: si tardior efficitur ad eam. vel mortaliter: quoniam scit probabiliter quod potest per fratrem a peccato retrahere: et propter timorem vel cupiditatem hoc statuit pretermittere. Secus si tempus opportunum non esset vel previderet fratris peiorationem. Unde. xxij. q. ij. Tunc sacerdos Anacletus papa dicit. Tunc sacerdos: quod alij fideles omnes summam habere debent curam de his qui pereunt: quatenus eorum redargutionem aut corrigant a peccatis: aut si incorrigibiles apparuerint ab ecclesia separent. Hinc Paulus apostolus arguit Corinthios qui sustinebant falsos apostolos: inaniter se laudantes: et male

agentes di. Libèter suffertis Insiplentes **C**In qua qdè epla p eius expositiõe tres qstiones aperiẽdesunt Prima quarũ est de inanis glorie falsoꝝ aploꝝ vituperatione. Utruz vꝫ falsi apli inaniter se laudantes mortaliter peccabãt. Alia de glie Pauli cõmendatione. Utrũ vꝫ paulus seipm laudans erat dignus cõmendatiõe: ibi. in quo quis audet. Tertia est de glorie Pauli fructificatiõe. Utrũ vꝫ sic se laudãt paulus lucrabat alios in dei honore. ibi. libenter.

Questio pma p̄sentis sermonis vtrũ vꝫ falsi apli inaniter se laudãtes mortaliter peccabant?

Clerici a doctoribus circa q p̄mã partẽ eplẽ: vtrũ falsi apli inaniter se laudãtes peccabãt mortaliter? Et dicit Alex. de ales in .ij. parte de inani gloria: et Tho. 2^a 2^e. q. cxxij. ar. j. et. ij. Qd gloriari nõ est peccatũ fm Augu. sup iohãnẽ Gloria quen dã decorẽ habet et manifestationẽ inde gloriari idem est q clarificari. Mã q aliqs velit bonã suã ab alijs approbari: peccatũ nõ est Dicit eni mathet. v. Luceat lux v̄ra corã hominibus. xxij. q. j. Qm̄ beatus: sꝫ querẽtes gloriã peccant mortaliter Primo qn glorianẽ de aliquo falso qd cõtrariat diuine reuerẽtie: fm illud Ezechie. xvij. Eleuatũ est cor tuũ: et dixisti: deus ego sum. Et. ij. Corin. iij. Quid habes qd nõ accepisti. Si at accepisti. qd gliaris qsi nõ acceperis. Scdo cũ qs bonũ temporaliter de quo gliat p̄ferat deo. Qd phibet Jere. ix. Nõ glorief sapiens in sapientiã suã. Nec fortis in

fortitudie sua: nec diues in diuitijs suis: sed in hoc glorief qui gliat. s. scire et nosse me. Tertio cũ quis p̄ferat testimoniũ hoium testimonio dei. Sicut iohã. xij. p̄tra quosdã dicit. Dilexerũt gliã hominũ magis q̄ gloriã dei. Quarto: qn qs intentionem suã refert ad gliã tanq̄ ad vltimũ finẽ: et potissime qn hec omia determinate sunt contra charitatẽ: sicut falsi apli faciebant. Unde paulus ait. Libèter suffertis insipientes vꝫ falsos aplos inaniter se gloriãtes: cum sitis ipsi sapientes hyronice loquit. i. insipientes Sustinetis eni si quis vos in seruitutẽ: vꝫ legis redigit: si quis deuorat: si qs accipit. s. bona v̄ra: si quis extollit inani gloria. Si quis in facie vos cedit. et melias inferẽdo. fm ignobilitatẽ dico: qz vꝫ talia sustinetis qsi ignobiliores ipsis: et nõ a nobis quasi nos infirmi: vꝫ insufficientes fuerimus in hac parte.

Questio scda p̄sentis sermonis: vtrum vꝫ paulus se quandoqz laudans erat dignus cõmendatione?

Clerici a doctoribus circa q scdam partẽ eplẽ: vtrũ vꝫ Paulus se laudãt peccabat: aut erat dignus cõmendatione? Et dicũt supradicti doctores: q nullus peccat: imo meref qn fm se conat imitari deũ. Unde ad Ephe. v. dicit. Estote imitatores dei sicut filij charissimi. Cũ homo querẽdo gliã videt deũ imitari. qui ab hoibus gliã querit Unde Esa. xlij. dicit. Dis q inuocat nomen meũ in gloria mea creauit eum Deus aut nõ querit gliã suã propter se: sed p̄pter nos: et ideo lauda

hūiliter et meritoꝛie pōt hō ad aliorū
utilitatē se laudare: et gloriā appe-
tere. Un̄ Math. v. dī: Uideant opa
vestra bona et glificēt patrē v̄m q̄
in celis est. xij. q. ij. Quatuor. Ideo
Paulus subdit: in quo quis andet:
v̄z se laudare: in inhiptētia dico au-
deo et ego: s̄m op̄inionē v̄z̄am sed
nō s̄m veritate q̄: in veritate me lau-
do. Et totus textus clarus ē: p̄ter q̄z
in aliquib⁹ que hīc inferius scribū-
tur. Primo in labore: v̄z corporali
et erumna: que est lassitudo et dese-
ctus cōsequēs ad laborem. Sec̄do si
gloriarī oportet. si pro q̄: in hīs q̄
infirmītatīs mee sunt gloriabor. i.
de hīs que p̄tinēt ad infirmītatē: et
non de nobilitate generis: et huius-
modi: sicut falsi apli. Tertio scio ho-
minē in christo. i. vnitū christo per
fidē charitate formatā: ante annos
xiiij. videlicet in principio puerho-
nis sue: siue ī corpore siue extra cor-
pus. Hoc dicit quia nescibat si aīa
fuit separata a corpore per mortē tē-
pore visionis: q̄z quis sciret q̄ aīa eēt
in celo et corpus in terra: et de se hu-
militer loquit tanq̄z de alio. Quar-
to stimulus carnis: videlicet tētatio
carnalis vel illaca passio.

Questio tertia p̄sentis sermonis
Utrū videlicet paulus se laudās
lucrabaſ alios in dei honore?

Veritur a doctorib⁹ circa
tertiā partē epistole: vtrū
q̄ Paulus sic se laudans lu-
crabaſ alios in dei hono-
re? Et dicit supradicti doctores q̄
sic. Primo quia illud per quod ho-
mines puocant ad bonū nō est pec-
catū: sed meritū: huiusmodi est glia
Un̄ Tull. de tuscul. quest. ait: q̄ ho-

mines ad studia impellunt gloria.
Secūdo quia in sacra scriptura pro
bonis operib⁹ promittit glia: s̄m il-
lud ad Ro. ij. His q̄ sunt s̄m patien-
tiam operis boni gloriā et honore.
Tertio quia glia que est in deo et a
deo: nō potest esse vana sed fructuo-
sa: sicut erat gloria Pauli. Unde. ij.
Corinth. x. dicit: Qui gloriat̄ ī dño
gloriet̄. Nō enī qui seipsum cōmen-
dat: ille p̄batus est: sed quē deus cō-
mendat. Et propterea Paulus ait:
Libēter igif gloriabor in infirmīta-
tibus videlicet tribulationib⁹ meis:
vt in me virt⁹ christi: videlicet vt vi-
ctoriosa christi gr̄a me continuantē
inhabitet: per verbum de quo dicit
euāgelii Luce. viij. descriptū. Quā
gratiā nobis cōcedat altim⁹ Amē.
Dñica in quināgesima de chari-
tate Sermo tredecimus.

Aliguis ho

minū loquar et angelo-
rū: charitatē aut nō ha-
beam: fact⁹ sum velut
es sonās et cymbalum tinniens. j.
Corinth. xij. ca. hec verba scribun-
tur. Nō exordio p̄ntis sermonis a
doctorib⁹ querit: vtrū aliq̄ virt⁹ pos-
sit esse sine charitate? Et dicit bt̄s
Bonauentura in. iij. di. xxij. et san-
ctus Tho. 2^a 2° q. xxij. ar. vij. q̄ nō
Primo quia virtus vera et simplici-
ter est illa que ordinat ad principa-
le bonū hoīs: sicut p̄hs. viij. eth. dī-
cit. Virtus est dispositio perfecti ad
optimū. Prīmū quidē et principale
bonū hoīs est dei fruitio. s̄m illud
Psal. Adhī autē adherere deo bo-
nū est. et ad hoc ordinat hō per cha-
ritatē. Un̄ patet q̄ nulla vera virtus

Dñica in quinquagesima

potest esse sine charitate. Secundo quia sine charitate virtus aut est imperfecta: aut non est virtus: sed falsi-
filitudo virtutis. Tertio quia Paulus apłs in hac epla idē pfirmat dicens: Si linguis hominū loqr zc.
¶ In hac igit epla p ei⁹ expositioe tria dubia vel tres questiones sunt declarade. Prima quarū est de charitatis necessitate: vtrum videlicet charitas sit necessaria. Alia est de charitatis vtilitate: vtrum videlicet ex charitate impleant oia virtutis opera: ibi Charitas patiens est. Tertia est de charitatis stabilitate: vtrū videlicet vtens charitate peccet: ibi Charitas nunq̄ excidit.

¶ Questio prima pntis sermonis: Utrū videlicet charitas sit virtus necessaria ad salutem.

¶ Uerit̄ a doctoribus circa
q̄ primā partē eplē: vtrum charitas sit virtus necessaria ad salutē? Et dicit Nicolaus de lra q̄ sic. Quia si nulla virtus possit esse sine charitate: restat q̄ nec fides. Un̄ apłs ad Heb̄. xj. ca. Sine fide impossibile est placere deo. Et ad Ro. xiiij. dicit: Omne quod nō est ex fide peccatū est. j. q. j. nō sanat. xxvij. q. j. in prin^o. et ca. Sicut enī. de pe. di. iij. §. illud. De resti. spoli. Uras. De prescrip. Qm̄ omne. Ergo relinquit q̄ sine charitate nō est hominī salus. Hoc idem probat apłs in prima parte huius eplē. Quia sine charitate nō valent dona que pertinet ad locutionē. vñ ait: Si linguis hominū loqr et angelorū. Nam in angelis est duplex cognitio. Una qua vident diuinā essentia: z de hac nullus docet aliū

quia oēs imediate vidēt eam. Alia cognitio est in eis de alijs. z hec est duplex. Una de mysterijs diuine p uidentie exequendis. z de his superiores docēt inferiores: z nō ecouer so. Alia est de cōceptib⁹ proprijs: et de his loquuntur nutibus ad inuicē. Et ista locutio angelica in qua intellectus eorū sunt pro linguis: z nutus vel alia signa spiritalia p verbis. Et quia talis locutio dependet ex voluntate angeli pponētis: ideo pot loqui vni z nō alteri. Charitatē aut nō habet factus suz velut es sonas aut cimbālū tinnies: alios dulci sono delectado z seipos cōsumendo. Es enī planū vna pcussione reddit simplicē sonū. Cimbālū vō pcauū multiplicat sonū. Et primū significat simpliciter annūciantē veritatē Scdm̄ significat eos q̄ veritatē multipliciter annūciāt adducēdo plures similitudines z elicēdo multas cōclusiones z huiusmōi. Scdo quia si ne charitate nō valēt dona que pertinent ad cognitionē. Primo que pertinent ad cognitionē futuroz: vñ ait: Et si habuero pphetiā. Secundo ad cognitionē scripturarū vnde ait: z nouerim mysteria oia. Tertio ad cognitionē creatoris z creaturarū. vñ ait: z oēm scientiā. Et de his dicit inquātū sunt gr̄e gratis date. z nō inquātū sunt dona spūs sancti Quarto ad cognitionē credendorū. Unde ait. Et si habuero oēm fidem ita vt mōtes trāfferā: charitatē aut nō habeaz nihil sum: videlz adesse gratuitū. Tertio quia sine charitate non valent dona que pertinent ad operationē. Un̄ ait. Et si distribue- ro oēs facultates meas In quo est

perfectio Math. xix. Si vis perfectus esse. xiiij. q. i. In principio. Et si tradero corpus meum ut ardeam: quod est martyrii genus acerbissimum. charitatem autem non habeam: nihil mihi prodest videlicet ad vitam eternam. Quia charitas dirigit opera in finem ultimum. **Questio secunda presentis sermonis** Utrum videlicet ex charitate impleantur omnia virtutis opera?

Verit a doctoribus circa
 q. secundam partem epistolae. Utrum videlicet ex charitate impleantur omnia virtutis opera? Et dicunt doctores communiter quod sic. Primo quia sicut in prudentia omnes connectuntur virtutes politicae: ita quod qui habet prudentiam habet omnes virtutes politicas: et qui habet aliquam virtutem politicam: habet necessario prudentiam: sic et omnia dona gratuita connectuntur in charitate: et qui habet charitatem: necessario habet omnes alias virtutes. Et qui habet aliquam virtutem quantum ad vite meritum: necessario habet charitatem. Secundo quod dicit Augustinus. Attende quanta sit charitas: que si desit: frustra habentur cetera: si autem adsit habentur omnia. Quam cum quis habet spiritum sanctum: habet: et si eam non habuerit sine spiritu sancto: erit. Et sicut corpus mortuum est sine anima: ita anima mortua est sine charitate. Tertio quia apostolus in hac parte dicit quod charitas imperat et elicit actum omnium virtutum. Primo virtutis: quia generaliter omnia mala equanimiter tollerantur. cum dicit: charitas patientis est. Secundo quia omnia bona proximis delectabiliter impediuntur cum dicit: benigna est. Tertio quod facit vitare malum affectum cum dicit. Charitas non emulat. id est non invidet

Quarto malum vitare facit effectus cum dicit Non agit perperam. id est perversum. Quinto facit vitare malum contra se ipsum: cum dicit. Non inflat. Sexto quia ambitio est filia superbie dicit Non est ambitiosa. Septimo excludit cupiditatem: dicens Non querit que sua sunt. videlicet repetendo cum scandalo: Octavo quod prouocat ad pacem. cum ait. Non irritat. Non quia regulat electionem cum ait. Non cogitat malum. Decimo quia ex electione non facit peccare cum ait. Non gaudet super iniquitate: et sic omnia euitat mala. Undecimo facit operari bonum: mala proximi supportando: cum dicit. Longauidet autem veritati. Duodecimo in speciali cum dicit. omnia suffert. Tredecimo: facit operari bonum erga deum per fidem cum dicit. Quia credit que sunt diuinitus tradita. Decimo quarto per spem cum dicit. Quia sperat que sunt diuinitus promissa. Decimo quinto ne homo frangat per dilationem cum ait. Omnia sustinet per longanimitatem.

Questio tertia presentis sermonis. Utrum videlicet vitans charitate possit peccare?

Verit a doctoribus circa
 q. tertiam partem epistolae. Utrum charitate vitans possit peccare? vel charitas semel habita possit amitti? Et dicit in i. co. de iij. et Thoma. 2^a 2^e. q. xxiij. ar. xi quod charitas potest capi tripliciter: Uno modo pro spiritu sancto infundente eam: et sic impossibile est quod spiritus sanctus moueat aliquem ad charitatem quod et ipse amittat eam peccando. Alio modo accipit charitas pro subiecto in quo est quod est vertibile: et sic potest amitti: iuxta illud Apoc. ij. Charitatem primam reliquisti.

Dñica p rima quadragesime

Tertio mō scdm ppriā rationē: et sic charitas non pōt peccare: sicut nec calor potest infrigidare Unde qui habet charitatē sic non peccat Juxta illud Jo. iij. ca. Quis qui natus est ex deo nō peccat. de pe. di. v. Itē scdo vñ dicit aplus Charitas nunq̄ excidit. de pe. di. ij. Charitas siue prophetie euacuabunt in p̄ia v̄z: siue lingue cessabūt: nō corporee quia sc̄ti resurgent incorrupti. nec quantū ad vsum. Quia psal. cxlix. Exultatiōes dei in gutture eoz. Sz quantū ad donū quo loquebantur apli. Actu. ij. Quia tunc diuersitas linguarū non erit necessaria: sicut nec in p̄mo statu Gen. xj. Siue sc̄ia destruet acq̄sita. Quia ex parte cognoscimus z ex pte prophetam⁹ in hoc statu v̄z. Cū aut venerit quod perfectū ē v̄z in patria: euacuabit qd̄ ex parte est. exēplo pueri. Munc videmus. z pater textus. Munc manent fides spes charitas: que sunt donis excellentio: es: malo: aut est charitas: que s̄m se nunq̄ excidit: qua crucifixus est x̄ps: vt dicit euāgelium Luce. xvij. descriptū: sine q̄ cecus erat mūdus. cū qua illuminatus est. Hanc ergo virtutē sine qua aliqua virtus nō est que nobis est necessaria: qua implent oīa virtutū opera: que semper regnabit in patria: donet nobis christus Qui v̄uit in secula seculorum. Amen.

C Dñica p̄ima quadragesime de gratia diuina Sermo. xiiij.

Ortatur

b vos ne in vacuū graz dei recipiatis. ij. cor. vj ca. apli verba sunt ista.

Pro exordio huius sermōis cōuenienter et satis vtiliter querit. An homo liberi arbitrii potestate possit bonū opari. Ad qd̄ r̄ndet q̄ triplex est bonū. Primum dicit moralis p̄ditionis: ad qd̄ cōplendū pōt hō libero arbitrio solo p̄supposita influentia dei: quia si brutū bruto pōt compati: multo magis homo hōi. et per p̄sequēs elemosynā elargiri Sic bonū opabant stoyci vt Lice. in. j. paradoxoz dicit. Aliud bonū dicitur dispositionis. qd̄ licet extra charitatē opetur tñ ad ipsaz dispōit ad qd̄ exequendū gratia gratis data hō indiget q̄ illuminat dirigitur et excitat vt velit facere q̄ deo placitū esse existimat. Tñ Sapie. viij. scriptū est Sciū qm̄ aliter nō possū esse continens nisi deus det: et hoc ipsum erat sapiētia scire cuius hoc donū esset. Tertium bonū dī debite ordinationis ad qd̄ explendū in debitu sinē nō potest liberū arbitriū lapsū absq̄ munere gr̄e gratū facientis. Hinc Jo. xiiij. dñs ait Sine me nihil potestis facere. Itē. ij. ad cor. iij. paulus ait. Nō sum⁹ sufficētes cogitare aliquid ex nobis quasi ex nobis. sed sufficētia n̄ra ex deo est. Itē Aug. ad Bonifatiū papā. Nō potest hō aliqd̄ bonū velle nisi adiuuet ab eo q̄ malū nō pōt velle. Itē isidorus Sciāt defēso: es liberi arbitrii nihil boni posse: nisi diuine gr̄e iuuamine sustentet. Et Berni. sup canf. sermone. xxxij. Sciāt hostes gratie nec ad bonū cogitandū sufficere cor humanum. Hinc paulus dicit verba p̄posita que sunt p̄ sentis eplē declarāde p̄ncipiū. In qua tres vtilēs q̄stioēs de gr̄a que

runf. Prima de gratie diffinitione et exercitatioe. v3 Quomodo gratia diffinitur et exercitatur. in principio. Secda de gre cognitiōe z offensiōe v3 quō diuina gratia cognoscitur inesse alicui. ibi: nemini dantes. Tertia de gre p̄seruatione. videlicet quō gr̄a debet acq̄ri et p̄seruari. ibi Per arma iusticie: vsq; ad vltimū. **Q**uestio p̄ma huius sermonis in qua declaratur gratie diffinitio et eius exercitatio.

Queritur a doctorib⁹ quō gratia diffinit et propter qd̄ debeat exercitari? Et respōdet ad primū qd̄ gra formaliter est quedā qualitas creata in aīa in formās et p̄ficiens ipsā quāuis efficienter sit ipse deus. sicut pictor dicit efficienter parietē dealbare: sed formaliter ipsa albedo. vlt̄ aliter: Gratia est quedā forma gratis a deo data sine meritis: gratū faciens habentē et opus eius bonū reddēs. **Q**uōz. scūs Bonauē. in. ij. di. xxvj. z hoc donū dicit gr̄a triplici ratione. Primo qz gratis datur. Secdo quia gratū facit Tertio quia gratis facit operari. Quod donūz quinq; in aīa facit. Primo viuificat: s̄m qd̄ cōparat ad principiu a quo descendit. Hic Isidorus sic diffinit eā. Gratia est diuine mie donū per qd̄ bonevolūtatis est exitus. patet in lazaro Joh. xj. Secdo illuiat put cōparat ad suū subiectū in qd̄ descendit. Un̄ glo. sup illud psal. vt exillaret facie in: oleo dicit. Gratia est quedā n̄to: aīe. De ipsa quidē illud Jo. viij. dici pōt Ego sum lux mundi. Tertio purgat put cōparatur ad suū oppositū quod expellit.

Mā ad Ro. viij. paulus ait. Gratia iustificamur. de p̄se. di. iij. placuit. Et glo. dicit. Gratia est iustificatio pctōz. Quarto sanat put cōparat ad effectū quē iducit. vnde Criso. Gratia est sanitas mētis z delectatio cordis. Quinto beatificat pro: ut cōparat ad premiū: ad qd̄ p̄ducit vñ glo. dicit: Gr̄a est similitudo glie. Ecce igit quō s̄m doctores diffinit gr̄a. et quia tot bona facit paul⁹ ait Hortamur vos ne inuacuū gr̄am dei recipiatis. Ubi glo. Inuacuūz gratiam dei recepit qui se in bonis opib⁹ nō exercet. Igit p̄ter tria q̄ a deo gr̄az accipit in ea debet exercitari. Primo p̄pter t̄pis cōcessiōnē. Hinc dicit apls. Hortamur. zc. **M**ā ad gala. vj. dicit. Quz t̄ps hāmus operemur bonū. Et ad eph. v. Redimētes tempus. xvij. q. iij. s. vltimo. Secdo p̄pter t̄pis designatiōnē. Hic enī Elai. xlix. T̄pe accepto. v3 penitētie. exaudiui te: et in die salutis. v3 in qua qlibet homo potest salutē suā operari. adiuiui te s. gartiam cōferendo. Tertio propter t̄pis sc̄ificationē. quia apls infert. Ecce nunc t̄ps acceptabile. v3 ad merendū. ecce nūc dies salutis v3 ad p̄miū assequendū. Et sic s̄m doctores est questio declarata.

Questio secūda huius sermonis in qua declarat quomodo diuina gratia cognoscit in esse alicui. **Q**ueritur a doctorib⁹ quō cognoscit diuina gr̄a in esse alicui? Et dicit qd̄ p̄ naturalē cognitionē cognosci nō pōt cū scrip̄ū sit Ecc. ix. Nemo scit. s. cognitione naturali vtrū odio vel gratia dignus sit. sed

Dñica prima quadragesime

per dñi nam reuelationem vt beatus Franciscus. Aut per aliquam significationē vt dicit beatus bern. cognosci potest. Cognoscitur enī vt cōiter doctores dicūt Primo p bonā cogitationē. quia vt paulus j. ad Corin. xij. dicit Charitas nō cogitat malū. Itē cognoscit scdo per locutionem. q: Math. xij. scribitur. Bonus hō de bono thesauro cordis sui pfert bona. Item tertio p auditionē. q: Jo. viij. dicitur Qui ex deo est vba dei audit. Itē quarto per opationē. q: Grego. ait Probatio dilectiōis exhibitio est operis. Itē. v. per cōtritionē. vt beatus Aug. dicit. Et etiā pcti oīmodam abdicationē. quia beatus ambrosius ait. Penitentia est cōmissa mala plangere: et plangenda iterū nō cōmittere. Sed in hac scda parte eplē quinq; signa ponunt. Primo signū dī scandali euitationis. Unū aplūs ait. Memini dantes vllam offensionē. v3 neminē nec verbo. nec facto. nec signo scandalkzātes: et hoc vt nō vituperet ministerium nostrū. v3 seruitiū xpī. Aliud signū dicit virtuose cōuersationis quia aplūs infert. Sed in oībus exhibeam⁹ nos sicut dei ministros qbus omnino nō decet male viuere.

Tertiu signū dī maloz et aduersorū supportatiōis. quia aplūs dicit In multa patiētia. in tribulationibus. Et est quintuplex genus tribulationis. Unū est defectus bonorū et necessariorū. Ideo dicit. in necessitatibus. Scdm est illatio maloz spūaliū. Ideo dicit. in angustijs. Tertiu est illatio malozū corporalīū. Jo dicit. in plagis. Quar

tum est afflictio vtrozūq; v3 cor⁹ poris et aīe. ideo dicit. in carceribus Quintū est seditio pplozū. vñ dicit. in seditōibus. Quartū signū habite gratie dī bonoz opationis. in q operatione bonozū sex requirunt.

Primo q homo sit opus cōtra otiosos. vñ dicit. in laboribus. Itē q sit sollicitus. ptra somnolētos. vñ dicit in vigilijs. Tertio q sit sobrius ptra castrimargos. vñ dicit. in iunijs. Quarto q sit mūdus cōtra voluptuosos. vñ dicit. in castitate.

Quinto q sit discret⁹ ptra fatuos. vñ dicit. in sciētia. Sexto q sit cōstans ptra fugitiuos. vñ dicit. in lōganimitate. Quintum signū habite gratie dī amoris erga primū oñsionis. quia amor erga primū quatuor modis ostendit. Primo dulci cōuersatiōe. vnde aplūs dicit. in suauitate: in spūscō. i. affabilitate et suauitate habita in spūscō. Scdo cordiali dilectione. Unde dicit. In charitate non ficta. Tertio veritatis instructiōe. vñ dicit. in verbo veritatis. Quarto vtili opatione. vñ dicit. in virtute dei. Mā. j. cor. iij. idē aplūs ait. Sic nos existimet hō vt ministros xpī. et j. petri. iij. cap. dicitur. Si quis ministrat tanq; ex virtute quam administrat deus.

Questio tertia huius sermōis in qua declarat quomodo gratia debet acquiri et conseruari.

q Cleric⁹ a doctoribus quō gratia debet acquiri et cōseruari? Et hec questio mira mltis esse videt. Quia si gratia sine meritis dat: quō igit acquiri et pseruari? Et dicūt doctores q sicut creatura suo principio

indiget vt sit in esse nature: ita vt sit in bene esse gratie. Et hoc voluit deus: vt melius creatorē cognosceret: et eū cognoscēdo amaret: et ei amādo seruiret qđ seruiēti prodest quia ipse deus: vt pphā ait in psal. xv. bonorū nostrorū nō indiget. verumtū dei grā sp p̄sto est. Sed sicut nō habet nisi dono dei efficiēte: ita nō habet nisi libero arbitrio cōsentiente. Hinc Aug. dīc. Qui fecit te sine te: nō saluabit te sine te. Unde gratia ex suo officio dupliciter dī. Una pueniens que liberū arbitriū abilitat vt cogi non possit ad malū et libere exeat ad bonū. ppter quā Eccl. xv. scribit. Apposui tibi ignē et aquā: ad quos volueris extende manū tuā. Alia dicit subsequēs vt cooperās que adiuuat liberū arbitriū ad bonū: ita tñ qđ nō sit nisi vna gratia qđ diuersas sortit denotatio nes s̄m suos varios effectus. Hic Aug. libro de natura dicit. Gratia puenit vt p̄se viuamus, subsequitur vt cū illa semp viuamus, nūc p̄ue nit vt vocemur, tunc subsequit vt glorificemur. Ex his ostenditur qđ qui libero arbitrio grē gratis date nō assentit: similis est illi qui manū largienti nō extendit. Qui cōtra lu men oculos claudit: qui vase sine fundo aquā haurit: qđ bona sibi por tanti hostia claudit. Qui tpe belli arma proijcit: qui infirmus medico cōtradicit et huiusmodi. Unā ad at tendā hanc gratiā armis iusticie li berū arbitriū p̄parare debet vt ha bita grā que gratis dat his armis ad gratiā gratuz facientē quilibet xpian⁹ se disponat. Hinc ap̄tus in scda parte huius eplē dicit. Per ar

ma iusticie a dextris et a sinistris, et reliqua. hoc est dicere. Inter p̄speri tatē et aduersitatē: que duo in his oibus intelligunt: v3 cū dicit: p̄ glo riā et ignobilitatē: p̄ infamiā et bo nam famā: vt seductores et veraces sicut qui ignoti et cogniti: quasi mo rientes: et ecce viuim⁹. vt castigati et nō mortificati. quasi tristes sp̄ autē gaudentes. v3 qui p̄ xp̄o patiunt sicut egētes. bonis. s. tp̄alibus. mul tos aut locupletates. bonis. s. sp̄ua libus: Tanq̄ nihil habētes. s. boni tp̄alis et oia possidētes. s. in dño. p̄ ar ma iusticie grā acquiramus et cō seruemus. Que sunt in p̄sentiarum arma iusticie p̄dicta? Dicit qđ inue nit quintuplex gen⁹ armorū quib⁹ muniti sunt plurimi sci vt grā acq reren et cōseruarent. Prīmū gen⁹ armorū dī carnis maceratois: quo genere vsus est bt̄s Joā. baptista in etate tenera ātra dēsti penetrās ne vitā suā leui fame macularet. vnde Luce. j. scriptū est. Sp̄s cōre plebit ex utero matris sue. Secūdu genus armorū dī fortificationis: qđ genere vsus est bt̄s Stephan⁹ ad gratiā habendā et p̄seruandā. Hinc act. vj. scribit. Stephan⁹ aut plen⁹ grā et fortitudine. xxj. di. in p̄nci⁹. Tertū genus armorū dī dilectiois quo genere vsus est ap̄tus Paulus ad Ro. viij. qui dicebat. Quis nos separabit a charitate xp̄i? qđ dīcat null⁹. hoc genere tamē grē ipse me ruit vt xp̄s sibi diceret Sufficit tibi gratia mea. Quartū genus armorū dicit purificationis. v3 a pctō. quo genere vsa est bt̄a v̄rgo maria adeo qđ Lati. iij. de ipsa dicat. To ta pulchra es amica mea et macula

Dñica .ij. quadragesime

nō est iste. Qua puritate angel^o Lu
ce. j. sibi dixit. Ave grā plena. Et
bñ plena. qz vt Iero. ait. Letis p p.
tes pstatz Marie nō se tota insudit
plenitudo grē. Quintū genus ar
morū dicif humiliatiōis. quo gene
re vsus est dñs nr de q. lxxiij. di. c.
dñs: Ciprianus ait. Dñs nr iesus
xps rex z iudex vsqz ad passiōis diē
seruauit honore pōtificibus: qzuis
illi nec timore dei: nec agnitionem
xpi seruassent. Mas cū leprosu mū
dasset dixit illi. vade z oñde te sacer
dotibus z offer donū. Humiliatez
nos humilis docuit. sacerdotē ad
huc appellās quē sciebat esse sacri
legū. Itē subdit passiōi cū alapas
accepisset et ei diceret Sic respon
des pontifici. nil ille contumeliose
locutus est in psonā pontificis: sed
sic magis innocētā suā tutatus est
dicens. Si male locutus sum expro
bra de malo: si autē bene: cur me ce
dis? Que oia ab eo ideo facta sunt
humiliter atqz patiēter vt nos hui
litatis atqz patientie haberem^o exē
plum. hec ille. Quo armorū gene
re tātā grām acquisiuit z pseruauit
vt paulus ad Collo. j. dicat In ipso
placuit oēm plentiudinē diuinita
tis inhabitare. Cñ ioh. j. dñ. ver
bū plenū gratie. Ecce igit in pñti
arum sunt arma iusticie. O felix il
le qui talibus armis ornatus imo
munitus inuacuū grām dei nō re
cipit: quibus bonū debite ordinatū
de quo in exordio diximus: opera
ri nō desinit. quē quinqz modis sñ
varias grē diffinitiones dñs orna
uit. qui bñ cogitando: bene loquē
do: bene audiendo: bñ opando: bñ
pctā detestādo se habere gratiam

oñdit. qui huiuscemodi armis gra
tiam acquisiuit z cōseruauit. hic ta
lis in pñti sclo gratiose viuit z in fu
turo regno feliciter gaudebit. Qd
regnū ex grā nobis pstat dignet
noster natura et grā filius. Qui cūz
patre et spū. s. viuit z regnat deus p
infinita secula seculorū. Amē. Qui
grā ductus est in desertū: et tenta
tus gratia fuit liberatus. vt in ho
dierno euāgelio legitur qd Math.
iij. ca. scriptum est.

Dñica scda quadragesime de p
fectione vite xpiane Sermo. xv.

Ratres ro

gamus vos et obsecra
mus in dño iesu vt quē
admodum accepistis

a nobis quō oporteat vos ambula
re et placere deo: sic et ambuletis
vt abundetis magis. j. ad Thesal.
iij. ca. hec verba scribunt. Pro ex
ordio huius sermōis querit a doct.
En possumus sine pctō iurare? Et
dicūt q iurare sñm Aug. in quodaz
sermone de periurio: est deuz testē
inuocare. Unde in lege veteri iura
bant. viuit dñs z viuit anima mea
hec faciat mibi deus z hec addat.
xxij. q. j. Et iurabūt. In primitiua
no ecclia dicebant. Testis sit mihī
deus. item in aia mea. vel corā deo
loquor. et huiusmodi. xxij. q. j. Si
pctm. Hodie sic iurat. per deuz. Si
deus me adiuuet. p istas reliquias.
Per ista scā dei euangelia. z huius
modi. xxij. q. v. De parētela. Et di
cit inno. q modica differentia est
sic et sic iurare. qz licitū est iurare tā
per creatorē qz per creaturas. Mō
mo ratione originis. qz iuramentū

fuit introductū ex fide. quio hoies credūt habere deū infallibilē veritatē z pmissione. Unde ppter eius honorē iurare permittit ne per idola iuraret. xxij. q. j. Considera. Et si iuratur per creaturas aut per euāgelia et hmōi. hoc est quia in ipsis relucet veritas diuina. Scdo ratione veritatis cognitōis. xxij. q. j. Si peccatur. Tertio ratione defecti manifestatiōis. quia hoies cognoscere nō possunt cordiū occulta neq; futura neq; abscondita. Concor. in hoc Alex. de ales in. iij. f. Bonauen. z Richar. ibidē di. xxxix. et Tho. 2^a 2^c. q. xcix. arti. j. et. ij. Et si Math. v. et extra de iureiu. Et si xps: prohibet iuramētū. dī q; hoc est nō q; nō sit licitū per creaturas iurare inquantū in eis diuina virt^o relucet: sed ne eis diuina reuerētia adhibeat. vt Jero. dicit ibidē. Sic per caput. si quis p capillū. xxij. q. j. clare mōstrat. Clerū ad hoc q; iuramētū sine pctō fiat tria requirunt que Jere. iij. habent. vbi dī. Jura bitis viuit dñs in veritate iudicio z iusticia. extra. eo. Et si xps. xxij. q. j. Et iurabūt. Unā apls paulus cū siluano et Thimoteo thessalonicēsi bus scribētes ad eorū vtilitatē dicit Rogam^o vos simpliciter pmo supplicando. et obsecramus. i. ob sacra videlicet dñi passionē rogamus. q; sunt verba pposita et pncipiū hui^o pntis eple declarande ¶ In q; tres vtilis. questiones de pfectiōe vite xpiane querūtur. Prima est de xpiani pceptoz pfecta obseruatiōe. v3 An qui pfecte diligit deū obseruet oīa que de necessitate et pfectione salutis existūt. Scda de supius

pfecta scificatiōe. v3 quō debet xps: anus scificare seipm septē affectibus. ibi. hec est voluntas dei scificatiō nra. Tertia. z vltima est de proximi pfecta dilectione. v3 q; sit pfecta dilectio proximi z quō demonstrat. ibi. ne qs subgrediat z reliq;. ¶ Questio prima. An qui pfecte diligit deū obseruet oīa q; de necessitate z pfectiōe salutis existūt

q; Verit a doctoribus. An qui pfecte diligit deū obseruet oīa que de necessitate et pfectiōe salutis existunt? Ad qd breuiter dicunt q; sic Qm primū qd est de necessitate et pfectione salutis est pceptorū obseruatiō: iuxta illud Math. xix. Si vis ad vitā ingredi serua mādata. Dilectio aut dei finis est pceptorū. vnde Math. xxij. dī. Diliges dñm deū tuū ex toto corde tuo: z ex tota aīa tua: et ex tota mēte tua: hoc est maxmū et primū mandatū: cū in eo primo cōtineant tria pcepta prime tabule. vt per totū cor intelligamus primū pceptū. v3: Nō habebis deos alienos. Per totā aīam: scdm pceptū. Non assumes nomē dei tui in uanū. Per totā mēte. tertiu pceptū. Memeto vt diē sabbati scifices. Et qz. j. Jo. iij. scriptū est Hoc mandatū habemus a deo vt qui diligit deū diligat et fratrem suū ideo in dilectione dei cōtinent oīa pcepta proximi. v3 vt eivelim^o bonū pmo. vñ honora patrē tuū et matrē tuā. per quos oīs primus: vt Alex. de ales in scda parte dicit intelligitur. Deinde vt ei nolimus malū neq; ope in psona propria. Hinc dat vnū pceptū. Nō occides neq; ope

De perfectione vite xpiane

in persona cōiuncta: et est. vj. p̄ceptum. **N**ō mechaberis. neq; opere in rebus suis. vñ daf. vij. p̄ceptum. **N**ō furtū facies. Neq; ore: z est. viij. **N**ō falsum testimoniū dices. **U**bi s̄m Augu. includit oē mendatiū et omē nocumētū oris phibet. Neq; corde respectu indiuidū: et est. ix. p̄ceptū. **N**ō cōcupisces rē p̄oximi tui. Neq; corde respectu sp̄s: et est vltimū. **N**ō p̄cupisces vxorē p̄oximi tui. Et q; paulus ad Ro. xij. dic̄ nō est p̄tas nisi a deo. Et. xij. ca. di. **D**is potestas a dño deo est. xij. q. j. s̄. **S**z sciendū. xij. q. j. **Q**uid culpaf. et. q. iij. **Q**uesitū. **I**deo in dilectione dei oīa p̄cepta potestatis ecclēsie cōtinent. **U**ñ math. xvij. d̄. **Q**ui ecclēsiā nō audierit sit tibi sicut ethnicus et publicanus. **A**tq; p̄cepta oīa potestatis mundane de his qui pertinet ad eius gubernationis officiū. **N**ā ad ro. xij. paulus ait: **D**is aīa potestatibus sublimioribus subdita debet esse. xj. q. j. **M**agnū. xij. q. v. **N**ō odest. z. q. viij. in p̄ncipio. extra de cēsi. **O**m̄is aīa. **A**liud qd̄ est de necessitate z p̄fectione salutis: est cōseruatio p̄siliorū maxime his qui consilia in p̄cepto accipiūt: que obseruatio in dilectione dei p̄sistit. **H**inc paul. ad Cor. vj. dicit. **B**eatior erit si p̄manserit scdm̄ meū p̄siliū. xvij. q. j. **S**i enī **T**ertiū z vltimū qd̄ ē de necessitate et p̄fectione salutis est obseruatio votorum: z hec etiā in dei dilectione continet: q; votū est p̄missio deo facta. **E**x his oībus liquet q; in dei dilectione oīa necessaria salutis et p̄fectionis cōtinent. **C**lerū hic amor vt perfectus sit: et hec oīa p̄tineat

vij. gradibus p̄fici debet. **Q**uorū p̄mus d̄ meditatiois. in quo erat p̄pheta cū in psal. dixit. **M**editatio cordis mei in conspectu tuo sp̄. in q̄ inflāmabaf q; dicebat. **I**n meditatione mea exardescet ignis. **S**ecūdus dicit imitatiois: q; qui diligit deū imitat eū quoad potest. **H**ic math. v. dñs ait. **E**stote p̄fecti sicut z p̄ v̄ celestis p̄fect⁹ est. **E**xtra de sū. tri. c. **D**ānam⁹. **T**erti⁹ d̄ separatiois: q; amor dei sepat diligentē se ab oī hui⁹ mūdi amore. **N**ā canti. viij. scriptū est. **F**ortis est vt mors dilectio: que vno ictu separat hoīem a mūdi habitatioe: a suorū cōuersatione: et a carnis vnione. **Q**uart⁹ dicit emulatiois. q; mens q̄ deū diligit vt ait ap̄tus ad. j. Cor. xij. emulaf meliora carissimata. **Q**uint⁹ d̄ inflāmatōis: in quo erat **D**avid qñ dicebat. **I**nflāmatū est cor meū: et rēs mei cōmutati sunt: z ego ad nihilū redact⁹ sum et nesciui. **I**n isto etiā gradu erāt illi duo discipuli eūtes in **E**maus luce. xij. dicentes. **N**ōne cor nostrū ardēs erat in via **S**ext⁹ d̄ exemplatiois: q; qui diligit deū implet qd̄ scribit math. v. **L**uceat lux v̄a corā hoībus. **S**eptim⁹ d̄ insupatiois: in quo fuit beatus **S**tephanus vt actu. vj. scribit quia passioe vinci nō potuit: s; p̄ lapidantibus exorauit. **H**os q; p̄pe gradus tetigit **S**alo. canti. viij. d̄ cēs ex parte dei. **N**one me vt signaculū supra cor tuū: **E**cce p̄m⁹ gradus meditatiois. **E**t vt signaculū supra brachiū tuū. **E**cce gradus imitatiois: **Q**uia fortis est vt mors dilectio tua. **E**cce gradus separatiois **D**ura sicut infernus emulatio. **E**c

ce gradus emulatiois. Lampades eius lampades ignis: Ecce gradus inflamatiois. Atque flamarum: Ecce gradus exēplatiois. Aquae multe non potuerunt extinguere charitatem. Ecce gradus insupatiois: nam istis gradibus deum diligentes non solum precepta: sed consilia: et vota obseruat. Quod facere paulus rogat primo: deinde obsecrat, vix per sacra deprecatur dicens. Fratres rogamus vos: non ego solus: qui in persona ecclesie ut episcopus: vel in persona subditorum dico rogamus: sed Siluanus et Timotheus mecum: et obsecramus in domino iesu ut quemadmodum accepistis a nobis quod oporteat vos ambulare et placere deo: sic et ambuletis, vix per viam preceptorum: ut abundetis magis, scilicet per viam consiliorum et votorum. Scitis enim que precepta dederim vobis, vix honesta et utilia per dominum iesum christum: cuius amore talia seruetis.

Questio scda quomodo debet christianus scificare seipsum septem affectibus.

Ubita a doctoribus quomodo christianus debet scificare seipsum? Et dicunt quod septem affectibus. Primus est affectus pudoris, vix peccatorum ex eorum magnitudine, sicut filius prodigus Luce. xv. Ex eorum multitudine, sicut David cum diceret. Iniquitates mee supgressae sunt caput meum. Ex eorum turpitudine, quia Iere. ij. aie peccatrici dicit. Quam vilis nimis facta es iterans vias tuas. Alius affectus dei doloris: quod ex peccatis meruit gehennam vix potest dicere Dolores inferni circumdederunt me. Ex peccatis incurrit diuinam offensam, vix potest dicere illud Iere. xv. Factus

est dolor meus perpetuus. Ex peccatis perdidit vitam eternam, vix cum David plorare debet et dicere. Fuerunt mihi hae lachryme mee panes die ac nocte. Tertius affectus dicitur horroris quod horrore procedit ex sensu proprie iniquitatis, attendens illud Iob. xij. Qui odit animam suam in hoc mundo in vitam eternam custodit eam: Ex sensu proprie nihilitatis, sicut Iob. xxx. dicit Redactus sum ad nihilum. Ex sensu proprie humilitatis, quod secundum Anselmum per septem gradus ascendit. Nam peccatum cognoscere. Secundus peccatum affectualiter sentire. Tertius illud confiteri. Quartus illud velle credi. Quintus illud velle dici. Sextus de hoc exultare. Septimus de contemptu gaudere. Nam ut Gregorius ait: Sancti bona sua non videt: que alijs videnda prebent. Quartus affectus dei rigoris qui insurgit contra malas cogitationes, quas secundum Iero. interficit et addit ad petram: vix christum. Contra malas locutiones dicens cum David. Posui custodiam oris meo. Contra sensuum operationes dicens cum apostolo. j. ad Cor. ix. Castigo corpus meum et in seruitutem redigo. Quintus affectus dei indignationis. Indignatur enim contra malas inclinationes, dicens illud Esa. xlij. Perdam babilonis nomen, vix confusionis male inclinationis. Contra malas operationes, vix propheta dicit. Ira in indignatione eius: et vita in voluntate eius. Contra malas affectiones que sunt. Amor, odium, timor, spes gaudium, desiderium et dolor: ut eius anima sit iuxta prophetam Argentum igne examinatum probatum terre purgatum septuplum. Sextus affectus dicitur vigoris. Primo ad captiuandum

De dilectione proximi

Intellectū p fidē. Juxta illud pauli
ij. ad Cor. x. In captiuitatē redigen
tes oēm intellectū in obsequiū xp̄i
Itē ad captiuandū volūtātē p cha
ritatē dicens cū dauid: Volūtarie
sacrificabo tibi. Itē ad captiuandā
memoriā per spem. qz fm̄ illud Sa
pien. ij. Spes iustorū immortalitate
plena est. Ultimus affectus dicit̄
discretōis qz debet esse discretus in
actione. Nam de offi. custodis. ca.
j. dī. Oīa cū discretōe agant. De
bet esse discretus in cōtemplatione
quia p̄scrutatoz maiestatis oppri
metur a gl̄ia. Prouer. xxij. Debet
esse discretus in oī deuotiōe: ne qd
actiue vite est p̄templatiue attribu
at et econtra. sed dicat cū p̄pha: Le
ua eius sub capite meo et dextera
illius amplexabit me. Quos affe
ctus paulus cōsiderās ait: Hec est
volūtas dei sanctificatio n̄ra vt sci
ficetis vos: istis affectib⁹ vt abstine
atis vos a fornicatiōe. v3 corporali
et spūali: vt sciat vnusquisqz vestrū
vas suū possidere. v3 corpus p̄priū
qd est vas aie iuxta illud. ij. Cor. vj
habemus thesaurū istū in vasis fi
ctilibus. In sc̄tificatiōe et honore
virtutū. nō in passione desiderij. sic
et gētes que ignorat deū. Sed de
his satis. iam ad alia transeamus.
Questio tertia: que sit p̄fecta dile
ctio p̄ximī: et quō demonstratur.

Dabitur a doctoribus
que sit perfecta dilectio
p̄ximī et quomodo erga
eum demonstratur? Et di
cunt qz perfecta dilectio p̄ximī se
ptem affectibus demonstrat. Pri
mus dī cōpassionis. qz tenet xp̄ia
nus cōpati passionibus vel afflicti

onibus p̄ximī spūalibus. vt pau
lus. ij. ad cor. xij. dicit Quis infirma
tur et ego nō infirmor? Itē afflictioi
bus corporalibus. vt xp̄s Luce. xix
videns ciuitatē fleuit sup illā. Itē
afflictionibus tp̄alibus vt Job. xix
dic. Cōpatiebar aia mea pauperi.

Secūsus affectus dicit̄ cōgratula
tionis: qz christianus tenet cōgratu
lari bonis p̄ximī corde. fm̄ illud ad
Ro. xij. Gaudere cū gaudentibus.
Die: qz math. xij. dī Bonus hō de
bono thesauro cordis sui p̄fert bo
na. Opere: sicut vicini et cognati
Elisabet luce. j. Tertius affectus
dicit̄ supportatiōis. Nā tenet ch̄i
stianus quoad licet p̄ximī suppo
tare infamias. vt discipulus Jero.
Siluanus. iniurias vt Stephan⁹
Actū vj. illatas. passiones. vt paul⁹
ij. ad Cor. xij. Et pro his oibus xp̄i
habemus exemplū Quartus dicit̄
benigne cōuersatiōis. Nā tenetur
christianus benigne cōuersari cū
p̄ximī. Primo verbis: qz prouer.
xv. dicit. Lingua placabilis lignū
vite Itē factis: qz. ij. ad cor. ix. dicit̄
Illuminare enī datorē diligit deus. Itē
gestibus. ad eph. iij. Estote inuicē
benigni. Quintus dī honoratiōis
quia. j. Petri. ij. dī. Dēs honorate
Itē ad Ro. xv. Honore inuicē p̄ue
nientes. Itē fm̄ alex. de ales in. ij.
parte. Honor est protestatio p̄ueni
entie dependēs a p̄eminētia diui
na: aut p̄ncipij. et sic honorādi sunt
p̄res corporales Exo. xx. Dies spūa
les. xj. q. j. c. Sacerdotib⁹ Patres
tp̄ales. j. petri. ij. Regē honorate.
Aut sapie: et sic honorādi sunt viri
periti. qz Sapi. j. dī. Ois sapiētia a
dño deo est: q̄ in antiquis etiā solet

esse. Hinc leui. xix. Corā cano capi
te cōsurge. Aut bonitatis. vñ quilibet
iust^o hono: adus est. Sextus dī
vniōnis: qz vniō procedit ex humi
litate. Ad ro. xij. Humilibus cōsen
tientes. Ite ex puritate qz math. v.
bri mundo corde. Ite ex charitate
Math. xix. vbi sunt duo vel tres cō
gregati in nomie meo ibi in medio
eorū sum. sic erāt discipuli actu. iij.
vbi dī: Credētū erat cor vñū et aīa
vna. Septimus affect^o dī: inuolati
onis qz cōtingit vitā pro primo tri
pliciter ponere. Primo p vita cor
porali: et hec est pfectionis: qñ utili
tas vite pro ximi considerat. Secdo
p vita spūali: et hec necessitatis est
si iminet periculū. Tertio pro eccle
sia generali. sicut Thomas cāthua
riensis fecit. quod voluit facere am
brosi. xxiiij. q. viij. Conuenio: hoc
exemplū dedit xps. Qui ergo pro
ximū his affectioibus diligit perfe
ctā dilectionē habet. ad quā indu
cit Paul. in. iij. parte eplē huius di
cens. Et ne quis supgrediat neqz
circūueniat fratres suū in negotio.
vz per violentiā aut fraudulentā:
qm vindex est dñs de his oibus: si
cut pdiximus vobis pdicando: et
testificati sum^o: scripturas explanā
do. Nō enī vocauit nos deus in in
mundiciā: sed in scificationē. vz vi
te qua peruenit ad gloriā: de q di
cit euange. hodiernū Math. xvij.
Qui cū patre et spiritu scō viuūt z re
gnat ipse dei filius cū his qui pmo
deū: scdo seipos: postremo pimos
perfecta dilectione diligunt per in
finita seculorum secula. Amen.

Domínica tertia quadragesi
me de charitate Sermo. xvj.

Ratres imi

tatores dei estote sicut
f filij charissimi: z ambu
late in dilectione. Ad
ephe. v. hec verba scribunt. Pro ex
ordio huius sermonis a doctorib^o
querit An sine charitate aliq virt^o
ad imitandū christū possit haberi?
Et dicūt qz triplex est virtus. Una
falsa: que virtus dici non debet: sed
similitudo falsa virtutis: vt auaroz
prudētia. Alia vera: sed nō pfecta
nisi ad vltimū finez referatur. z hec
duo sine charitate haberi pnt. Ulti
ma est vera z perfecta: quia ad vlti
mū finē: qui est dei fructio. Cū Da
uid dicebat in psal. Adhi aut adhe
rere deo bonum est. recte z debite
ordinat. z hec sine charitate habe
ri nō potest. Hinc Ambro. ait: Cha
ritas est forma omnium virtutum. Et
Paul^o. j. ad Corinth. xij. ait Si lin
guis hominū loquar zc. Et si distri
buero oēs facultates meas in cibos
pauperū: z reliqua. charitatem aut
non habeam: nihil mihi prodest. j.
q. j. §. opponitur. De pe. di. ij. §. euī
dens. z di. iij. Si qs. De pse. di. iij.
Solet queri. Et phs. viij. phsi. di
cit: Virtus est dispositio perfecti ad
optimū. Aug^o. No de laude charita
tis ait: In charitate paup diues est:
sine charitate oīs diues est pauper.
Hec i aduersitatib^o tollerat: in pro
speritatib^o téperat: in duris passio
nibus fortis est: in bonis operib^o hi
laris est: in tpalib^o ditissima: in ho
spitalitate latissima: inter bonos fra
tres letissima: inter falsos patiētissi
ma. In abel per sacrificium lata: in
noe p diluuiū secura: in abrae pere/

grinatione fidelissima: in moyse in-
ter iniurias lenissima: in dauid i tri-
bulationib⁹ misericordissima: in trib⁹ pue-
riū blādos ignes innocēter spectat:
in machabeis seuos ignes fortiter
tollerat. **E**asta in susanna supra vi-
rum: in maria preter virū: in anna
ppter virū. **L**ibera i paulo ad argu-
endū: hūilis in petro ad obediēdū.
Hūana in xpianis ad p̄sēdū: diui-
na in xp̄o ad ignoscendū. **Q**uid di-
cā de charitate? Si linguis hoīum
loq̄r angeloz charitatē aut nō ha-
beā: nihil sū. **I**psa enī est aīa littera-
rū: pphetie **h**er⁹: sac̄oz salus: ecclie
stabilitas: fidei fruct⁹: diuitie paupe-
rū: vita moriētū. **H**ec ille. **E**t ideo
Paulus i p̄ncipio p̄ntis epl̄e decla-
rāde dicit: **I**mitatores dei estote sic
filij charissimi: et ambulate in dile-
ctiōe. **I**n qua tres vtilēs questio-
nes querunt. **Q**uarū prima est de
charitatis excellenti conditione: v³
An charitas sit excelētissima v̄tutū
i p̄ncipio. **A**lia est de charitatis
oppositōe: v³ **S**i p̄ vnū pcm̄ morta-
le charitas amittatur. ibi: **F**ornica-
tio aut̄ et oīs imūditia. **T**ertia ē de
charitatis fructificatione: v³ **Q**uot
sūt fruct⁹ charitatis ibi: **F**ruct⁹ enī.
Questio p̄ma de charitatis excel-
lentissima cōditiōe: v³ **A**n ipsa sit
excellentissima virtutum.

Querit a doctoribus. **A**n
charitas sit excelētissima
oīum virtutū? **E**t dicūt q̄
charitas vt respicit obse-
ctū est dilectio qua diligit deus pro-
pter se et proximus p̄pter deū. **U**el
vt respicit actū: et est vita copulans
amantē cū amato. vt dicit **A**ugu.
de spū et aīa. **U**el vt respicit p̄ncipiū

vt dicit **ap̄lus. i. ad Th̄. j.** **F**inis p̄-
cepti est charitas: quocunq; modo
p̄ncipatū tenet: q̄ illa v̄tutis est ex-
cellētior: q̄ magis attingit deū. **M**ā
ppter hoc v̄tutes theologice excel-
lentiores sunt v̄tutibus moralib⁹
Sed charitas magis attingit deū
q̄ alie v̄tutes theologice. nā attin-
git eum vt in eo sistat: fides autē vt
ex ip̄o deo nobis pueniat cognitio
veri. **S**pes vero vt ex ip̄o pueniat
nobis adeptio boni. **E**t ideo maior
oib⁹ et excellētior extimat. **S**ic pru-
dētia est nobilio: alijs moralib⁹ v̄tu-
tib⁹ q̄ attingit fm̄ se rationē. **L**ōcor.
Ric. et Bonauē. in. iij. di. xxvij. **E**t
Th̄o. 2^a 2^c q. xxij. ar. vj. **I**ndic **A**ugu.
inquit **A**ttēde quāta sit charitas
que si desit frustra habent cetera: q̄
si adsit habent oīa: quā cū quis ha-
bet sp̄m̄ sanctū habet: et si nō habet
sine spū sctō erit: et sicut corpus mor-
tuū sine aīa est sic et aīa mortua est
sine charitate. **E**t paulus ad. j. **C**or.
xij. **M**aior horū est charitas. **D**e
pe. di. sc̄da **C**haritas. vt m̄hi videt
Excellētia v̄o v̄tutis p̄pter multa
patet. **P**rimo p̄pter naturalitatez
nā **Joh̄. iij. scribit. D**e⁹ charitas ē
Et **Gen. j. dicit. F**ecit de⁹ hoīem ad
imaginē et similitudinē suā **I**ndic est
q̄ naturaliter hō inclināf diligere
bonū: et quāto magis illud est bonū
magis ac magis illud diligit. **I**tem
sc̄do p̄pter suauitatē. **U**n̄ canticoz
vij. di. **S**i dederit hō oēm substantiā
domus sue pro dilectione q̄si nihil
despiciet eā. **T**ertio p̄pter necessi-
tatē q̄ teste **A**ugu. dilectio sola dis-
cernit inter filios dei et filios dyab-
oli. **Q**uarto p̄pter cōformitatē
Mā **ap̄lus. j. Cor. vj. di. Qui adhe-**

ret deo vnus spūs est. Quinto propter speciositatē. vñ aīe habēti charitatē illud Cant. iij. dī. Tota pulchra es amica mea. Et August. ait Qualis est dilectio hoīs: talis ē hō Si terrā diligis terra es: si celū celū es: si autē deū diligis: nō audeo dicere qd deus sis: sed audi pphetam dicentē. Ego dixi dñs estis: et filij excelsi oēs. Sexto propter regalitatē. Un Ric. de scō victore di. Charitas est regina virtutū. Septimo propter insupabilitatē: nā tali virtute oēs inimici supant. Un cant. viij. scriptū est Fortis ē vt mors dilectio Octauo propter remunerabilitatem. Nā sola bona facta in charitate in eterna vita remunerant: cetera in peccato mortali facta: ad vitā eternā directe nihil prosunt. Hinc apls ad Cor. xij. dicit. Si tradidero corpus meū ita vt ardeā charitatē aut nō habuero nihil mihi pdest. Non propter insaciabilitatē. Quā qui charitatē habet insaciabilis efficit ad bonū agendū. Un Grego. dicit Charitas opat magna si ē. Decimo propter fructuositatē. Lucrat quiddie q charitatē habet bona temporalia: qd prover xj. dī. Alij diuidūt ppria et ditiores fiūt. Bona spūalia: q: cū sit vltra virtus que oēs virtutes vt diximus in pncipio superat: qui eā habet ceteras morales et theologicas possidet virtutes. Bona eterna: q: August. dicit. Mensent inuidi qntum bonus est charitas que sine labore nostro aliena bona nra facit. Undecimo propter facilitatē. Quia nihil facilius qz amare. Nā qui diligit nō laborat. Hinc dñs Math. xj dicit. Tollite iugū meū sup vos. vñ

charitatis: iugū enī meū suauē est. et onus meū leue. Sed diceret quis piā. Difficile charitas inuenit. Audi qd Apo. iij. scribit. Ego sto ad hostiū et pulso: si quis audierit vocē meam et aperuerit mihi ianuam scz voluntatis: introibo ad illū. Duo decimo et vltio propter durabilitatem. Nam. j. ad Corin. xij. dicit. Charitas nūqz excidit: et reliq que ibi dicunt. De pe. di. scda. Charitas nūqz. Propter ergo omnia pdicta apls in pma parte huius eplē dicit. Estote imitatores dei etc. Optimum exemplum inuenit: vñ xpi. Qui nos nō tm dilexit affectu: sed etiam effectu: dum pro nostra salute mortem turpissimā voluit sustinere.

Questio scda de oppositiōe charitatis vbi querit Si per vnū peccatū mortale charitas amittat et quōd
 Uerit a doctoribus. Si per vnū peccatū mortale vel actū peccati mortalis charitas amittat et quōd perditur? Et dicunt qd cū charitas sit habitus infusus: depēdet ex actione dei infundētis: qui sic se habet in infusione et pseruatōe charitatis: sicut sol in illuminatōe aeris. Ideo sicut lumē statim esse cessat in aere: si obstaculū ponit. ita charitas statim in aīa esse desinit si obstaculū peccati mortalis interfuerit: qd voluntati diuine et eius amicitie cōtrariat. Nam hō peccādo mortaliter pfert pctm diuino amorī. et iō ab eo separat Un Aug. xij. sup gen. ad litterā dicit. Homo deo sibi pntē illuminatur: absente autē pntino tenebratur: a quo nō loco rū interuallis: s; voluntatis auerfiōe discedit. Nec

igitur mirū si p pctm̄ mortale chari-
tas amittat. qm̄ sicut charitas. xij.
excellētiās habet quas supius po-
suimus: ita pctm̄ mortale. xij. mise-
rias peccātibus p̄bet quas inferi⁹
annotabimus. Un̄ si peccator que-
rit. Quare? quia prouer. xliij. scribi-
tur. Miseros facit pp̄los pctm̄. Di-
citur primo propter propriā flagel-
lationē. Hinc dauid in psal. Nctm̄
meū cōtra me est sp. de pe. di. j. Et
venit. et di. iij. Tot. Itē scdo ppter
excecationē. vñ Sapie. ij. Exceca-
uit enī eos malicia eor. Tertio pro-
pter bonorū dissipationē. vt claruit
in filio prodigo Luce. xv. Quarto
propter vilificationē. vñ Joh. viij.
Qui facit pctm̄ seruus est pcti. Et
ideo pctm̄ iniquitas est Ja. ij. de
pe. di. iij. Ille rex. Quinto propter
p̄sumptionē: cū peccās mortaliter
p̄sumit cōtra deū. Un̄ ecci. xxxvij.
di. D̄ p̄sumptio neq̄ssima. Sexto
propter captiuationē. Nā peccato-
rē captiuū diabol⁹ tenet. Hinc iob
xviij. scriptū est. Immisit in rete pe-
dē suū. Septimo propter venditio-
nē: nā peccatoribus esa. liij. di. Bra-
tis venūdati estis. Octauo propter
seruitij p̄ditionē. Hinc grego. ait:
Sultū est seruire diabolo qui nullo
placat obsequio: nā omne pctm̄ ex
diabolo est. Jo. iij. De pe. di. ij. Si
enī inquit. Mono propter defensio-
nis amissionē. quia deus est defen-
sor hoīs: qui aut mortaliter peccat
hunc defensorē amittit Jere. ij. Sci-
ro et vide quia malū z amarū est te
dereliquisse dñm deū tuū. Decimo
propter carceris p̄parationē. vnde
Job. xxvij. de peccatoribus ait Du-
cunt in bonis dies suos et in p̄cto

ad inferna descēdūt. Undecimo p-
pter vite p̄ditionē. q: Ezech. xvij.
dicif. Alia que peccauerit ipsa mo-
riet. j. q. iij. Itā itaq; xxiiij. q. iij. S.
His itaq; De con. di. iij. Queris a
me. Duodecimo propter eternam
dampnationem: quia peccātibus
mortaliter et sic morientibus in die
iudiciū dicet illud Math. xxv. Ite
maledicti in ignē eternū. Propter
hec oia inquit ap̄lus in sc̄da parte
huius eplē Fornicatio et oīs imū-
dicia: aut auaritia nec noiet in vo-
bis: sicut decet sc̄tōs. et reliq;. Et in
his verbis oē tangit pctm̄. Per for-
nicationē z imunditiā tangit pctm̄
hoīs in seipm̄. Per auaritiā pctm̄
in pximū Per idolatriā pctm̄ i deū
Et isert. Nemo vos seducat inani-
bus verbis. s. dicēdo q pctm̄ mor-
tale nō sit contra charitārē. z q tot
miserias nō habet. propter hoc enī
venit ira dei in filios diffidētie: vñ
in pctōres. de quorū salute diffidi-
mus. Sed vos qui in p̄ncipio q̄dra-
gesime emēdastis vitā v̄iam: nolite
participes fieri eor. Eratis enim
aliqñ tenebre: nunc aut lux in dño
vt filij lucis ambulate.

Questio. iij. videlicet Quot sunt
fructus charitatis?

Ueritur a doctorib⁹ quot
sunt fruct⁹ z triumphicha-
ritatis? Et dicūt q sūt. xij
Prim⁹ dicif peccati mor-
talis expulsio. Datet i magdalena
Lu. viij. cui dixit dñs Remittunt tibi
peccata tua. Et iterum: Remissa
sunt ei pctā multa qm̄ dilexit multū
Extra de bap. c. maiores. Ali⁹ dicif
legis obseruatio. Hinc ap̄ls ad Ro.
xij. Qui diligit legē impleuit. Ter-

tius dicit virtutū exornatio: quas Paulus. j. ad Corinth. xij. ca. enumerat dicens: Caritas patiens est: benigna est: caritas nō emulatur: nō agit perperā: nō inflatur: nō est ambitiosa: non querit que sua sunt: nō irritat: nō cogitat malū: nō gaudet sup iniquitatē: cōgaudet aut veritati: oia suffert: oia credit: oia sperat: oia sustinet. Quart⁹ dicit cum deo coniunctio. Hinc Jo. iij. dicit Deus caritas est: et qui manet in charitate in deo manet et deus in eo. xi. q. iij. Abijt. Quintus dicit tēta tionū supatio. Un Augu. de doctrina christiana dicit: Sola caritas est que vincit oia. Sextus dicitur presentis vite cauta deductio. Hinc Cassi. ait: Caritas est mors criminū: virtus pugnantū: palma victorū: concordia mentū: societas electorū: quā fides percipit: ad quā spes currit: cui profectus omnium bonorum seruit. Septim⁹ dicit diuina inhabitatio. Un Jo. iij. Si quis diligit me sermonē meū seruabit: et pater meus diliget eū: et ad eū veniemus: et mansione apud eū faciem⁹. Octauus dicitur virtutū rectificatio. Un Ambrosi⁹ dicit: Caritas est forma virtutū. Nonus dicit fraternalis pacifica puerfatio. Un ad Ephe. iij. Supportantes inuicē in charitate.

Decimus dicit pulchritudinis superatio: pro qua Sap. iij. scribitur Quā pulchra ē casta generatio cū claritate. Undecim⁹ dicit timoris expulsio. Hinc Jo. iij. Timor non est in charitate: quia perfecta caritas foras mittit timorē. Duodecimus et vltimus est diuina glorificatio. Nam gloria adipisci nō potest

nisi per charitatē. Veram charitatē habet homo: si erga deū et proximū et seipsum recte viuit. Hinc apl's cōcludit in tertia parte epl'e. Fruct⁹ lucis. i. caritatis est in omni bonitate: supple respectu dei: et iusticia respectu pximi: et veritate respectu sui. Vel bonitate cordis: iusticia operū et veritate verborū. Addit ecclesia In christo iesu dño nostro: exēplo verissimo caritatis habētis: quem propterea marcella ancilla marthe beatū vocauit post opus caritatis videlicet postq̄ demon fuit eiectus postq̄ mut⁹ est locutus: postq̄ murmurās ppl's iudaicus est p̄fusus: vt testat euāgelium bodiernū Lu. ix. de scriptum. O igit gl'iosa caritas: sine qua virtus perfecta nō habet: que duodecim excellentijs florida predicaris: que duodecim miserijs peccati oppugnaris: sed tādē victoriam tenēs duodeci fructib⁹ et triumphis iocundaris. Te igit media faciat nos caritatis exemplar dñs noster ad celestia regna venire: vbi cū p̄e et spūs sancto viuit et regnat in secula seculorū Amen.

Dominica. iij. qdragesime De gloria superne ciuitatis hierusalem Sermo. xvij.

Scriptum est

qm̄ abraham duos filios habuit. Ad Gal. iij. hec verba scribunt. Pro ex

ordio huius sermonis a doctorib⁹ querit: vtrū oēs appetāt beatitudinē? Et dicunt q̄ sic in generali. Un Augu. xij. de tri. c. viij. dicit: Ad appetēdas beatitudines natura cōpel

lit: cui sume bono et immutabiliter beatus creator hoc indidit. Et clarius xliij. de trini. ca. v. dicit: Des appetunt beatitudinem. Sed in specialiter ro: est: qm quida posuerunt ea in seculi huius voluptatibus diuitijs et honoribus: vt epicuri. Quidam in virtutibus vt stoici. Quidam in speculatione vt pipatetici. Un phs. x. eth. c. viij. dicit: Felicitas est operatio intellectus. Quidam et verius: in dilectione et delectatione summi boni. Hinc Boetius: Inseta est metibus hominum veri boni cupiditas. Et. j. Eth. bene enunciauerunt dicentes esse bonum quod oia appetunt. In hoc igitur appetitu varij fuerunt filij abraam. Ismael ancille filius: qui secundum seruitutem antiqui testamenti fuit epicurus. et isaac sare filius: qui secundum libertatem noui testamenti fuit celestis hierusalem amator verus. Et ideo Paulus ait: Scriptum est quoniam abraam duos filios habuit: qui sunt verba patris eple declarade. ¶ In qua tres vtilis que runt questiones. Prima est de gloria celestis hierusalē substantiali: vtrū beatitudo ab oibus electis equaliter participet. Alia est de gloria celestis hierusalē substantiali: vtrū an gloria corporis augmetat gloriam anime. ibi: Hec enim sunt duo testamēta. Tertia est de gloria celestis hierusalē accidentalī: vtrū an in beatis erit aliquod primum accidentale ibi. Nos autem fratres secundum isaac. Et reliqua

¶ Questio prima de gloria celestis hierusalē substantiali: vtrū beatitudo ab oibus electis equaliter participet? ¶ Meritur a doctoribus: vtrū beatitudo ab oibus electis equaliter participet? Et dicunt breuiter quod respectu

obiecti quod est ipse deus equaliter participat. Quia Math. xx. scribit Des acceperunt singulos denarios Sed respectu dispositionis subiecti vnus est beator alio: in quantum vnus alio deum clarius videt et perfectius diligit. Un Jo. xliij. In domo patris mei mansiones multe sunt. vbi glo. i. diuersa premia meritoz. Et Paulus j. ad Corint. xv. dicit: Stella differt a stella in claritate. Quauis oēs secundum eorum capacitate contenti erunt. Con. Alex. Bonauē. et Rich. in. iij. viij. q. ar. ij. di. xlix. Et oēs electi quo ad animam quattuor habebunt exultationes: que simul gloriam substantialē efficiunt: vt illud psal. cxlix. Exultabunt sancti in gloria. impleat. Prima exultatio dicitur luminositas. Un. j. Jo. iij. scriptum est: Videbimus eum sicuti est. Ibi enim cognouerunt deum lumine vespertino. i. ab effectu via motus. viij. et viij. phisicorum et. xij. methaph. via eminentie. Quē modū ostēdit paulus ad Ro. j. dicens: Inuisibilia dei a creatura mundi per ea que facta sunt intellecta conspiciunt. ¶ Prophete cognouerunt deum lumine matutino. i. fidei. De quo propheta dicit: In lumine tuo videbimus lumen. Electi cognoscunt et vidēt deum lumine meridiano. Hinc esa. xxxij. Regem in decore suo videbunt. Ideo propheta psal. xv. ait: Adimplebis me leticia cum vultu tuo. Alia exultatio dicitur stabilitas. Qui libet enim electus dicere potest illud Cant. iij. Tenui eum nec dimittam: quia qui vidit tenuit et amauit: cum videre tenere et amare in gloria actus iuncti sunt. Con. Bon. in. iij. penulti. di. Et ideo sepe vnus pro alio accipitur

Uñ Aug. Uisio est tota merces. Et Jo. xvij. Nec est vita eterna: vt cognoscāt te deū verū. Tertia exultatio dicitur fruibilitas. Nā sicut electi p meritū fidei exultāt luminositate z merito spei stabilitate: ita merito charitatis eoz volūtas glorificatur in diuina suauitate atq; cōsumata dilectione. z hec fruitio dicitur Nā sicut magistrū in. j. di. pmi sen. c. iij. Frui est amore inherere alicui rei: hoc est deo propter seipsuz Fruitio dicitur dilectionē et delectationē: cū ex diuina dilectione pfecta sequitur gaudiū quod oēs alias letitias beatorū superat. Tūc adimpletur illud pauli. j. ad Corin. xij. Maior horū est charitas. Quarta exultatio dicitur pacificabilitas: q; his habitis quilibet electus dicere potest: In pace in idipsum dormiam z requiescam. Hinc Tobij. xij. dicebat Beati qui gaudent super pace tua. Uñ ppheta: Unam petij a dño: qm̄ vere vnū est necessariū Lu. x. Et infert: hanc requira. vt perseuerātia denotet. Et cōcludit: vt in habitem in domo dñi oib⁹ diebus vite mee. quod in spū preuidēs dixit: Satiabor cū apparuerit gloria tua. Tūc ois cōsumationis vidit finē. O igitur felix qui legē dei custodit: vt hanc pacē habeat: quia scriptū est: Pax multa diligentib⁹ legē tuam. O beati humiles: quia mansueti hereditabūt terrā. s. viuentiū. z delectabunt in multitudine pacis. O beati q; virtutes maxime diuinas diligūt: quib⁹ talis pax possidet. Bene igitur q; habitant in domo tua dñe: in secula seculoz laudabūt te. Quare? q; Aug. de mori. eccle. dicit: Tanta est pul-

chritudo iusticie: tanta est iocunditas lucis eterne z incōmutabilis veritatis atq; sapiētie dei: vt etiā si nō liceret ibi amplius manere q̄ vnus diei mora: propter hoc solum innumerabiles anni hui⁹ vite pleni delicijs z circūfluentia bonozū temporalium recte meritoq; ptemnerent.

Questio. ij. de gloria celestis hierusalem p substantiali: v; An gloria corporis augmētet gloriā aie?

Respon. Cleritur a doctoribus An gloria corporis augmentet gloriā aie? Et dicunt q; beatitudo quattuor modis ma-

ior dici potest. Uno modo rōne obiecti: z sic sunt equales: quia quilibet gaudet bono infinito. Alio modo ratione habitus: z sic maior esse potest: quia maiori habitu gaudet petrus q̄ linus. Tertio modo ratione pluralitatis: z sic maior eē potest: quia post iudiciū de plurib⁹ erit beatitudo. Quarto ratione intensiōis: z sic etiā maior esse potest: q; intensius quilibet beatus gaudebit resumpto corpore. Et hec gloria corporis Primo a deo est dispositiue: quia dotes corporis sunt qualitates absolute: que dantur a deo in corpis reformatiōe. Hinc ad Phil. iij. Paulus ait: Saluatorē expectamus dñm nostrum iesum christuz: qui reformabit corpus humilitatis nostre. Secūdo ab aia psumatiue q; aia magis influet in corpus post resurrectionē q̄ nūc. Hinc Dionys. ait: Beatitudo nō est corporis: s; ab aia redundat in corpora. Tertio ab humanitate christi obiectiue. Uñ Aug. in li. de spū z aia: Propterea deus factus est homo: vt to-

De glia celestis hierusalem

tū hominē glorificaret: et pascua in-
ueniret intus et foris. foris in carne
saluatoris: intus in veritate creato-
ris. Huius glorie prima exultatio di-
citur claritas: iuxta illud Mat. xij.
Tūc fulgebūt iusti sicut sol in regno
pātis eorū. Ubi plurima notāda sunt
Primo quod ista claritas erit sicut cla-
ritas solis post iudiciū. De q̄ esa.
xxx. Erīt lux lune sicut lux solis: et
lux solis septempliciter. Itē quia di-
citur: sicut significat quod lux corporis
glorificati erit alterius spēs a luce so-
lis: et sicut gloriā aīe variā erit lux
corporis. Ubi magis sen. c. j. di. xlix.
dicit: Claritas corporū erit differēs
sicut differentiā glorie animarū. Et
Paulus. j. ad Corinth. xv. Alia est
claritas solis: vtz christi: alia claritas
lune: vtz bte virginis. Alia claritas
stellarū vtz aliorū electorū. Stella enī
differt a stella in claritate. Tertio quod
talis claritas ex merito voluntatis
est: ideo eius exultatio et manifesta-
tio subdet eius imperio. Ubi Aug.
xix. de ciui. dei. c. xxvij. Imperabit
deus aīo: et animus corpori tanq̄ obe-
dient. Hinc christus ad libitum ap-
parebat. Alia exultatio dicitur impas-
sibilitas. Nam ex virtute aīe suū cor-
pus potēter p̄tinētis hoc eueniet quod
a nullo exteriori agente imutari va-
lebit. Et quous sanctorū corpora ex
p̄trarijs sint cōposita: tñ talis cōtra-
rietas ad omnimodā equalitatē et
concordiā reducef. Ubi Paulus. j.
ad Corinth. xv. dicit: Oportet enī
corruptibile hoc induere icorruptio-
nē: et mortale hoc induere imortalī-
tatē. Et Apo. xxi. Et mors vltra nō
erit: neq; luctus neq; clamor. Et Au-
gustinus ad dīoscor. Tā potentem

deus fecit animā: vt ex eo plena se-
licitate redundet in corpus sanitas
perpetua. Tertia exultatio dicitur
subtilitas. Ubi sciendū sicut p̄hm. ij.
de generatiōe: quod subtile dicitur a pe-
netrandi virtute. Et tres triplici de
causa penetratiua est. Aut propter
paruitatē: maxime sicut latū et p̄fūdū
vt acus. Aut sicut raritatē: vt aer. Aut
sicut virtutis magnitudinē: vt vinū.
Et hoc modo accēdit subtilitas cor-
porū. Ubi Grego. xij. li. moral. ver-
sus finē dicit: In illa resurrectionis
glia erit corpus nostrū subtile p̄ ef-
fectū spūalis potētis. i. glie: sed pal-
pabile per virtutē nature. Quarta
exultatio dicitur agilitas. Ubi sciendū
quod ad motū tria cōcurrūt: vtz fortitu-
do virtutis motiue: et habilitas mo-
bilis ad motū: et istorū perfecta cō-
iunctio. Primum per gloriā erit in
aīa: secundū in corpore: et tertium in-
ter animā et corpus. Ubi Aug. xij.
de ciui. dei. c. xxx. dicit Ubi volet spū-
ritus: ibi erit p̄tinēt corpus: nō intel-
ligendo in instanti: quod sic nec aīa se-
sine corpore mouet. Hinc idē Aug.
in questionib⁹ de resurrectione di-
cit: Corpus gloriosum vtraq; inter-
ualla pari celeritate cōtinget sicut
radius solis: quia imperceptibiliter
propter t̄p̄s breuitatē. Con. Rich.
in 4° di. xlix. Alexander de ales in 3°
dicit quod harū quattuor exultationū
claritas p̄ncipalio: est. Hinc chri-
stus se transfigurādo in claritatis le-
ticia voluit apparere Mat. xvij. et
Paulus hanc claritatē intelligens
in secūda parte huius eplē dicit: quod
duo filij abraam sunt duo testamen-
ta: vnū seruitutis: quod his t̄palib⁹
remunerabit. Aliud libertatis: quod

eterna hac glia premiatur. vñ dicit
Illa aut que sursum est hierusalē li-
bera est: que est mater nostra: qui. s.
ea premiamur. et vbi pri^o ante xpī
passionē nō erat accessus. Et ideo
sterilis nunc fecūdat multis filiis si-
gurata in anna. j. Mc. j. c. qz prius
fuit sterilis: deinde fecūdata. Et fe-
nena ecōtra primo genuit filios: de-
inde ei mortui sunt. Hinc letare ste-
rilis tāta claritate: s; ad alia modo
traseamus.

Questio tertia de gloria celestis
hierusalē accidentali v; An in btis
erit aliqd premiū accidentale.

Clert a doctorib^o. An in
btis erit aliqd pmiū acci-
dentale? Et dicūt q sic.

Q: accidēs ē q adueit rei
post esse cōpletū: sed multa sūt gau-
dia btōz que si nō haberent. adhuc
eorū beatitudo cōpleta eēt: ergo in
eis est accidētale pmiū qd pro obie-
cto bonū creatū habz sine q etiā be-
ati esse possunt. Unde August. li. v.
cōfessionū ait. Btūs q te scit etiā
si illa nesciat: qui vero te; illa nouit
non ppter illa beatiōz: sed ppter te
solū btūs est: et loquit de bonis crea-
tis. Et quāuis in essentiali glia oīa
bona icludant. iuxta illud Boetij
ij. de conso. ca. ij. Beatitudo est
status oīm bonorū aggregatione
pfectus: tñ sunt particularia bona
quibus sancti exultabunt in glia.

Prima igit exultatio dicit nouitas
ga btī de renouatiōe totius mūdi
ab inferioribus incipiendo vsq; ad
superiora pgressendo et oīm elemē-
torū et planetarū et creaturarū melio-
ratiōe gaudebūt. Et q: eorū volun-
tas diuine volūtatī conformis erit

gaudebūt: qz videbūt dānatos du-
rissimis supplicijs cruciari iuxta il-
lud psal. Letabit iustus cuz viderit
vindictā: sed magis gaudebunt qz
ex dei misericordia a tātis sunt cru-
ciatib^o liberati: dicētes illud pphē-
ticū. Alia nostra sicut passer erepta
est de laqueo venantiū. Alia exulta-
tio dicit societas: qz quāuis qlibet
btūs magis gaudebit de bono suo
qz pmiū. tñ qui beatiōz erit magis
gaudebit de bono inferioris beati
qz inferior: btūs de bono suo. Unde
linus magis gaudet de bono suo:
qz de bono petri: qz petrus ppter
maiorē gaudēdi virtutē magis gau-
deat de bono lini: qz linus de suo p-
prio bono. Tertia exultatio dicit cō-
formitas: qz enī exprimere pōt quā-
tū gaudiū erit beatis: qz habebunt
cōformitatē cū xpō quātū ad glorio-
sitatē corporis: s; nō quātū ad quā-
titatē glie. Tñ paulus ad Ro. viij.
Quos psciuit de^o et pdestinauit cō-
formes fieri imaginī filij sui. Et ad
phil. ij. Saluatorē expectam^o do-
minū nrm iesum xp̄m qui reforma-
bit corpus hūilitatis nre cōfigura-
tū corpori claritatis sue. Hinc can.
vij. Dexterā illius amplexabit me
Ultima exultatio dicit comprehēsi-
litas. Nam btī oēs has exultatiōes
cōprehendent in dextera filij dei qz
scriptū est. Delectatiōes in dextera
ei^o vsq; i finē. Que cōprehēsiō mul-
ta gaudia cōtinet. Primo gaudiū
etatis. Tñ magr in. iij. di. xliij. ca.
j. dicit. Dēs in eadē etate resurgēt
in qua xp̄s mortuus est et resurrexit
cuiuscūq; etatis mortui. Itē gaudi-
um stature. Unde Augu. xij. de ci-
uitate dei ca. xv. dicit. Suā qsq; re-

Dominica de passione

cipiet mēsurā quā vel habuit in iu-
uentute: etiā si senex est mortuus v-
fuerat habiturus si ante est defunct^o

Tertio gaudiū sexus: q: Augu.
ibidē ca. xvij. dicit Qd oēs resurgēt
in sexu pprio: q̄uis aliqui dixerint
q̄ oēs in sexu virili. Et si in aliquibus
vterq; sexus fuisset eqliter: etiā in vi-
rili resurgēt tanq̄ digniori: si No in
eqliter: in dñante resurgēt. Quar-
to gaudiū for:mositatis. Un̄ Augu.
xxij. de ciuita. dei ca. xix. dicit. Cor-
pora sctōz resurgent sine vllō vitio
seruata integritate nature. Quin-
to gaudiū ornamēti decorationis.
Hinc Augu. ibidē. Indecoz ibi ali-
quid nō erit. Sexto gaudiū vocis
modulationis. Unde Job. xxxvij.
dicit. Cōcentū celi quis dormire fa-
ciet. Septimo gaudiū aureole: q̄
est gaudiū de operibus factis ratio-
nē habētibus excellētis victorie: et
dicit̄ diminituue aureola respectu
auree glie subalis: z debet̄ doctori-
bus martyribus z virginibus. Un̄
Sapi. v. Accipiet̄ scti regnū decoris
et dyadema speciei de manu dei.

Octauo gaudiū palme: q̄ debet̄ q-
busdā s̄m voluntatē z non opus vt
martino francisco q̄ martyriū opta-
uerūt qd nō inuenerūt. Nono gau-
diū fructus tricesimi z iugalis: sexa-
gesimi vidualis: z cētesimi virginalis.
Decimo gaudiū speciositatis
humanitatis xp̄i Un̄ dauid in psal.
Credo videre bona dñi in terra vi-
uētū. Undecimo gaudiū multitu-
dinis p̄pterea apoca. vij. scribit̄. Cli-
di turbā magnā quaz dinumerare
nemo poterat. Ultio gaudiū facie-
tatis: q: p̄pheta in psal. dicit. Sac-
abo: cū appuerit glia tua Mos igit̄

tur fratres: qui scdm q̄ ap̄tus dicit̄
in tertia parte huius eple s̄m isaac
sum^o filij p̄missionis: q̄uis qui s̄m
carnē natus est p̄sequat̄ se uiter eos
qui scdm sp̄m nati sunt. eijciamus
ancillā. i. vitam p̄fidā. et filiū eius
vz modū viuendi azarenōz: qui nō
erunt heredes tātoz bonoz. xij. de
qbus in genurali tā diximus: s; ma-
gis in speciali in proemio de priu-
legijs sctōz. nam nō erit heres fili^o
ancille cū filio libere. Et nos nō su-
mus ancille filij s; libere: qua liber-
tate xp̄s nos liberauit Quia Apoc.
ultimo dicit̄. Lignū vite afferēs fru-
ctus. xij. b̄titudinis de qbus locuti
sumus: Qui vt dicit̄ euāgelij hōd̄
ernum Joh. vj. descriptum satiauit
turbam famelicā sua excellētissima
glia: z colligi iussit qd̄ superabūda-
uerat: de quo impleti sūt. xij. cophi-
ni. qui sunt. xij. exultationes glie ac-
cidentalis qui ex supabūdantia glo-
rie substāialis oriunt̄. Ad quā pdu-
cat nos p̄pheta magnus dñs iesus
qui cū patre z sctō sp̄itu uiuit z re-
gnat in secula seculoz. Amen.

Dñica de passione de xp̄o domi-
no nostro pontifice redemptore et
mediatore. Sermo. xvij.

Christus as-

c sistens pontifex futuro-
rū bonoz per amplius
z p̄fectius tabernaculū
nō manu factū. i. nō huius creatio-
nis: neq; p̄ sanguinē hircōz aut vī-
tuloz: sed per ppriū sanguinē intro-
iuit semel in scā. Ad hebreos. ix. ca.
hec verba scribūt. Pro exordio hu-
ius sermonis a doctoribus querit̄.
Utrū xp̄us sua passione aperuit sa-

nuā paradisi. Et dicūt q̄ clausio ia
nue est obstaculū quoddā p̄hibēs
hoies ab ingressu. Sed hoies p̄hi
bebantur ab ingressu regni celestis
p̄opter peccatū. Un̄ Esa. xxxv. Via
sancta vocabif: nō transibit per eā
polutus. Verū peccatuz duplex eē
pōt: v̄z p̄moz parentū: z p̄op: sūvni
uscūsqz. sed p̄ passionē xp̄i libera
ti sunt hoies nō solū a peccato. cōi
totius humane nature quo ad cul
pā z quo ad penā: s̄z a peccatis p̄o
p̄iis singuloz qui cōicant eius pas
sionē p̄ fidē z charitatē z fidei sacra
menta. Et ideo p̄ passionē xp̄s ape
ruit ianuā paradisi. Et hoc est q̄ di
cit apl̄us in p̄nt̄arū. Christus scilz
vinctus. Un̄ in psal. Unxit te de⁹ de
us tuus oleo leticie. Assistēs v̄z deo
patrī ad interpellādū p̄o nobis. ad
Ro. viij. Pontifex sc̄z ad offerēduz
p̄ nobis hostiā. ad Hebr̄e. viij. Fu
turoz bonoz v̄z gr̄e et glorie. Juxta
illd̄ psal. Gratia z gloriā dabit dñs
Introiuit in tabernaculū non ma
nu factū sc̄z celuz. Et sumit̄ h̄ic p̄m
glo. figurans p̄o figurato: quia ta
bernaculū vetus quātū ad illā par
tez que sc̄tā scōz dicebat̄ celū signi
ficabat Tabernaculū dico p̄ ampli
us z p̄fectius q̄z tabernaculū vetus
tū quia spaciosius ad capiēdū. iux
ta illud Joh. xiiij. In domo patris
mei māiones multe sunt: tū qz p̄e
tiosius ad possidēdū: qz ibi eterna
beatitudo: in veteri aut̄ ad horā ap
parebat gl̄ia dñi Tabernaculū di
co nō manu factū. i. nō huius crea
tionis: hoc est p̄similis factionis: si
cut illud q̄ fuit in heremo ope hūa
no. Exo. ix. Istud autē est opere di
uino. Sed quō intrauit: nō per san

guinē hircoz aut vituloz: sicut alij
pontifices in illo antiquo taberna
culo sed p̄ propriū sanguinē. xv. di.
Sancta romana ecclesia. v̄. in sab
bato. lvj. di. dñs Lon. Alex. d̄ ales
in. iij. et sc̄tūs Tho. in tertia parte
q. l. ar. v. et Ric. et bonauē. In hac
igit̄ p̄nti epl̄a tres vtilēs q̄runt̄ q̄sti
ones. Prima est de xp̄o pontifice
idest. Utrū xp̄s fuerit verus ponti
fex: in p̄ncipio. Alia est de xp̄o redē
ptore. i. Utrū xp̄s fuerit verus redē
ptor. ibi. Si enī sanguis hircoz. et
relīq̄. Tertia est de xp̄o mediatore
idest Utrū xp̄s fuerit verus media
tor. ibi. Et ideo noui testamēti vsqz
ad vltimum.

Questio p̄ma de xp̄o pōtifice v̄z
Utrū xp̄us fuerit verus pōtifex.

Verū a doctoribus: vtrū
xp̄s fuerit verus pontifex
Et dicūt q̄ sic p̄pter decē
que debet habere ver⁹ pō
tifex. Primo ratione supplicatio
nis. pōtifex nāqz deo debet suppli
care p̄o pp̄lo sicut z xp̄s fecit. Un̄
vere ad hebr̄e. v. de eo dicit̄ Qui in
dieb⁹ carnis sue. i. mortalitatis sue
p̄ces z supplicatiōes offerens: cum
clamore valido z lachrimis exaudi
tus est p̄ sua reuerētia. Et ad hebr̄e.
viij. Recursor: p̄o nobis introiuit
iesus pōtifex fact⁹ in eternū. Sc̄do
ratione immolatōis. Un̄ ad hebr̄e.
viij. dicit̄. Dis pontifex ad offeren
dū hostias et munera cōstituit. Et
de xp̄o in hac epl̄a d̄i. Per spirituz
sc̄m obtulit semetip̄m. di. xv. Sc̄tā
romana ecclia. lvj. di. dñs. Tertio
ratione remissionis. Quia pontifex
habet pctā remittere Illic. j. Paral
ij. dicit̄ Pontifex nr̄ in his q̄ sunt ad

Dñica de passione

deū p̄s̄debit. Et xp̄s dicit Mathe. viij. Ut sciatis q: filius hoīs habet potestātē in terra dimittendi pctā. Quarto ratioē absolutiōis: q: pontifex absoluit nō solū a pctis: verū etiā ab excomunicatiōibus. Et de ch̄:isto ad Hebr̄e. iij. dicit: Nunquā nō habem⁹ pontificē qui possit cōpati infirmitatib⁹ nostris. Tū Jo. xj. dixit ap̄tis: Soluite eū. s. lazarū. Et clarius dixit petro Mathe. xvj. Qd̄cūq; ligaueris tē. di. l. pōderet. z c. vt p̄stitueret. ix. q. iij. Alioz. xij. q. iij. Ep̄isti. Quinto ratioē ordinationis: quia pontifex habet clericos ordinare: z ch̄:istus ordinauit ap̄los sacerdotes: cū dixit eis Mathe. xxvj. Hoc facite in meā cōmemorationē. De p̄se. di. ij. In ch̄:isto semel. z c. Iterat. Et ad Ephes. iij. Paulus ait: Ip̄e dedit quosdā apostolos: quosdā p̄phetas: z quosdā euāgelistas: alios etiam pastores z doctores. Sexto ratione de dicationis: quia pontifex habet ecclesias dedicare: z uirgines cōsecrare. Et de ch̄:isto in psal. dicit: Sanctificauit dñs tabernaculū suū. Et ad Hebr̄e. ultimo. Jesus vt per sanguinē suū sanctificaret populū: extra portam passus est. Septimo ratione recōciliationis: quia pontifex habet ecclesias reconciliare. Et de ch̄:isto ad Ro. v. dicit: Eū inimici essem⁹ recōciliati sumus per mortē filij eius. Octauo ratione confessionis. Nā pontifex habet crisma conficere z vnctiones facere. Et penitus de ch̄:isto. j. Jo. ij. dicit: Vos vnctionē quam accepistis ab eo in uobis maneat. et vnctio eius docet uos de oib⁹. Hincap. s. ad Hebr̄e.

vij. dicit: Talis decebat vt esset nobis pontifex sc̄tus. Dan. ix. Ungat̄ sanctus sanctorū. Mono rōe cōfirmationis. Nā pontifex solū habet cōfirmare. De p̄se. di. v. Adanus. z c. Mouissime. z c. vt ieiunū. Quāuis papa possit cōmittere sacerdoti s; nō inferiori. xcv. di. peruenit. Et de ch̄:isto ad Hebr̄e. iij. dicit: Habentes pontificē magnū qui penetravit celos iesum teneam⁹ spei nostre p̄firmationē. Propter qd̄ adat. xix. xp̄s ipse dicebat: Sinite paruulos venire ad me. Decimo ratioē collatiōis: uidelicet beneficiorū. Et ideo de ch̄:isto dicit in prima parte p̄ntis eple Christus assistens pōtifer futuroz bonorū. que pars superior est declarata. Dicit̄ pontifex dignissime ch̄:iste: fac nos ad tuum tabernaculū venire. Quia vt Paulus ait ad Hebr̄e. viij. Tu es minister veri tabernaculi.

Questio. ij. de ch̄:isto redēptore id est Utrū sit propriū ch̄:isti z nō alterius esse redēptorē.

Utrū a doctoribus Utrū sit propriū ch̄:isti eē redēptorē z nō alterius? Et dicunt q; ad hoc q; aliquis redimat. duo requirunt: v; actus solutionis: z precii suū. Nā si quis soluat pro redēptione alicuius rei precii nō suū sed alterius: nō ipse dicit redimere p̄ncipaliter: sed magis ille cuius est precii. Preciū autē nostre redēptionis est sanguis ch̄:isti: quem ipse ch̄:istus exoluit. Et ideo quāuis ipsa redemptio possit attribui toti trinitati: sicut p̄me cause remote: culus erat sanguis z vita ch̄:isti: a qua inspiratus fuit ch̄:istus vt hō

ut pro nobis pateret, tñ z actus solutionis z precii ad ipsum christum in qñtū hō pertinet immediate. Hinc ad Gal. iij. paulus ait: Christ⁹ nos redemit de maledicto legis. Et ad Ephe. v. dicit: Christus dilexit nos et lauit nos in sanguine suo: q fuit precium redēptionis nostre. De sa. vnc. c. vno. Leon. Alex. in 3º. z sc̄tus Tho. in. iij. parte questioe. xlvij. ar. v. Et ultra dicūt multi sacri doctores de efficacia sanguis xp̄i: q̄ ei⁹ effusione dicitur ver⁹ redēptio: ppter multas eius proprietates. Quarū p̄ma dicit nobilitatis. de qua Apocal. v. scribitur Redemisti nos dñe in sanguine tuo. Et infra: Et fecisti nos deo nostro regnū z sacerdotiū z regnabim⁹ super terrā viventū. Er te maio: nobilitas esse non potest. extra de sa. vnc. c. vno. §. Quia No. Secūda dicit puritatis. Un̄ Apo. j. Jesus dilexit nos z lauit nos in sanguine suo. Hinc ap̄tus ad Hebr. iij. Impossibile est sine sanguinis effusione remitti peccata. Tertia dicit famositatis. Propterea bt̄us Amb. in persona beate agnetis dicit: Sanguis eius ornauit genas meas. Et Apoca. vij. de martyribus dicit: Lauerūt stolas suas in sanguine agni. Quarta dicit propinquitatis. Un̄ ad Ephe. ij. nobis ap̄tus ait: Eratis lōge: facti estis prope per sanguinē christi. Quinta dicit pacificatiuitatis. Ad Col. j. Cōplacuit deo p̄ri per christum recōciliare oia: pacificans in sanguine eius: siue que in celis siue q̄ in terris sunt. Sexta dicitur libertatis. Unde zach. ix. Tu q̄z in sanguine testamenti tui eduxisti vinctos de lacu. Septima dicit sa-

tietatis. Un̄ Jo. vj. Caro mea vere est cibus: z sanguis meus vere est potus. Octaua dicit defensibilitatis. Un̄ Exo. xij. scribitur: q̄ illi qui posuerūt sanguinē agni in hostijs nō fuerūt tacti ab exterminatore. Nonna dicit obedientie z humilitatis. In cui⁹ figura Exo. xxij. Moyses dū aspersit populū hostie sanguine: audiuit statim ab eo: Oia q̄ locut⁹ est dñs faciem⁹. Decima dicit letitie z iocūditatis. Un̄ ad Hebr. x. paulus ait: Habētes itaqz fiduciā in introitu sanctorū in sanguine christi: z hec leticia magnā leticiā cōfert. Ergo o charissimi christiani nō p̄ēna mus istum sacrū sanguinē p̄ aliquē amorē terrenū. Quia christus Job xvj. dicit: Terra. i. aīa amore terreno z carnali maculata: ne operias sanguinē meū. Quia vt habetur in secūda parte huius eplē: si sanguis hircorum aut vitulorū z cinis vitule aspersus sanctificat inquinatos ad emūdatiōē carnis: quanto magis sanguis xp̄i: q̄ p̄ sp̄m sc̄m semetipm obulit immaculatū deo emūdabit cōsciētā nr̄az ab opib⁹ mortuis: ad seruēdū deo viuētī. Sed d̄ h̄ satis. Questio tertia de christo mediatore: videlicet an christus fuerit verus mediator noui testamenti dei et hominū.

Clertur a doctoribus An christus fuerit verus mediator noui testamēti dei z hominū? Et dicūt q̄ sic multiplici ratione. Primo ratione extremorū p̄sonalis vniōnis. Hinc j. ad Thimo. ij. paulus ait Mediator dei z hominū homo christus iesus. xv. di. Sicut sancti. xxvj. di. Et ū

Dñica. in. ramis palmarum

ad verum. Secūdo ratione extre-
morū cū corde pacificatiōis. Hinc
in eplā pñti tertia parte eiusdē pau-
lus ait: Et ideo noui testamēti me-
diator est: vt morte intercedēte. i. ne-
cessaria: in redēptionē earū p:uarī-
cationū. i. peccatorū. q̄ pctā propter
legē p:uaricationes dicebant: que
erāt sub p:iori testamēto: repromis-
sionē accipiant eterne hereditatis.
De qua hereditate dauid i psal. di-
cit: Tu es qui restitues hereditatem
meam mihi. xxiiij. q. viij. §. Sed no-
tandū. extra de preben. Lū secūdū.

Tertio ratione significatiōis. Mā
patris volūtate in nouo testamēto
hoib⁹ significauit. Un̄ paulus ad
Heb. viij. dicit: Melioris testamē-
ti mediator est iesus: quanto in re-
p:omissionib⁹ sancitū est. Quarto
ratione testificatiōis Iud. xj. Dñs
iesus mediator: et testis. Quinto ra-
tione incarnationis. quia persona
media. Un̄ Jo. j. Verbu caro factū
est. Sexto ratioē carnis acceptio-
nis: quia accepit carnem in medio
vteri virginalis. de quo exponitur
illud Gen. ij. Signū vite in medio
paradyfi. Septimo ratione pacis
denunciatiōis. vñ Joh. xx. legitur
Stetit iesus in medio discipulo: um
suorū et dixit eis Pax vobis. Octa-
uo ratione disputatiōis. Un̄ Lu. ij.
Erat in medio doctorū audiens et in-
terrogans. Nono ratione exēplifi-
cations. Hinc Lu. xx. dixit discipu-
lis: Ego aut in medio vestrum sum
sicut qui ministrat. Decimo ratio-
ne locatiōis. Quia vt in psal. scri-
ptum est Operatus est salutē in me-
dio terre: moriens in medio duorū
latronū. Jo. xix. Dignū felix ponti-

fex redēptor: et mediator: qui tua san-
ctissima passione aperuisti ianuam
paradyfi: vere samaritan⁹ nr̄: vt di-
cit euangeliū hodiernū Jo. viij. ca.
scriptum: Fac nos ad tuum venire
p:ortū. Qui cum patre et spū sancto
viuis et regnas in sc̄la sc̄lorū Amē.
Dñica in ramis palmarū de glia
mūdi despiciēda Sermo. xix.

Decimū sen-

h
tite in vobis quod et in
christo iesu. Ad Math.
ij. hec verba scribunt et
notant. Pro exordio hui⁹ sermonis
querit a doctorib⁹: vtrū homo glo-
riam possit appetere sine peccato:
cū christus hodie tantā gloriā et ho-
norē hierusalē veniendo habuerit?
Et dicit q̄ sic: quia glia claritatem
quandā significat. Un̄ gloriari idē
est quod clarificari. Claritas aut vt
Aug. ait sup Jo. importat decorem
quandā et manifestationē. Et ideo
quod apud hoies decoris videt ma-
nifestari potest. Un̄ Math. v. dicit
Luceat lux vestra corā hoib⁹. xij. q.
ij. q̄ttuor. Sed appetitus glie tripli-
ci modo est cū peccato. Uno modo
ex parte rei de qua glia querit: q̄ nō
est glia digna ratioē vanitatis: s̄m
illud psal. Ut quid diligitis vanita-
tē. Un̄ de mūdānis nō est habenda
glia: quia Eccli. j. c. Eūcta que sub
sole sunt vanitas. De pe. di. ij. cha-
ritas. Alio modo ex parte eius a
quo gloria querit: puta hois ratioē
cognoscentis: quia eius iudiciū est
incertū. Hinc Jo. xij. scribit de sic-
querētib⁹ gloriā cū peccato. Vilexe-
runt magis gloriā hominū q̄ dei.
Tertio modo ex parte finis illius

qui gloriā appetit: qui finem et intē
tionē in laudē dei et salutē proximī
non ponit. Un̄ Hiero. ad Nepotia
nū ait: Laue ne hominū munuscu
lis aucuperis: ne in offensam dei
populoꝝ laudes cōmutes. Concoꝝ.
Alex. de ales in 2°. et sanct^o Tho. 2^a
2° q. cxxxij. ar. j. Eū autē christus tm̄
ad honorē p̄is sui et proximī salutē
gloriā acceperit: et mūdanoꝝ vani
tatem despexerit. ideo Paulus ait
Hoc enī sentite in vobis. que sunt
verba proposita p̄ntis eplē declarā
de. **C**In qua tres vtilēs querunt q̄
stiones. Prima est de mūdane glo
rie descriptiōe: vꝫ Quid sit gl'ia mū
dana. in principio. Secūda est de
mundane gl'ie despectione: vꝫ q̄re
mūdana gl'ia despici et abhominā
ri debeat. ibi: Sed semetip̄m. Ter
tia est de mūdane glorie infectione
videlicet que mala infectiones seu
pene sequuntur ex mundi gl'ia. ibi:
Propter quod et deus.

Questio prima de mūdane gl'ie
descriptiōe: videlicet Quid sit glo
ria mundana.

Veritur a doctorib⁹ quid
sit gl'ia mūdana? Et dicūt
q̄ gl'ia mūdi est res timo
rosa: dolorosa: laboriosa:
dolorosa: fastidiosa: ociosa: ingenero
sa: angustiosa: et periculosa. De qui
bus oib⁹ aliquid dicendū est. Dico
iḡr p̄mo q̄ gl'ia mūdi est res timo
rosa. Attēdat enī quilibet mūdi
gloriosus aut honoribus: aut diui
tijs: aut voluptatib⁹ quid Paulus
ij. ad Corinth. xij. dicat: Periculis
fluminū: periculis latronū: pericu
lis in ciuitate: periculis in solitudi
ne: periculis in mari: periculis in fal

sis fratribus. Un̄ quilibet gloriosus
mūdi hoc audiēs: illud Gen. vj. di
cit: Audiui vocē tuā et timui. de pe
di. j. Et venit. Dico secūdo q̄ gl'ia
mūdi est res laboriosa. Prosc̄to enī
in mūdo nō est gloriosus sine diui
tijs: que quāto labore acquirantur
Sapiēs de glorioso diuite eccl. xx.
insinuat dicēs: Lūcti dies eius ple
ni sunt laboribus et erumnis. i. mise
rijs. Et quo fine claudatur vīta eius
Luce. xij. de diuite scriptū est: cui di
ctum fuit: Stulte hac nocte animā
tuā repetent a te: que autē preparasti
culus erūt. Dico tertio q̄ gl'ia mū
di est res dolorosa. Un̄ Salomon
eccl. vj. dicit: Vidi malū s̄ sole: et q̄
dem frequens apud hoīes: Vir cui
dedit deus diuitias et substantiā et
honorē: et nihil deest aīe ei⁹ ex oib⁹
q̄ desiderat: et nō tribuit ei potestātē
vt comedat ex eo: sed homo extra
neus vorabit illud. Dico quarto
q̄ gl'ia mūdi est res dolorosa: quia
p̄mittit delectationē et donat tristi
tiam: vt patet in matrimonio: i quo
cadit semp musca. Un̄ Iuuenal' li. ij
Satyra. j. dicit: Semp habet lites
alternaq; iurgia lectus. In quo nu
pta facit: minime dormitur in illo.
Promittit sattetatē et donat esuriē.
iuxta dictū christi Jo. iij. Qui bibe
rit ex hac aqua sitiet iterū. Promit
tit letū exitū: et donat amarū: vt pa
tet in diuite epulone Lu. xvj. Di
co quinto q̄ gl'ia mundi est res fa
stidiosa. Nauseam enī puocant
delicata cibaria ornata indumenta
queq; luxuria et oīa mūdi oblecta
menta. Propterea eccl. s. ij. c. dicit.
Dixi in corde meo: vadā et affluam
diuitijs et fruar bonis: et vidi q̄ hoc

esset vanitas. Dico sexto q̄ gloria mūdi est res ociosa. Un̄ Jo. ij. c. dicit: Trāsit mūdus z ꝑcupiscētia et̄ j. q. iij. s. Ita Dico septimo q̄ gloria mūdi est res ingenerosa: quia lz ꝑmittat libertatē: tñ generat seruiturē. Certe multis subiectionib⁹ cōdescensionib⁹: supportationib⁹: z simulationib⁹ subditi sunt dñi z magnates. Nec mirum quia Bern. ait Homo natus est ad laborem nō ad honorē. De diuitibus z auaris glo. dicit: Auaritia est simulachꝝoz seruitus. z vt reliqua taceam Salomō interroget de oib⁹: s; magis de gloria voluptatū. Dico octauo q̄ gloria mūdi ē res angustiosa: q; puer. xiiij. scriptū est: Risus dolore miscbitur: z extrema gaudiū luctus occupat. Hinc eccl. ij. scriptū habet: In die bonoz nō imemor sit quis maloz: vt sic gaudiū temperet. Dico nono z vltimo q̄ glia mūdi est res periculosa. Un̄ Sen. dicit: Deus ē dñis q̄ seruis. Illi vniuersos: hī vō singulos timēt. Quidē gloria mūdi vana: q̄ bene tibi assignata est hec diffinitio: Tu es plena timore: labore: et dolore. Tu plena dolo: fastidio: z ocio. Tu plena seruitute angustia z periculo. Et ideo christus te ꝑtempfit humiliter hodie hierusalem veniēs sup asinā sedēdo: iuxta zacharie vaticinium. ix. c. Et q̄uis populus tantū sibi exhiberet honorem: vt Math. xxj. scribit: z solēnter in processione hodie cantat: tñ super exultantē ciuitatē amarissime fleuit: vt Lu. xix. scribit: ei predicēdo vētura: sibi mala futura: q; ꝑdoto: mūdus hanc inanē ꝑmittit gloriā: z in fine largit magnā tristi

tiam: vt ꝑz in christo: qui tanta glia nullū in fine inuenit hospite: vt dicit Chꝛyso. Hinc Paulus ait in prima parte huius eple Hoc enī sentite in vobis qđ z in christo iesu. Ubi Paulus quattuor ostēdit: videlicet obiectū. i. mūdane glorie ꝑtemptū: cū dicit: hoc. Deinde ostēdit modū s. certiorē: cū dicit Sentite. i. experimēto cognoscite. Ultra ostēdit subiectū v; ꝑopinquū: q; dicit in vobis Ultimo ostēdit modū honestissimū ꝑpter qđ dicit In xp̄o iesu. Qui cū in forma dei eet. i. in diuina natura que forma dicit ꝑpter sui imaterialitatē: formositatē: cōcabilitatē: et exemplaritatē: quia est exemplar z idea omniū. nō rapinā arbitratus est esse se equalem deo: quia fm diuinitatem vere patri equalis dicit. et fm humanitatē cōtempfit gloriā mūdi: nō false appetēdo equalitatē dei: sicut prim⁹ angelus: aut prim⁹ parentes. imo dicebat: Pater maior me est Jo. xiiij. Qui alibi: vtdelictet Jo. viij. dicit: scđm diuinitatē: ego z pater vnū sumus.

Questio scda de mundane glie despectione: v; q̄re mundana glia despici z abhominari debeat.

Querit a doctoribus: q̄re mūdana glia debeat despici et abhominari? Et dicūt q; ꝑꝑt ix. Inimoratione obcecationis. Mā amātes mundi gliam fm psal. oculos suos statuerūt declinare in terrā. Et iō celum nō aspiciūt: quia repleti qui obscurati sunt terre z a fra. v; a mūdana glia: domibus iniquitatū. i. diuersis generib⁹ peccatoꝝ. Scdo ratione iniquationis. v; oim pecca-

torum sicut patet in Saule existēte in gl'ia mūdi. j. Reg. p totū. Tertio ratione obliuionis. Cū dñs cōqueritur de hui' mūdi gl'ie amatorib' in psal. dicēs. Datus sum obliuioi v' ab eis: tanq' mortuus a corde Quarto rōne pditionis: q' amātes mundi gl'iam ambulāt per viā: de qua Math. vij. xp̄s dic. Spatiōsa est via que ducit ad perditionē, et mlti ingrediūt p eā. Quinto occasiōe v' multoz maloz. sicut Ezechi. xvj scriptū est Illec fuit iniquitas sodome sororis tue **O** mundane gl'ie amatores: inquit propheta. superbia saturitas panis abundantia et ocium. Sexto ratiōe insensatiōis: q' mūd' gloria facit hoīem insensatum de quo Paulus. j. ad Corin. ij. di. Ant malis homo non pcipit ea que dei sūt. De p'secra. di. ij. Sicut in sacramentis. Septimo ratiōe distractiōis. Illā mūdi gloria a seipō hominē distrahit. Hinc grego. ait. Quos multiplex actio occupat: a semetip'is alienos esse demonstrat. Octa uo ratiōe inebriatiōis. Terre enī mundi amatores: scdm pphetam ascendūt vsq' ad celos. v' p gl'iam z honore: deinde velut ebrj descendūt vsq' ad abyssos v' p multitudinē grauiū pctōz. Nono z vltimo ratiōe insatiatiōis q' fatuus amator mūdi gl'ie talis est sic Eccl. xxxij. ca. di. Sic q' apprehēdit vmbra z sequit ventū. Cū dauid. Homo inqt cū in honore eēt nō intellexit q's scz et qlis fuerit. Cōparat' est iumētis z filis factus est illis **P**ropter has oēs igit ratiōes xp̄s vt paulus in scda pte hui' eple di. semetipm exinanīuit formā sui accipiēs in simi

litudinē hoīum factus. sdest hominis statū passibilē assumēdo. Et habitu inuentus vt homo. i. inter homines cōuersando. vel habēdo hominē quo se vestiuit psonaliter vnū uit. Et ita vt: dicit notā expressiōis nō similitudinis. Ubi augu. ait. Eorū que accidūt quedā nō mutant z mutant vt sapientia: quedā mutant z mutant: vt cibus Quedā nec mutant nec mutant vt anulus. Quedā quodāmodo mutantur non tñ mutant sicut vestis: q' nō mutat quātū ad naturā: mutat tñ quātum ad speciēz dignitatē: huiusmodi fuit incarnatio Sequit: humiliāuit semetipm: mundi gl'iam despiciendo: factus obediēs vsq' ad mortē: mortēz aut crucis: que est mors turpissima scdm illud Sapi. ij. Adorte turpissima cōdemnem' eū. Cū Bernar. Discamus in nulla leticia huius seculi fiduciā esse ponendā: scientes quia extrema gaudij luct' occupat **D**igit' superbi glorie mūdi zelatores: deponite oculoꝝ extollentiā et hūiliāmini simul hodie veniā postulando: parcite inimicis q' hodie xp̄s hierusalē veniēs vt ait Crisosto. non habet in circuitu splēdētes gladiatos aut certe ornāmēta terribilium armatorū: sed qd' ramos frondentes: testimonia pacis.

Questio tertia de mundane glorie infectione: v' que inale infectiones seu pene secunf ex mūdi gloria **T**erit' a doctorib' que infectiones et pene secunf ex gl'ia mūdana? Et dicūt q' tres. **P**rima quarū dicit tenacitatis: tenet enī mundi gloria: maxime tpe mortis: miserā an

Dñica resurrectionis

mā ne peniteat peccator. Et que in
vita mundi gloria occupata nō vī
dit: i hora mortis excogitare bona
penitētie nō possit: q: Eccli. iij. scrī
bit. Qui amat periculū peribit in il
lud. Alia dicit tenebrositatis. Nam
amatores glie mundi: deducunt in
tenebras inferni. Un psal. ait. Erū
bescāt impij z deducant in infernū
Tertia dicit debilitatis qm q amat
mundi gliam necesse est vt viribus
spiritualib⁹ destituat. vt illud psal.
lxvij. dicat. Infixus sum in limo p
fundiz nō est substātia. quasi dicat.
Infixus per tenacitatē mundi glie
in limo p fundi p tenebrositatē ei⁹:
z nūc sic sū viribus spūalibus desti
tutus vt vere dicā: z nō est substātia
Que tria dñs nr attēdens despexit
gloriā mundi: z amplexus est humi
litate: ppter q vt ait apłus in tertia
parte huius eplē: et deus exaltauit
illum. i. natura dīuina exaltauit hu
manam. Ubi Augu. Ut xps glori
ficaret resurrectione z ascensione:
humiliatus est prius passione. Se
quit. Et dedit illi nomē. Ubi notā
dū q xp̄s tria psecutus est ex despe
ctōne glorie mundi: v3 hōanitatē
exaltationem que sedet ad dexterā
patris: v3 in potioribus bonis. Itē
nominis manifestationē: vñ inferē
Et donauit illi nomē quod est sup
omne nomē. hoc est dicere. Deus
pater ab eterno genuit filiū qui est
sapiētia p̄ris que oportebat redime
re hominē pditum. scdm anselmū.
Hoc pater dedit filio ab eterno fm
illud Joh. x. Quod dedit mihi pa
ter maius oibus est. Sed nō inno
tuit hoib⁹ scdm nomē nisi post pas
sionē qñ dei filius mundi gliam de

spiciendo saluauerat hominē perdi
tū per humilitatē passionis: qz quā
uis vocaret iesus qui dicit saluator
hoc erat ignotū. Et post passionē
nō solū hoc cognouerūt homines
sed etiā demones. z iō dicit. Et do
nauit illi nomē qd est sup omne no
mē. z reliq. Eerte angeli homines
z demones velint nolint iesum ho
nore cōfitemē. Et ideo in noie iesu
omne genu flectat. i. ois potestas
Et precipit extra de emu. eccli. ca.
decer. li. vj. Itē cōsecutus est iesus
ex despectione glorie mudi glori
ficationē. Un sequit. Et ois lingua
cōfiteat quod erit in die iudicij. Qz
dñs noster iesus xps in glia est dei
patris. Dicit amatores glie mun
di qui audistis eius glie descriptio
nē. despectionē: z infectionē. atten
dite gliam quā xps hodie in hirlm
habuit vt dicit euangeliū Math. i
xxj. descriptum quō sequenti sexta
feria versa est in ignominia vt dicit
euāgeliū hodiernū quod de passio
ne legit. et Math. xxvj. scribit. Et
imitamini passionē si cupitis acci
pere glorie resurrectionē: quā nob
pcedere dignet saluator mundi q de
spexit gloriā et honorē p̄sentis sc̄li:
et possidet thronuz celi et regnat in
glia paradisi p infinita sc̄la sc̄loz. Amē
Dñica sancta resurrectionis de
xpi resurrectione. Sermo. xx.

Xpurgate

e
vetus fermentū vt sitis
noua conspersio: sicut
estis azimi. Etenim pa
sca nostrū immolatus est xps. j. ad
Corin. v. ca. hec verba scribuntur.
Pro exordio huius sermonis hodi

erni in quo dicturi sumus de resur-
 rectione dni nostri iesu xpi de q̄ be-
 atus Augu. in sermone huius diei
 dicit. Surrexit xps exultat tor' mu-
 dus. merito a doctoribus querit.
 Utrū fuerit ueniēs xpi resurrectio-
 nē hominibus per angelos inno-
 scere? Et dicunt q̄ sic. Mā apl's ad
 Ro. xij. di. Quē a deo sunt ordina-
 ta sunt. Est autē hic ordo diuinitus
 datus vt ea que supra hoies sunt
 hominibus per angelos reuelent
 Ut patet p̄ dyonisiū ca. iij. de ange-
 lica ierarchia. Christus autē resur-
 gens a mortuis nō redijt ad vitā cō-
 munitē hoib' notā s; ad vitā quā-
 dam immortalē z deo cōformē Un-
 dau. ad Ro. v. dicit. Quod autē vi-
 uisuit deo. Et iō ip̄a xpi resurre-
 re non debuit imediate ab homini-
 bus videri: sed per angelos ip̄is nu-
 triri. Et iō apl's in p̄ncipio huius
 eple di. Expurgate. i. extravos abij-
 cite: vetus fermentū. i. infidelitatē.
 Mā fermentū in scriptura designat
 corruptionē peccati. Et infidelitas
 dicitur vetus fermentū: q; infidelitas
 p̄imi hominis corrumpit penaliter
 totā massam humani generis. Ut
 fitis noua cōpersio. i. noua farina
 alba per aquā gratie conglutinata
 z ab omni fermento. i. corruptione
 peccati maxime infidelitatis depu-
 rata. Et hoc sicut estis. i. sicut esse de-
 betis. azimī. i. sine pctō puta infide-
 litatis ad credendū angelis sanctā
 resurrectionē. In hac igit̄ epla de
 ip̄a sancta resurrectione tres vtilēs
 querunt q̄ones. Prima est de re-
 surrectiōis xpi approbatione z ma-
 nifestatione: v; An debuerit oibus
 manifestari: z qbus fuit approbata

z manifestata. in principio. Alia est
 de resurrectione xpi p̄mitate et di-
 spositione: v; An ip̄e sit p̄mitte dor-
 mientū. ibi. Etenim pasca nostruz
 immolatus est xps. Tertia est de re-
 surrectionis xpi fructificatione: v;
 Quot fructus attulit ei' scā resurre-
 ctio: ibi. Itaq;.

¶ Prima questio de resurrectiōis
 xpi approbatōe z manifestatiōe v;
 an debuerit oibus manifestari: et q-
 bus fuit approbata et manifestata.

¶ Querit a doctoribus an re-
 surrectio xpi debuerit oī-
 bus manifestari Quia cū
 aug. sup̄ ioan. dicat. Ela-
 ritas resurrectiōis est premiū humi-
 litatis passiōis: sic passio ita z resur-
 rectio oibus debuit esse manifesta.
 Et dicūt q̄ eoz q̄ cognoscunt que-
 dā cognoscunt naturalī lumie itel-
 lect' quedā cognoscunt sup̄ natura-
 li lumine infuso diuinit'. quoz qdē
 vt Dion. dicit in lib' de angelica ie-
 rarchia. hec est lex diuinit' instituta
 vt a deo imediate sup̄ioribus reue-
 lent: quibus mediātibus deferant
 ad inferiores. Ea vō que p̄tinēt ad
 futurā gliam omnē hoium cog-
 nitionē excedunt. p̄ illud Esa. lxvij.
 Oculus nō vidit deus absq; te que
 p̄parasti diligentib' te. Et ideo ta-
 lia ab hoibus nisi reuelata non co-
 gnoscunt. sicut apl's. j. ad Cor. ij. di-
 cit. Nobis reuelauit deus per sp̄m
 suū. Qua ergo xps resurrectōe glo-
 sa resurrexit. ideo eius resurrectio
 nō omni pp̄lo manifestata est. sed
 qbusdā quozū testimoniū deferre-
 tur in aliozū noticiā. Hinc math. x
 scriptū est. Quē deus suscitauit ter-
 tia die z dedit eū manifestū fieri nō

Dñica resurrectionis

omni pplo: sed testibus pordinatis
 Sed si qs quereret Quibus testib⁹
 ipsa scā resurrectio fuerit a pbata z
 manifestata? Respondet q̄ multis
 apparitiōibus: z angelicis reuelati
 onibus. Primo enī apparuit xp̄s
 marie magdalene. Joh. xx. et mar.
 vltio. Secōdo alijs scīs mulierib⁹ qñ
 in via salutauit eas Math. vltio.
 Tertio petro: luce xxiiij. Quarto
 duob⁹ discipulis eūtib⁹ in castellū.
 Luce vltio Quinto oibus discipulis
 fil' in cenaculo absente thoma Jo.
 xx. Et has apparitiōes quinq; hoc
 scō die dñs fecit. Sexto octa. die di
 scipulis z thome fil. Jo. xx. Septi
 mo vndecim discipulis in galilea
 in mōte thabor: vbi cōstituerat illis
 dñs: quib⁹ dixit. Data est mihi ois
 potestas in celo et in terra. Euntēs
 docete oēs gentes. et reliq;. Math.
 vltio. Octauo vndecim discipulis
 recūbentibus: Math. vltio. Nono
 oib⁹ discipulis i mōte oliueti Math.
 et luce vltio. Decimo quingentis
 fratribus. ad gala. j. Undecimo
 gloriose virgini. vt dicit grego. et
 p̄mo oium: quāuis euāgeliste hoc
 nō scripserūt: ne viderent matrē in
 filij gloriā in testimoniū duxisse.
 Quod btē virgini primo apparuit
 btūs bern. pbat: tū qz digniori. tū
 qz feruētiori. tū qz intīnior. Sed
 nūqd btā vgo ex talivisiōe magnū
 gaudiū habuit? Dicūt doctores qz
 sic: plurib⁹ ratiōib⁹. Tū qz cernebat
 filiū ā gustias oēs et penas vite pñ
 tis terminasse. qd̄ parentes filijs de
 bent optare. Tum quā videbat eū
 stola btitudinis pfecte btū. Tū qz
 aspiciēbat multitudinē scōz patrū
 de profundis a suo filio esse libera:

tam. Tū quā audiebat ab ipsīs q̄
 gesta sunt per filium apud inferos.
 Tū quā intelligebat potestatē ma
 gnā a deo patre filio datā ob quod
 dixerat Data est mihi ois potestas
 in celo z in terra. Tū qz resurrectiōe
 filij spes certa dabat sibi z oibus re
 surgendi. Tū quā filius potentissi
 me operabat se manifestando pri
 mū surgentē ex mortuis. Tū qz psi
 di iudei p̄fūdebant. Tū qz discipli
 tali resurrectiōe in fide cōfirmabāt
 ppter hec ergo et alia nimis gau
 debat virgo maria. Sed iā ad ince
 pta reuertamur. Vltio resurrectio
 xp̄i probat testimonio angelorū. q̄
 sunt in gartia confirmati z nō pos
 sunt de falsitate notari. Nam vnus
 intra sepulchrū alius extra vt Ma
 thei vltio dī mulierib⁹ apparuerūt
 Et magdalene vnus ad caput: ali⁹
 ad pedes sepulchri existentes chri
 stum resurrexisse a mortuis attesta
 tione affirmauerunt. Digitar glo
 riosa resurrectio christi quantis ap
 paritionibus et testimonijs es con
 pbata et manifestata: que tñ omni
 bus vt supernaturalis non es reue
 lata. Sed de his satis.

**Questio .ij. de resurrectiōis xp̄i
 primitate et dispositione. v3 an ip̄e
 sit primitie dormientum.**

Veritur a doctoribus an
 q̄ xp̄s fuerit primus: qui a
 morte surrexerit: cū multi
 legant in veteri testamē
 to a mortuis resurrexisse. vñ paulus
 ad hebre. xj. dicit. Acceperūt muli
 eres de resurrectiōe mortuos suos
 Et dicūt qz xp̄s fuit primus resur
 gentiū resurrectiōe pfecta: surgēdo
 v3 amplius nō moriturus. Sed illd̄

apli ad ro. vj. Christus resurgens ex mortuis: iam non moritur: mors illi ultra non dominabitur: ad quem sensus loquitur ipse paulus. j. ad Corin. xv. dicens. Christus resurrexit a mortuis primitie dormientium. Alij vero qui ante inveteri testamento surrexerunt: vel quos ipse suscitavit vel qui cum eo die domini ex sepulchris exierunt: qui dicuntur surrexisse die veneris per anticipationem. iterum mortui suscitati sunt ut communiter doctores tenent. Concor. alex. et Bonavent. in. iij. et s. tho. in iij. parte. q. liij. ar. iij. Et hoc apte probat Aug. in quadam epistola ad eum diu. Sed dubitat quare non expectavit ultimam resurrectionem. Et dicunt doctores: quod propter multa. Primo propter fidei firmitatem. unde Paulus. j. ad cor. xv. Si Christus non surrexisset nulla esset fides nostra. Secundo propter corporis eius dignitatem. Scriptum enim erat in psal. Non dabis sanctum tuum videre corruptionem. Tertio propter nostram exemplaritatem. Hinc paulus ubi scribit. Si Christus resurrexit et nos resurgemus. Ubi greg. Exemplo dominus monstravit quod promissit in primo. Quarto propter vite nostre novitatem. unde paulus ad Ro. iij. dicit. Sicut Christus resurrexit a mortuis per gloriam patris. ita nos in novitate vite ambulemus. Quinto propter nostre iusticie claritatem. Hinc ad ro. iij. Traditus est propter delicta nostra: et resurrexit propter iustificationes nostras. Sexto propter suam potestatem. unde Jo. x. dixit. Note scite habeo ponendi animam meam: et iterum sumendi eam. Sed quis dubitaret. quare ergo statim post mortem non resurrexit? Et dicunt doctores quod propter multas rationes. Primo p

pter significationem. unde glo. super illud luce. xxiij. Oportebat Christum pati et resurgere a mortuis tertia die: sic dicit Alserito vno die et duabus noctibus Christus in sepulchro iacuit: quia luce sue gratiam sue mortis que tunc in carne erat: tenebris nostre duplem mortis que in carne et in anima erant opposuit. Et hoc ad significandum quod lux sue mortis duplicem nostram mortem curavit. Secundo propter probationem quod Math. viij. scriptum est. In ore duorum vel trium testium stat omne verbum.

Tertio propter ostensionem. unde glo. super illud. j. ad Cor. xv. Quia Christus mortuus est: dicit. Ideo de morte permittit: ut sicut vera mors ostenditur: ita vera resurrectio ostendatur.

Quarto propter perfectionem scilicet numeri ternarii: qui habet principium: medium et finem: ut dicitur in primo celi.

Quinto propter inchoationem versus tertium tempus. unde Aug. iij. de trinitate. dicit Quod per Christi resurrectionem tertium tempus incepit. Nam primum fuit ante legem. Secundum sub lege. Tertium post legem versus sub gratia. Sexto propter designationem scilicet status sanctorum. quia primus status eorum fuit sub signis. Alius sub veritate fidei: tertius in eternitate glorie. Concor. alex. et sanctus tho. ubi scribit. et hec in presentia sufficiant. **Q**uestio. iij. de resurrectione Christi fructificatione versus quot fructus attulit eius sancta resurrectio.

Ueris a doctoribus quot fructus attulit sancta resurrectio Christi? Et dicunt quod. xij. **P**rimus quorum dicitur certificationis: nam ex ipsa sancta resurrectione certificationis sunt discipuli de sua divinitate: et cum prius intra se disputarent

Dñica prima post pasca

tes dubitassēt: ipso apparente adeo in fide resurrectionis solidi effecti sunt vt dicerent. Surrexit dñs vere et apparuit symoni. vt Luce vltio scriptū est. Scdus dñi letificatiōis vñ Jo. xx. scriptū est. Gausi sunt discipuli viso dño. Tertius dñi pacificationis. Mā pacē posuit hoium inter se oēs ad cultū vñ dei deducēdo. pacē posuit inter angelum z hominē ruinas celi restaurādo. Et q̄ manus est pacē posuit iter deū z hominē diuine maiestati p̄ ipso hoie satisfaciendo. Hinc vt habetur Jo. xx. ter discipulis dixit. Pax vobis.

Quartus dñi cōfortationis. Quia cōsternatis discipulis: vt scribitur Math. et Luce vltio. dixit. pax vobis: ego sum nolite timere. Quintus dñi salutatiōis. naz mulieribus in via dixit. Auete: matheivltio: in quo eis salutē pcurare declarauit. Sextus dñi illuminatiōis: quia discipulis apparuit et illuminauit intellectū: vt intelligerent scripturas. vt scribit Luce vltio. qd̄ fuit singulare donum. Septimus fuit dispositionis z remissionis: nā vt Jo. xx. scriptum est. insufflādo aplis sp̄ritum scm̄ dispositiue dedit: et remittēdo eis pctā: vt alijs remittere possent large donauit. Octauus dñi familiaris cōuersationis: quia se palpā dū discipulis prebuit: dicens Luce vltio. Videte manus meas z reliq̄

Nonus dñi declarationis: quia se esse verū deū declarauit qñ in mōte thabor: euz discipuli adorauerūt. sicut math. vltio ponit. Decimus dicit referuatiōis: vñ sui domini: qz in eodē loco vbi supra dixit. Data est mihi omis potestas in celo z in

terra. Undecimus dicit institutio nis vñ sacramētorū que instituit: vt habet math. vltio. Duodecim⁹ et vltimus dicit cōtinue gubernatiōis quia math. vltio scriptū est. Ecce ego vobiscū sum vsqz ad plūmationem seculi. Ecce igit̄ quot fructus sequunt̄ ex scissima resurrectione q̄ vt dictū est per angelos hoibus nūciata est. quā xp̄s tot apparitiōib⁹ ap̄ pbauit: qui fuit primus resurgētiū. Ip̄m ergo dñm nostrum iesum christū humiliter dep̄cemur vt nos tanta festiuitate gaudentes: ad suū faciat puenire cōsortiū. Qui cū pie et spū sancto viuūt et regnat in secula seculorū. Amen. Qui vt dictū est imolatus est pro salute nostra: z resurrexit p̄pter iustificatiōes nostras. Et ideo nō epulemur hodie in sermēto veteri s. pcti. neqz in sermēto malicie z nequicie. sed in azimis sinceritatis p̄sciētie z veritatis iusticie

C Dominica prima post pasca de fide.

Sermo. xxj.

Ane quod

natus est ex deo: vincit mūdum. Prime Jo. v. hec v̄ba scribunt.

Pro ex ordio p̄ntis sermōis a doctorib⁹ querit̄. Utrū pro veritate fidei casu interueniēte teneat xp̄anus vince re tormenta mundi vsqz ad mortē? Et dicūt Mico. de lyra. et scūs tho. 2^a 2^e. q. cxxiij. ar. v. Primo: qz ad fidei veritatē nō tm̄ ptinet ipsa credulitas cordis sed etiā exteriō: protestatio: que quidem nō fit tm̄ per verba quibus aliquis cōfitef per fidez sed etiā per facta: quibus aliquis fidem se habere oñdit. Hinc Jaco. ij

di. Ego ostendā tibi ex opibus fidei meā. nā prauis consentent se nosse deū: factis aut negāt: vt ait apłus ad Titū. j. cap. Et ideo oīa virtutū opa fm q̄ referunt in deū sunt q̄dā p̄testatiōes fidei: per que nobis innotescit: q̄ deus hmōi opa a nobis requirit: et nos pro eis remunerat.

Secūdo quia ad hebreos. xj. dicit Sācti per fidē vicerunt regna. Et math. v. ca. Beati q̄ p̄secutionē patiunt propter iusticiam. xxiij. q. v. ad fidē

Tertio quia Jo. in hac ep̄la dicit. Omne q̄ natum est ex deo vincit mundū. In hac igit̄ ep̄la pro ei⁹ expositionē sunt tres p̄clusiōes declarande. Prima quarū est de fidei potentialitate. Utrū v̄ aliqua virtus sit potentior formata fide?

Alia est de fidei nobilitate. Utrū v̄ aliqua virtus sit nobilior formata fide? ibi. q̄s est aut. Tertia est de fidei imutabilitate et utilitate. Utrū v̄ aliqua virtus sit imutabilior et utilior formata fide? ibi. et sp̄s est.

Questio prima presentis sermonis. Utrum videlicet sit aliqua virtus potentior fide formata?

Utrū a doctoribus circa primā partē ep̄le Utrum v̄ sit aliqua virtus potentior formata fide? Et dicunt doctores q̄ nō. Primo quia fides formata vincit mūdi maliciā quā ipse apłs ioh. j. ca. ij. describit dicens. Omne q̄ est in mūdo: aut est cōcupiscētia carnis: aut cōcupiscētia oculorū: aut supbia vite. Et ecce hāc totā maliciā vincit formata fides: que fideles facit castos corpore: pauperes bonis fortune: humiles pios et benignos mēte. Se

cūdo q̄ fides formata vincit mūdi maliciā: de qua idē apłus. v. ca. dicit. Totus mundus in maligno positus est. qm̄ vt scribit ad hebre. xj. Sancti per fidē vicerunt regna: operati sunt iusticiā: adepti sunt re promissiōes. v̄ dei nō mundi quas p̄mittit et decipit. Tertio fides formata vincit mūdi perfidiā: v̄ hereticorū gentiliū: et iudeorū. vñ apłs ioh. ait. Omne q̄ natū est ex deo vincit mundū per fidē et charitatē: in sacramēto baptissimī p̄mo: et de inde in sacramēto penitētie vincit mundū: et hec est victoria. v̄ victorialis virt⁹: que vincit mundū: mō quo dictum est: fides nostra.

Questio secūda presentis sermonis. Utrum videlicet sit aliqua virtus nobilior fide formata.

Utrū a doctoribus circa scđam partē ep̄le. Utrū sit aliqua virtus nobilior formata fide? et dicunt q̄

nō. Primo ratione obiectualis assignationis. Nā habitus virtuosus suā nobilitatē trahit ex obiecto: obiectū aut fidei ē nobilissimū. s. xp̄s integer verus deus et hō. Dēs enī articuli fidei fm Rich. sunt quedā v̄itates indiuiduales de xp̄i diuinitate et humanitate. Diuinitas aut xp̄i vna est et indiuisibilis cum p̄e et sp̄u sancto a quibus tribus personis sunt effectus sup̄naturales. v̄ totius creature plasmatio. ecclesie scificatio: fidelū cōmuniō et in fine carnis suscitatio: electorū glorificatio: dampnatorū reprobatio. Christus enī fm humanitatē cōceptus est de sp̄itu sancto: natus ex marie virgine. Crucifixus mortuus: et

de certitudine fidei

sepultus. Descēdit ad inferos: s̄m
aiam. Tertia die resurrexit a mo:
tuis s̄m corpus: et totū cōiunctum
ascendit in celū. Unde venturus est
ad iudiciū Isti s̄nt ergo, xiiij, articu
li. viij. pertinētes ad diuitatē: z. viij.
pertinētes ad humanitatem: que
oia in ap̄loꝝ simbolo plene cōtinēt
quorū noticiā oēs habere tenent:
Licet nō equaliter quibus patet ob
iectū fidei nobilissimū: et ipsa virt⁹
nobilissima. Sc̄do rōe allegatōis
Unde Chriſo. in tractatu de sim
bolo ait. Fides religiōis catholice
lumē est aie: hostiū vite: fundamē
tum salutis eterne. Tertio ratiōe
declaratōis: vnde ait ap̄lus ioh. de
clarans que dixerat. Quis est qui
vincit mūdū: nisi q̄ credit: qm̄ iesus
est filius dei. v̄z naturalis. Hic est q̄
venit per aquam et sanguinē: nō in
aqua solū. v̄z baptis̄mi: sed in aqua
et sanguine: quia sacramēta a san
guinis xp̄i fide habuerūt efficaciam.
Unde Apoca. j. dicit. Lauit nos a
peccatis nostris in sanguine: extra
de sacra. vnc. ca. vno. §. Quia.

Questio tertia p̄sentis sermonis
Utrū v̄z sit aliqua virtus certior et
vtilior fide catholica.

Uerit̄ a doctoribus circa
q̄ tertiā partē epl̄e. Utrū sit
aliqua virtus certior et vti
lior fide catholica. Et di
cunt q̄ nō. Quia vt ait ap̄lus. Spi
ritus est qui testificat qm̄ xp̄s est ve
ritas. i. verus deus: z. verus hō. Qd̄
ostendit Primo ratiōe diuini
tatis. Quia tres sunt qui testimoni
um dant in celo. v̄z beatis spiritib⁹
p̄ in baptis̄mo. Luce. iij. Et in trās
figuratione Math. xvij. dices Hic

est filius meus dilectus. Et in passi
one. Joh. xij. di. Clarificauit: z. iter
clarificabo: verbū de virgine nascē
do. mo: bos curando. demones tu
gando: panes multiplicādo: mo:
tuos suscitādo: ventis imperando
Sup aquas ambulādo: mare tran
quillādo: moriens clamando. Sig
na multa tūc monstrādo. A morte
resurgēdo. Spūs sanctus sup eum
descendēdo. ap̄los illuminādo: et
cōfortando. Sc̄do ratiōe huma
nitatis. Qm̄ tres sunt qui testimoni
um dant in terra. v̄z creaturis cor
poralibus distantibus a spiritibus
solū: sicut celū a terra. v̄l in terra. i.
hūanitate. spūs vel aia xp̄i dicēdo
q̄ habuit corpus rationale aia
iso: matū. Et q̄ dicēdo q̄ habuit cor
pus mixtū. Nā licet in no. iij. dīmi
serit sub dubio de cele. misse. ca. In
quodā. Utrū aqua que exiuit de la
tere xp̄i fuerit miraculose p̄ducta:
vel a cōponentibus resoluta: tamē
videet verius ad probandū verita
tem corp̄is: q̄ fuerit resoluta a com
ponentibus: nō per corruptionem
vt quidā putauerūt: sed miraculose
et nō de nihilo: sanguis: ostendens
corpus viuū. Si testimoniū hoīum
accipimus. Quia in ore duorū vel
triū stat omne testimoniū. Math.
xviij. xv. q. vi. Sub isto die. De te
stibus. l̄z. de testamentis. cū oēs Te
stimoniū dei maius est: qm̄ hoc est
testimoniū dei quod maius est q̄
testatus est de filio suo. Tertio ra
tiōe utilitatis: quia qui credit in fi
lium dei habet testimoniū dei in se
i. gratiā spiritus sc̄ti. Unde Jo. xi.
Qui credit in me etiam si mortuus
fuerit viuet: Et sicut dicit euāgelii

hodiernū. Jo. xx. descriptū. Euan/ gelia scripta sunt vt credamus hec et credentes vitam habeamus.

C Dominica secunda post pasca de imitatione christi. Sermo. xxij.

Christus p

nobis passus est: vobis relinquens exemplum vt sequamini vestigia ei⁹. j. Petri. ij. hec verba scribunt. Pro exordio pñtis sermonis querit a doctorib⁹ Utrū teneamur imitari xpm propter eius passionē? Et dicunt alex. de ales in. iij. parte z s. tho. in. iij. parte. q. xlix. ar. j. ij. z. iij. q. sic. Primo ratioe pcti liberationis. Unā apoc. j. dilexit nos: z lauit nos a pctis nostris in sanguine suo

Secdo ratione diaboli expulsionis quia per suā passionē diabolus est a potestate hoīm eiectus Unde io. xij. tempore passionis dixit. Nunc princeps huius mundi eijcietur foras.

Tertio ratione recōciliatiōis Unde ad ro. v. Lū inimici essemus reconciliati sumus per mortē filij eius. Hinc aplus He. ait. Christus pro nobis passus est. **C** In qua epla pro eius expositiōe tres questiōes declarande sunt. Prima quarū est de obiecti imitatiōis designatiōe.

Utrū v3 xpus sit a nobis imitāndus Alia est de rerū imitatiōis enumeratione. In quibus v3 debeamus imitari xpm. ibi: qui pctm nō fecit.

Tertia est de imitatiōis fructificatione. Quot v3 fructus proueniant ex tali imitatione. ibi: eratis enī sicut oues errantes.

C Questio prima pñtis sermonis. Utrū v3 xpus sit a nobis imitāndus?

q Cleri a doctoribus circa primā partē eple. Utrum xpus sit a nobis imitāndus? Et dicunt doctores

quod sic: quia vt ait aplus ephe. j. Deus dedit ipsum caput sup oēm eccliam. Dicit enī xps caput toti⁹ ecclesie: ad similitudinē capitis corporis humani: vt ait Alex. de ales in. ij. pte et tho. in. iij. parte. q. viij. ar. j. Primo ratioe locatiōis: quia sicut caput in corpore primū habet locū: ita xps primū apud deū locū tenet. Hinc paulus ad ro. viij. dicit. Quos psciuit: hos et predestinauit cōformes fieri imaginī filij eius: vt sit ipse primogenitus in multis fratribus. Secdo ratioe perfectionis: quantū ad plenitudinē gratiarum. s. m illud io. j. Plenū grē z veritatis

Tertio ratione cōicationis. videret earū gratiarū in oīa mēbra. i. in oēs nos: quia s. m Jo. j. cap. De plenitudine eius oēs accepimus: z quia mēbra debent caput imitari. Ideo aplus pe. ait. Christus pro nobis passus est: vobis relinquens exemplum vt sequamini vestigia eius.

Questio scda pñtis sermonis in quibus v3 xpus sit a nobis imitāndus

q Cleri a doctoribus circa secundā partē eple: In quibus xpus sit a nobis imitāndus? Et dicit nico. de

lira. Qd licz xps sit a nobis imitāndus in multis: tñ specialiter in istis que tāgunt in scda parte eple. Primo. s. in iusticia et pcti imunitate. Unā ait: Qui pctm nō fecit: nec dolus inuentus est in ore eius. xlv. di. Ep̄m. De pe. di. ij. Si enī inqt. Secundo in paciētia et humilitate. vñ

e

ait. Qui cū malediceret: nō maledicebat: cū pateret nō cōminabatur. Ubi notanter dicit nico. de lira. q̄ nra patiētia nō debet eē ip̄operatiua. vñ dicit: Cū malediceret non maledicebat. Ubi glo. Christ⁹ nō im̄operabat iudeis mala que in eis erant. Itē nō debet esse cōminatiua. Unde ait: cū pateret nō cōminabat. Mā vt dicit eccl. iij. Usq; ad tempus sustinebit patēs: et postea erit redditio iocunditatis. Tertio in charitatis dilectiōe: que dilectio Primo fuit liberalis. vñ ait: Tradebat autē iudicanti se iniuste. Secundo fuit visceralis. ideo ait: qui pctā nostra ip̄e pertulit in corpore suo. Tertio fuit exemplaris: quia dicit: sup lignū. Quarto fuit virtualis: quia dicit: liuore eius sanati sumus. Sed de his satis.

Questio. iij. p̄ntis sermōis: quot v̄z fructus pueniūt ex xp̄i imitatioe
 Verif a doctoribus circa
 q̄ tertiam partē ep̄le. Quot fructus pueniunt ex xp̄i imitatioe. Et dicit nico. de lira q̄ mlti. Sed in hac ep̄la tres tantumodo ponunt. Primo quo rum dicit errantiū cōuersio. vñ ait: Eratis enī sicut oues errātes. Mā vna errante in aqua: oēs alie vadūt Sed conuersi estis. v̄z gratia xp̄i: Quia io. x. dī. Illas oportet me adducere. d̄ pe. di. iij. §. Hāc societate Alius fructus dicit spūalis nutritio. Quia dicit ad pastore: de quo Jo. x. dicit. Pastor bon⁹ ponit animā suā pro ouibus suis. xxiij. q. iij. tres. Tertius fructus dī viciozum correptio Unde ait: ad ep̄m animarum vestrarū. Episcopus enī gre-

ce dī: supintēdēs. Dicit enī ab ep̄le quod est supra: et scopos: quod est intendēs ad correptionē. Uñ ap̄lus ad thi. iij. Argue: obsecra: increpa Et hoc in sc̄da ep̄la. xlv. di. cap. Cū beat⁹. Ergo imitemur xp̄m pastorem bonū. vt dicit euāgeliiū hodiernum: Jo. x. descriptū. Qui pro nobis mortuus est: z est caput ecclie: vt hos fructus habeamus: et cū ipso in eternū viuamus. Quia ambrosi. in quodā sermone dicit. Dia habemus in xp̄o: et oīa in nobis xp̄us. Si a vulnere curari desideras: medicus est: si febribus estuas: fons est si grauaris iniquitate: iusticia est si indiges auxilio: virtus est. si mortem times: vita est. si tenebras fugis: lux est. si celū desideras: via est si cibum queris: alimentū est. Hec ille. Qui cū christo viuit in eternū

Dominica. iij. post pasca de statu huius mundi. Sermo. xxiij.

Beacro vos

o tanquā aduenas et p̄grinos. j. Metri. ij. ca. hec verba scribuntur. No exordio p̄ntis sermōis a doctoribus querit. Utrū status hui⁹ mūdi sit multū periculosus? Et ad hoc dī. Aug. x. cōfessionū Damatores mundi cuius rei grā militatis: maior esse nō potest spes vestra in mūdo: q̄z vt amici mūdi sitis. Ibi quidē nisi fragile plenū periculis. pereunt hec oīa: dimittamus hec vana z inania z cōferamus nos ad solaz inquisitionē eorum que finē nō habent: vita hec misera est: mors incerta subito obrepit. Et Bern. in quodam sermone. Mūdus est vbi ma

litie plurimū: vbi sapiētie modicū:
vbi omnia sunt viciosa: oīa lubrica:
omnia operta tenebris: et obsessa
laqueis: vbi periclitant anime: af-
fligunt corpora: vbi omnia vanitas
et afflictio spūs. Et idē dicit. Peri-
culū huius mundi probat transeun-
tium raritas: pereuntium multitudo
In mari marsilie de quatuor nauibus
perit vna. In mari huius mū-
di de quatuor animab⁹ vix euadit
vna. Et ideo apłs petrus pastor ec-
clesie dicit ouib⁹ suis. Obsecro vos
tanq̄ aduenas et pegrinos v3 mū-
di huius. ¶ In qua quidē expositi-
one tres q̄stiones declarande sunt

Prima est de huius mundi gene-
nerali conuersatione: quō v3 boies
debeant quersari in mundo. Alia
est de huius mūdi speciali instructio-
ne. Utrum v3 christiani sint magis
instruēdi ad humilitatis subiectio-
nem q̄ ad prelationē. ibi. Subditi
igit estote. Tertia est de huius mū-
di subiectiōis fructificatiōe. Utrum
v3 hoies cōsequant fructus seruien-
do superioribus. ibi. Serui.

Questio prima presentis sermo-
nis quomodo videlicet homines
debent conuersari in hoc mundo.

¶ Verū a doctoribus circa
primā partem eplē. Quō
hoies debent quersari in
mundo? Et dicunt q̄ iu-
ste et sancte Primo propter mali re-
motionē. Unde dicit petrus apłs
Obsecro vos tanq̄ aduenas et pe-
grinos abstinere vos a carnalibus
desideriis. que. mī. aduersus aiām. Ubi
Iaco. de lira dicit. q̄ ad expellēda
carnalia desideria christianos trā-
inducit. Primo apli humilis ob-

secratio: cū dicit. obsecro vos. Mā
cū esset apłs et p̄cipere posset per sa-
cra rogabat: quia Ambrosius dicit
Nihil prodest amica correctio: q̄
accusatio turbulenta. illa pudorem
ingerit: ista indignationē. Secdo
vite p̄ntis peregrinatio. Unde dī-
cit: tanq̄ aduenas et peregrinos: q̄
ad hebreos. xij. paulus ait. Nō ha-
bem⁹ hic manētē ciuitatē. Tertio
malicie perditio. vñ dicit. Abstine-
te vos a carnalibus desiderijs que
militant aduersus aiām. Uñ sapi.
Ecci. xix. dicit. Vinū et mulieres
apostatare faciūt sapiētes. Secdo
p̄ncipaliter hoies debēt iuste et sc̄te
conuersari in mundo: p̄pter hone-
stam conuersationē. Unde sequitur
in eplā. Cōuersationē vestrā inter-
gentes habētes bonā. Quia vt dī-
cit apłs. j. cor. .iij. Spectaculum
facti sum⁹ mūdo. extra de elec. cū
in cūctis. Tertio p̄pter emulorū de-
tractationē. vñ seq̄: vt in eo qd̄ de-
tractant de vobis tanq̄ de malefa-
ctorib⁹. Mā malus homo de malo
thesauro cordis sui p̄fert mala. ma-
thei. xij. Quarto p̄pter premiū ex-
pectationē. Unde sequit. Ex bonis
operibus vos cōsiderantes glorifi-
cent deū in die visitatiōis: v3 iudicij
Quia tunc p̄ani de iustis dicēt. Ec-
ce quō cōputati sunt inter filios dei

¶ Questio. ij. presentis sermonis.
Utrum videlicet christiani sint in-
struēdi magis ad humilitatis sub-
iectionem q̄ ad prelationem?

¶ Verū a doctoribus circa
sc̄dam partē eplē Utrum
christiani sint instruēdi
magis ad hūilitatis sub-
iectionē q̄ ad prelationē? Et dicit

de statu huius mundi

Nico. de lira: q̄ status subditorū se-
curior est p̄pter tria. Primo quia
nō est ita distractus sicut status pre-
latorū. Secūdo quia nō ita ruine pro-
ximus. Tertio q̄ status p̄latorū nō
est ita humilis saltē quo ad appare-
tiā. Unde ap̄ls petr⁹ ait. Subiecti
estote omni humane creature. i. oī
hoī in potestate constituto: propter
deū. Quia vt ait ap̄ls Ro. xiiij. ca.
Non est potestas nisi a deo. xiiij. q.
j. s. Sed sciendum. Quia. xiiij. q. j.
Quid culpā: z ibidē dic̄ ap̄ls Dis-
potestas a dño deo est. Primo ad
bonorū ordinatiōē h̄nc ap̄ls ad-
dit Qui potestati resistit dei ordina-
tiōi resistit. xj. q. iij. Qui resistit. Se-
cūdo ad vitorū punitiōē. Quia vt
dic̄ ad gal. iij. Lex p̄pter transgres-
sores posita est. Tertio ad virtutū
cōseruatiōē. vñ p̄s. ij. Ethicorū di-
cit. Intētiō legislatoris est assuefa-
cere ciues suos ad bonū. Hic petr⁹
addit. Siue regi q̄si p̄cellenti. vñ in
potestate. Siue ducibus tanq̄ ab
eo missis ad vidēctā malefactorū:
laudē vñ bonorū: q̄ sic est volūtas
dei vt bñfacientes. vñ in ipsa subie-
ctiōe obmutescere faciatis ip̄uden-
tū hoīm ignorantia: q̄ dicūt: q̄ fi-
des christiana remp. destruxit: pec-
cata nō punit: bonos non extollit:
potestates excludit. Quasi liberivz
estis: sed nō sicut in statu innocētie
et glorie. Et ideo dicit: quasi. quia
in hoc mundo deus ordinauit po-
testates: non tamē quasi velamen
habentis malicie libertatem vñ ad
male agendū. Sed sicut serui dei.
Dēs honorate: fraternitatē diligi-
te: deū timete: regē honorificate.
Questio. iij. presentis sermonis

Utrū vñ christiani ex tali subiectio-
ne consequantur fructum?

q̄ Uerū a doctoribus circa
tertiā partē eplē. Utrum
christiani ex tali subiecti-
one cōsequantur fructū. Et

dic̄ Nico. de lira: q̄ hoc est sa-
tis dubiū Quia in hac eplā dicitur
Serui subditi estote in omni timo-
re dñis: nō tm̄ bonis: sed etiā discolis.
In quibus verbis duo faciunt
difficultatē. Primū q̄ dicit subdi-
ti estote in omni timore dñis. Quia
j. Joh. iij. dic̄. Perfecta charitas
foras mittit oēm timorē. Et quantū
ad hoc dicit. Nico. de lyra. q̄ loquitur
ap̄ls de timore filiali qui seruit
amoz: z ideo est bonus z merito-
us. Unde statim ponit fructum dī.
Hec est enī gratia. i. meritū gratie
in xp̄o iesu dño nostro. i. in virtute
eius. Et iste magnus fruct⁹ in hoc
mundo est: per quē acquir̄ gloria
Uñ ad Ro. vj. dic̄. Gratia dei vi-
ta eterna. Nō enī loquit de timore
seruili qui respicit tantū penā. Uñ
ap̄ls ad Ephe. vltimo. Serui obe-
dite dñis vestris carnalibus cum ti-
more et tremore: in simplicitate cor-
dis. Uñ non ad oculū seruientes vñ
respiciēdo penas quasi hominibus
placētes: vñ ab eis expectādo p̄miū
Sed sicut serui christi facientes vo-
luntatē dei. Aliud q̄ facit diffi-
cultatē est illud verbū. Nō tantum
bonis z modestis: sed etiā discolis
idest a scola discipline diuisis. Et
etiā dicit Nico. de ly. q̄ malis pre-
latis est obediendū: q̄ sunt ex diuī-
na p̄missiōe. Primo ad eorū pene-
grauationez. Quia s̄m Augu. quā-
to in loco superior: tanto in pericu-

lo maioriversant Secdo ppter ma
loz correctione. Qm Job. xxviiij
Facit deus regnare ipocrita ppter
peccata populi. Tertio ppter bo
noz exercitatione. Quia Augu. ait.
Malus autē ideo vliuit vt corrigat
aut vt bonus per eū exerceat. Ecce
quomō in hoc misero mundo viuē
dū est vbi mūdani gaudēt: et amici
dei contristant. vt dicit Euangeliū
hodiernū Joh. xxj. descriptū. Sed
tristitia seruoꝝ dei vertet i gaudiū
Qd nobis pcedet altissimus Amē.
Dñica quarta post pasca: de do
nis dei altissimi. Sermo. xxiiij. Sa
tis utilis.

Omne datū

optimū: et omne donū
pfectū desursum est p
cedens a patre luminū

Jaco. j. ca. hec verba scribunt. Pro
exordio p̄sentis sermonis a doctoz
bus querit. Utrū deus sit causa effe
ctiua oīum rerū. Et dicunt docto
res cōiter q̄ sic in p̄ima di. scōi sen
ten. q. j. allegātes illud Joh. j. ca.
Dia per ip̄m facta sunt. Nec ratio
phi. vij. et. viij. phicoꝝ valet de mo
tu. ostendēdo eternitatē eius p hoc
quia motor est eternus: et mobile
eternū. Nam si mobile incepit: per
aliū motū incepit. Ad qd̄ dicit: q̄
mobile incepit nō per aliū motū: i
per simplicē dei voluntatē. Aliter in
finita essent pertrāsita: et vnū infi
nitū esset maius alio: et infinitū esset
actu. Un̄ Ber. ait. Quid est de^o lō
gītudo: latitudo: sublimitas: et p̄fun
dum. Longitudo ppter eternitatē
Latitudo propter charitatē: Subli
mitas ppter maiestātē: Profundū

ppter sapientiā. Deus amat vt cha
ritas: Mouit vt veritas. Sedet vt eq
tas. Dñatur vt maiestas. Regit vt
p̄incipiū. Tuet vt salus operat vt
veritas. Ideo apls iaco. ait. Omne
datū optimū. In qua epla pro eius
expositione tres q̄stiones declaran
de sunt. Prima quarū est de dono
rū largitione. Utrū v̄z oīa sint a do
Alia est de donoꝝ cōgrua dispositi
one: et receptione. Utrū v̄z liberta
te arbitriū recipiant: ibi. voluntarie
Tertia est de donoꝝ impeditiōe.
Utrū v̄z sint impedimēta ad recipi
endū dona: ibi. Sit at oīs hōveloz.
Prima q̄stio p̄sentis sermonis:
Utrū v̄z oīa dona sint a deo.

Uerit̄ a doctozibus circa
p̄mam partē eplē. Utrū
om̄ia dona sint a deo. Et
dicit Nico. de lyra q̄ sic.

Quod probat tali rōne. Omne da
tum aut est donū timoris cōtra sup
biā: aut donū pietatis p̄tra inuidiā
aut est donū scientie cōtra irā. aut
est donū fortitudinis p̄tra accidiā:
aut consiliū cōtra auariciā: aut intel
lectus contra gulā: aut sciētie con
tra luxuriā. Sed hec oīa sunt a deo
iuxta illud. Esa. xj. Requiescet sup
eum spūs dñi: spūs sapientie et intel
lectus: spūs cōsiliū et fortitudinis: spi
ritus scientie: et pietatis: et implebit
euz spūs timoris dñi. Alia ratione
Omne donū aut est bonū: aut me
lius: aut optimū. Sed hec oīa sunt
a deo: ergo p̄mū est donū creatōis
et est a deo. Juxta illud Deutro. vl
timo. Nōne ip̄e est dñs deus tuus
q̄ fecit possedit et creauit te Scdm̄
est donū cōseruationis: et hoc est a
deo. Un̄ Math. vj. ca. Nolite solli

De donis dei altissimi

est esse dicentes. Quid manducabimus aut quid bibemus: scit enim pater vester: quia his omnibus indigetis. Tertium est donum illuminationis: et hoc est a deo. Unde in psal. Signatum est super nos lumen vultus tui domine. Alia ratione. Omne donum aut est optimum: que sunt dona gratie gratis date. aut est perfectum: quod est donum gratie facientis gratum: et hoc est a deo. Unde de primis ait apostolus. i. ad Cor. in. xij. Unicuique datur manifestatio spiritus ad utilitatem. Et de ultimo ad Rom. viij. dicit. Deus pater cum proprio filio suo omnia alia nobis donavit. Hec omnia tangunt. xxx. q. j. p. uenit. Unde igitur Iaco. ait. Omne datum optimum: et omne donum perfectum desursum est descendens a patre luminum. j. q. j. Quam pie. Apud quem non est transmutatio: quantum ad substantiam: nec vicissitudinis obumbratio quantum ad operationes: vel obscuratio intelligentie: per cogitationis vicissitudines.

Questio secunda presentis sermonis: Utrum videlicet libertate arbitrii recipiantur dona.

¶ Verum a doctoribus circa secundam partem epistolae. Utrumque libertate arbitrii recipiantur dona? Et dicit Nicolaus de lyra quod tria maxime disponunt ad donorum superiorum receptionem. Primum est diuina voluntas. Unde Ephe. ij. dicit. Gratia saluati estis per fidem: et hoc non ex vobis de se nisi donum est. Secundum ex diuina sapientia. Unde Sap. vij. dicit. Meminerit enim diligit deus: nisi eum in quo diuina sapientia inhabitat. Tertium est arbitrium. Disponit enim arbitrium sicut sa-

piencia illuminat: et voluntas diuina gratificat. Unde ait Augustinus. Qui fecit te sine te: non saluabit te sine te. Hec tria Iaco. in hac epistola et secunda eius parte tangit di. Voluntarie enim genuit nos. Ecce primum. vbi glo. Ad bonum accedit homo: non suis meritis: sed sola gratia diuine voluntatis. Verbo veritatis. Ecce secundum. De quo sapientie. j. dicit. Fons sapientie verbum dei: ut simus in initium aliquod creature eius: hoc est ut simus principium creaturarum: quod contingit per liberum arbitrium. Unde Gen. j. dixit deus Dominabimini piscibus maris: et volatilibus celi: et cunctis animalibus que sunt super terram.

¶ Tertia questio presentis sermonis: Utrumque sint impedimenta ad recipiendum dona supernaturalia.

¶ Verum a doctoribus circa tertiam partem epistolae. Utrumque sint impedimenta ad recipiendum dona: et dicit Nicolaus de lyra quod sic. Primum quorum est auditus tarditas. Nam Eccl. vj. scribit. Si inclinaueris aurem tuam excipies doctrinam. Et si dilexeris audire: sapiens eris. Et puer. j. Audiens sapiens sapientior erit. Unde Iaco. ait. Sit autem omnis homo velox ad audiendum. Aliud est loquendi velocitas. Unde eccl. v. Si est intellectus responde primo tuo. Si autem: sit manus tua super ostium: ne forte captaris in verbo indisciplinato: et confundaris. Hinc sequitur in epistola. Tardus autem ad loquendum. Quia prouer. x. dicit. In multiloquio non deest peccatum. Tertium est iracundie punitas. Unde ad Rom. xij. paulus ait. Date locum ire. hinc sequitur in epistola. Et tardus ad

gram. Ira enim viri iusticiã dei nõ operat. Quartũ est imunditie pra uitas. Quia sap. j. In malivolã ani mã nõ introibit sapia: Hinc sequit in epla: ppter qd abijciẽtes omnẽ immũdiciã. Quintũ est cordis im puritas. Unde Augu. ait. Verbum dei quod est summũ bonũ non nisi purgatissimis mentibus cernitur. Hinc sequit: z abundantia malicie De pe. di. iij. Hi forte: z ca. cum ita Sextũ est superbie stolliditas. Un eccli. v. Esto mansuetus ad audiẽdũ verbũ dei: vt intelligas: z cũ sa pientia pficias. Hinc iaco. ait. In mansuetudine suscipite insitũ ver bum scz seminatũ z situatũ in coz de: qd potest saluare animas vrias. Quia luce. xj. dicit. Beati qui au diunt verbũ dei: qz verbũ dei stabit in eternũ. Esa. xl. xxxv. q. iij. frater nitatis. His ergo remotis recipie mus dona spũs sc̃ti: qui arguet mũ dum z docebit hec oia. vt dicit euã geliũ hodiernũ Joh. xvj. descriptũ Qui cũ filio z patre eterno vñsũ et regnat in secula seculoz. Amen.

Dñica quinta post pasca de diui no verbo. Sermo. xxv.

Estote facto

e res verbi. Iaco. j. cap. hec verba scribũt Ino exordio pñtis sermõis a doctoribus querit. Utrũ christia nus teneat facere que p̃dicat vl' au dit p̃dicare? Et dicit Alex. de Alas in tertia parte: qz quilibet tenet fa cere que p̃dicat: vel que audit p̃di care: si pertinent ad statum salutis. Ad alia autẽ que sunt p̃fectionis nõ tenet ex p̃cepto nisi per votuz se ob

ligauerit ad illa. Et sic intelligit ap̃lus Iaco. in pñtiarum cuz dicit. Estote factores verbi. de pe. di. ij. Si eni inquit. C In quagdẽ epla pro eius expositione tres q̃stiones declarãde sunt. Prima est de diui ni verbi operatione. Utrũ vz xp̃ia nus teneat esse factor verbi: z non auditor tantũ Alia est de diuini ver bi delectabili audicione. Utrũ tene atur similiter cũ delectatione audi re diuinũ verbũ. ibi. Qui autẽ p̃spe xerit. Tertia est de diuini verbi ef fectuali significatione. Utrũ aliqui bus effectibus cognoscat diuinum verbũ esse nobis bene insitũ.

C Prima questio p̃sentis sermõis Utrũ vz xp̃ianus teneat esse factor verbi: et nõ auditor tm̃ ex p̃cepto.

q Querit a doctoribus circa p̃mam partẽ eplẽ. Utruz christianus teneat esse fa ctor verbi: z non auditor

tm̃. Et dicit Nico. de lyra: qz sic p̃p̃t tria Primo ppter prop̃ia decepti onem. Nam qui audit z nõ facit: seip sum decipit. Unde Augu. Qui be ne loquit et male viuit: nihil aliud est qz se sua voce damnare. Secdo ppter sui p̃ius mobilitatẽ. Nam qui est auditor vel p̃dicato: verbi et nõ facto: assimilaf viro p̃sideranti vul tum natiuitatis sue in speculo: sicut eni imago in speculo mutabilis et instabilis est: qz solum apparet ibi ad pñtam imaginati. Sic p̃dica tores z auditores verbi z nõ facto res instabiles z mutabiles sunt. Et ideo ap̃lus ad Ro. ij. ait. Nõ audi tores legis sed factores iustificabũ tur apud deũ. Tertio ppter sui p̃i us obliuionẽ. Nam auditor verbi

z nō facto: statim obliuiscit ei⁹: vbi glo. Si quis intuet in speculo: hoc est in verbis sacre scripture: q̄z breuis vita sit: z in quātis miserijs posita: z ex hoc cōpunctionē magnā: z votum penitēdi contraxit: z statim aliqua seductus tēptatione ad peccatū redijt: talis obliuiscit qualis fuerit in speculo cōtritionis. Quia vij. q. j. suggestū De pe. di. ij. Nō reuertebant: z di. iij. Nō qui inceperit. Et math. xij. Qui pseuerauerit vsqz in finem: hic saluus erit.

Secda q̄stio presentis sermonis: Utrū v̄z teneat xpianus cum delectatione audire verbum dei.

Verū a doctoribus circa scdam partē eplē Utrum teneat cum delectatione xpianus audire verbum dei. Et dicit Mico. de lyra q̄ sic.

Primo ppter suā claritatē. De qua in psal dicitur. Declaratio sermō tu. illu. Un̄ Jaco. in eplā dicit. Qui autem p̄spexerit. i. clare inspexerit. Secdo ppter eius libertatē. Unde Augu. Non sumus sicut serui sub lege: sed sicut liberi sub gratia. Et etiā ad Ro. viij. ait. paulus. Nō accepistis vos sp̄ritū seruitutis iterū in timore: sed accepistis sp̄ritū adoptiōis filioz. xxij. q. iij. §. Ex his Unde sequit in eplā. In lege perfecte libertatis. Tertio ppter eius stabilitatē Unde in psal. In eternū dñe pmanet verbū tuū. Et esa. xl. Verbū dñi stabit in eternū. xxxv. q. iij. fraternitatis. Un̄ sequit in eplā z permāserit in ea. Quarto ppter eius secunditatē. Un̄ esa. lv. Verbū meūz quod egrediet de ore meo nō reuertet ad me vacuū: s̄z faciet que

cūqz voluero. Un̄ sequit i eplā. Nō audito: obliuiosus fact⁹: sed factor operis. Quinto propter fructuositatem. vñ Ro. vj. habētes fructum in sanctificatione. Hinc concludit in scda pte eplē. hic bt̄us i scō suo erit. Questio tertia p̄sentis sermonis Utrū v̄z aliquib⁹ effectibus cognoscit diuinum verbum esse in nobis bene insitum.

Verū a doctoribus circa tertiā partē eplē. Utrum aliquibus effectibus cognoscat diuinū verbum esse in nobis bene insitū. Et di. Mico. de lyra q̄ sic. Primo ex lingue refrenatione. Un̄ ait iaco. Si quis putat se religiosus esse per obseruationē mandatoz: z fidei credulitatem articuloz nō refrenans linguā suam: sed seducens. i. extra ducens cor suum ad loquendum: huius vana est religio. ij. q. iij. In loco. Secundo ex cordis pura intētionē. vñ ait. Religio munda z immaculata Et eccle. xxxj. Beatus vir qui inuentus est sine macula. xxij. q. j. oibus Tertio ex dei filiali timoratōe: vñ dicit apud patrem. Un̄ ecclē. xxv. similiter dicit beatus homo cui donatū est habere timorē dñi. Quarto ex proximī pia visitatione. Unde sequit. Uisitare pupillos. Esto misericors: vt pater. lxxxvj. di. Defensionis. Quinto ex boni exempli demonstratione. Un̄ cōcludit. Et immaculatū se custo. ab hoc seclō. Quia j. Corin. iij. dicit. Spectaculum facti sumus mundo qd̄ christus reliquit: vt dicit euangelium Joh. xvj. descriptū. Et vadit ad patrem: z cū eo regnat in eternum. Amen.

Dñica infra octa. ascensionis de
scala virtutum ascendēdi in celum.
Sermo. xxvj.

Estote pru-

dētes: et vigilate in ora-
tione. j. De. iij. c. Nec
verba scribunt. Pro ex-

ordio huius p̄sentis sermonis a do-
ctoribus querit. Utrū prudētia cum
orōne cōuenienter assignent eē la-
tera scale spūalis ascendendi in ce-
lū: Et dicūt q̄ sic. Primo q̄: prudē-
tia sanctitatē regulat: mediū virtuti-
bus determinat: obsequium homi-
nis facit rationale. Ut nec plus aut
minus: nec per excessum deficiat:
aut per defectū penitus euanescat.
Uñ prouer. iij. de ea sic dicit. Sciē-
tia sanctorū est prudentia. Scdo
quia per prudentiā superant pecca-
ta: tolerantur aduersa: obseruātur
p̄cepta: acquirūt eterna. De qbus
quattuor dauid in psal. dicit. Sup
inimicos meos prudentē me fecisti
mandato tuo: q̄ in eternū mihi est.
Tertio q̄: per orationē habetur ho-
stium victoria. vt patet Exo. xvj. de
Moysē cōtra Abimelech. Per ora-
tionē habet terrenoz copia vt patz
de orōne helye. iij. Re. iij. c. Per
orationē habet p̄miorū sufficiētia
Uñ iaco. j. dicit. Orate pro inuicez
vt saluemini. Et p̄pterea pe. ap̄tus
ait. Estote prudentes et vigilate in
orationibus. In qua quidē epla p̄
eius expositione tres q̄stiones de-
clarande sunt. Prima quarū est de
primo gradu scale ascendēdi in ce-
lū: puta de charitate. Utrū videlz
charitas sit excellentissima virtu-
tum Scda est de scdo gradu puta

de hospitalitate: et circa primū be-
nignitate quot conditiones debet
habere hospitalitas et benigna re-
ceptio proximoz. ibi: hospitalitas.
Tertia est de tertio gradu: puta de
diuina imitatione: in quibus v̄z de-
bemus deū imitari

Prima questio presentis sermo-
nis. Utrum charitas sit excellentis-
sima virtutum

Querit a doctoribus circa
primā partē eplē. Utrum
charitas sit excellentissī-
ma virtutū. Et dicit scūs

Tho. 2^a 2^c. q. 23. ar. vj. q̄ sic. Quia
cū regula humanozū actū sit du-
plex: v̄z humana ratio et deus. De⁹
est prima regula a qua et humana
ratio regulanda est. Unde virtutes
theologice que consistunt in attin-
gendo talem regulā eo q̄ eaz obie-
ctū est deus: excellentiores sunt vir-
tutibus moralib⁹ que p̄sistunt in at-
tingendo humanā rationē. Et iter
ipsas virtutes theologicas illa po-
tio: est que magis deū attingit sic
est Charitas: q̄ fides deū attingit
vt ex ea nobis proueniat cognitio
veri. Sed charitas attingit deū vt
in ipso maneamus: et ipse in nobis
maneat: s̄m illud. ij. Joh. iij. deus
charitas est: et q̄ manet in charitate
in deo manet: et deus in eo. xj. q. 3.
abijt Et. j. Corin. xij. Maior hoz
est charitas. de pe. di. ij. Charitas
Preterea Augu. super Joh. dicit.
Charitas est forma omniū virtutū
sine qua nec virtutes nec alia dona
profunt. Preterea Alexā. in. iij. pte
dicit. Charitas hominē in sc̄titate
constituit: habēs enī charitatē con-
tinuo scūs est: nec in se p̄c̄m habet:

De scala virtutū ascendendi in celū

nec in deum: nec in proximū: Quia
charitas est habitus in quo amat
deus et proximus. Unde ad colo. iij.
Charitas est vinculum perfectionis:
Et habet quinque conditiones. Pri-
ma est: quia est prior perfectione.
Ideo Petrus in epla dicit. An oia.
Alia est: quia ad alterū est extenta
vnde sequit: mutuum. Tertia est
quia in intimis infixā. Un sequitur
in vobismetipsis. Quarta qz est
stabilis. Un sequit. Charitate cōti-
nuā. Quinta qz est fructuosa. Un
sequit. Quia charitas operit multi-
tudinē peccatorū. j. q. j. multe. xxij. q. iij.
Ipsa pietas. De peni. di. iij. Intra
extra de bap. maiores

Secūda questio pntis sermōis:
quot v3 conditiones debet habere
hospitalitas et benignitas: circa re-
ceptionē proximorū Alter gradus
eiusdem scale

Queritur a doctoribus circa
scdam partē eplē. Quot
cōditiones debet habere
hospitalitas: et benigna
circa primū misericordie exhibitō
Et dicit Nico. de lra qz quatuor. Pri-
ma quarū dicit gaudiosa: iuxta il-
lud. j. Corin. ix. Nilarem enim da-
torē diligit deus. xxij. q. vj. Ex his
Et eccli. xvij. Fili mi in bonis nō
des querelā: et in omni dato nō des-
tricticiā verbi malī: et quātū ad hoc
dicit apłus. Hospitales inuicē sine
murmuratiōe. di. lxxij. In nomie
Secdo debet esse gratioſa: iuxta il-
lud Mathei. x. Gratis accepistis:
gratis date. j. q. j. placuit. Et. j. q. iij
Saluator. xij. q. ii. In ecclia. extra
de magistris. phibeas. Et quantū
ad hoc ait apłus. Unusquisqz sicut

accepit gratiā in alterutrz illam ad-
ministrātes. Tertio debet esse fru-
ctuosa et fidelis: iuxta illud. j. ad Co-
rin. iij. Sic nos existimet homo vt
ministros xpi: et dispensatores mi-
nisteriorū dei. Hic iam querit inter
dispensatores vt fidelis quis inue-
niat. xlij. di. Dispensatio. xxv. q. ij.
Priuilegia: et quantū ad hoc dicit
apłs. Multiformis gratie dei. Ec-
ce secūdus gradus scale spiritalis
ex charitate procedens.

Tertia questio pntis sermonis
In quibus debemus deo esse grati
et eum imitari?

Queritur a doctorib⁹ circa
tertiā partē eplē: in quib⁹
deo debemus esse grati et
eum imitari? Et dicit Ni-
cola⁹ de lra qz in quattuor. Pri-
mo qz a deo habemus locutionē. Ideo
dicit apłus: Debemus loqui qsi ser-
mones dei. Un Ephe. iij. Dis ser-
mo malus ex ore vestro nō pcedat.

Secundo quia a deo habemus
operationē. Ideo dicit apłus: De-
bemus ipsaz administrare tanqz ex
virtute quā administrat deus: nō at-
tribuendo nobis ipsā: sed sibi: iuxta
illud Col. iij. Omne quodcūqz faci-
tis in verbo et opere: oia in noie dñi
nostri iesu ch: isti facite: gratias agē-
tes deo et patri. xxvj. q. v. Nō licet.

Tertio quia a deo habem⁹ rerum
temporalium sustentationē: debem⁹
in oib⁹ talibus vt ait apłus deū ho-
norificare. Un ait In oib⁹ honori-
fietis deū. Iuxta illud Proverb. ij.
Honora deū ex tua substantia. et. iij
ca. Honora dñm deū tuū ex tuis iu-
stis laboribus. j. q. j. Nō est putāda

Quarto quia a deo habemus vite

eterne participatione. Et dicit ap[osto]l[us]
 Debemus sibi gratias agere. iuxta
 illud. j. Corinth. xj. Dia in gloriam
 dei facite p[ro] iesum ch[ri]st[um]: cui para-
 clytus perhibet testimoni[um]: vt dicit
 euangeli[um] hodiern[um] Jo. xv. descri-
 ptum. Qui v[er]it.

Dominica penthecostes De ap-
 paritione sp[irit]us sancti Sermo. xxvij.

Am cōple

ren[is] dies penthecostes
 erant oēs discipuli pa-
 riter in eodē loco. Act.
 ij. c. hec verba scribuntur. Pro exor-
 dio presentis sermonis querit a do-
 ctoribus: Utrū aliquo tpe sp[irit]us san-
 ctus fuerit visibiliter missus? Et po-
 nit doctor subtil[iter] in p[ri]mo sen. di. xvj
 aliquas cōclusiones. Prima q[uod] spi-
 ritus sanct[us] nō debuit visibiliter mit-
 ti tpe legis scripte: quia eo tpe non
 erat tēpus plenitudinis gratie: cui[us]
 erat signū aduētus sp[irit]us sancti. Hinc
 Paulus ad Ro. viij. dicebat: Acce-
 p[er]istis sp[irit]u[m] adoptionis. xij. q. vj.
 §. ultimo. Alia cōclusio: q[uod] sp[irit]us san-
 ctus debuit mitti tpe nascētis eccle-
 sie: quia maximū signū debuit ad-
 hiberi ad tradēdū ea que sunt maxi-
 me difficultatis vt erāt credenda in
 p[ri]ncipio ecclesie. Ergo tūc debuit
 adhiberi maximū signum. z hec est
 visibilis missio sp[irit]us sancti sup ap[osto]los
 j. q. j. multi. Tertia conclusio: q[uod] lz
 sp[irit]us sanct[us] fuerit missus in specie co-
 lumbe ad designādā humilitatem.
 Jo. j. Et in specie nubis lucide ad
 designandā veritatem Math. xvij.
 et in specie flatus: ad designandā
 potestatem Jo. xx. t[er]m sup ap[osto]los mis-

sus est in ignis specie: ad designan-
 dam charitatē: z predicandā sancti-
 tatē. iuxta illud quod canit ecclesia
 Ignis vibrante lumine lingue figu-
 rā detulit: verbis vt essent profusi: z
 charitate feruidi. Et hoc est q[uod] dici-
 tur Dū cōplerent dies pēthecostes
 In qua eplā p[ro] eius declaratiōe
 tres questiones declarande sunt.

Prima quarū est de sp[irit]us sancti tē-
 porali missione. Quo v[er]o tpe sp[irit]us san-
 ctus missus est sup ap[osto]los? Alia est
 de sp[irit]us sancti missionis occasione.
 Quare v[er]o sp[irit]us sanct[us] missus est. ibi.
 Et repleti sunt oēs sp[irit]us sancto: z ce-
 perūt loqui. Tertia est de sp[irit]us san-
 ct[us] missionis miraculosa opatione.
 Quot v[er]o miracula in tali missione
 opata sunt. Ibi. Stupebāt aut oēs.
 Prima questio p[re]sentis sermonis
 Quo videlicet tempore sp[irit]us sanctus
 missus est sup ap[osto]los.

Veritur a doctorib[us] circa
 q[uestio]nē primā partem eplē: Quo
 v[er]o tpe sp[irit]us sanct[us] missus ē
 sup ap[osto]los? Et dicūt tres
 conclusiones. Prima quarū est: q[uod]
 sp[irit]us sanctus missus fuit quinquage-
 simo die post ch[ri]sti resurrectione[m]
 propter tr[ia]. Primo propter figu-
 rationē. Uñ Aug. de tri. dicit Quin-
 quagesimo die post q[uam] moyses filios
 isrl' eduxit de egypto: descēdit deus
 in mōtē synai. Ita quinquagesimo
 die a quo ch[ri]st[us] eduxit sanctos de
 inferno: descēdit sp[irit]us sanct[us] in igne.
 Secūdo propter peccator[um] remis-
 sionē. Quia sicut in lege moysi tali
 numero annoz iubilei dimitteban-
 tur debita: ita nunc fuit in missione
 sp[irit]us sancti: quia dimissa sunt pecca-
 ta. Uñ. j. ad Corinth. xij. Nemo po-

De apparitione spiritus sancti

test dicit dñs iesus nisi in spūscō. xxiiij. q. j. §. Notandum. Tertio propter libertatē. Quia sicut tūc tēporis iudeis dabat libertas: ita nūc in missione spūscī. Un. j. Corinth. iij. Paulus ait: Ubi spūs dei: ibi libertas. Extra de renū. Nisi cū p̄dē. dere. licet. Alia conclusio: q̄ spūscī missus est die dñico. z hoc quia sicut tali die mūdus creatus est z redemptus: ita missione spūscī est innouatus: teste Jo. vj. c. Spūs est qui viuificat. De pe. dist. iij. Si ex bono. de p̄se. di. j. Tertia conclusio q̄ spūscī missus est hora tertia. Primo propter temporalē p̄fectionē: q̄ nō fuit in lege nature: nec in lege scripture: sed est nūc in lege gratie. Hinc ap̄lus ad Ro. viij. ca. Nō accepistis spiritū seruitutis iterū in timore. xxiiij. q. iij. §. ex his.

Secundo propter exemplificationem. Quia sicut sol primo vapores purgat: secūdo illuminat: tertio inflāmat. Ita pater purgat: filius illuminat: spūscī inflāmat. Un. Sap. j. Spūscī effugiet fictū j. q. j. p̄ esaiā. de pe. di. iij. Inter hec De p̄se. di. iij. ostēdit. Tertio propter ordinationē. Quia spūscī est tertia p̄sona in beatissima trinitate. Un. Lucas in prima parte epistole primo ponit tepus p̄gruū: cū dicit Dū cōplerent dies penthecostes. Secūdo ponit cetū dispositū cū dicit Erant oēs discipuli pariter in eodem loco: fere centū z viginti. Tertio ponit modū mirificū. cū dicit. Factus est repēte decelo sonus tanq̄ aduentētis spūs vehemētis: v̄z tonitruū z venti. Et repleuit totā domū: v̄z insolita claritate: v̄bi erā.

sedentes. i. manentes flectendo genua in oratione: z apparuerūt illis disptite lingue tanq̄ ignis: seditq̄ super singulos eorum.

Secūda questio presentis sermonis Quare v̄z missus est spūscī?

Ueritur secūdo a doctoribus circa secundaz partē ep̄le Quare v̄z missus est spūscī? Et dicit Fran-

cisc⁹ de maronis: q̄ propter q̄tuor beneficia. Prīmū quoz dicit līnguarū locutio. Un. sequit: Et repleti sunt oēs spūscī: z ceperūt loquari v̄z linguis. Aliud fuit miraculorū operatio. Ideo dicit: Multa quoq̄ prodigia z signa fiebant per ap̄los in hierusalē. Tertiu fuit v̄turozū reuelatio: iuxta illud Jo. xvj. Que ventura sunt nūciabit vobis.

Quartū fuit eoz discipuloz cōfirmatio. Hinc dñs Jo. xvj. dixit: Ut maneat vobiscū in eternū spūs veritatis. j. q. j. c. j. Ideo facta hac voce puenit multitudo: z mente p̄fusa est: qm̄ audiebat vnusquisq̄ lingua sua illos loquētes.

Tertia questio p̄ntis sermonis: Quare v̄z miracula in tali missione diuinitus operata sunt?

Uerit a doctoribus circa tertiā partem ep̄le: Quot miracula v̄z in tali missione diuinitus operata sūt?

Et dicūt q̄ multa. Prīmū quozū est prophetice p̄nūciationis adimpletio. Nā hodie adimpletū est desiderium moysi Nume. xj. dicētis: Quis mihi det vt oēs prophetizent z det eis dñs spiritū sanctū? Et Dauid psal. ciiij. dicētis: Emitte spiritū tuū z creabunt: z renouabis faciem

terre. Et Johel. ij. Effundā de spū meo sup omnē carnē. Et Math. ij. Joannes baptista dixit: Ego bapti laui vos aqua: ille autē baptisabit vos spūsancto. Aliud miraculum est de celo spūsancto a p̄re z filio mis- sio. Un̄. j. Mc. j. ca. dicit: Euangeli- sauerunt vobis spūsancto misso de celo. Et Jo. xij. Cum venerit para- clytus quē ego mittā vobis a p̄re: a quibus v̄z spirat equaliter. Tertiū miraculū est huius missionis admi- ratio. Un̄ dicit Lucas: Stupebant aut oēs: v̄z viri religiosi: q̄ numerā- tur in textu: qui remanserant de ca- ptivitate salmanaſar regis: z regis caldeorum z antiochi propter filios genitos: z possessiones acquisitas.

Quartū miraculū est discipulorū locutio: quia varijs linguis loque- bantur magnalia dei. Et hoc quia dilexerūt deū: z seruauerūt eius mā data: vt dicit euangeliū hodiernuz Jo. xiiij. descriptum. Que nobis p̄ gratiā spūsancti facere cōcedat dñs Iesus Amen.

Dñica prima post penthecosten de virtute charitatis Sermo. xxviii.

Deus chari-

tas est. j. Jo. iij. ca. hec verba scribuntur. Pro exordio p̄ntis sermōis a docto: b̄ queritur: Utrū deus sit charitas: sicut dicit ap̄tus? Et dicit Nicolaus de lyra: q̄ charitas tripli- citer accipit̄ in scriptura. Primo vt dicat actū amandī z volendī. Et sic cōuenit toti trinitati. Et sic dicit nūc ap̄tus: Deus charitas est. Se- cūdo vt dicat ipsum amorē spiratū et formatū per talem actū. z sic solū

puenit spūsancto. Et isto modo accipit̄ ab Augu. xv. de tri. cū dicit Nec patris est solius: nec filij est so- lius: sed amboz. Ideo nob̄ vtriusq̄ insinuat charitatē. Tertio vt dicat habitū quēdā infusum a spūsancto ad sanctificandā mentē nostrā. Et hoc modo charitas dicit virtutem vnā de tribus virtutib̄ theologici- Et sic videt̄ accipere ap̄tus ad Ro. xv. ca. Charitas dei diffusa est i cor- dibus nostris per spūsanctū qui datus est nobis. xj. q. iij. Illud pla- ne. In hac ergo eplā pro ei⁹ decla- ratioe siue expositione tres questio- nes declarāde sunt. Prima est de diuine charitatis beneficio: ū exhibitione: Quot v̄z b̄nficia ex sua cha- ritate dñs contulit nobis? Alia est de diuine eēntie v̄sione: vtrū v̄z aliq̄s in hac v̄sa ex̄is possit deū videre? ibi: Deum nemo vidit vnq̄s. Ter- tia est de diuine charitatis cognitio- ne: vtrū v̄z sint aliqua signa per que cognoscat̄ a nobis diuinā charita- tem esse in nobis? ibi: In hoc.

Prima questio p̄ntis sermonis: Quot videlicet beneficia ex sua cha- ritate deus contulit nobis.

Uerit̄ a doctoribus circa primā partem eplē Quot beneficia ex sua charita- te dñs contulit nobis? Et dicit Nicola. de lyra: q̄ charitas vt est habitus infusus est prima virtus et primū donum: in quo oīa dona z bona dantur z largiunt̄. Mā cū nō possit dari posterius sine priorē: ex quo charitas est primū donū: oportet q̄ deus prius det suū amorē: quo dato: tūc alia dona nobis largiunt̄ Unde p̄ charitatē quā deus nobis

De virtute charitatis

plus dedit consecuti sumus quattuor beneficia. Primo ipsi filii dei in carnatione. Unde ad Gal. iij. paulus ait: Propter nimiam charitatem qua dilexit nos deus: filium suum misit in similitudinem carnis peccati. Secundo mortis liberatione. Unde Jo. ij. Translati sumus de morte ad vitam: quam diligimus fratres. Tertia peccatorum expiatione. Unde Lu. vij. Dimissa sunt ei peccata multa: quoniam dilexit multum. Extra de baptis. maiores. Quarto nostrorum inuicem dilectione. Unde Jo. xiiij. In hoc cognoscet homines quod estis mei discipuli: si dilectionem habueritis ad inuicem. De quibus oibus quattuor ait apostolus in prima parte epistolae dicens: In hoc apparuit charitas dei in nobis: quoniam filium suum unigenitum misit deus in mundum. ecce primum beneficium: ut viuamus per eum. ecce secundum. In hoc est charitas: non quasi nos dilexerimus deum: sed quoniam prior dilexit nos: et misit filium suum propitiationem pro peccatis nostris. ecce tertium. Charissimi: si deus dilexit nos: debemus inuicem diligere. ecce quartum. Sed de his satis.

Secunda questio presentis sermonis: Utrum vix aliquis existens in hac vita possit videre deum.

Veritur a doctoribus circa secundam partem epistolae: Utrum videlicet aliquis existens in hac mortali vita possit deum videre: cum in scripturis legatur multos deum vidisse in hac vita stantes? ut esa. vj. c. q. dixit: Uidi dominum sedentem super solium. Ut Moyses Nu. xij. et Exo. xxxij. Ut iacob Gen. xiiij. qui dixit: Uidi dominum facie ad faciem. Et Job. xj. ca. qui dixit: Nunc autem

oculus meus videt te. Ut Paulus ij. Corinth. xij. Ut Stephanus Act. vj. qui dixit: Uideo celos apertos. Et dicit Mico. de lira tres conclusiones. Prima quia deum nemo vidit in hac vita: quia Exo. xxxij. dicit: Non viderit me homo et viuet. Et Jo. iij. Deum nemo vidit unquam. Hoc idem dicit glo. et Greg. in moral. Alia conclusio quod hoc est propter tria. Primo quia in hac vita deficit lumen: sicut est status glorie: in quo lumine videt deus: iuxta illud Psal. In lumine tuo videbimus lumen. Secundo quia in hac vita deficit sensuum abstractio: quia modo quicquid apprehendimus oportet quod apprehendamus per sensibilia. Diuina autem essentia per sensum videri non potest. Tertio quia deficit species que diuinam essentiam nobis representet: cum intellectus viatoris cognoscat quicquid cognoscit angelica specie vel similitudine: et diuina essentia caret tali specie.

Tertia conclusio: quod his non obstantibus deus potest miraculose sua virtute mentem alicuius viatoris sic eleuare ut sibi seipsum representet: non mediante aliqua specie creata. et potest sic sensus eleuare et abstrahere: ut per sensum nullum impedimentum habeat ad ipsum videndum et cognoscendum. Sicut miraculose fecit ut tres pueri de camino ignis extracti non comburentur: quia tribuit eis dotem impassibilitatis: ut dicit Dan. iij. Et sicut tribuit petro dotem agilitatis: ut ambularet super undam maris: ut dicit Aug. xj. super Gen. ad litteram. Aliquis tamen apparuit per subiectam creaturam

nam. s. per angelū: qui nō intēdebat tales ducere in cognitionē sui: sed dei: in cuius persona apparebat. et ideo illi dicebāt videre deūz nō angelum. Quidam alius docto: dicit qd duplex est visio. Corporalis rei i se: et talis nō videtur deus nec in hac vita nec in alia: quia sensus corporis ad talem visionē nō attingit. Et corporalis in aliqua rei similitudine: Quia visus est deus a iacob: a moyse: et a multis alijs: vt dictū est: p subiectam creaturā. Est alia visio intellectualis imperfecta: que est fidei. et talis videt deū. De q. j. ad Corinth. xij. Paulus ait: Videmus nūc per speculū. Et est alia pfecta duplex qz quedā est p modū passiōis trāseuntis. et sic paulus vidit deū in raptu. Quedā p modū habitū imanētis. et sic non videt deus in hac vita ab hoīe puro. Et sic patēt oīa. Ergo qz deum nemo vidit vnquāz: si diligamus inuicē: deus in nobis manet: p charitatē infusam: supple qz charitas eius in nobis perfecta est.

Tertia questio p̄sentis sermonis Utrū v3 sint aliq̄ signa per q̄ cognoscatur esse in nobis diuina charitas?

Veritur a doctorib⁹ circa tertiā partē eplē: Utrū p aliq̄ signa cognoscatur in nobis diuinā charitatez inesse? Et dicit Nicol. de lira qd sic. Primum signū dī spūs sancti missionis. Utrū apls ait: In hoc intelligim⁹ qm̄ in eo manemus: et ipse in nobis qm̄ dedit nobis de spūs sancto suo. Nam sicut ch:ristus accepit spiritū sanctum in specie columbe Jo. j. vt sacroꝝ institutor. Et in specie nubis lucide: vt docto: qui habebat scien-

tiam clarā Math. xvij. Ita apli acceperūt spiritū sanctū in specie flat⁹ Jo. xx. vt sacroꝝ administratores. Et in linguis igneis vt predicator res. Act. ij. Et quia Joh. his interfuit: ideo ait Et vidimus et testificamur qm̄ pater misit filiū suū saluatorē mundi. Aliud signū dicit trinitatis p̄fessionis. Utrū apls ait: Qui p̄fessus fuerit qm̄ iesus est filius dei deus in eo manet: et ipse in deo. De pe. dl. ij. Adhuc instant. de sa. vnc. ca. vno. Etera clara sunt. Tertium signū dicit timoris seruilis expulsiōis. Utrū ait apls: Timor non est in charitate: s; perfecta charitas foras mittit omnē timorē: Qm̄ timor v3 seruilis vel initialis aut mundialis aut naturalis penam habet: nō autē filialis. xxiij. q. iij. Quis nos;

Quartū signū dicit fraterne dilectionis et compassionis. Utrū aplus ait: Nos ergo diligamus deū: qm̄ ipse p̄ior dilexit nos. et si quis dixerit quia diligo deū: et fratrē suū oderit: mēdax est: tum quia dilectio dei est p̄ior dilectione proximi: tum qz seruētior et perfectior. Etera patēt Et ideo dicit euangeliū hodiernū Lu. vj. scriptū. Estote misericordes vt misericordiā consequamini Per ch:ristū dñm nostrū Amen.

Dñica. ij. post penthecosten De dilectione proximi stabili efficaci et veraci. Sermo. xxix.

Nolite mira

ri si odit vos mundus j. Jo. iij. hec verba scribunt. Pro exordio p̄-

sentis sermonis a doctorib⁹ querit: Utrū pro salute proximi teneamur

nō modo Incurrere odiū mūdī: sed etiā exponere vitā corporalē. Et dicunt Alex. de ales in tertia parte. et sanctus Tho. 2^a 2^e q. xxvj. ar. v. q. sic Sz aliterz alif. Quia Inpiores puta plati tenent ad hoc ex officio. Un de bono pastore Jo. x. dñs ait: Anī mā suā ponit pro ouibus suis. xij. q. iij. Tres. Inferiores subditi habentes charitatē perfectā tenentur ex cōmissione. Quia sm Grego. ab eo plus exigitur cui plus cōmittit. Un Jo. xv. dicit: Maiorē hac dilectionē nemo habet: qz qui aīaz suā ponit pro amicis suis. De pe. di. ij. Qui vult. de renū. Nisi cū pridem. Qui No habent charitatē impfectā tenentur in casu: qñ si aliter facerēt peccarēt mortaliter: quia aīe proxī morū perirent. Nam Aug. pmo de doctri. christ. ait. Plus debem⁹ diligere proximū qz corpus proprium. Hinc apłus ait: Nolite mirari zc. In qua quidē eplā pro eius expositione tres sunt questionē declarāde. Prima quarū est de proximi dilectione stabilī: Utrū videlicet dilectio talis debeat esse stabilis? Alia est de proximi dilectione efficacī: Utrū videlicet dilectio proximi debeat esse efficac. Tertia est de dilectione proximi veraci: Utrū v3 dilectio proximi debeat esse verax? Secunda ibi: In hoc cognouim⁹. Tertia ibi: Filioli mei.

Prima questio p̄sentis sermonis
Utrū dilectio proximi debeat esse stabilis.

Queritur a doctorib⁹ circa primā partē eplē: Utrum dilectio pximi debeat eē stabilis? Et dicunt q sic:

multiplici ratione. Primo ratione vtilitatis. Un apłs ait: Nolite mirari si mūdus. i. mūdī amator: quia mūdus in se bonus est: sed prauus qui eos abutit. De quo mūdo Jo. j. dicit: Mūdus eum non cognouit. Uos odit: quia pro dilectione pximi oīs tribulatio mūdī debet sustineri. Quia oīs homo debet habere in se id quo mors eterna euaditur: z vita eterna acquirit. Sed huiusmodi est dilectio pximi. Un ait: Nos scimus. s. p scripturā z fidē quia naturaliter sciri non potest. iuxta illud Eccl. ix. Nemo scit vtrum odio vel grā dignus sit. Potest tñ sciri p reuelationē quam habuit apłus: qm trāstati sumus de morte: nō nature sed culpe: z eterne pene: qm diligimus frēs: nō dilectione naturali q homo diligit seipsum: nec acquisita ex seruitijs vel societate. sed gratuita: q elicif ex charitate infusa. Secundo dilectio proximi debet eē stabilis ratione penalitatis. Unde ait apłs: Qui nō diligit actu vel habitu v3 manet in morte. s. si habet vsū arbitriū. Tertio ratione damnationis. Un dicit Dis qui odit fratrem suum homicida est: z oīs homicida nō habet vitā eternā in se manentē. De pe. dist. iij. Nabuchodonoso. Sed quō est verū: q qui odit fratrem sit homicida? Dicit Alex. de ales z Mico. de lira q homicidiū qñq; cōmittit ex sola voluntate. Sicut Dauid occidit vriam. ij. Reg. xj. Qñq; opere: sicut cayn occidit abel Gen. iij. c. Qñq; beneficij subtractione: sicut diues occidit pauperē Lu. xvj. Un Ambro. Nasce fame esuriente: si nō paueris occidisti. Qñq; puoca

tionem: sicut qui odit. Quia puer. iij scribit: Odiu prouocat rixas: vnde qñq; sequitur homicidium.

Secunda questio pñtis sermonis Utrū dilectio proximi debeat esse efficax.

Teritur a doctorib⁹ circa secundā partē eple: Utrū dilectio proximi debeat esse efficax? Et dicunt q; sic tribus rationib⁹. Primo ratioe imitationis: quia nos debem⁹ christū imitari. Quia Jo. xiiij. dicit: Exemplū enī dedi vobis: vt quē admodū ego feci ita et vos faciatis. Sed christus pro nostra salute aīam suā exposuit. Unde Jo. x. dixit: Animā meam pono pro ouibus meis. De peni. dis. iij. Hanc societate. Hinc apls ait: In hoc cognouim⁹ charitatē dei: qm̄ ipse pro nobis animā suā posuit: et nos debem⁹ pro fratribus aīas ponere: modo quo dictū est in exordio. Et est alia ratio obligationis. Tertio ratione subuētio nis. Un̄ ait apls Qui habuerit substantiam huius mūdi et viderit frē suum necessitatē habere: et clauerit viscera sua ab eo: quō charitas dei manet in eo: q̄si dicat nō. Quia s̄m Grego. probatio dilectionis exhibitio est operis.

Tertia questio pñtis sermonis Utrū dilectio pximi debeat eē vera.

Teritur a doctorib⁹ circa tertiā partē eple: Utrū v; dilectio pximi debeat esse vera? Et dicūt q; sic. Un̄ Nico. de lira dicit: q; vera dilectio tria habere debet. Primo in cogitatione debet esse recta intentio: vt nō nequiter sed pure quis alterū di

ligat. Un̄ Eccl. vj. dicit: Alia nequā disperdet eū qui habet illam. Secundo in lingua debet esse vera locutio. vñ Prover. xvij. dicitur: Qui peruersi cordis est: nō iueniet bonū et qui vertit linguā: incidet in malum. Tertio in opere debet esse necessitatis subuētio. Quia puer. xvij dicit: Omni tpe diligit qui amicus est: et amicus in angustijs comp: obatur. Hinc apls ait: Filioli nō diligam⁹ verbo neq; lingua: s; opere et veritate. Sicut homo qui fecit cenam magnā: vt dicit euangeliū hodiernū Luc. xiiij. descriptū. O felix q; stabiliter et firmit̄ efficaciter atq; veraciter diligit proximū: quia p̄ dicte cene recipiet gaudium.

Dñica. iij. post penthecosten De virtute humilitatis Sermo. xxx.

Amiliani

h ni sub potēti manu dei j. De. v. ca. Pro exordio pñtis sermonis a doctoribus querit: Utrū humilitas sit virtus: q; persuadet ab aplo? Et dicit Tho. 2^a 2^e q. clxj. ar. j. q; sic. et taliratione pbat dicens: Primo q; circa appetitum boni ardui necessaria est duplex virtus. Una quidem que firmat animū p̄tra desperationē: et impellit ipsum ad p̄secutionē magnorū s̄m rationē rectā. et hec est magnanimitas. Alia que temperat et refrenat animū ne imoderate tendat in excelsa. et hec pertinet ad virtutem humilitatis. Secūdo quia Origenes exponens illud Luce. j. Quia respexit hūilitatē ancille sue dicit In scripturis vna de virtutib⁹ humilitas predicatur. Est quippe

de humilitate

saluator: **D**iscite a me q: mitis sum et humilis corde **M**ath. xj. ij. q. ij. Qui se sic. Tertio q: dic' apl's: **H**umiliamini sub potenti manu dei. iij. q. j. **M**ullus. In hac ergo epla pro ei' expositione tres questiones sunt exponēde. Prima quarū est de mētis humiliatione: Utrū homo p virtutē humilitatis teneat se deo z alijs hominib' subycere? Alia est de attempta contra inimicum vigilatione Utrū ad verū humilem christianū pertineat cōtra hostē vigilare? Tertia est de gratiarū actione: Utrum v3 ad verū humilem christianū pertineat humiles deo gratias agere?

Secunda ibi. **S**obr. ij. Tertia ibi: **D**eus aut oīs gratie.

Prima questio pntis sermonis: Utrū hō p virtutē humilitatis teneatur se deo z alijs hoīb' subycere.

Cleric' a doctoribus circa primā partē eplē: Utrum homo per virtutē humilitatis teneat se deo z alijs hoīb' subycere? Et dicūt quattuor cōclusiones. Prima quarum est: q quicūq; vult exaltari z honorari ab ipso deo: debet se in p'spectu eius humiliare. **U**n' ait apl's: **H**umiliamini sub potētī manu dei. Quod verbū tripliciter exponi potest. Uno modo sub potenti manu dei: v3 predicatoris. **M**ā predicator: manus dei dicūt: quia porrigit dona spūalia populo. **U**n' **L**an. ij. dicūt: **M**an' mee distillauerūt myrrhā. **E**xtra de sac. vnc. c. vno. i. donū spūale. qd licz vīdeat amarū: p'seruat tñ a corruptione mortis eterne. Alio modo sub potētī manu dei: v3 prelati ex parte ipsius corrigentis. **U**n' **E**ccl. xxxv.

dicūt dño **A**llena manū tuā: hoc est prelatū. sup gētes q te nō nouerūt.

Tertio modo **S**ub potenti manu dei: v3 filij eius mundū gubernātis **D**e q manu in psal. dicūt: **E**speriete te manū tuā omnia implebunt bonitate. Alia cōclusio: q sub alijs hominib' nō tenet se homo humiliare respectu donoz dei que in se habet: imo potest sine preiudicio alijs se preferre fm illa dona. sicut **P**aulus ad **E**phe. ij. dicit: **A**lijs generationib' nō est agnit' filius ei': sicut nūc reuelatū est sanctis apl's eius.

Tertia cōclusio: q nō tenet homo illud quod est suū in seipso subycere ei qd est hoīs in pximo. Alioqñ teneret quisbet imputare se magis peccatorē quolibet alio. **E**tm tamē apl's ad **Gal.** ij. dicat: **M**os natura iudei: z nō ex gentibus peccatores

Quarta cōclusio: q potest homo reputare aliquid bonū esse in pximo quod ipse nō habet: vel aliquid malū esse in se quod in alio non est: ex quo potest se subycere ei p humilitatē. **S**ic ait apl's ad **Phil.** ij. **I**n humilitate superiores inuicem sibi arbitantes: vt deus exaltet vos in tpe visitatōis: v3 iudicij. **D**ēm sollicitudinē vestrā p:oyicientes in eum qm ipsi cura est de vobis.

Secūda questio pntis sermonis Utrū v3 ad verū humilē xpianū pertineat cōtra malignū hostē vigilare?

Cleric' a doctorib' circa secundā partē eplē: Utrū v3 ad humilē christianū pertineat cōtra malignū hostē vigilare? Et dicit **M**ico. de li. ra q sic: propter quattuor rationes. **P**rimo ppter eius eminentie impa

De tolleratione

nis harū passionū ad patienter eas
sustinendū. z sic est ibi meritiū de cō
digno: qz pncipiū meriti est eiusdē
bonitatis cū premio. Et sic possunt
accipi vba Ia. j. ca. Patiētia opus
perfectum habet. Alio modo vt ip
se acceptantur a libero arbitrio. et
sic dicit apłus. Existimo enī q non
sunt cōdigne passionēs huius tps
ad futurā gloriā. Cū in hac igit epla
pro eius expositione tres questioēs
declarāde sunt. Prima quarū est
de patienti tollerantie passionū fru
ctificatione: Utrū sint passionēs pa
tienter tollerāde: propter fructus q
ex eis consequunt? Alia est de pa
tienter tollerātia passionū: irrationa
biliū exemplificatiōe: Utrū v3 sint
passiones patienter tollerāde: exē
plo creaturarū irrationabiliū? ibi.
Scimus enī. Tertia est de patienti
tollerātia passionū: rationabiliū
inductione: Utrū v3 sint passionēs
patienter tollerāde: inductione crea
turarū rōnabiliū: ibi. Nō solū illa.
Cū prima questio p̄sentis sermonis
Utrū videlicet passionēs z tribula
tiones sint patienter tollerāde pro
pter fructus qui ex ipsis p̄sequunt?
Ueritur a doctorib⁹ circa
primā partē eplē: Utrum
passiones z tribulatiōes
sint patienter tollerāde
propter fructus qui ex ipsis p̄sequū
tur vel p̄ueniunt. Et dicit Nico. de
lira q sic: saltē propter tres speciales
fructus. Primus quoz dicit t̄palis
Scriptū est enī Prover. xv. Qui pa
tiens est multa gubernat. Nā impa
tiens z arrogans sepe ex r̄tra bona
fortune z q̄q; corporis dissipat. Ita
ecōtrario patiens ea p̄seruat. Hinc

Ecc̄. vij. dicit: Melio: est patiens
arrogante. Exemplo iob: qui sua
mira patientia: z bona fortune: z
sanitatē corporis que perdidit re
cuperavit. Alius fructus dicit sp̄
ritualis. Nihil gr̄e z virtutis in aia
esse potest: si patientie virtute non
adornatur. Cū sanctus Tho. 2^a 2^c
q. cxxxvj. volens ostendere necessi
tatē huius virtutis ait: Nā cū virt^o
bonū rationis p̄seruet p̄tra impetū
passionū: patientia specialiter hec cō
tra tristitiā seclī facit. De qua Ecc̄.
xxx. dicit: Multos occidit tristitia.
Et ad Corinth. vj. paulus in secun
da epla dicit: Seculi tristitia mortē
operat. De patientia Prover. xix. ca.
scriptū est: Doctrina viri p̄ patientiā
noscitur. Et glo. sup hoc ait: De pa
tientia p̄fectio nascit. Hinc isaac pa
tienter sustinebat: cum pater vellet
eū occidere Gen. xxij. Sic z tobias
sustinuit patienter cecitatē Tobie. iij
Cū Augus. Patientia tā magnū do
nū est: vt z ipsi⁹ qui eā largit nobis
patientia p̄dicet. Tertius fructus
est eternalis. Cū Math. v. Beati
qui persecutionē patiuntur propter
iusticiā: qm̄ ipsoz est regnū celoz.
xxij. q. v. Ad fidē. xxij. q. j. A recta
Cū apłs ait Existimo zc. Et sequi
tur: Nā expectatio creature. i. hois
Quia Greg. omelia. xix. dicit: Dis
creature aliqd habet homo. Reue
lationē filioz dei expectat: v3 i eter
na beatitudine: vbi deus clare vide
tur p̄ patientiā. Clauitatem enī. i. passi
bilitati mortis subiecta est: v3 huma
na creatura. Nō volens: quia hoc
est ex peccato ade inuoluntario: in
nobis propria voluntate. Cū sequi
tur: Sed propter eū qui subiecit eas

in spe v3 resurrectionis. Q: z ipa cre-
atura. s. huana liberabit a seruitute
corruptionis in libertate glie filioru
dei. Quia tuc erit corpus imortale.
Secuda questio pntis sermonis
Utru v3 passiones sint patieter tol-
lerande exemplo creaturarum irra-
tionabilium?

Veritur a doctorib9 circa
q secunda parte eple: Utru
v3 passiones sint patieter
tollerande exemplo crea-
turaru irrationabilium? Et dicit Ni-
colaus de lira q sic. Primo genera-
liter. Un ait apus: Scimus eni q
ois creatura ingemiscit z parturit.
Ubi p hec intelligit metaphozice
transmutationis variatio. Sicut per
oppositu primum prati intelligit ei9
floratio. Sicut z arboru z omnium ve-
getabilium. Secudo particulariter
volatiliu z aquaticaru: que ex ordi-
natione diuina subiectione patiunt.
Un Gen. j. dixit deus. Faciam9 ho-
mine. Deinde infert: vt p:esit piscib9
maris z volatilib9 celi. Tertio sin-
gulariter formice. De qua Prover.
vj. salomon ait: Uade ad formicam
opiger: et considera semitas eius.
De quibus metaphozice dictu est
Tertia qo pntis sermons Utru
v3 passioes sint patieter tollerande
exemplo creaturarum rationabilium

Veritur a doctorib9 circa
q tertia partem pntis eple:
Utru v3 passioes sint pa-
tienter tollerande exem-
plo creaturarum rationabilium? Et di-
cit Nico. delira q sic. Primo exem-
plo z inductione beati Jaco. v. c. di-
cetis: Ecce enim agricola expectat
preciosum fructu terre patienter se-

rens: donec accipiat temporaneu z
serotinu fructum. Secundo indu-
ctione beati petri. ij. ca. sue prime ca-
nonice dicentis: Hec est eni gra: si
propter conscientia dei quis sustinet
tristitiam: patiens iniuste. Tertio
inductione apli dicentis in hac ter-
tia parte eple: No solu aut illa: v3 ir-
rationalis creatura: sed nos ipsi v3
apli primitias spūs habetes: v3 spi-
ritum sanctu in maiori plenitudine
Ipsi intra nos gemimus. s. in tribu-
lationib9 existentes: ad optationez si-
lioru dei expectantes redemptione
corporis nostri: in christo iesu dno
nostro: ait ecclesia: q primus fuit q
resurrexit a mortuis: in cuius verbo
discipuli laborantes in mari mul-
tis tribulationib9: nec quicquam ca-
pere poterat: post ceperunt multitu-
dine pi cium: vt dicit euangeliu ho-
diernu Lu. v. descriptu. Quid feli-
ces christiani: qui spe glorie passio-
nes hulus miserrimi tps patienter
sustinet: expectantes fructu no solu
temporale exemplo creaturarum irra-
tionabilium: sed spualē z eternalē ex-
emplo creaturarum rationabilium. Hinc
christus dixit discipulis Math. v.
di. xxij. Sacerdotes. xxij. q. iij. po-
test. Bti estis cu maledixerint vo-
bis hoies: z dixerint omē malū ad-
uersum vos mentientes ppter me.
Gaudete in illa die et exultate: qm
merces v3a copiosa est i celis Amē
Dñica. v. post penthe. De orati-
one perfecta z efficaci Sermo. xxxij.

ANES VNA

o nimes in orone estote
I. De. ij. ca. hec verba
scribunt. Pro exo: die

Dñica. v. post penthecostes

pñtis sermonis a doctorib⁹ querit:
Utrū orare pertineat ad religionē
christianā? Et dicit scūs Tho. 2^a 2^e
q. lxxiij. ar. iij. q. sic. Primo quia
ad religionē christianā pertinet re-
uerentiā et honorē deo exhibere.
vñ oīa illa p que deo reuerētia exhi-
betur pertinet ad religionē christia-
nā. Per orationē aut deo reuerētia
exhibet: inquantū. s. se subijcit ei: et
pfitet orando se ea indigere: sicut
ab auctore suoz bonoz. Uñ oīo p
prie est actus religiōis xpiane. Se-
cundo quia in psal. dicit: Dirigat
dñe oīo mea sicut incensum in con-
spectu tuo. Ubi glo. In huius figu-
ra in veteri lege incensum dicebat
offerri in odorē suauē dño. Tertio
quia dicit apls: Dēs vnanimēs in
oīone estote. Et quīs petrus non
dixerit in oīone: tñ hoc potuit eccle-
sia auctoritate sua ponere: que non
est minor. iij. q. vj. De cetero. Hinc
Paulus. j. ad Corinth. vij. dicit: ab
vxo: e ad tempus esse vacandum: vt
expeditius orationi vacemus. xxxj.
dist. 5. Causa no. lxxij. di. Propo-
sisti. xxvij. q. j. 5. Itē apłus. xxx. q.
j. Mosse. xxij. q. iij. Christiano.
¶ In hac igif epla pro eius exposi-
tione tres questionēs sunt declarā-
de. Prima quarū est de oīonis per-
fectione. Utrū v3 oīo habeat cōdi-
tiones pfectionis. Alia est de ornatū
cōditione. Utrū v3 oranti cōueniat
aliqs virtutes habere? ibi. cōpatē-
tes. Tertia est de oratōis fructifica-
tione. Utrum ex oratione multī fru-
ctus pueniant? ibi. Quia oculi dñi
Prima questio presentis sermo-
nis. Utrum videlicet oratio perfe-
ctionis habeat conditiones?

¶ Querit a doctoribus circa
primā partē eplē. Utrū
oratio habeat perfectōis
conditiones? Et dicunt
q sic. Prima quarū dicitur Adul-
titudinis. vnde hortatur aposto-
lus dicens. Omnes. Nam hester
iij. cap. precepit mardocheo dicens
Congrega omēs iudeos et ora pro
me. Sicut precepit rex niniue ione
iij. vt oēs clamarent ad deū: in forti-
tudine. Alia cōditio pfectionis est
vnitatis. Sic enī hortat apłus di-
cens. Dēs vnanimēs. Talis quis
pe vnitas debet esse primo intelle-
ctus ad credendū. vñ ia. j. ca. dicit.
Nostulet in fide nihil hesitans. q:
dubius in fide infidelis est. extra
de hereticis. c. j. et hec est propria li-
tera apłi. Unde dicit. Dēs vnani-
mēs in fide. Debet etiā talis vnitas
esse affect⁹. hinc actu. iij. di. Adul-
titudinis credentiū erat cor vnum
et anima vna. Tertia cōditio dicit
puritatis. Unde hortat apłus dicens
Estote. v3 pura et sancta intentiōe.
Propterea leuiti. xj. dicit dñs. Sā-
cti estote: qm̄ ego scūs sum. Ista
trīa fuerunt in apostolis: vt dicit
actu. j. Omnes inquit erāt perseue-
rantes vnanimiter in oratione.

¶ Secunda questio presentis ser-
monis. Utrum videlicet oranti cō-
ueniat habere aliquas virtutes?

¶ Querit a doctoribus circa
secundā partē eplē Utrū
videlicet orati cōueniat
habere aliquas virtutes
Et dicunt q sic. Primo enī cōue-
nit habere sibi charitatē q est oīum
virtutū forma. Unde ait apłs. Cō-

patientes : fraternitatis amatores misericordes. v3 estote. Et est ratio quia Greg. dicit Probatio dilectionis exhibitio est operis. Opus quo probat fraterna dilectio est triplex. Condolere proximo in aduersis. Longaudere in prosperis. Et subuenire in necessarijs. Propter primū dicit. Estote cōpatiētes. Sicut paul⁹ qui. ij. cor. xj. dixit. Quis infirmat: et ego nō infirmor? Propter scđm dixit. Gaudete cū gaudētib⁹: flete cum flentib⁹. Propter tertiū dicit. Misericordes. quia vt Jac. ij. ca. dicit Iudiciū sine misericordia fiet illi qui non fecit misericordiam. xij. q. iij. §. p̄cepta 70.

Secundo oranti cōuenit habere modestiā que est oīm virtutū regula et mensura. Hinc ait apl's. modesti. vbi glo. modesti sunt: qui cū mō omnia faciūt. Mā modestia effect⁹ est prudentiē. Hinc iac. iij. dī. Prudentia que de sursum est: pudica est pacifica z modesta. Tertio conuenit oranti habere humilitatē: que est oīm virtutū decore et gēma: ppter quā oranti donat dñs grām. vt dicit Jac. iij. Humilib⁹ aut dat gratiā: qua iustificamur in orōne. Ad ro. vij. de conse. di. iij. Macuit Hinc ait apl's. humiles. Quarto cōuenit oranti habere patientiā q̄ est omnium virtutum custodia. Quia grego. ait. Patiētia est custos oīm virtutū. Hic ait apl's. Nō reddentes malū pro malo: nec maledictus p̄ maledicto. sed ecōtrario bñdicētes: quia in hoc vocati estis vt benedictionē hereditate possideatis. Juxta illd math. xxv. Tenite bñdicti patris mei. Quinto conuenit

oranti habere taciturnitatem: que est oīm virtutū noticia: quia per eam cognoscit homo virtuosus et perfectus. Juxta illud iac. ij. Qui nō offendit in verbo hic p̄fectus est vir. Quō debet esse taciturnitas: ait apl's. Qui enī vult vstā diligere: z videre dies bonos coerceat linguā suā a malo: z labia eius ne loquantur dolū. Sexto cōuenit oranti habere integritatē iusticie que est oīm virtutū summa. Quia p̄bus dicit. Iusticia est oīs virtus. Un̄ ait apl's Declinet aut a malo: z faciet bonū Quia iste sunt due partes iusticie: in quibus est cōmendatio maxima vñ Eccī. xxxj. dī. Qui potuit facere mala z nō fecit: ideo stabilita sūt bona illius in dño. Septimo cōuenit oranti habere pacis tranquillitatem: que est oīm virtutū camera: cū in pace factus sit locus dñi. Unde ij. cor. vltimo Pacē habete z deus pacis erit vobiscū: quā reliquit dñs discipulis. Jo. xij. xij. q. j. Nisi cum bella. Hinc ait apostolus Inquirat pacem et sequatur eam.

Tertia questio presentis sermonis. Utrum videlicet ex tali orōne sic orantis multi fructus proueniāt. Veris a doctoribus circa tertiā partē eplē. Utrū v3 ex tali oratione sic orantis multi fructus proueniāt? Et dicūt q̄ sic. Sed in pñtiarū tres sufficiāt: s̄m expositionē eplē. Unus quorū dī precum exauditio. Quia oculi dñi sup iustos: z aures eius ad preces eorū. Oculi enī dñi notitiā eius designāt: et sunt oculi notitiē simplicis. De quibus puer. xv. dicit. In oī loco oculi dñi con-

Dñica. vi. post penthecostes

emplant bonos & malos. Et sunt oculi noticie approbatōis. De quibus hic dicit. Aures autē accipiunt pro voluntate exauditiōis. Un̄ in psal. Resperxit dñs in orationē humiliū xxx. q. vii. In grauib⁹. Vultus autē accipitur pro seueritate punitiōis. Alius fructus dicitur detrimentorū euasio. Un̄ ait ap̄ls. Et quis est qui vobis noceat si boni emulatores eritis. i. amatores diuine bonitatis et oratores. Tertius fructus dicitur beatificatio: quia paulus. ij. ad thim. iij. dicit. Quis qui pie viuere voluit in xp̄o iesu persecutionē patiant. vt patet i Job thobia: machabeis: Paulo: stephano et in alijs. ideo ait ap̄ls. Si quid patimini propter iusticiā bti eritis et ideo timorē eorū ne timueritis: et nō conturbemini. Quia beati qui persecutionē patiunt propter iusticiam quā ipsoꝝ est regnū celorū Math. v. xxiij. q. v. ad fidē Quia nisi abundauerit iusticia via plusq̄ scribarū et pharisorū: nō intrabis in regnū celorū vt dicit euāgelium hodiernū math. v. descriptū. Dignif̄ felix qui sic orat: vt ad vitā eternā pueniat. Illā orantibus tribus primis cōditionibus et p̄dictis trib⁹ supradictis virtutibus dignif̄. Dñm autē iesum christū sanctificate in cordib⁹ vris.

C Dñica sexta post penthecostes
De p̄seruatiōe pcti Sermo. xxxiiij.

Hicūq̄ baptisati sumus in xp̄o iesu: in morte ipsius baptisati sum⁹. Ad ro. vj. ca. hec v̄ba scribunt. Pro exordio p̄ntis sermonis a doctorib⁹ querit̄ Utrū baptismus & alia sacramenta

habeāt efficaciam ex virtute passiōis xp̄i. Et dicit Rich. in. iij. di. j. arti. iij. Et scūstho. illud idē: s; magis breuiter dicit in. iij. parte. q. lxxij. ar. v. et ambo dicunt q̄ sic. Primo quia gra sacramentalis p̄cipue ad duo ordinat̄ Ad delēda pctā p̄terita: & ad p̄ficiendā aīam in his q̄ p̄tinent ad cultū dei fm̄ religionē vite xp̄iane Christus autē liberauit nos a pctis nris p̄ suā passionē: nō solū efficaciter & meritoꝝ: s; etiā satisfactorie. Similiter p̄ suā passionē iniciavit meritū ch̄ristiane religiōis: offerēs seipsum oblationē & hostiā deo: vt ad Ephe. v. dicit. Unde manifestum est: q̄ baptismus et alia sacramenta habēt efficaciam ex passione eh̄risti. Ideo de latere xp̄i exiuit sanguis & aqua: quorū vnū pertinet ad baptismū: et aliud ad eucharistiā: que sūt potissima sacramenta. Sc̄do quia glo. sup̄ illud ad ro. v. in similitudinem p̄uaricatiōis ad e dicit. Sicut ex latere ad e dormientis assumpta est costa vnde formata est eua. Sic ex ch̄risti latere p̄fluxerūt sacramenta. i. aqua ablutionis: et sanguis redemptionis: per que saluata est ecclesia. Idē dicit aug. de ciui. dei li. xv. c. xxvj. Tertio quia dicit ap̄ls Qui cūq̄ baptisati simus. &c. In hac igit̄ eplā pro eius expositiōe tres q̄stiones sunt declarande. Prima quarum est de peccatorū p̄teritorū expiatione v; Utrū memoria passiōis xp̄i homo possit expiari a peccatis. Alia est de peccatorū futuroꝝ p̄seruatione. Utrū v; conformatione vite xp̄i homo possit p̄seruari a peccatis. ibi. si eni. Tertia est de vite eterne acquisitione. Utrū homo

peccato mortuus exemplo xpi acq
 rat via eterna. ibi. Si autem mortui.
Prima questio pntis sermonis.
 Utrum videlicet homo possit a pec
 catis expiari memoria passiois xpi?
 Verit a docto:ibus circa
 q prima parte eple Utrum
 v3. homo possit expiari
 a peccatis memoria pas
 sionis xpi? Et dicunt q sic triplici
 ceter. Primo memoria crucifixio
 nis. Quia sicut xpus semel mortu
 est in cruce oi pene: et nuc sp vivit
 in gloria. Sic et nos per baptismu
 semel mortui omi culpe: sp amodo
 vivemus in gra. Hinc. j. petri. iij.
 scriptu est. Christus semel p pctis
 nostris mortuus est: iustus p iniu
 stis: vt nos offerret deo: mortifica
 tos quide carne: vivificatos autez
 spu. Unde apls ait. Quicumq3 ba
 ptisati sumus in xpo iesu: in morte
 ipsius baptisati sumus: quia meri
 tu mortis christi est causa interius
 nos purificas: quavis aqua baptis
 mi lauet exterius. Unde aia sic lo
 ta illud canti. v. dicere debet suadeti
 sibi pcm. Expoliaui me tunica mea
 quo induar illa. Laui pedes meos:
 quo inquinabo illos? quasi dicat
 baptisatus sum: et merito mortis
 xpi a peccato mundar. licite amo
 do peccare no possum. Secdo me
 moria sepelitionis. vñ ait. Sepulti
 eni sumus cu illo per baptismu in
 morte. Nam du homo baptisatur
 imergit: et sic quasi sepelit. Unde
 trina imersio tridui sepulture est re
 cordatio. Ex quo conuenientius im
 mergendo q3 aspergendo baptisat
 homo. Sicut igitur xps sepultus a
 p:ioribus quieuit actib9 humanis:

fic et nos baptisati quiescim9 a pec
 catis et vicijs. Tertio memoria re
 surrectiois. vt ait apls: Ut quo xps
 resurrexit a mortuis p gliam pris
 i. per potentia diuinitatis. itaz nos
 in nouitate vite ambulem9. Ma ad
 ro. vj. idē ait. Christus resurgēs ex
 mortuis sa no morit: mors illi vltra
 no dnabit: nec nob vltra mors pcti
 dnari dedet. xxvij. q. j. Nuptiarum
 de pse. di. ij. Semel xps. z ca. iterat
Scda qstio presentis sermonis.
 Utru v3 homo possit z peccato pre
 seruari coformatione vite xpi
 Verit a docto:ibus circa
 q scdam parte eple. Utruz
 v3 homo possit pseruari
 a pctis pformatione vite
 xpi. Et dicunt q sic. Primo pfigura
 tione Un ait apls. Si eni coplatati
 facti sumus similitudini mortis ei9
 v3 xpi. vt ia dictu est: vt sic mortu9
 est pene: nos mortui sum9 culpas:
 fil9 z resurrectionis erim9 Secdo somi
 tis debilitatōe q fit in baptismovir
 tute mortis xpi: Un dicit apls. Hoc
 sciētes: qz vetus hō noster: de quo
 ad Ephe. iij. Exiite veterē hoīem
 v3 antiq peccatrix couersatio. siml
 crucifixus est: v3 cu xpo qz xpi moz
 te deleta est. vt destruat corpus pec
 cati. vniuersitas eius: vt vltra no ser
 uiamus pctō. Quia ioh. viij. dicit
 Qui facit peccatu seruus est pecca
 ti. De peni. di. ij. Ille rex. Tertio
 mentis iustificatōe Quia dicit apls
 Qui enim mortuus est scz peccato
 iustificatus est a peccato: vt vlteri9
 s. non cogat seruire peccato. Nam
 anima que peccauerit ipsa moriet.
 Ezech. xvij. j. q. iij. Ia itaq. xxiiij.
 q. iij. His ita. De pse. di. iij. Queri

Dominica. vii. post penthecostes

Tertia q̄stio p̄sentis sermonis. Utrū v̄z homo pctō mortuus exem- plo xp̄i acgratvitā eternā d̄p̄gruo. Querit̄ a doctoribus circa tertiā partē epl̄e. Utrum v̄z homo peccato mortu⁹ exemplo xp̄i acquirat si- bi vitā eternā. Et dicunt tria. Pr̄- mum qui moriunt̄ culpe sicut xp̄s mortuus est pene: viuunt vitā chri- sti: vñ dicit apl̄s. Si autē mortui su- mus cum xp̄o: modo quo dictū est. credimus: v̄z fide certa: quia simul etiā viuemus cū illo: iuxta illud. j. ad The. iij. Sic semp cum domo erimus. Et. ij. ad thi. ij. Sicut mor- tui sumus z cōiuemus: vt. s. finis mortui sicut xp̄us. Pr̄mo vestib⁹ spoliati p̄pter paupertatē. Quia ma- thei. v. Beati pauperes. xxiij. q. iij. S. ex his. Sc̄do membris dilatati p̄pter charitatē. Quia. j. ad thi. j. finis p̄cepti ē charitas. Tertio cla- uis tormētati p̄pter vite austeritatē Quia ad Ro. xij. apl̄s ait. Carnis curā ne feceritis. De cōse. di. v. Mō mediocriter. Quarto capite incli- nati p̄pter humilitatē Quia math. xj. dicit dñs. Discite a me: quia mi- tis sum z humilis corde. ij. q. ij. Qui se sic. Aliud dicunt: qualis est vita christi: vnde ait apl̄s. Scientes qz xp̄us resurgens a mortuis: iam nō morit̄. Ecce qz vita xp̄i est immorta- lis. Mors illi vltra non dominabit̄. Ecce qz est felix: et p̄bat hoc dicēs Qd̄ enī mortuus est peccato: mor- tuus est semel: z sic nō morit̄ vltra. Quod aut̄ viuūt: viuūt deo: z iō feli- citer. Tertiu dicit̄ quia debemus mori exemplo xp̄i: vt vsuamus euz eo: vnde ait apl̄s. Itaqz existimate

et vos quidē mortuos esse peccato viuentes autē deo in xp̄o iesu dño nostro. Qui misertus turbe pauit eam: vt dicit euangeliū hodiernū Math. viij. descriptū. Quaten⁹ mo- reretur peccato z viueret deo.

Dñica septima post penthe. de solutione q̄stionis: qd̄ est humani- us et facilius facere bonuz: vel ma- lum. Sermo. xxxiij.

Humanū dī-

hco p̄pter infirmitatem carnis vestre. ad Ro. vi. hec verba scribunt̄

Mo exordio p̄sentis sermōis a do- ctoribus querit̄. Utrū p̄cepta legis xp̄iane sint humaniora et facilia: p̄ceptis legis Moysayce. Et dicunt Alex. de Ales in tertia parte: et. s. Thomas ibidē. q. cvij. arti. iij. Qd̄ licet p̄cepta christiāe legis sint ma- ioris difficultatis respectu interio- rū actuū qui p̄hibent̄ in ea et non in illa: vt patet in adulterio Math. v. tamē sunt leuioza z magis huma- na: tū quia paucioza: tū quia clari- ora: tum qz amabilioza. Nam illa lex erat timoris: ista v̄o est amoris. Unde dicit Augu. sup Joh. Man- data legis christiane non sunt gra- uia amanti: sed nō amanti sunt gra- uia. Et rationem assignat p̄hus. v. Ethi. vbi dicit. Operari ea que iu- stus operat̄ facile est: sed operari eo- mō quo iustus operat̄. s. delectabili- ter z p̄mpte: est difficile non habē- ti iusticiā. Et ideo Paulus ea p̄edi- cans dicit. Humanū dico: p̄pter in- firmitatē carnis vestre. In qua qd̄ epl̄a p̄o eius expositione tres q̄sti- ones sunt declarande. Pr̄ma q̄re

leuius est facere bonum q̄ malum. Sc̄da quare grauius est facere malum q̄ bonū. ibi. cum enī. Tertia quare meli⁹ est facere bonū q̄ malū ibi. nūc No liberati. Ut p̄ma sit de operationis boni leuitate et facilitate. Alia de operationis malignitate. Tertia de operationis boni fructuositate.

Prima questio p̄sentis sermonis de operationis boni facilitate: vtrum v̄z facilius sit facere bonū q̄ malū.

Verū a doctoribus circa p̄mā partē eplē. Utrū v̄z facilius sit facere bonū q̄ malū. Et dicunt q̄ facilius est facere bonum propter tria. Primum p̄pter dilectionem: q̄ obiectū voluntatis est bonū: et nihil diligere possumus nisi bonū: et vt ait Grego. Probatio dilectionis exhibitio est operis. Sc̄dm p̄pter rationē. Quia rationabilius est facere bonū q̄ malū. Unde homo faciendo bonū homo dicit̄. cum autē operat̄ malū perdit rationem: et iumentis comparat̄. Hinc in psal. dicit̄. Homo cū in honore esset nō intellexit: similis factus est iumentis insipientib⁹. Tertium p̄pter obiecti cōparationē. Nam qui facit bonū bene seruit deo: qui autē operat̄ malū seruit diabolo: et seruire deo regnare est: seruire autē diabolo in interitum ire est. Et quia facilius est facere bonū. ideo Paulus ait. Humana nū dico. i. qd̄ leuius est vobis p̄cipio. Quia Math. xj. dñs dixit. Iugum enī meū suauē est: et onus meū leue: et istud leue vobis p̄cipio propter infirmitatē carnis v̄re. Mā vt mathei. xxvj. dicit̄. Spūs quidē

promptus est: caro aut̄ infirma. Et ideo. dicit̄. Sicut enī exhibuistis mēbra vestra seruire immūdicie: v̄z luxurie que corpus inquinat: et iniquitati: v̄z mentis ad iniquitatē. Quia vt ait Grego. peccatū quod p̄ penitētiā nō diluit mox suo pōdere ad aliud trahit. Ita nunc. j. ad Corin. vj. Ecce nunc tempus acceptabile. Exhibete mēbra vestra seruire iusticie in sanctificationem. di. xlvj. Omnes.

Sc̄da questio p̄sentis sermonis de operationis mali grauitate: vtrum grauius sit facere malū q̄ bonum.

Verū a doctoribus circa sc̄dam partē eplē. Utrū v̄z grauius sit facere malū q̄ bonū: et dicunt q̄ sic: p̄pter tria. Primo p̄pter vilitatem nam magna vilitas est facere malum: q̄ sic agens efficit̄ seruus. Un̄ Job. viij. Qui facit peccatū seruus est pcti. Unde ait apls. Eū enī serui essetis peccati: liberi fuistis iusticie. i. caruistis dominio iusticie: que est vilissima seruitus. Sc̄do p̄pter damnositatē. Unde ait ap̄lus. Quē enim fructuz habuistis tūc in illis sc̄z peccatis: in quibus nūc erubescitis. quasi dicat nullum. Quia mathei. vij. Non potest arbor mala bonos fructus facere: que debet succidi. extra de decimis. Quamuis Tertio p̄pter penalitatē. Q̄ grauis est pena male agentū. Nam iustus secure oia facit: latro cruciatur gelu et frigore: et sepe occidit dum vult occidere. Adulter timet supuenire maritū: et ita de singulis. Sc̄z ceci peccatores dicunt bonū malum. De quibus iob. xxxj. dicit. Esse sub

Dñica octa. post penthecostes

spñis z sentibus delicias computa
būt. Quia vt ait poeta. Dicit amor:
cecus dedecus esse decus. Quibus
esai. v. dicit. Uhe qui dicitis bonū
malū: z malū bonū. Et ideo dicit
apłus Nam finis illorum mors est
de pe. di. j. peccatum.

Tertia q̄stio p̄sentis sermōis de
operationis boni fructificatōe q̄re
melius est facere bonum q̄ malum

Querit a doctoribus circa
tertiam partē epistole: de
operationis boni fructifi-
catione. Utrū v̄z melius

fit facere bonū q̄ malū. Et dicit q̄
melius est facere bonū p̄pter tria.
Primo p̄pter honorabilitatē. Uñ
dicit apłus. Nunc v̄o liberati: z cer-
te status libertatis satis est honora-
bilis maxime eoz qui a dei filio sūt
liberati. Quib⁹ xp̄s ioh. xvij. dicit.
Si filius vos liberauerit: vere liberi
eritis. Sc̄do p̄pter delectabilitatē
Uñ dicit apłus a peccato serui autē
facti deo. Nam magna delectatio
est liberari a peccato z seruire deo.
Quia apłus ad Gala. vj. dicit. Fru-
ctus sp̄ritus: charitas pax: gaudiū
Et. j. ad Corin. iij. dicit. Ubi sp̄rit⁹
dei. ibi libertas. xix. q. ij. Due sunt
xxij. q. vj. §. ex his. De renunc. nisi
cu3 p̄idem. de regula. lcz. Tertio
propter desiderabilitatē. Magna
enim desiderio efflagitat homines
gratiā in p̄sentī: z gloriā in futuro:
et hec acquirif bene factendo. Uñ
ait apłus. Nabetis fructū vestrū in
sanctificatione v̄z gratie in p̄sentī:
finē vero vitā eternā. Nec mirū qz
stipēdia peccati mors Ezech. xvij.
Anima que peccauerit ip̄a moriet.
j. q. iij. Jam itaqz. xxij. q. iij. Hīs

ita. De cōsecre. di. ij. Queris a me.
Stipendū enī sc̄dm August. dicit a
stipe pendēdo seu ponderādo: quia
militibus pugnātib⁹ pro patria ad
pondus pecunia dabat antiquit⁹.
Gratia autē dei vita eterna in chr̄-
sto iesu dño nr̄o Quia ioh. j. gratia
et veritas per iesum xp̄um facta est
De conse. di. iij. placuit. Qui con-
demnat opantes malū sub vmbra
veritatis: vt dicit euāgelīū hodie-
nū Math. vj. descriptū. Dicit se-
lix qui facit bonū: z declinat a ma-
lo. Cauens a falsis p̄phetis: qui do-
cent contrariū: quia in p̄sentī abū-
dabit gr̄a: et in futuro coronabitur
gloria: per infinita sc̄loz sc̄la. Amē
Dñica octaua post penthe. devi-
ta carnali fugienda. Sermo. xxxv.

Libitores su

Dicitur non carni: vt sc̄dm
carnē vituam⁹. Ad Ro.
vij. ca. hec verba scri-
bunt. Pro exordio: p̄ntis sermonis
a doctorib⁹ querit. Utrū vita carna-
lis sit fugiēda obligatiōe legis na-
ture et dicit q̄ sic. Primo qz natu-
raliter homo debet fugere peccatū
quod est contra naturā hominis z
seruire iusticie. Sed hec fit viuēdo
non vita carnali. ergo zc̄. Preterea
sc̄do sic. Naturaliter enī homo te-
net sequi instinctū sp̄s cū spiritus
sit pars in homine p̄ncipalis. Uñ
debet viuere sc̄dm dictamen recte
rationis: que iudicat vt carni admi-
nistrent necessaria. iuxta illd̄ Eccl.
xxij. Libaria z virga et onus afi-
no: panis z disciplina z opus seruo
z ei necessaria ministrādo nō ope-
rant eius desideria. Hinc ipse apłs

ait ad Ro. xiiij. Curā carnis ne feceritis De conse. di. v. Non mediocriter Un̄ augu. Anima z si nō est sum̄mū bonum: quod est deus: z parū bonū quod est corpus: debitor est tamē deo vt sc̄dm̄ deum viuat: nō carni que est asinus z seruus eius: vt eius delectationes prosequatur Tertio quia dicit apl̄us. Debitor es sumus nō carni vt sc̄dm̄ carnē viua mus. C̄ In qua q̄dē epl̄a pro ei⁹ expositione tres q̄stiones sunt declarande. Prima quarum est de carnali vita fugienda ex gehēne cōminatione. Utrū v̄z pena eternali debeamus fugere vitam carnalē. Alia est de vita carnali fugiēda ex glorie p̄missione. Utrū v̄z ex p̄missione eterne glorie debeamus fugere vitā carnalem. ibi. si autē spiritu facta carnis. Tertia est de vita carnali fugiēda ex gratie adeptione. Utrū v̄z ex adeptione gratie debeamus fugere vitā carnalē. ibi. quicumq̄.

Questio prima presentis sermonis: vtrū v̄z timore pene eternalis debeamus fugere vitam carnalem

Cleric⁹ a doctoribus circa primā partē epl̄e. Utrum v̄z timore pene eternalis debeamus fugere vitam carnalē. Et dicunt q̄ sic. Primo q̄ ex sensib⁹ carnis nascunt vitia que aīam occidūt Un̄. j. ad thi. v. Paulus ait. Vidua q̄ in delicijs est: mortua est viuens. Quia ad Ro. vj. dicitur. Stipendia peccati mors Secundo. Quia augu. sup iohā. dicit. Vita hominū media est inter vitāz angeloz et pecorū. Si viuit homo sc̄dm̄ carnē pecoribus comparatur Si viuit homo sc̄dm̄ spiritū: ange-

lis sociat: et ait. O vita que tot homines decepisti: tot seduxisti: tot excerasti. Dum fugis nihil es: duz videris es quasi vmbra: dum exaltaris es quasi fum⁹: stultis es dulcis z sapientibus amara: qui te amant nō te cognoscunt: qui te cōtemnūt ipsi te intelligunt. Tertio q̄ Paulus ait. Si enī sc̄dm̄ carnē vixeritis moriemini. Et idem paulo ante in p̄senti epl̄a dicit. Qui autē sunt in carne deo placere nō possunt.

Secunda q̄stio p̄sentis sermonis vtrū v̄z ex p̄missione eterne glorie debeamus fugere carnalē vitam

Cleric⁹ a doctoribus circa sc̄dam partē epl̄e Utrum ex p̄missione eterne glorie debeamus fugere car-

nalē vitam? Et dicunt q̄ sic. Primo quia Remigius ait. Non idcirco creati sum⁹ ab omnipotente deo vt sc̄dm̄ carnē. i. fm̄ carnis desiderium viuamus: q̄ nō sumus carni debitor es: sed deo: et spiritui nostro vt spirituale cōuersemur: cuncta trāsitoria z caduca pro nihilo deducentes. Cum enī nō essemus: ab eo cōditi sumus: z cū nostro vitio perditī essemus: ab ipso redēpti sumus: qui donat nobis tēporalia z spiritualia p̄mittit eterna. ab eo enī cūcta bona recepimus: ac per hoc de cūctis bonis ei debitor es sumus. Debitūz autē nostrū ei reddimus: cū delectationē carnis abijcimus: cū eius mā data p̄ficimus. Hec ille. Secdo q̄ ioh. vj. ca. dicit. Spirit⁹ enī est qui viuificat: caro autē nō p̄dest quicq̄z gratia autē deivita eterna. Tertio quia dicit apl̄us ad idē in sc̄da parte epl̄e. Si autē spiritu facta carnis

Dñica. ix. post penthecostes

idest opera de quibus ad Gal. v. dicit. Manifesta sunt opera carnis: mortificaueritis. i. penitus a vobis abieceritis viuetis: v3 eterna gloria. **T**ertia q̄stio p̄sentis sermonis: vtrū v3 debeamus fugere carnalem vitam ex adoptione gratie.

Uerū a doctorib⁹. **U**trū v3 debeamus fugere carnalem vitam ex adoptione gratie et dicunt q̄ sic Quia paulus in tertia parte epistole dicit Quicūq; enim spiritu dei aguntur idest regunt. scdm illud psal. Dominus regit me: et nihil mihi deerit vel agūf. i. impelluntur. Juxta illud mathei. iij. Ductus est iesus in desertū a spiritu. hi sunt filij dei: adoptione gratie. Unde xp̄s dicit aplis. Joh. xv. Jam nō dicā vos seruos: qd̄ p̄bat̄ tripliciter. Primo ex gr̄iosa cōfessione: cōfitendo deum esse patrē nr̄m: vñ apl̄s ait. Nō ei accepistis spiritu seruitutis iterū in timore: sed accepistis spiritū adoptionis filioꝝ: in quo clamam⁹ Abba pater **U**bi augu. elegāter verba duarum linguarū proposuit. idē significantia propter vniuersum ppl̄m qui de iudeis ac gētib⁹ in veritate fidei est vocatus. Si ergo per spiritū sanctum cōfitemur deū esse patrē nr̄m dicendo Abba hebraice: et pater latine. non solū per naturā sed etiam per gratiā: ergo per eundē spiritum sumus filij adoptionis. Scdo ex diuina testificatione: vnde ait apl̄s Ipse spiritus testimoniū reddit spiritui nr̄o q̄ sumus filij dei: hoc modo. Qm̄ q̄ agunt̄ spiritu dei: peccata detestant̄: iniusticiā sectant̄. carnē mortificāt. mentē eleuāt. p̄tenuūt

terrena. appetunt celestia. Hec autē oīa sunt fide digna testimonia qui sunt filij dei. sic pau. ad Ro. j. dicebat. Testis est mihi de⁹ **E**t iob. xvj dicit. Testis mihi est in celo. xj. q. iij **I**nter verba Tertio ex hereditatis superne adaptione: vnde dicit apl̄s Si autē filij dei et heredes: heredes quidē dei: vnde David in psal. Dominus pars hereditatis mee. **E**t heredes autē xp̄i: quia ip̄e est principalis heres: ad hebre. j. ca. quem cōstituit heredē vniuersoꝝ. **Q**uā tū hec carnalis vita detestanda est nō solū timore pene sed amore glorie et adaptionis gr̄e: cū Augu. dicat de hac vita sup illd̄ v̄bū. Ja. iij. ca. **Q**ue ē vita nostra: Vita hec est vita dubia. vita ceca: vita erumiosa: quā humores tumidāt: dolores extenuant: ardores exsiccant: aera morbidāt: esce inflant: ieiunia macerant: ioci soluiūt. tristitia cōsumūt sollicitudo coartat securitas hebetat diuicie iactāt: paupertas deiecit. iuuetus extollit: senectus incuruat: infirmitas frangit: mero: dep̄mit et hec oīa mors interimat: vniuersis gaudijs finem imponit. **U**nde vilicus iniquitatis deceptus est vt dicit. euāgelij hodiernū Luce. xv. descriptū Ipsam ergo nō amem⁹ **Q**uod pau. ad phi. j. dixit. **E**upio dissolui et esse cū xp̄o. vj. q. iij. **S**. **E**ū autē: s3 futurā inquam vt ibi perēnter gaudeam⁹. **D**ñica nona post penthecostes de p̄hibitione pcti Sermo. xxxvj.

Non sumus

concupiscentes malorum. j. ad Co. x. c. hec v̄ba scribunt: **D**eo ex

ordis presentis sermonis a doctoribus queritur. Utrum omnis concupiscentia et omne desiderium sit peccatum? Et dicunt quod non. Nam quedam est concupiscentia bonorum: que sunt bona in se et etiam concupiscenti: de qua dicit propheta in psal. Concupiscit anima mea des. iu. tu. m. o. t. Et sapientie. vij. Concupiscentia sapientie deducit ad regnum perpetuum: et hanc non dissuadet scriptura: sed efficaciter persuadet. Sap. vij. dicēs. Concupiscite sermones meos. Et est concupiscentia mala: de qua Math. v. Qui viderit mulierem ad concupiscendum eam. etc. Et hanc prohibet scriptura exo. xx. dicēs. Non concupisces uxorem proximi tui. Et de tali concupiscentia dicit apostolus. Non simus concupiscentes malorum. In hac igitur epistola pro eius expositione tres questiones declarande sunt. Prima quarum est de pcti prohibitionis exemplificatione. Utrum vtz exemplo scripturarum prohibeat omne peccatum? Alia est de peccati prohibitionis attestatioe. Utrum vtz punitiones peccatorum facte in veteri testamento fuerit figure maioris punitionis fiende in nouo testamento. ibi. hec aut oia. Tertia est de prohibitionis doctrinatione. Utrum videlicet sit aliqua doctrina ad precauendum peccatum. ibi. itaqz

¶ Prima questio pntis sermonis Utrum videlicet exemplo scriptura prohibeatur omne peccatum?

¶ Uteris a doctoribus circa primam partem epistole Utrum vtz exemplo scripturarum prohibeat omne peccatum? Et dicunt quod sic. Primo enim prohibet pctm cordis dicēdo. Non

simus concupiscentes malorum sicut et illi. vtz filij isrl' Numeri. xj. de quibus paulo ante dixerat. De quibus tria notanda sunt. Primo quod ap'ls licet hic dissuadeat omne peccatum: tam illud quod est ex seipso: quod non potest bene fieri: vt est blasphemare deum quod illud quod est pctm ex circumstantia: vt interficere hominem iniuste. vt cognoscere mulierem non uxorem: vel uxorem non debite: tñ pprie dissuadet concupiscentiam cordis respectu venerorum ciborum: diuitiarum et honorum. De quibus. j. ioh. ij. Omne quod est in mundo: aut est concupiscentia carnis: aut concupiscentia oculorum: aut superbia vite. Secundo nota quod apostolus inducit exemplum filiorum israel. quia illi maxime in his peccauerunt. Tū quia sacramenta illius legis non preferabant gratiam: cuius virtute comprimeret concupiscentia. Tū quia illa lex non determinabat penam sicut et nostra Unde iac. j. dicitur. Concupiscentia cum concepit parit peccatum: pctm vero cum consumatus fuerit: generat mortem. Tertio nota quod hic sp loquitur ap'ls de concupiscentia in quantum sp dicit consensus respectu actus qui est pctm mortale.

¶ Secundo principaliter prohibet pctm operis. Primo contra deum cum dicit. Neque idolatre efficiamini: honorem diuinum creature impedendo: sicut quidam ex ipsis filiorum israel. vtz quemadmodum scriptum est exo. xxxij. Sedit populus manducare et bibere et surrexit ludere. i. coram vitulo conflati choreas ducere. propter quod perierunt quasi triginta milia hominum. Secundo contra proximum et se ipsum peccante cum dicit. Neque fornicemur. quia fornicator

Dñica. ix. post penthecostes

in corp^o suū peccat. j. Coz. vj. xxvj. q^{ij}. §. Sz z illd. Sicut qdā ex ipis fornicati sūt: z ceciderūt nadie. xxiij milia. Numeri. xxv. Tertio cōtra diuinū experimētū. cū dicit. Neq; temptemus xpm de potentia eius experimētū sumere volendo sicut neq; sicut qdā eoz tēptauerūt escas petēdo: z a serpentib⁹ perierūt illu/meri. xx. quos paruos vt vix videri poterant: imisit deus vt morderent Tertio p̄ncipaliter phibet pctm̄ oris. cū dicit. Neq; murmuraueritis. Quia sap. j. dī. Custodite vos a murmuratiōe que nihil prodest. et a detractiōe parcite lingue. sicut qdā eoz murmurauerūt. s. p̄tra deū Numeri. xij. et perierūt ab exterminato: e. i. ab igne: q̄ exterminauit extremā partē castrorū. Numer. xvij. **C**Secūda questio presentis sermonis: Utrū v̄z punitiones facte in veteri testamēto p̄tra peccata fuerunt figure punitionum que sunt fiende in nouo testamēto?

Q Veritur a docto:ib⁹ circa secundā partē eplē: Utrū v̄z punitiones peccatorū facte in veteri testamēto fuerunt figura punitionū: que sunt fiende in nouo testamēto? Et discūt q̄ sic. Primo quia dicit ap̄lus Hec aut oīa in figura cōtingebant illis. Scripta sunt aut ad correptionē nostrā in quos fines seculorū deueniunt. i. qui sumus in fine seculorū: v̄z i vltima etate. iuxta illud. j. Jo. ij. Filioli nouissima hora ē. Quia ad Ro. xv. dictū est Quecunq; scripta sunt: ad nostrā doctrinā scripta sūt.

Secūdo quia scriptura hoc declarat. Nam Gen. iij. dicit: Uox san/

guinis fratris tui clamat ad me de terra. Itē Exo. x. pharao propter plagas dixit: Neccaui in deuz z in vos. Itē hierusalē deserta est p̄pter peccatū Hiero. xliij. Tertio quia hec oīa sunt figura pene infligende christianis: si filia cōmittant. Quia Math. xxv. dicit christus eis: Itē maledicti in ignem eternū: que est pena penarum.

Tertia pars presentis sermonis: Utrū videlicet sit aliq̄ doctrina ad precauendū peccatum?

Q Veritur a docto:ib⁹ circa tertiā partē eplē: Utrū v̄z sit aliqua doctrina ad precauendū peccatū? Et dicunt q̄ sic. Primo enim est admonitio. Unde ap̄ls admonendo dicit: Itaq; qui se existimat stare. s. in gra videat ne cadat. s. in pctm̄. Eccl. ix. dicit. Nemo scit vtrū odio vl' amore dign⁹ sit. hinc idē ap̄ls ad ephē. v. ait. Videte quō caute ambuletis

Secūdo ponit modificatio. vnde sequit ap̄ls. Temptatio vos nō apprehendat: idest nō ducat vos in consensuz: nisi humana: que est de peccato veniali: que euitari nō potest De cōse. di. ij. §. Iterat. Nam temptari bonū est: quia p̄pha ait. Proba me dñe et tempta me. sed apprehendi malū est. Tertio ponit auxiliatio. vnde cōcludit ap̄lus. Fidelis deus qui nō patiet vos tentari supra id quod potestis: sed faciet cū temptatione prouentū. s. gratie: et per consequens glie. Quia iac. j. dī. Beatus vir qui suffert tēptationez qm̄ cum pbatus fuerit: accipiet coronā vite. Quia fidelis deus in oībus verbis suis vt ait propheta. **D**

Dñica. x. de diuina gratia Sermo. xxxvij.

quantum est beatus qui sic peccat /
net peccato cordis eius et operis: ne
pereat in hierusalē: super quā fleuit
christus: ut dicit euangeliū hodie /
num Luce. xix. descriptum. Sed vi
cto: tentationū ad vitam perueniat
eternam Amen.

Dñica. x. post penthecosten De
diuina gratia Sermo. xxxvij.

Etis quibus

gētes essetis ad simula
chra muta put duceba
mini eūtes. j. Corinth.

xij. hec verba scribuntur. Pro exor
dio pñtis sermonis a doctorib⁹ que
rit: Utrū homo in hac vita s̄m sta
tum presentē possit vitare peccatū?
Et dicūt Alexan. de ales: et Bona
uentura in tertio: et scūs Tho. p̄ 2^c
q. c. j. ar. viij. q. licet hō in statu natu
re integre hoc poterat cum auxilio
dei: eum in bono conseruātis: tñ in
statu nature corrupte hoc nō potest
propter corruptionē appetitus sen
sualitatis: cuius motus singulos ra
tio reprimere nō potest. et sic peccat
ventaliter: peccat et mortaliter: nisi
adiuuetur a grā iustificante. Quia
sicut appetitu nō totaliter subiecto
rationi nō potest esse quin ptingant
inordinati motus in sensu: ita rōne
hois nō existente subiecta deo: cōse
quens est ut ptingant multe inordi
nationes in ipsis actibus rationis.
Un̄ Aug. in li. de p̄fectione iustitie
dicit: Quisquis negat nos orare de
bere ne intremus in tētationē. Ne
gat aut hoc qui cōcedit ad non pec
candū grē dei adiutoriū nō esse ho
mini necessariū: s̄ sola lege accepta
humanā sufficere voluntatē: ab au

ribus hominū remouendum: et ore
omniū anathematizandū eē nō du
bito. Ideo Paulus dicit verba pro
posita pñtis eplē declarande. In q̄
pro eius expositione tres questioēs
deklarāde sunt. Prima quarū est
de diuine grē cōmēdatione: Utrū v̄z
homo sine diuina grā possit ita bo
num meritorium operari. sicut non
potest vitare malū. Alia est de di
uine gratie p̄ditiōe. Utrū v̄z ad idē
des grā gratū faciens et grā gratis
data. ibi. diuisiones. Tertia est de
diuine gratie distinctione: quomō
v̄z distinguunt gratie. ibi. vnicuiq̄.
C Prima questio pñtis sermonis
Utrū homo possit ita bonū merito
rium operari sicut nō potest vitare
et declinare malum sine gratia.

Uerū a doctoribus circa
primā partē eplē. Utrum
homo possit sine diuina
grā ita bonū meritorium
operari: sicut nō potest malū vitare
Et dicit Nico. de lira q̄ s̄m verba
prime partis hui⁹ eplē diuina grā
ab ap̄lo tripliciter cōmendat. Pri
mo quia sine ea pctm̄ mortale non
potest evitari. et quantum ad hoc di
cit. Scitis enī q̄ cū gentes essetis.
v̄z gentiliter viuētes absq̄ dei grā
ad simulchra muta adoranda: pro
ut ducebamini eūtes: vel instinctu
demonū: vel ppria inclinatioe: vel
hoium persuasione. Secdo gratia
comendat: quia per eā vitat pctm̄
mortale. Unde subdit. Ideo notuz
vobis facio: q̄ nemo in spū dei lo
quens dicit anathema iesu. i. blas
phemiā contra xpm: et accipit hic
blasphemiā large p̄ omni peccato
mortalī: q̄ est quedam blasphemā

De diuina gratia

dei inquantū separatur ab eo: nec ppter hoc sequitur: quod homo habens gratiā sit impeccabilis: quia nō necessitat ad utendū grā: et sic ex proprio defectu potest peccare mortaliter: sed tūc nō operatur ex gratia: propter quod notabiliter dicit apostolus. Nemo in spiritu dei loquens. id est gratia spiritus sancti. utens. dicit verbo vel facto anathema iesu. id est quodcuq; separatiuū. Nam anathema separationē importat. Tertio gratia commendatur: quia sine ea nullus potest bonū meritorium operari. Unde refert. Et nemo potest dicere dñs iesus nisi in spiritu sancto. Sed protra: quia math. viij. dicit. Nō oīs qui dicit mihi dñe dñe intrabit in regnū celorum. Respondet quod dicere in spiritu sancto: vno modo intelligitur spiritu sancto mouente solū: et nō habito. et hec motio duplex est. Una per influxū generalē. Et hoc modo dicit ambrosius. Verum a quocunq; dicatur a spiritu sancto est. Alia per influxū specialem: et maxime in his que excedunt facultatem nature. Sic balaam multa futura vera predictit. Numeri. xliij. Sic cayphas prophetauit. Ioan. xj. Alio modo spiritu sancto mouente et habito per gratiam in mente et sic loquitur apostolus in hoc loco.

C Secunda questio presentis sermonis. Utrum videlicet ad idē detur gratia gratūfaciens: et gratia gratis data.

Uerū a doctoribus circa secundam partē epistole presentis. Utrum ad idē detur gratia gratūfaciens: et gratia gratis data? Et dicit Hieronimus. de lira quod nō: quia gratia gratūfaciens datur propter bonū illius cui datur: vsq; vt eū dignū faciat vita beata

Gratia gratis data specialiter datur propter bonū ecclesie: et nō illius cui datur: sicut donū prophetie linguarū et huiusmodi. Ad talē utilitatē ecclesie tria requirunt. Primum facultas loquendi: vel operandi: que habetur per gratias qua qui predicat diuersa idiomata loquitur. miracula operatur et huiusmodi: et hec malis hominibus aliquādo datur. Unde saluator math. viij. Multi dicent in illa die dñe. Nonne in nomine tuo prophetauimus? et in nomine tuo demonia eiecimus? et in nomine tuo virtutes fecimus? Et tūc confitebor illis: quia nūc noui vos. Discedite a me qui operamini iniquitate. Et de istis gratiis ad utilitatē ecclesie datis. ait apostolus. Diuisiones vero gratiarū sunt: idem autē spiritus: quia perfectiōes que sunt in creaturis diuisim: in deo sunt coniunctim. Secundum auctoritas que habetur per ministeriū: vt per apostolatū sacerdotiū et huiusmodi. idē apostolus dicit. Diuisiones ministratiōnū sunt: idē autē dñs cui oīa seruiūt. Tertium operū executio. Et quantum ad hoc dicit: diuisiones operationū sunt: quia vnus plus alio operatur. Sicut paulus dicit. i. corin. xv. Plus oībus laboraui. Idem vero deus qui operatur omnia in omnibus. Effectus enim prime cause necessario requiritur in omni effectu aliarum causarum.

C Tertia questio presentis sermonis. Utrum videlicet distinguantur gratie secundum utilitatē ecclesie.

Uerū a doctoribus circa tertiam partem presentis epistole: quō gratie distinguantur. Et dicit Hieronimus. de lira quod gratie gratis date: sicut dictum est.

danſ ad vtilitatē ecclie: quod potiffi-
me fit p doctrinā quātū ad ea que
ſunt fidei. Ad quod tria requirunt
Primū quoz eſt cognitio diuino-
rum. Ad quaz cognitionē etiā tria
ſunt neceſſaria. ſ. fides que eſt certi-
tudo inuiſibiliū principiorū catho-
lice doctrine. vt dī ad hebre. xj. Fi-
des eſt ſubſtātia ſperandarū reruz
argumentū nō apparentiū. i. certi-
tudo nō euidentie: ſed adherentie
Inde phus dicit. Fides eſt ignote
rei admiranda certitudo. Aliud ne-
ceſſariū eſt ſermo ſapientie: que eſt
cognitio diuinorū ex articulis fidei
per cōcluſiones ſequentiū. Tertiu
neceſſariū eſt ſermo ſcientie que eſt
effectiuū rerū humanarū. quia ad
ro. j. dicit. Inuiſibilia dei a creatu-
ra mundi p ea que facta ſunt intel-
lecta cōſpiciunt. Scdm principa-
le eſt pfirmatio. ſ. diuinorū. Ubi ſci-
endū q ea que ſunt fidei confirmā-
tur per ea que ſunt diuine virtutis
propria: vt ſunt miracula: quozum
aliqua p̄tinent ad ſalutē copozū: z
ſic eſt gratia ſanitatū. Aliqua perti-
nent ad diuine potentie manifeſta-
tionem. vt ſtatio ſolis. z ſic eſt opa-
tio virtutū. Aliquod p̄tinet ad ocul-
ti reuelationē: z ſic eſt pphā: aliqd
ad cogitationū diſcretionē: z ſic eſt
diſcretio ſp̄rituū. Tertiu p̄ncipa-
le eſt p̄nunciatio vel verborū p̄latio
et ſic ſunt genera linguarū: et inter-
pretatio ſermonū. Et impugnans
Apoſtolus errores gentilium qui
plures deos ponebant ait: hec aut
oīa operatur vnus et idē ſp̄s: diui-
dens ſingulis put vult. Quib⁹ ver-
bis improbat ſuperbia phariſei: et
cōmendat humilitas publicani. lu-

ce. xix. ſicut dicit euangeliū ibidez
deſcriptū. Beatus ergo ille cui de⁹
gratiā cōfert ad malū vitandū: z bo-
num meritoſe operandū: z fidē cō-
firmandā: vt poſtmodū ad vitam
eternā perducatur et regnū eternum.
Per chriſtum dñm noſtrū. Amen.
C Dominica. xj. poſt pentecoſtes
de lege euāgelica. Sermo xxxviij.

Ratres no

tum facio vobis euan-
geliz quod predicauit
vobis. j. ad corin. xv.

ca. hec verba ſcribunt Pro exordio
p̄ntis ſmōis a doctorib⁹ q̄rif Utrū
ſtatus legis euangelice ſit p̄fectior
oib⁹ alijs p̄ntis vite? Et dicit alex.
de ales in. iij. pte. et. ſ. Tho. 2^a 2^c.
q. cv. ar. iij. q̄ ſic. Primo quia tan-
to eſt vnūquodqz p̄fectius: quan-
to vltimo fini propinquius. ſed ni-
hil poteſt eſſe p̄pinquius fini vlti-
mo q̄ quod immediate in finē vlti-
mū introducit. hec at̄ facit lex euā-
gelica: q̄ zc. Scdo qz paulus ad he-
breos. x. dicit. Habentes itaqz fra-
tres fiduciam in intronitū ſctōz in
ſanguine xp̄i qui inſtauit nob̄ viāz
nouā attendamus ad euz. Tertio
quia idē ap̄ls ait verba p̄poſita p̄ntis
eple declarande. **C** In qua pro
eius expoſitiōe ſunt tres queſtiōes
declarande. Prima quarū eſt de le-
gis euangelice excellentia. Utrūvz
lex euangelica ſit alijs excellētior?
Alia eſt de legis euāgelice cōtinē-
tia: que v3 ſūt principaliora que cō-
tinent in euāgelio. ibi Tradidi enī
Tertia eſt de legis euangelice ef-
ficacia Utrum lex euāgelica maio-
rem cōferat gratiā? ibi Gratia dei.

De lege euangelica Sermo. xliij.

Prima questio presentis sermo-
nis. Utrum lex euangelica sit alijs
excelentior et dignior?

¶ Queritur a doctoribus cir-
ca primam partem epistolae Utrum
lex euangelica sit alijs ex-
cellentior. Et dicunt alex.
et Iuliano. de lira quod sic. propter. iij.
¶ Primo propter eius predicatores qui
fuerunt apostoli. Et ideo dicit. Motus vo-
bis facio euangelium quod predica-
ui vobis: ego apostolus: et similes mei
¶ Unde richardus ait. Ista a summe scita-
tis viris sunt nobis tradita. Secundo
propter eius auditores qui ex mul-
tis miraculis crediderunt. iuxta illud
matthaei ultimo. Illi autem profecti pre-
dicauerunt ubique domino coopera-
te domino et sermonem confirmante
sequentibus signis. Deus autem non posset
esse testis falsitatis. Quod si aliquis
dixerit quod sine miraculis crediderunt
Augustinus ait. Maximum miraculum est quod
tam ardua et inaudita et supra sen-
sum existens sine miraculis credi-
derunt. Ne valet obstare de secta
Mahometi: que primo armis: de-
inde delictis preualuit: promittens
obseruatoribus ea ad quae non sunt
carnales homines. Unde apostolus ait
discens de euangelio: quod accepi-
stis vsque vos ut sapientes: quamuis
contineat ardua et non delicias.
¶ Tertio propter eius effectus salu-
bres: vsque gratie in presenti: et glorie in fu-
turo. Hinc dicit apostolus. In quo et
statis in gratia: propter quam obtinebitis
gloriam. Quarto propter eius condi-
tionem. Nam finis euangelij est sa-
lus. Unde dicit: propter quod salua-
mini: cum duabus conditionibus qua-
rum una est firma adhesio. non ra-

tionibus humanis: sed auctoritatis
diuinae: et miraculis. Alia est opera-
tio. Quia iacobi. j. Fides sine opi-
bus mortua est. j. q. j. Sermones de peni-
di. ij. Si enim inquit. De sacra. vnc.
ca. vno. §. Quia non. Hinc autem apostolus
propter primum. Quia ratioe predica-
uerim vobis: si retinetis. propter se-
cundum dicit. Nisi frustra credidistis

Secunda questio presentis ser-
monis. Quae videlicet sunt princi-
paliora quae continentur in euangelio

¶ Queritur a doctoribus circa
secundam partem presentis epistolae
quae sunt principaliora quae
continentur in euangelio. Et
dicunt alex. et Iuliano. et Iuliano. de lira
ubi est. Quod licet una lex in altera
contineatur: sicut rota in medio rote
tamen lex euangelica explicat vete-
rem: et potissime quo ad articulos
fidei: quos quilibet christianus tenet
scire: licet diuersimode: et quia ali-
quos tenent omnes habentes annos
discretionis explicite credere et co-
fiteri. ideo in secunda parte presentis epistolae
aliquos Paulus explicat dicens.
Tradidi enim vobis in primis. id est. in
ter prima credenda: quia articuli fi-
dei sunt principia ex quibus alia cre-
denda deducuntur: quod et accepi-
vsque a domino: quod et tradidi vobis: quoniam
dominus iesus christus mortuus est pro peccatis
nostris secundum scripturas. Unde isaia. liij.
Propter scelus populi mei percussit
si eum. Et quia sepultus est: ut veri-
tas mortis probaretur: et quia resur-
rexit tertia die: et quia visus est ce-
phae. vsque petro Luce ultimo. et ioh. xx.
deinde visus est plusquam quingentis
fratribus simul in galilea matthaei
ultimo. Ex quibus multi manent vsque

adhuc. Quidā autē dormierunt. s. morte corporali spe resurrecturi. De inde visus est iacobo: in die resurrectionis: vt quidā dicunt. Deinde aplis omnib⁹ math. vltimo. in die ascensionis. Nouissime autē oīum tanq̄ abortiuo. i. extra tempus nato: quia post aduentū spūs. s. venit ad fidē: et violenter eductus ex vtero legis. actuū. ix. Uel causa humilitatis vocat se abortiuū. i. nō pductum ad debitā quantitatem. s. perfectionis: visus est et mihī. et addit. Ego autē sum minimus apostolorū quoniam psecutus sum eccliam dei.

Tertia questio presentis sermonis. Utrū videlicet lex euangelica maiorē pferat gratiā q̄ lex moysi?

Uterif a doctoribus circa tertiā partē p̄sentis eplē. **U**trū v̄ lex euangelica maiorē cōferat gratiā q̄ lex Moysi? Et dicit alex. de ales in iij. parte q̄ sic: quia illa p̄mittebat: hec autē exhibet. Sc̄do q̄ paulus ij. corin. iij. dicit **L**ra occidit spirit⁹ autē viuificat. Ubi aug. de spū z lra dicit: per litterā nō vult aliud intel ligere apls: q̄ decolagū ī illis duabus tabulis scriptuz. Tertio quia paulus in hac tertiā parte p̄sentis epistole dicit. Gratia autē dei: quā s. accepi in euangelio: sum id quod sum: et gratia ei⁹ in me vacua non fuit: que denotata est per digitos xp̄i quos posuit in auriculas surdi vt dicit euangeliū hodiernū math. vij. descriptū Felices ergo q̄ hanc legem sequunt. Quia ioh. j. scriptū est. Lex per moysen data est: **G**ra et veritas per iesum christuz facta

est. De pe. di. j. Libenter. Qui nō venit soluere legem: sed adimplere **M**athet. v. de p̄se. di. iij. Si quis. Igitur eum per hanc legem sequamur qui viuit z regnat de⁹ per omnia secula seculorum.

Dñica. xij. post penthe. de gra z libero arbitrio. Sermo. xxxix.

Inducias ta

f lem habem⁹ per xp̄m ad deū. ij. ad corin. iij. hec verba scribuntur.

Pro exordio presentis sermonis a doctoribus querit. Utrū homo possit se disponere ad aliquod bonum faciendū sola potestate arbitrii sine gratia? Et dicunt bt̄s bonauen. Richar. et alij in. ij. sentē. di. xxvij. q̄ nō: quia ad hoc vt homo disponat se ad aliquod bonū **P**rimo requirit gratia. Unde bern. de libero arbitrio dicit. Gratia excitat liberum arbitriū cū seminat cogitatus sanat cum mutat affectuz: roborat vt perducatur ad actū: seruat ne sentiat defectū. Aliud quod requiritur est cōsensus arbitrii. Unde prouer. xvj. d̄. Bonū est animū p̄parare Et quia homo nō potest se p̄parare ad aliquod bonū: nisi iuuetur a gratia. Ideo apls ait verba proposita presentis epistole declarāde. **I**n qua p̄o eius expositione tres sunt questioes declarāde. Prima quarum est de liberi arbitrii defectione Utrū videlicet homo liberi arbitrii potestate possit cogitare velle v̄l facere aliquod bonū sine auxilio diuine grē? Alia est de liberi arbitrii auxiliatiōe. Utrū v̄z magis liberū arbitriū iuuet diuina grā per aduē

tum christi. ibi. qui nos fecit idoneos. Tertia est liberi arbitrii ultima perfectione. Utrum videlicet homo absque gratia sola potestate liberi arbitrii possit mereri vitam eternam ibi. quod si misstratio.

C Prima questio presentis sermonis. Utrum homo liberi arbitrii potestate possit cogitare velle vel facere aliquod bonum sine gratia?

Q Ueris a doctoribus circa primam partem presentis epistole Utrum homo sola potestate arbitrii posset cogitare: et velle vel facere aliquod bonum sine gratia? Et dicit s. tho. in prima parte. ij. q. cvij. arti. ij. quod non. Primo quod homo in statu nature corrupte: indiget auxilio diuine gratie quantum ad tria. Primo vt sanetur quia propter peccatum tota natura est corrupta. Secundo indiget vt moueatur ad bene agendum. Tertio quod bonum operetur quod est meritorium

Secundo principaliter quia paulus ad Ro. ix. dicit. Non est volentis neque currentis: sed miserentis dei. Et clarius aug. de correctione et gratia dicit. Sine gratia nullum prorsus siue cogitando: siue volendo et amando: siue agendo: faciunt homines bonum.

Tertio quia dicit apostolus in prima parte huius epistole. Fiduciam talem habemus ad deum qui est vnus in substantia: et trinus in personis. per christum vbi per christi gratiam. Non quod simus sufficientes cogitare aliquid a nobis. scilicet merito: tanquam ex nobis. sed sufficientia nostra ex deo est.

C Secunda questio presentis sermonis. Utrum per aduentum christi magis iuuetur diuina gratia liberum arbitrium

Q Ueris a doctoribus circa secundam partem epistole presentis. Utrum per aduentum christi magis iuuetur diuina gratia liberum arbitrium. Et dicunt quod sic. Ad quod declarandum sunt aliqua notanda. Primo quod duplex est testamentum. vbi Moysi quod est vetus: et christi quod est nouum in quo mitigata commutata terminata et consummata est virtus veteris testamenti.

Illam ceremonialia sunt penitus terminata: iudicialia mitigata: sacramentalia commutata. in numero pauciora: faciliores et fructu ampliora. Moralalia sunt declarata math. v. Et hoc testamentum nouum stabile et solidum vt ait apostolus ad hebre. ix. Ad orientem christi presumatum est spiritus sancto de celo misso. Secundo notandum quod huius testamenti auctor est christus: in quo penitentibus largitur venia peccatis: transgressores gehenna: heredes sunt omnes electi: publicatores sunt apostoli: testes sunt angeli: sigilla sunt christi passio: et omnium martyrum: miraculaque sanctorum.

Tertio nota quod hoc testamentum dicitur lex. Tunc quod continet noua precepta. Math. v. ca. Diligite inimicos vestros. Tunc quod continet noua consilia math. xix. Si vis perfectus esse. Tunc quia continet noua sacramenta. vbi baptismi Job. iij. et eucharistie. math. xxvj. Tunc quia continet noua legata. nam vetus permittit terrena. Esa. i. Si audieritis me: bona terre comedetis. Nouum vero permittit celestia. math. v. Vbi pauperes. xxij. q. iij. § Ex his. Quarto notandum quod hec duo testamenta differunt per differentias obscuritatis et claritatis. Tunc apostolus in hoc capitulo presentis epistole dicit

Usq; in hodiernū diē velamē ma/
net in lectione veteris testamenti:
z ifra. Mos aut̄ reuelata facie gl̄iaz
dñi speculātes. vñ ad ro. viij. Non
accepistis spm̄ fuitutis z alia. Diffe
rūt p̄ differētiās grauitatis z leui/
tatis. Unde de primo Actutū. v. dī
Neq; nos neq; patres nr̄i portare
potuimus. De secūdo math. xj. ait
xp̄us. Iugum enī meū suauē est: et
onus meū leuē. Differūt per diffe/
rentias carnalitatis z spūalitatis.
Unde ad ro. viij. Lex spirit̄ vite in
xp̄o iesu. Et dī lex moysi lex carnis
nō in se: sed quantū ad iudeos car/
nales: qui accipiebant quandā oc/
casionē peccandi et cōcupiscendi a
lege: quāuis in se esset sancta iusta
et bona: quia a deo data: et ois bo/
ni figuratiua. Unde paulus ad ro.
vj. Occasionē accepta per manda/
tum peccatū operatū est omnē con/
cupiscentiā. Quinto notandū q̄
sicut iudei erant ministri veteris te/
stamenti. ita tamen q̄ essent cir/
cumcisi: ita xp̄iani sunt ministri no/
uī testamētī: ita tñ q̄ sint baptisati
in quo baptismo recipiūt gratiam.
Unde per aduentū xp̄i liberū arbi/
trū magis inuaf. ideo dicit ap̄lus.
Qui idoneos nos fecit ministros
nouī testamētī: nō litera: sed spū.
Quia nouū testamētū nō fuit da/
tum ap̄lis per scripturā: sed per in/
fusionem spū sancti eorū corda illu/
minantis per cognitionē veritatis
z affectū inflamātis per ardo: ē cha/
ritatis. Litera enī occidit quia vet̄
testamētū peccati cognitionē da/
bat: nō tamē gratiā cōferebat: z sic
occasionaliter concupiscentiā au/
gebat ex maliciā humana que nr̄i

tur inuētū: et sic peccatū quod oc/
cidit inducebat. Ad ro. vj. Spirit̄
autē in quo data est lex viuificat.

Tertia questio p̄sentis sermonis
Utrum v; sine gratia: sola potesta/
te arbitriū possit homo sibi mereri
vitam eternam

Querit a doctoribus circa
tertiā partē epl̄e. Utrum
sine gratia sola potestate
arbitriū possit homo sibi
mereri vitam eternā. Et dicit Alex.
in tertia parte: et sc̄tūs Tho. j. 2°.
q. cvij. ar. v. q̄ non. Primo q̄: vita
eterna est finis excedens humane
nature proportionēs: Et ideo hō
per sua naturalia nō potest p̄ducere
opa meritoria vite eterne. Sed ad
hoc exigitur altior virt̄: sicut est vir/
tus gratie: Et hec est ratio Augu.
cōtra pelagianos. Secundo quia
paulus ad Ro. vj. dicit. Gra dei vi/
ta eterna. Tūbi glo. hoc dixit ap̄lus:
vt intelligeremus deū ad eternā vi/
tam sua miseratione nos p̄ducere.

Tertio quia dicit ap̄lus Qd̄ si mi/
nistratio mortis. i. testamētū vetus
eo modo quo dictū ē: litteris defor/
mata in lapidib⁹. i. in tabulis lapi/
deis fuit in gl̄ia. i. in reuerentia ma/
xima. ita vt non possent intendere
filij isrl̄ in faciē moysi p̄pter gl̄iam
vultus eius: a quo exhibāt quidā ra/
dij sursum p̄cedentes angulariter
in figura cornuum: que euacuatur.
Exo. xxiiij. ca. q̄nto magis ministra/
tio spūs noue legis erit in gl̄ia: su/
ple per grām quā samaritan⁹ osten/
dit plagis sauciato. vt euangelium
hodiernū Luce. x. descriptū mani/
festat: z nobis libero arbitrio desti

Dñica. xij. de lege euangelica

autis et gra subleuatis finaliter cōce
dat per infinita secula scloz. Amē.
Dominica. xij. post pentheco /
stes. De lege euāgelica Sermo. xl.

Abrae dicte

sunt pmissiōes et semi eius
Ad Gala. iij. ca. hec vba
scribunt. Pro exordio pñ /
tis fmōis a doctorib⁹ querit. Utrū
lex euāgelica sit antiquior lege moy /
si. Et dicit Ilico. de lyra q sic. Qd
probat tripliciter. Primo ratioe
iustificatiōis: q: abraā an legē fuit
iust⁹ et nō nisi merito fidei sue i lege
xp̄i: ergo etc. Un gen. xv. dicit. Cre
didit abraam deo: et reputatū est ei
ad iusticiā. Secūdo ratione bñdi
ctionis: q: Gen. xxij. dicit. In semi
ne tuo benedicent omnes gentes.
Tertio ratione promissionis. Mā
multa pmissit de⁹ abrae: et non nisi
lege euangelij. ut p̄na hereditatis
successione. Gen. xv. que adimple
ta est in iesu Luce. ij. vbi dicit. Et re
gnabit in domo iacob in eternum.
Et seminis multiplicationez. Gen.
xxij. que impleta est in xp̄ianis. Hic
dicit paulus in pñti epla. In semi
ne tuo quod est xp̄s. In hac igitur
epla pro ei⁹ expositione tres questio
nes declarāde sūt. Prima quarum
est de legis euangelice stabilitate.
Utrum v3 sit stabilior lege Mosai
ca. Alia est de legis euāgelice no
bilitate. Utrū v3 sit nobilior. Alia
est de legis euangelice utilitate.
Utrū v3 sit utilis. Scda ibi. Quid
igit lex. Tertia ibi. lex ḡ aduersus.
Prima questio pñtis sermonis.
Utrū v3 lex euangelica sit stabilior
lege mosaica scdm scripturas.

Ueritur a doctorib⁹ circa
primam partē pñtis eple.
Utrum v3 lex euāgelica
vel fides xp̄i sit stabilior
lege moy si. Et dicit q sic. Primo
ratione promissionis que facta est
Abel. Enoch. Abrae. Saray. Jo
seph. Isaac. et Moy si. Et tandem ab
Adam vsq; ad diē iudicij nemo esse
potest in statu salutis: nisi in fide me
diatoris. Secūdo ratione iuramēti
firmationis: quia talis promissio iu
ramento firmata est. Un Gen. xxij.
dicit dñs. Per memetipm iuravi di
cit dñs: quia fecisti rez hanc etc. Et
Luce. j. Iurandū quod iuravit ad
Abraam patrē nr̄m. Tertio ratioe
euacuationis. Quia lex postea da
ta nō euacuauit hanc pmissionē le
gis et fidei dñi nr̄i iesu xp̄i: aliter
hereditas glorie nō esset ex pmissi
one. et sic qui fuerūt ante legē nō ha
berent hereditatē. Cum tamen xp̄s
dicat Math. xxij. adducēs illd̄ exo.
ij. ca. Ego sum deus Abraā: deus
Isaac: deus Jacob. Non est deus
mortuorū: sed viuorū: Et nō viuunt
illi vita nature: ergo vita gratie et
glie. Et Math. vñj. di. Veniēt mul
ti ex gentibus et recūbet cū Abraā
Isaac: et iacob. Dicit ergo paulus
Abrae facte sunt repromissiones:
et semi ei⁹. Mō dicit in semi nib⁹:
quasi in multis: sed quasi in vno et
semi tuo: qd̄ est xp̄s. hoc aut testa
mentū cōfirmatū a deo q̄ post qua
dringentos et triginta annos facta
est lex. v3 data in mōte sinay nō irri
tū facit ad euacuādū pmissionē pa
trū. Mā si ex lege hereditas: supple
iaz nō ex pmissione v3 esset. Abrae
autē p repromissionē donauit de⁹.

Questio secūda pntis sermonis.
Utrum v3 lex z fides euangelica sit
nobilior: z perfectior: lege moyfi?

Veritur a doctorib⁹ circa
scdam partē eplē. Utruz
lex z fides xpī sit nobilior:
et perfectior: lege moyfi:
Et dicunt q sic. Primo ppter eua
cuationē: quia lex moyfi nō euacua
uit pmissione3 vt dictū est: s3 pmi
sio euacuauit lege3: cū sit perfecta si
ue impleta. Fuit autē cōpleta cū ve
nit in mundū illud semē pmissum.

Secundo ppter expectationē: qz
dicit apl's. Quid igitur lex: z ait pri
mo ppter ppli punitiōē dicens: p
pter transgressores posita est. Scdo
ppter figuratiōē: quia erat ymbra
legis xpī. Tertio ppter ppli eru
ditiōē: vt remediū pcti flagitarent
Ideo cōcludit apl's: donec veniret
semen cui promiserat: qd cōueniret
pplm de ignorantia quā habuit tē
pore legis nature: qn nec morbum
nec medicum cognoscebant. Et de
impotentia tpe legis scripte: qn nec
saluari poterat. vnde tempus expe
ctatum expeteret: dicens cū dauid.
Ostende nobis dñe misericordiaz
tuam Tertio lex xpī nobilior: z pfe
ctior est ppter ordinatiōē: quia lex
moyfi ordinata est: vt dicit apl's:
nō immediate a deo: sed p angelos
vel per angelū vt dicitur actu. ij. sed
ad quid in manu mediatoris. i. in
potestate xpī qui est mediator. Ab
diator aut. i. xp's non est vnus na
ture sc3 qz deus est homo: deus aut
vnus est: z ideo non mediator dei z
hominū: sed ch: ist⁹ deus et homo.
Tertia qo pntis sermōis. Utruz
lex et fides xpī sit vtilior: lege moyfi

Verit a doctoribus circa
tertiā partē eplē. Utrū v3
lex et fides xpī sit vtilior:
lege moyfi. Et dicunt q
sic. Qd probat tripliciter. Primo
quia p legē nunquā fuit vita anime
quia sacramēta illius legis nūquā
pferebāt gratiā sine qua nō est aie
vita. Et si dicat de circūcisiōe: dī
qz circūcisiō introduxit ad locū vbi
est pfectio vite: qz circūcisiō esset
ex patrib⁹: z nō ex lege: vt dī Joh.
vij. Secūdo quia per legē nunquā
fuit pfecta iustitia. Un apl's ad Ro
ij. dicit. Ex opibus legis nō iusti
ficabitur oīo caro. xj. q. ij. Due sunt
Si enī per legē esset perfecta iusti
tia: p legē esset perfecta vita. Tertio
quia per fidē z legē xpī: est vera vita
z p consequēs vera iustitia. Un ad
Ro. iij. paulus ait. Iustitia dei per
fidem in oēs: z sup omnes gentes:
qui credunt in eū. De conse. di. iij.
Si quis autē. Ait ergo apl's. Lex
ergo aduersus pmissa dei. i. contra
absit. Si enī data esset lex que pos
set iustificare vere ex lege esset iusti
tia. sed cōclufit scriptura omnia sub
peccato: qz lex ostendebat hominē
peccatorē nec mūdabat. vt pmissio
v3 iustitiae ex fide iesu xpī daret cre
dentibus. Et ideo xp's dixit lepro
sis vt ponit in euangelio hodierno
Luce. xvij. descripto. Ite ostendite
vos sacerdotib⁹: quia ipsi poterant
ex lege infirmitatē cognoscere: sed
nō sanare. Fides aut vos mūdabit.
Matth. xv. de psecra. di. iij. Verus.
Unde dum irent mundati sunt. per
christum dominū nostrum. Amē.
Cōntica. xliij. post penthe. De pu
gna spūali: vl' spūs cū carne. ser. x.

Spiritu ambulate et desideria carnis nō perficietis. Ad Gala. v. hec verba scribuntur. Pro exordio pñtis sermōis a doctoribus querit. Utrum idem opus bonū sit libero arbitrio ⁊ grā. Et dicit Richar. in. ij. sententiarū dī. xxvj. tres conclusiōes. Prima est q̄ gratia velut vnū efficiens instrumentale mouet liberū arbitriū ad bonū voluntatis actū: q̄ spū sanctū tanquā principale agēs p̄ suā influentiā que est grā: tanquā per instrumentale efficiens causat in libero arbitrio quādā inclinationē ad bonum voluntatis actū: que inclinatio est quedā dispositio in eligēdo actū bonū: ⁊ liberū arbitriū est passiū tantū. Uñ Aug. de libero arbitrio ⁊ gratia dicit De⁹ p̄parat voluntatē: ⁊ cooperando pficit: qd̄ operandū incipit. Alia conclusio q̄ talis grā per forme modū mouet liberū arbitriū sicut anima mouet corpus ad opus bonū meritorū: q̄ sine ea liberū arbitriū nō poterat se mouere. Unde augu. ibidē Ut velimus sine nobis deus opatur: cū aut̄ volumus ⁊ sic volumus vt faciamus nobiscū opatur. Tertia conclusio q̄ idē opus bonum est per grām ⁊ liberū arbitriū. Unde Ber. de libero arbitrio dicit A sola gratia ceptum est: quod ab vtroq; perficit. Uñ pl̄s dicit. Spū ambulate: v̄ sancto: s̄m eius grām ⁊ regulā euangeliū: ⁊ desideria carnis nō perficietis: q̄ cū impossibile sit quin caro multa desideret: tñ adutorio gratie spūs sc̄ti: talia desideria opere non implebitis. In qua

ep̄la pro ei⁹ expositione tres questiones sunt declarāde. Prima quarum est de pugna carnis et spūs exhortatione. Utrum v̄ sit necessaria exhortatio circa temptatiōē carnis. Alia est de pugne carnis et spūs explicatiōe: que v̄ sunt arma spūs ⁊ carnis. ibi. manifesta sūt. Tertia est de pugne huius victorialis p̄uersione. quomodo. s. homo in hac vita p̄uersando potest p̄ spm̄ de carne triumphalem victoriā habere. ibi. qui autem sunt christi.

Prima questio pñtis sermonis. Utrum v̄ sit necessaria exhortatio contra temptatiōem carnis.

Querit a doctoribus circa primam partē ep̄le. Utrum sit necessaria exhortatio contra temptatiōē carnis

Et dicunt q̄ sic p̄pter tria. Primo p̄pter exemplaritatē. Nā apl̄s dat exemplū huiusmodi dicēs. Spiritu ambulate. ⁊c. Quia vt ait apl̄s. j. ad Corin. iij. vbi spūs: ibi libertas. xix. q. ij. due sunt. xxij. q. vj. §. Ex his. de renunciat. nisi cum prudē. de regula. licet. Secundo propter difficultatē. Unde dicit apostolus. Caro enī concupiscit aduersus spiritū: ⁊ spūs aduersus carnem. i. hominem exteriorē. Hec enī sibi inuicem aduersant: vt non quecūq; vultis: illa faciatis. Nam pugna talis grauissima est. Nam hugo libro. j. de sacramētis parte. vij. ca. ix. dicit Temptatio carnis difficilīus vincitur. Hinc apl̄s de tali pugna ad Ro. vij. conquerit̄ dicens. Adser ego: q̄s me liberabit de corpe mortis huius. xxxij. q. v. Si paulus. q̄ si sic necessaria est exhortatio. Tertio

propter utilitatē. Unde apłus. qđ si spiritu ducimini non est estis sub lege: vñ concupiscentie que s̄m magistrum sententiarū dī. xxvj. ij. libri dicitur languor nature: vel lex membrorum vel tyrannus: vel lex carnis. xix. q. ij. Due sunt.

CSecunda questio pñtis sermōis que vñ sunt arma hui⁹ pugne inter spiritum z miserrimā carnem.

Cleric⁹ a doctoribus circa scđam partem pñtis eplē: Que sunt arma huius pugne inter spiritū z carnē?

Et dicunt alex. de ales: z Mico. de lyra super hanc eplam: qđ arma carnis sunt eius opa ad que ipsa inclinatur. puta luxurie et gule. Hinc apostolus ait. Manifesta sunt opa carnis: qđ sunt sensibilia que sunt fornicatio: quantum ad concubitū solutiūz soluta: immūdicia: quantum ad vitium contra naturā: Impudicicia: quantum ad exteriorē inhonestatē in aspectu: gestu z huiusmōi. Luxuria nomen est generale: ad quod oīa reducunt. Idolorū seruitus que solet sequi ad luxuriā: vt patet. iij. Re. xj. de salomone. Beneficia. i. sacrilegia que fieri solent ratioē libidinis. Inimicitie latentes in aīo: vt patet de absalone. ij. Regū. xiiij. contra Amon. Contētiones: in verbis clamorosis. Emulationes in verbis pungitiuis. ire: in vindicandi appetitu. Rixe: in vindicandi actu. Dissensiones: qñ incipiunt fieri partes. Secte: qñ sunt firmate: inuidie in aīo. homicidia in facto: Quātū ad gulā sunt. Ebrietates. i. potus extra mensurā rationis. Comestationes

in ordinationes circa cibū: z his similia: ad que prona est caro: sicut nimia mollicies lectorū. balnearū z huiusmodi: que predico vobis añ iudiciū: sicut predixi: qđ tunc penitere nō poteritis: qñ qui talia agunt regnum dei non psequunt: contra errores dicentium: qđ post curricula temporū saluabunt. Arma vero spiritus sunt. xij. fructus ei⁹ suaves. Primo charitas radix affectionū. Charitas enī diffusa est in cordib⁹ nr̄is: per spiritum sanctū ad Ro. v.

Secundo gaudiū quod est de pñtia. amati. j. Job. iij. Qui manet in charitate: in deo manet. Tertio pax in oībus: sine qua nō esset perfectum gaudium. Quarto patientia contra aduersa. Quinto longanimitas: vt ī expectatiōe futurozū nō sit cōturbatio. Sexto bonitas quātum ad voluntatem erga proxmū.

Septimo benignitas: quantum ad executionē operūz. Octauo mansuetudo: quātū ad ire mitigationē. Nono fides quo ad diuina. Decimo modestia in omnibus modū seruando. Undecimo cōtinētia: vincendo cōcupiscentias fortes. Duodecimo castitas nec illas patiendo. Aduersus huiusmodi non est lex: videlicet carnis: quia sunt duodecim fructus ligni vite.

CQuestio tertia presentis sermōnis quomodo videlicet homo potest triumphaliter de carne victoriā habere et obtinere.

Cleric⁹ a doctoribus circa tertiā partē pñtis sermōnis. Quomōvñ hō potest triumphaliter de carne vi

Dñica. xv. de doctrina xp̄iana

cto: iā obtinere: Et dicit breuissime
Mico. de lyra: q̄ hoc p̄t homo car
nem crucis p̄nā affigēdo clauisq;
cōclauādo p̄ceptis iusticie cuz gra
tia spūs. Un̄ ait apl's. Qui xp̄i sunt
carnē suā crucifixerūt cū vitijs z cō
cupiscentijs. Nunc ad Ro. xiiij. Car
nis curā ne feceritis. De cōse. di. v.
Non mediocriter. Quia nemo p̄t
duobus dominis seruire: vt dic̄ euā
gelii hodiernū Math. vj. descri
ptū. Querite ergo primū regnū dei
ad quod p̄ victoriā sp̄itus p̄ducatur
nos dñs. Amen.

Dñica. xv post p̄the. de institu
tione z doctrina xp̄iana. Sermo. xliij.

In spiritu vi

Iuimus: spiritu z ambu
lemus. Nō efficiamur
Inanis gl̄ie cupidi. ad
Sala. vj. ca. hec verba scribūt. Pro
exordio p̄sentis sermonis a docto
ribus querit. Utrū in vita xp̄ianoz
cupiditas gl̄ie sit maximum pec
catoz atq; p̄ncipiū. Et dic̄ Alex.
de ales: z Mico. de lyra q̄ sic. Nū
mo ratione vane considerationis:
quia cōsiderando res quarū homi
nes sunt gl̄ie cupidi: in eis nō in
uenit nisi vanitas. Nam alij gl̄iā
tur in diuitijs: de quibus in psal. dz
Qui cōfidunt in virtute sua: z in m̄
titudine diuitiarū suarū gl̄iantur
Aliqui gl̄iant in delitijs. De qui
bus ad philip. iij. dic̄. Quoz de
venter est: z gl̄ia in cōfusione eoz
qui terrena sapiūt Aliqui gl̄iant
in excellentijs: sicut araphaxat rex
medozū de quo iudith. j. dic̄. Glo
riabatur quasi potēs in potētia sua: et
in gl̄ia quadrigarū suarū. Aliqui

gl̄iant in malicijs. Unde in psal.
Quid gl̄iaris in malitia. Hec autē
oia vana sunt: et nihil ex eis rema
net: nisi reatus ad penā. Sc̄do ra
tione maloz multozū productionis
Nam ex hac cupiditate gl̄ie mul
ta proueniūt mala: et prouenerunt
Ea enim primus angelus de celo
p̄iectus est Esa. xiiij. Primi parētes
deiecti sunt de paradiso voluptatis
Gen. iij. Saul pdidit regnū. j. Re.
xiiij. Nabuchodonoso: effectus est
sicut bestia Daniel. iij. Amā suspē
sus est. Phariseus reprobatus est.
Luce. xvij. Tertio ratione doctri
nationis. Nam Jere. iij. dic̄. Nō
gl̄iet diues in diuitijs suis: nec sa
piens in sapientia sua: nec fortis in
fortitudine sua. Sed qui gl̄iat in
hoc gl̄iet. s. scire et nosse me. Et
ap̄lus dicit verba p̄posita p̄sentis
eple. In qua pro eius expositione
tres q̄stiones declarande sunt. Pri
ma quarū est de doctrina p̄latorū:
quomō instruēdi sunt p̄lati. Alia est
de doctrina subditoz: quomō v̄z in
struēdi sunt subditi. ibi. cōicet autē
Tertia est de doctrina cōi omnium
quomō. s. oēs cōmuniter instruēdi
sunt. ibi. Que enim.

Prima questio p̄sentis sermōis:
Quomodo instruēdi sunt superio
res maiores: atq; doctrinādi p̄lati.
Uerit a doctoribus circa
primā partē p̄sentis eple
Quomō instruēdi sunt
superiores z p̄lati. Et di
cunt q̄ triplici doctrina: vt de reli
quis taceamus. Prima quarū est
ap̄li in p̄ntiarū: vbi tres doctrinas
pulcherrimas dat superioribus z p̄
latis. Prima est gratie: dicēs. Si

pro quia: spiritu. i. gratia spiritus sancti vivimus: tanquam maiores et prelati: spiritu et ambulemus: dando bonum exemplum subditis. Unde infert. Non efficiamur inanis glorie cupidi: que est principium tantorum malorum: ut dictum est: inuicem provocantes verbis iniuriis: sicut esau et iacob. inuicem invidentes. Sicut cayn abel. et dauid invidia persecutus est a saule. Alia est culpe dices. Fratres: et si preoccupied fuerit homo in aliquo delicto: vos qui spirituales estis. i. esse debetis huiusmodi instruite. i. ad bonum reducite in spiritu lenitatis: et in mansuetudine. Peccantes enim ex certa malitia acriter sunt puniendi: sicut petrus puniuit ananiam. Actu. v. Confidens teipsum: ne et tu tenteris. Unde maiores debent sustentare onera subditorum. Unde Grego. in moralibus. Princeps greco eloquio. basileos. i. vasis populi dicit. Sicut enim basistomus edificium sustinet: ita maiorum fragilitate omnem subditorum. Tertia est pene dicens. Alter alterius onera portate. quantomagis superiores et prelati: et sic adimplebitis legem christi. que dicit Jo. xv. Hoc est preceptum meum ut diligatis inuicem. Nam si quis existimat se aliquid esse. s. magnum: cum nihil sit scilicet nisi vanitas: ipse se seducit. Opus autem suum probet unusquisque: ut diligenter examinet: et tunc in semetipso habebit gloriam: ut testimonio conscientie: et non in altero: videlicet falsa laude alteri. Unusquisque enim onus suum portabit. Et tamen ut dicit grego. in pastora. prelati tot mortibus digni sunt quot ad subditos peccationis exempla transmittunt. Alia principalis doctrina est

Gregorij in pastoralibus dicens. Sit recto et cogitatione mundus: actione precipuus: discretus in silentio: utilis in verbo: singulis per compassionem proximus: bene agentibus per humilitatem socius: pre cunctis in contemplatione suspensus: interiorum curam exteriorum occupatione non minuens. Exteriorum providentiam interiorum sollicitudine non relinquens. Tertia principalis doctrina est ecclesie: que dicit: quod prelati debet corrigere peccata subditorum non ex odio sed ex charitate. xcvj. di. Otho. Et si negligit peccat graviter. lxxxvj. di. Memo. Et ca. erro. Nec debet esse remissus xxij. q. iij. Est iniusta. Nec debet esse crudelis. xxv. di. Licet.

Questio secunda presentis sermonis: Quomodo utriusque instruendi sunt subditi.

Uterque a doctoribus circa secundam partem presentis epistole. Utrum subditi teneant obedire superioribus prelati: Et dicit Alex. in tertia parte. et sanctus thomas. 2^a. 2^e. q. c. iij. ar. v. et Mico de lyra: quod sic: nisi precipiant in honestum: et contra deum. di. viij. que contra mores: nisi etiam precipiant contra precepta superiorum. xj. q. iij. Qui resistit: et nisi precipiant que non possunt. Utrum actus. iij. petrus dixit. Si iustum est vos potius audire quam deum: iudicate: hinc apostolus instruendo subditos ait. Communicet autem is qui cathetizatur. i. instruit: verbo ei qui se cathetizat in omnibus bonis et non malis. Math. xij. Quecumque dixerint vobis servate et facite: secundum vero opera eorum nolite facere. Et dicit in omnibus bonis: quia predicantes euangelium de euangelio debent vivere. j.

Dñica. xvj. post penthecostes

ad Corinthhe. ix. Nolite errare scz crededo q subditi nō teneant obe / dire maioribus: vel ministrare p̄di cantibus tēporalia. Deus non irri detur. s. talibus idest nō decipitur.

Querit a doctoribus: circa tertiā partē sermonis: Quomodo oēs in struendi sunt atq; doctrinādi.

Querit a doctoribus circa tertiā partē euangelizan tis ep̄le. Quomō oēs cōmuniter instrnēdi sūt: Et dicunt scdm aplm q triplici admo nitione. Prima quarū est genera lis. di. Superiores debēt subditos leniter instruere: subditi nō tenent scdm v̄ba supiorz facere z eis t̄palia ministrare. Sed est āmonitio snia ge neralis. Quecūq; seminauerit ho mo: hec z metet. i. scdm differentiā operū z meritoz erit differētia fru ctuū et premioz. Et hanc sniam de clarat dicens. Quoniā qui seminat in carne sua: v̄z operando: facta car nalia: de carne metet corruptionez .i. de factis eius ad litterā. sicut he rodes: vel vt dicit ad Ro. viij. Si se cundū carnē vixeritis moriemini. vt diues epulo Luce. xvj. Qui autē semiat in spiritu de spiritu et metet vitā eternā. Juxta illud ad Ro. viij Stipendia peccati mors. grā dei vi ta eterna. Alia admonitio est vni uersalis: di. Bonū autē facētes nō deficiamus: quia tēpore suo mete mus: v̄z post mortē vel in die iudicij Nam mathei. x. scriptū est. Qui p̄ seuerauerit vsq; in finez hic saluus erit. De pe. di. ij. nō reuertebantur. Alia admonitio ē valde singlaris di. Ergo dum tēpus habemus ope

remur bonum ad oēs maxime autē ad domesticos fidei. Sicut x̄ps cō passus est vidue vt dicit euangeliū hodiernū Luce. vij. descriptū. Quē oremus vt nobis cōpatiēdo in p̄ senti donet gratiam z in futuro glo riam. Amen.

Dñica. xvj. post penthe. de virtu te pseuerantie. Sermo. xliij.

Obsacro vos ne deficiatis in tribula tionibus. Ad ephē. iij. ca. hec verba scribunt.

Pro exordio p̄sentis sermōis a do ctoribus querit. Utrū cōstantia p̄ tineat ad pseuerantiā. Et dicit sciūs **T**ho. 2^a. 2^e. q. cxxxvij. ar. iij. q sic. Quia ad v̄trāq; pertinet firmiter cō sistere in aliquo bono perseuerātia nō hoc facit p̄tra difficultatē q̄ pro uenit ex diuturnitate actus: cōstā tia vero est cōtra difficultatē: que p̄ uenit ex alijs exteriorib⁹ impedimē tis. Et ideo Paulus vt ephesij eēt cōstantes in aduersis: z ne deficerēt a fide: quia ipse erat in vinculis ait verba p̄posita. Obsacro vos ne de ficiatis in tribulatiōibus meis. In qua quidē ep̄la pro eius expositiōe tres questiōes sunt declarāde Qua rum p̄ma est de pseuerantie digni tate. Utrū v̄z sit virtus? Alia est de pseuerantie qualitate: Utrū v̄z pse uerantia indiget auxilio gratie: ibi huius rei gratia Tertia est de per seuerantie decorabilitate. Utrū v̄z pro ea teneat homo deo ad gratia rum actiōes. ibi. ei autē q̄ potens est **Q**uestio p̄ma p̄sentis sermōis Utrū pseuerantia sit virtus.

Verit̄ a doctoribus circa
 primā partē p̄sentis epl̄e.
 Utrū p̄seuerantia sit virtus
 Et dicit̄ Thomas 2^a 2^e. q.
 cxxxvij. ar. j. q̄ sic. Quia s̄m p̄ hūm
 i. p̄ hūm. virtus est circa diffi-
 le et bonum: et quia diu insistere ali-
 cui difficili bono specialē difficulta-
 tem habet. ideo diu p̄sistere in aliq̄
 bono vsq; ad cōsumationē pertinet
 ad specialē virtutē. Un̄ perseveran-
 tia est specialis virtus ad quā perti-
 net in omnibus operibus virtuosis
 diurnitatē sustinere prout necesse
 est. Unde paulus ait. Obsecro vos
 idest p̄ sacra o: o: ne deficiatis in tri-
 bulationib; meis. i. ne territ̄ p̄pter
 tribulationes meas in bono defici-
 atis: pro vobis. i. quas sustineo: eo
 q̄ p̄dicauī vobis: et vt exemplū pa-
 tientie dem vobis que est gloria ve-
 stra. i. meritum glorie vestre.

Questio sc̄da p̄sentis sermonis
 vtrum videlicet p̄seuerantia indigeat
 auxilio gratie.

Verit̄ a doctoribus circa
 sc̄dam partē p̄sentis epl̄e
 Utrū p̄seuerantia indige-
 at auxilio gratie Et dicit̄
 sc̄us Tho. 2^a 2^e. q. cxxxvij. ar. iij. q̄
 sic. Quia cū liberū arbitriū de se sit
 vertibile: nō solū requirit gratiā ha-
 bitualē: vt sic bonū eligat: sed etiā
 auxiliū actuale diuinū: vt se immo-
 biliter in bono statuāt. Un̄ aut acci-
 piat̄ p̄seuerantia pro habitu: aut
 p̄ actu durante vsq; ad mortē: semp̄
 indiget auxilio dei gr̄e. Hinc aug.
 in li. de p̄seuerantia dicit. Elserim;
 donū dei esse p̄seuerantiā: qua vsq;
 in finē p̄seuerat̄ in xp̄o. et p̄pterea
 paulus ait. Huius rei gratia flecto

genua mea ad patrē dñi nostri iesu
 xp̄i: ex quo omnis paternitas in ce-
 lo et in terra nominat̄: quia omnis
 creature emanatio est a deo primo
 s̄m eē nature. et sic dicat̄ pater oīm
 per creationē. Sc̄do s̄m esse gr̄e.
 et sic dicat̄ pater angelorū et hoīum
 per adoptionē. Ipse etiā filius est
 a patre p̄ eternā generationē. Un̄
 oīs paternitas ab ipso p̄re noiatur
 vt det vob; s̄m diuitias gl̄ie sue vir-
 tutē. v; p̄seuerantiē. corroboreari per
 sp̄m ei; in interiori hoīe: habitare
 xp̄m per fidem in cordibus v̄ris: in
 charitate radicati et fundati vt possi-
 tis cōprehēdere cū oībus sanctis:
 que sit latitudo. v; charitatis ad inē-
 micos se extendētis. longitudo ad
 premiū expectandū: sublimitas ad
 deū diligendū: et p̄fundū ad proxi-
 mis condescendendū Scire etiam
 charitatē xp̄i. i. p̄ quā vnimur xp̄o:
 sup̄eminētē scientie. i. notitie. quā
 habemus de ipso: vt impleamini in
 oēm plenitudinē dei. i. donis que
 ab ipso donantur cum charitate.

Tertia questio p̄ntis sermonis
 Utrū v; pro p̄seuerantia teneat̄
 homo deo ad gratiarum actiones.

Verit̄ a doctoribus circa
 tertiam partē p̄ntis epl̄e.
 Utrū homo per virtutem
 p̄seuerantiē habita teneat̄
 deo ad gratiarū actiones. Et dicit̄
 sc̄us. Tho. 2^a 2^e. q. cvj. artic. iij. q̄
 sic. Quia naturalis ordo requirit:
 vt qui suscipit beneficiū. per gr̄arū
 recompensationē conuertat̄ ad bene-
 factorē. Et q; deus est principalis
 benefactor oīum: ideo recipiendo
 donū p̄seuerantiē tenet̄ homo ad
 deū cōverti p̄ gratiarū actiōes. Hic

Dñica. xvij. post penthecostes

Dyonisius. j. ca. de diuinis noibus ait: Deus oia in se cōuertit tanq̄ oim causa. Et p̄pterea ad Collo. ultimo paulus ait: In oibus gr̄as agite. Et in tertia parte huius epl̄e dicit. Si aut̄ qui potens est oia facere sup̄abundāter q̄ petimus aut intelligimus. s̄m virtutē v̄z diuinā que operat̄ in nobis: q̄ virtus p̄me cause operat̄ in oibus sc̄dis agentibus: ipsi gl̄ia. v̄z laus in ecclesia. in xp̄o iesu. s̄. cōgregata. et in omēs generatiōes seculi seculorū. i. eternalis. Quia eius gloria maxime relucet in ecclesia triūphante: de qua dicit̄ in psal. lxxxiij. B̄ti q̄ habitāt in domo tua in secula sc̄lorū laudabūt te. Ergo quisq̄ v̄m studeat in bono p̄seuerare. que talis ac tanta virtus ē: et hoc cū auxilio dei: a quo omne bonū est: sibi semp̄ referendo gratias. vt: quod euangelium hodiernuz dicit Luce. xiiij. descriptū: in eterna gl̄ia n̄m cuiq̄ magno cum gaudio dicat. Amice ascende superius: vbi semp̄ manere possim⁹ per eterna secula seculorum. Amen.

CDñica. xvij. post penthecostes de pace et concordia et vnitate christianorum. Sermo. xliij.

Bsecro vos

ego paulus vincitus in dño: vt digne ambuletis vocatione qua vocati estis. ad Ephe. iij. ca. hec v̄ba scribunt. In exordio p̄ntis sermonis a doctoribus querit̄. Utrū fundamentū pacis et vnitas xp̄ianorū sit charitas. Et dicit alex. de ales: et sc̄tus Tho. 2^a 2^c. q. xxiij. ar. j. q̄ sic. Primo q̄ s̄m ph̄lo. viij. ethicoz.

Non quilibet amor dicit̄ amicitie sed amor qui est cum beniuolentia: q̄ v̄z amamus aliquem vt ei bonū velimus. Ridiculi est enī dicere q̄ aliquis habeat amicitia ad id cui⁹ bonū velimus nobis: puta ad equū ad porcū: ad vinū: ad huiusmodi. Requirit etiā ad amicitia mutua benignitas vel beniuolentia q̄ fundatur sup̄ aliqua cōmunicatione. Utrū igit̄ sit aliqua cōmunicatio ad deū s̄m q̄ nobis suā fidē in hac vita cōmunicat: et suā b̄tudinē in alia cōmunicat: sup̄ hac cōmunicatiōe ōz aliqua amicitia fundari. De qua cōmunicatione dicit. j. Cor. i. fidelis deus per quē vocati estis in societatem filij eius. Amor autem sup̄ hac cōmunicatione fundatus est charitas. Utrū manifestū est: q̄ charitas est fundamentū amicitie: pacis: et vnionis. Secūdo quia ad Collo. iij. ap̄tus ait. super oia habete charitatem que est vinculu⁹ p̄fectionis.

Tertio quia dicit̄ verba p̄posita p̄ntis epl̄e declarande idem ap̄tus. Osecro vos. i. oro p̄ sacra: ego vincitus sc̄z in carcere. in dño. i. propter deū: vt digne ambuletis: vocatione qua vocati estis: v̄z in vnitate fidei et charitate. In qua epl̄a pro ei⁹ expositione tres questiones ponende sunt. Prima quarū est de pacis et vnionis xp̄ianoz causalitate. Utrū v̄z pax et vnio talis sit effectus charitatis. Alia est de pacis et vnionis augmētabilitate. Utrū v̄z sint alique virtutes que habeāt agmētare hanc pacē et vnionē. ibi. cum omni humilitate. Tertia est de hui⁹ pacis et vnionis firmabilitate. Utrū v̄z hec pax et vnio ch̄ristianorū firmē

tur aliquibus. Et que sunt illa. ibi. vnus deus. et alia.

Questio prima presentis sermonis Utrū videlicet pax et vnio xp̄iana sit effectus charitatis.

Querit a doctoribus circa primā partē p̄ntis epl̄e Utrū pax et vnio xp̄ianorum sit effectus charitatis.

Et dicit Alexander. de ales et sc̄tus Etho. 2^a 2^e. q. xxix. articu. iij. q̄ sic Primo q̄ pax et vnio xp̄ianorum dicit vnionē oīm pp̄iorū appetitū in vnū: et hāc vnionē facit charitas s̄m q̄ deus diligit ex toto corde: vt s̄. oīa referamus in ipsum: et sic oēs appetitus nostri in vnum feruntur

Sec̄do quia talis pax dicit vnionē appetitus pp̄ij cū appetitu alterius et hanc vnionē etiā facit charitas. prout diligimus proximū sicut nos. Unde contingit q̄ hō vult implere voluntatē proximī sicut et suū ipsius hinc p̄hus. ix. Ethicorum: et Tullius de amicitia dicit. Amicorum est idem nolle et velle. Tertio. q̄ in psal. d̄z pax multa diligētibus legem tuam Quā cū oībus debemus habere vt ait ap̄lus ad Ro. xij. xj. q. iij. Inter vba. Et xp̄s venit hāc pacē docere Johis. xiiij. xij. q. j. nisi bella. Ad hanc hortat ap̄ls: dicens. Obsecro vos: et alia q̄ superius declarata sūt

Questio. ij. p̄ntis s̄mōis Que virtutes s̄t: q̄ hāc pacē hēant agmētā

Querit a doctoribus: circa tertiam partē p̄ntis epl̄e: que sūt virtutes que hāc pacē et vnionē habeant augmētare. Et dicūt. q̄ sunt iste de scripte. Prima quarū est hūilitas. Unde dicit ap̄ls. Cū oī hūilitate

interiori et exteriori. q̄ quis se oīb⁹ subdit. non solū superiori: verū etiā equali et inferiori. De q̄ dicit dñs Matth. iij. Decet nos implere oēm iusticiā. v̄z perfectā hūilitatē. Alia est mansuetudo. de qua Jacobi. j. dicit. In mansuetudine suscipite infitum verbum. Tertia est patientia. Unde ap̄lus. Cū patientia supportantes inuicē. Et quia Jacobi. v. dicit: patientia opus perfectū habet ideo addit. In charitate. Quia. j. ad Thimothe. j. Finis precepti est charitas. Solliciti obseruare vnitatem sp̄s. i. vnitatē ecclesiasticā s̄m glo. que est a sp̄u sc̄to. in vinclo pacis. i. in charitate: que est vinculum pacis. De pe. di. ij. Charitas: Unū corpus et vnus sp̄s sicut vocati estis in vnā spem vocationis vestre. videlicet ad vnā rem speratā que est finis vltimus.

Tertia questio presentis sermonis. Utrū hec pax firmetur aliquibus. et que sunt illa.

Querit a doctoribus circa tertiam partē p̄ntis epl̄e. Utrū v̄z talis pax firmetur aliquibus. et que sunt illa

Et dicunt q̄ talis pax et vnio p̄mo firmat vnitatem domini. Quia ap̄ls dicit vnus dñs: cui. s̄. seruire debent oēs christiani. Unde scisma potest puenire ex voluntate dñorum cōtraria volentiū. Sec̄do firmat vnitatem fidei. Quia dicit ap̄lus. Vna fides quia licet sint articuli multi. tamen omēs innitunt veritati diuine. per quā eis assentimus que ē vna. Un̄ Dionysius ait: Fides est circa simplicē et semp̄ existentē veritatez. Et sicut ipsa est vna. Deutro. iij. Audi

h

Dñica. xvij. post penthecostes

israel. Dñs deus tuus vnus est: ita ipsa fides est vna. Tertio firmatur vnitate sacramēti. Quia dicit apl's vnū baptisma Quia licet sint multi ministri baptizantes exterius: tamē est vnus qui baptizat interius. vitz xps Joh. j. Hic est qui baptizat in aqua z sanguine. de cōsecra. di. iij. Baptismus. vnus deus z pī oīum per creationē qui est super oēs per excellentiā. et per oīa: per generalem gubernationē: z in oībus nob per gratiā vnionis z pacis. quā seruare tenent oēs xpiani: nō solū propter ea que dicta sunt in expositione huius epl'e: sed etiam ppter euāgelium hodiernū Math. xxiij. descriptum Quod loquit singulariter de charitate in maximo mandato qd est fundamentū hui' vnionis. Quā seruare concedat nobis altissimus

C Dñica. xvij. post penthecostes de gratijs agendis pro beneficijs receptis. Sermo. xlv.

Gratias ago

Gratias ago deo meo semp pro omnibus vobis. j. ad cor. j. hec verba scribuntur

Pro exordio pñtis sermonis queritur a doctoribus. Utrū magis teneatur innocens gratias reddere deo q̄ penitēs. Et dicit alexan. de ales et s. tho. 2^a 2^e. q. cxvj. arti. ij. q̄ sic. Primo ratione quantitatis dati. Quia maius donū ei dat a deo: et sic innocens magis tenet q̄ penitens. Sed ratione gratitudinis magis tenet penitens: quia magis dat gratis illud quod ei dat a deo. Cū enī esset dignus pena: dat ei gratia. Unde augu. ij. Confess. ait.

Gratie tue deputo et misereorāte q̄ peccata mea tanq̄ glaciē solūisti Gratie tue deputo: quecūq; feci nō mala. Et luce. vij. Cui plus dimittitur: plus diligit. Extra de bapti. maiores. Et quia paulus fuerat ecclie psecutor: z corinthij. peccauerāt: z gratiam inuenerunt. ideo dicit. Gratias ago deo meo semp pro vobis

C In qua epla pro eius declaratio ne tres questiones declarāde sunt

Quarum prima est: de gratiarum actionū obligatione. Utrū v̄z hō obligetur reddere gr̄as deo? Alia est de gratiarū actionū occasione. propter quod tenet homo reddere gratias deo. sibi. quia in omnibus.

Tertia est de gratiarū actionum humiliatōne. Utrum videlicet ad reuerēdas gratias deo requiratur humilitas. sibi. Expectantibus reuelationem dñi nostri iesu christi.

C Questio prima presentis sermonis quare videlicet homo obligat reddere gratias deo?

Uerit a doctoribus circa p̄mā ptē pñtis epl'e. Quare obligat homo ad referendum gratias deo? Et dicunt alex. de ales: et s. tho. 2^a 2^e. q. cvij. arti. j. z. ij. Quod debitū gratitudinis est quoddā debitū honestatis: quā virtus requirit que diuersos gradus habet. Primus quoruū est: q̄ homo acceptum beneficiū recognoscat: quia grauissimū ingratitudinis pctm est per obliuionē beneficiū nō cognoscere. Aliud est q̄ laudes et gratias agat: q̄ satis graue est beneficiū dissimulare. Tertius est q̄ retribuatur pro loco et tpe

ſm ſuam facultatē. vñ manifeſtum eſt q̄ accipiens beneficiū obligatur reddere gratias deo: aliter faciens ex negligentia vel ex aliqua indiſpoſitione hoīs ad virtutē peccat venialiter ſed ex p̄tēptu peccat mortaliter. et multo magis qui contrarium agit. Hinc paulus ait. Gratias ago deo meo ſemp. i. horis mihi ad orandū cōgruis: et deputatis pro vobis in gratia dei: q̄ data eſt vobis in xp̄o ieſu Nam ioh. j. dicit De plenitudine eius omnes accēpimus. Gratia et veritas per ieſum xp̄m facta eſt. De pe. di. j. Libēter.

Questio ſecunda preſentis ſermonis p̄pter quod tenet homo reddere gratias deo.

Querit a doctoribus circa ſc̄dam partē p̄ntis ſermonis et eplē. Propter q̄d tenet homo reddere gratias deo? Et dicūt ſup̄ſcripti doctores: q̄ ratioe ſubtractionis beneficii. Nam quāuis nō faciliter fit iudicanda ingratitude. quia vt dicit. Seneca. Frequenter aliquis eſt ingratus: quia aliter non poteſt recognoscere: tamen q̄n ex pluribus beneficijs homo fit magis ingratus: ſibi ſubtrahēda ſunt beneficia. vñ de Math. xvij. Seruus propter ingritudinē traditus eſt tortoribus De peni. di. iij. In principio. ideo paulus ait. Quia in oībus diuites facti eſtis in illo. i. p̄pter illū. In oī verbo v̄z linguarū: et in omni ſc̄ntia ſcripturarū ad ſalutē p̄tinentiuz ſicut testimoniū xp̄i confirmatū eſt in vobis. id eſt firmiter euangeliuz radicatum. ita vt nihil deſit vobis in vlla gratia

Questio tertia p̄ntis ſermonis. An ad referendū gr̄as deo requiratur humilitas velut virtus neceſſaria

Querit a doctoribus circa tertiam partē eplē. Utrū ad referendum gr̄as deo requiratur humilitas velut virtus neceſſaria? Et dicūt ſup̄radicti q̄ ſic. Primo vt dicit ſ. th̄o. 2^a 2^c q. clxj. ar. j. Quia ſicut ad appetitū boni neceſſaria eſt vna virtus que firmat aīum cōtra deſperationē: ſicut eſt magnanimitas. Ita eſt neceſſaria alia virtus que refrenet animū ne imoderate tēdat in illud. Et iſta eſt humilitas et quia referre gratias deo eſt bonū. ergo tē. Sc̄do q̄ dicit greg. Humilitas eſt radix et cuſtos oīum virtutū. Ideo. j. petri. v. Humiliamini ſub potētī manu dei iij. q. j. Nulli. Tertio quia paulus in hac tertia parte ad humiliandū corinthios pro quibus agebat gratias deo: inducit memoriā iudiciū dicens. Expectātibus reuelationē dñi noſtri ieſu ch̄iſti. Ergo exemplo pauli cū corinthijs agam⁹ gratias deo de b̄nificijs receptis: ſicut tenemur: quia nō danſ a deo meritis noſtris: ſed merito nauicule crucis: quā xp̄us aſcendit. Ut dicit euangeliū hodiernū mathei. ix. de ſcriptū. Unde aug. in eplā ad marcelinū ait. Quid melius et gratius er ore p̄mamus et calamo exp̄imamus: q̄ vt deo gr̄as agamus. Hoc nec dici breuius: nec audiri letius: nec intelligi gratius nec agi fructuofius poteſt. Sic iḡit faciamus: vt in ſempiternū gaudeamus Ipſo p̄ſtante: qui patri gratias egit et nūc cum eo et ſpiritu ſancto viuūt et re/

Dñica. xix. post penthecostes

gnat in secula seculorum. Amen.

Dñica. xix. post pentheco. de re/
formatōe vite xp̄iane Sermo. xlvj

Renouamini

Reni spiritu mētis vestre
z induite nouū homi
nem qui s̄m deū crea
tus est. Ad ephē. iij. hec verba scri
buntur. Pro exordio presentis ser
monis a doctorib⁹ queritur. Utrū
pro renouatione vite omnes teneā
tur ad baptismū? Et dicunt alexan
der de ales in. iij. parte in tractu de
baptismo. Bonauentura: thomas
et richardus in iij. di. vj. q. sic. Pri
mo propter acquirendū carācterē:
quo a numeret populo dei: et depu
retur ad percipiendū diuina sacra
menta. Scdo vt etiā passiōi xp̄i
corporaliter cōformet. Tertio pro
pter bonum obedientie. ideo dicit
ap̄ls verba proposita p̄ntis ep̄sto
le declarande. **C**In qua pro expo
sitione sunt tres questiones decla
rande. Prima quarum est de vite
christiane reformationis necessita
rate. Utrū videlicet vita christia
ni deformata debeat reformari per
penitentie sacramentū? Alia est de
vite christiane reformationis qua
litate. Quō videlicet debeat refor
mari ad proximū postq̄ reformata
est per penitentiā in seipsum. ibi. p
pter quod. Tertia est de vite chri
stiane reformationis effectus boni
tate. Quis videlicet est effectus ei⁹
reformatōis in deū. ibi. magis aut
Questio prima presentis sermo
nis. Utrū videlicet vita xp̄iani de
formata per peccatū debeat refor
mari per penitentie sacramentū?

Querit a doctoribus circa
primā partē presentis ep̄
stole Utrū vita christiani
per peccatū deformata

debeat renouari per penitentie sa
cramentū? Et dicūt supradicti do
ctores in. iij. di. xliij. arti. j. et. q. j. z
ij. q. sic. Quia per penitentiā in cha
ritate assumptā remittit ois pena
Juxta illud ezechiel. xvij. Si impi
us egerit penitentiā ab omnibus
peccatis suis: omniū iniquitatū ei⁹
quas operatus est amplius non re
cordabor. de peni. di. iij. §. Nonro

Secūdo qz per penitentiā forma
tā si fuerit multū intēsa: pōt exolut
omnis pena: vt patet in latrone. lu
ce. xxij. de peni. di. j. Importuna.

Tertio qz p talē penitentiā restitū
untur omnes virtutes amisse: quia
charitas nō potest esse in anima cū
carentia alicuius virtutis necessa
rie: ad rectitudinē vite spiritalis.
Unde glo. sup illud esaie. liij. Sol
ue vincula tuā: dicit: vt graui onere
liberata: ad recipiendū pristina orna
menta cesset esse captiua. Et ideo
dicit ap̄ls. Renouamini s. per peni
tentiā. spiritu mētis vestre. id est in
spiritu qui est mens vestra. et indui
te nouū hominē. i. christū: per sp̄s
us imitationē: qui secundū deū cre
atus est: s̄m humanā naturā: in iu
sticia et sanctitate veritatis. Juxta
illud. j. petri. ij. Qui peccatū non fe
cit: nec dolus inuētus est in ore ei⁹
xxij. q. ij. Utile. De symo. sicut dñs

Questio secūda presentis sermo
nis. Quomodo vita christiana de
beat reformari ad proximū postq̄
reformata est erga seipm.

Queritur a doctoribus circa secundam partem epistole Quomodo vita xpiana debeat reformari ad proximum postquam reformata est per penitentiam erga seipsum. Et dicunt quod per tria. Primo per veritatem in ore Unde ait apostolus primo: propter quod deponentes mendacium: per quod si proximus defraudat. Loquimini veritatem per quam cum eo recte vivit: quoniam sumus invicem membra: propter quod debemus nos mutuo iuvare. Secundo per zelum bonum in corde. Unde ait ap[osto]lus. Irascimini vsq[ue] ira per zelum: que non est contra naturam sed contra eius vicium. Sed quoniam in hoc de facili mensura rationis exceditur. propter quod legitur de platone quod servum suum peccantem tradidit alteri puniendum: ne ipsam mensuram rationis excederet. Ideo subditur. et nolite peccare mensuram rationis excedendo. Sol non occidat super iracundiam vestram: puta: si excedat rationem: tamen cito transiet. Nolite locum dare diabolo. Tertio per benignitatem in opere. Unde ait apostolus. Qui iurabat vsq[ue] ante reformationem vite: iam non furetur.

Questio tertia p[ri]ncipalis sermonis. Quis est effectus reformationis vite in deum: ut perfecte adimpleatur.

Queritur a doctoribus circa tertiam partem epistole. Quis est effectus reformationis vite in deum. Et dicit Nicolaus de lyra et Tho. 2^a 2^e. q. xxxj. ar. j. quod cum deus nostrorum bonorum non egeat: precepit ut sui amore patienti subveniat: et quod exteriores actus ad illam virtutem referunt ad quam p[er]

tinet illud quod est motuum ad agendum. Ad motum autem ad subveniendum patienti est charitas. Ideo sic subvenire actus est amicitie et charitatis:

Primo in deum cuius amore fit. Secundo in proximum. Hinc. j. Jo. ij. scriptum est. Qui habuerit substantiam huius mundi: et viderit fratrem suum necessitatem habentem: et clauserit viscera sua ab eo: quomodo charitas christi manet in illo. Unde apostolus ad Ro. xij. iubet hospitalitatem sectari et necessitatibus sanctorum communicare. lxxij. di. in nomine Ideo concludit in epistola. Magis autem laboret operando manibus suis: quod bonum est. ut habeat non solum pro se: sed unde tribuat necessitatem patienti. Et ideo si volumus intrare convivium de quo loquitur euangelium hodiernum. Math. xxij. ca. descriptum: vestem veteris conversationis deponamus: et induamur novam: aut per baptismum: aut per penitentiam: nos ipsos secundum status indigentiam renovando et reformando erga proximum bene nos habendo. Necessitatem patientibus subveniendum: quatenus dei misericordia ad eum perveniamus: ipso prestante qui vivit et regnat et secula seculorum. Amen

Dominica .xx. post penthecostes. De prudentia vite spiritualis Sermo. xlvj.

Videte quomodo modo caute ambuletis non quasi insipientes. Ad ephe. v. ca. hec verba scribuntur. Pro exordio p[ri]ncipalis sermonis queritur a doctoribus. Utrum precipitanter vivere: et sine cautela

Dñica. xx. post penthecostes

in hoc mundo: et in agibilibus pro
cedere sit peccatū. Et dicunt alex. de
Ales. et Tho. 2^a 2^c. q. liij. ar. iij. q. sic

Primo quia precipitatio in acti-
bus aīe: dicitur methaphorice s̄m
similitudinē a corporali motu acce-
pta. Dicitur autē precipitari s̄m cor-
poralē motū: quod a superiorib⁹ in-
fima peruenit: s̄m impetū quendam
proprij motus: vel alicui⁹ impellen-
tis non ordinate: pcedēdo per gra-
dus: summū aut anime est ipa ratio
Imū aut operatio per corpus. Gra-
dus vero medij per quos oportet or-
dinate descendere: sunt memoria
preteritorū: intelligentia presentū
solertia in considerandis futuris
euētibus: ratiocinatio pferens vnū
alteri. Docilitas: per quam aliquis
acquiescit sentētijs maiorū: p quos
quidē gradus aliquis ordinate de-
scendit recte consiliādo: si quis aut
feratur ad agēdum per impetū vo-
luntatis vel passōnis pertransitis
his gradibus: erit precipitatio: que
est peccatū: sub imprudentia cōten-
tum. Secundo quia prouerbiorū
octauo scriptū est: via impioꝝ tene-
brosa nesciunt. Tertio quia in epi-
stola hodierna Aplūs ait. Videte
quomodo caute ambuletis. In qua
quidē epistola pro eius expositione
tres questiones declarande sunt.

Prima quarum est: de necessaria
prudenti conuersatione. Utrū pru-
dentia sit virtus necessaria in vita
spūali. Alia est de prudenti ebrie-
tatis euitatione. Utrū vꝫ pertineat
ad prudentē vitare ebrietatē. s̄bi. Et
nolite inebriari. Tertia est de pru-
dentis iuuamēti appositione. Utrū
vꝫ ad prudentē ptineat inuenire iu-

uamenta vite spiritualis. s̄bi. Sed
impleamini spiritu sancto.

Questio prima pntis sermonis.
Utrum prudentia sit virtus necessa-
ria in vita spirituali.

Uerif a doctoribus circa
primam partē pntis eplē
q Utrum prudentia sit vir-
tus necessaria in vita spi-
rituali? Et dicit alex. et sc̄tus Tho.
2^a 2^c. q. xlvij. ar. iij. et Illico. de lyra
q sic: quia virtus s̄m p̄m est que
bonum facit habentē: et bonū opus
eius reddit: cū ergo ad prudentiam
pertineat applicare rectam rationē
ad opus quod non sit sine appetitu
recto: patet clare q sit v̄tus: Ad ga
aut sit necessaria: dicit Augu. de li-
bero arbitrio: prudentia est appetē-
darum vitandarū q̄ rerum scientia

Primo ergo est necessaria ad eui-
tationē mali pntis. Unde ait aplūs
Videte quomodo caute ambuletis
vꝫ propter multa pericula pntia: de
quibus. ij. ad Corin. iij. Periculis
fluminū: piculis latronū: zc. Secū-
do ad euitationē mali futuri. vnde
ait aplūs. Nō quasi insipientes. i.
mala futura non preuidentes: sed vt
sapientes. i. prouidi: quia Prouer.
iij. dicit: palpebre tue pcedāt gres-
sus tuos. Tertio ad emendationē
mali preteriti. Unde ait aplūs: redi-
mentes temp⁹: qm̄ dies mali sunt:
quia frequēter ex improuiso impedi-
menta superueniūt: ne possit bonū
agi. Propterea nolite fieri impau-
dentes: sed intelligētes que sit vo-
luntas dei. Juxta illud Deutero.
xxxj. Utinā saperēt et intelligerēt: ac
nouissima prouiderēt: quia insipies
vt dicitur in psal. xxxv. noluit in-

relligere vt bene ageret. xj. q. iij. ex
cellētissimus.

Questio secūda pñtis sermonis.
Utrū pertineat ad prudentē vitare
ebrietatem tanq̄ peccatum.

Uerif a doctorib⁹ circa
secūdaꝝ partē pñtis eplē.
Utrū pertineat ad prudē/
tem vitare ebrietatē? Et
dicunt supradicti doctores: q̄ sic.
Primo q̄ ad prudentē pertinet cui
tare malū vt dictū est. sed ebrietas
est malum. Unde dicit scūs Tho.
2^a 2^e q. clx. arti. j. Quod ebrietas
vno modo significat defectū hoīs
q̄ accidit ex multo potu. ex quo fit
nō compos ratiōis. Et sic ē pena
Alio modo significat actū quo q̄s
incidit in hūc defectū: vel ex nimia
vini fortitudine preter intencionem
bibētis. z sic potest esse sine peccato
precipue si nō prouenit ex negligē/
tia. Vel ex nimia z inordinata con/
cupiscētia z vsu vini. Et sic est pem/
gule. Scdo q̄ ad Ro. iij. ait: apls
Nō in cōmestationibus z ebrieta/
tibus. Et leuiti. x. Ministri templi
prohibent vinū z ficerā biberē. ne
ebrietate grauent corda eorū. xxv.
di. in pñcipio. Tertio q̄ in scda pte
eplē dicit apls. Et nolite inebriari
vino in quo est luxuria. Unde dicit
Hiero. Uenter mero estuans: cito
declinat ad libidinem.

Questio tertia pñtis sermonis.
Utrum ad prudentem pertineat in
uenire iuuamenta vite spiritualis.

Uerif a doctorib⁹ circa
tertiam partē pñtis eplē.
Utrū ad prudentē perti/
neat inuenire iuuamenta
vite spūalis? Et dicūt q̄ sic Primo

q̄ scūs Tho. 2^a 2^e q. xlvij. arti. viij.
dicit: q̄ Prudentia est recta ratio
agibiliū. Cuius sunt tres actus. vꝝ
Cōsiliari inueniendo. Judicare de
inuentis. precipere talia ad operan/
dum. Scdo q̄ p̄hs dicit. vj. Ethic.
Prudentia perceptiua est. Tertio
q̄ in tertia parte pñtis eplē paulus
enumerat talia iuuamēta. Primū
quoz est spūsc̄ti receptio. vñ dicit
Sed impleamini spūsc̄to. Aliud est
scripture instructio. vñdē ait: Ro/
quētes vobismetipsis in psalmis z
hymnis. z cāticis spūalib⁹. Tertiu
est spūalis exultatio. vñdē ait: Can/
tantes z psallentes in cordib⁹ vꝝis
dño. Quartū est gr̄arum actio. vñ
ait: Gr̄as agentes semp pro oibus
in noīe dñi nostri iesu xp̄i deo z p̄i
explcādo hūanitatē xp̄i: z d̄iunita/
tez. Quintū est p̄fecta hūiliatio. vñ
ait: subiecti inuicem in timore xp̄i.
Qui ait Math. xj. Discite a me:
quia mitis sum z humilis corde. ij.
q. ij. q. se. sicut fecit regulus vt dicit
euāgeliiū hodiernū. Joh. iij. descri/
ptum. Ergo videamus quomodo
caute ambulem⁹. qui vt ait Socra/
tes in suis sentētis. Prudentis est
ne quē in casū icidat cauere: z si qd̄
forte acciderit fortiter ferre. Fortis
nemo est nec potest iudicari fortior
si imprudens fuerit. Virtus enī sine
sapientia temeritas periculosa est.
A q̄ nos eripiat xp̄s dñs nr̄. Amē.
Dñica. xxi. post penthe. De vir/
tute fortitudinis Sermo xlvij.

Infortami
ni in dño: et in potētia
virtutis eius Ad ephe.
vj. ca. hec verba scribū

Dñica. xx. de prudentia Sermo. xlvij.

tur. **N**o exordio pñtis sermonis a doctoribus querit. Utrū liceat hoī habere pñdentiā in bello spūali de seipso: vñ de aliqua creatura? Et dicunt Alexan. de ales z btūs Bona uentura in tertio z scūs Tho. 2^a 2^e q. xvij. artic. iij. Quod licet homo possit habere cōfidentiā de seipso: vel de aliqua creatura: vt de aliquo agente secundo z instrumentali per quod iuari possit: ad euitāda quecunq; mala: z ad consequenda quecunq; bona. Et hoc modo cōuertimur ad scōs: z ab hominibus aliqua petimus: tamē principaliter debet homo habere cōfidentiā de deo: tanq; de primo agente. Hinc David psal. lix. dicit Da nobis auxilium de tribulatiōe q: vana salus hoīs. xxij. q. iij. §. Item aliquo. Et apłus dicit verba proposita pñtis eplē declarande. In qua pro ei^o expōne tres questiōes sunt declarāde **P**rima quarū est de virtute fortitudinis essentiali diffinitione. Quid sit fortitudo. et vtruz sit virtus specialis. Alia est de virtute fortitudinis necessaria assumptione. Utrū sit necessaria in bello spūali. ibi. induite. Tertia est de huius virtutis armorū distinctione. ibi. state ergo.

C Prima qō pñtis sermōis. Quid sit fortitudo. et an sit virt^o specialis. **Q**uerit a doctorib^o circa primam partē pñtis eplē. Quid sit fortitudo. et an sit virt^o specialis: Et p^o mō horum declarat Tu lius in sua rhetorica dicens. Fortitudo est immobilis inter aduersa glōsa animi claritudo: res arduas pulehre admini-

strans: que nec aduersis infestādo frangit: nec prosperis blandiēdo eleuatur Aliud declarat scūs Tho. 2^a 2^e q. cxxij. arti. j. dicens. Quod ad virtutē pertinet vt faciat bonuz hoīez z opus eius bonū Bonū aut hoīs: s^m Dionisiū de diuinis nominibus: est s^m rationē esse: a quo tollitur sepe per aliquod difficile: cui resistit mentis fortitudo. Unde manifestū est: q^o fortitudo est virtus inquantū facit hoīem s^m rationez esse. Tertio declarat idem articulo scōdo dicens q^o fortitudo dupliciter capitur. T^o modo vt importat quandā animi firmitatem: et sic est virtus generalis. Hinc. ij. Ethicorū phus dicit. Ad virtutē requiritur firmiter: z immobiliter opari. Alio modo capit vt importat firmitatē animi ptra maxime difficile in grauibus periculis. et sic est specialis virtus. Unde Tul. in sua Rhetorica. Fortitudo est cōsiderata periculo: ū susceptio: z laborū perpeffio Hinc apłus dicit. Confortamini in dño. Et in potentia virtutis eius. vñ fortitudinis.

Questio secūda pñtis sermonis. Utrum fortitudo sit necessaria in bello spūali.

Querit a doctorib^o circa secundam partem pñtis epistole. Utruz fortitudo sit necessaria in bello spūali. Et dicit q^o sic. p^omo q: Ambrosius in libro. j. de officijs dicit. Non mediocris virtutis est animi fortitudo: que sola deffendit ornamenta virtutū oīm. z iusticiā custodit: z que inexplicabili p^olio aduer-

sus oia vicia decertat. Inuicta ad labores: fortis ad pericla: rigidior aduersus voluptates. Scdo quia scus Tho. vbi s. articlo. v. dicit q fortitudo est principaliter contra timore reru difficiliu que retrahere possunt voluntate a sequela ronis. Unde phus .ij. Ethicor dicit. Fortitudo est circa audaciam et timorem. ideo apls ait: Induite vos armaturam dei: id est fortitudinē. vt possitis stare absq peccato mortali aduersus insidias diaboli. Qui sic dicit Leo papa: oium discutit consuetudines. ventillat curas: scrutat affectus: z sibi querit causas nocedi: vbi quenqz viderit studiosius occupari. Quia nō ē nobis colluctatio: aduersus carnē z sanguinē: hoc est homines qui sunt caro et sanguis. z per consequens visibiles. sed aduersus principatus z ptates. Quia angelorū ordines nō solū sunt per graz: s; etiā p naturā Et sic de singulis ordinibus ceciderūt aliq in qb^o naturalia remāserūt: vt dicit Hiero. z inferiores obedūt superiorib^o: vt magis possint nocere hoib^o Et per principatus z potestates intelligūt alij ordines demonū: aduersus mūdi rectores. mūdi dico. i. maloz hominū. Un ioh. j. abundus eum nō cognouit. Tenebrarū harū. v; culparū. cōtra spūalia nequicie. i. spūs neqz. In celestibus: hoc est in aere caliginoso. ppterea accipite armaturā dei. v; fortitudinē mentis: vt possitis resistere in die malo: tēpore v; pugne. z in omnibus. v; pspertis z peruersis. perfecti stare.

Questio tertia pntis sermonis. Qd sunt genera armorū hui^o virtutis

q
 Uerit a doctoribus circa tertiam partē pntis eple. Utrū huius virtutis fortitudinis sūt arma ad prelidanū ptra demones. et quot sunt genera armorū. Et dicūt Alexā. de Alas: et Nico. de lyra. q sunt septē Primū genus armorū est cingulū chastitatis. Unde ait apls. State ergo succincti lumbos vros. Luce xij. Sint lumbi vestri precincti. vbi Grego. Lumbos tūc precingimus cum carnis luxuriā per cōtinentiā coartamus. Aliud genus est lorica equitatis. Unde dicit apls. In veritate induti lorica iusticie. Quia vt dicit Aristo. quinto Ethī. Iusticia est ois virtus. Un math. iij. Sic decet implere oēm iusticiā. De conse. di. iij. per quā. Quia iusti tulerunt spolia impioz. Me cle. vel mo. relatum. Tertū genus est calciamentum charitatis. Unde ait apls. Et calciati pedes in preparatione euāgelij pacis. Un math. vltimo dicit Sandalijs vtebant: ne tangerent terram. Quia affectus predicatorū euāgelij nō debēt ad terrena affici: se d ad celestia fm glo. Quarta genus est scutum fidelitatis Un apls In omnibus sumentes scutū fidei in quo possitis omia tela nequissimi ignea extinguerē. Juxta illud psal. Scuto circūdabit te veritas eius. Quintum genus est galea expectationis. Un dicit apls: galeā salutis assumite: vbi glo. Spe vite eterne gaudete. ad Ro. v. Spe salui facti sum^o. Sextū gen^o ē gladi^o pdicationis. Un dicit apls: z gladiū spūs. quod est verbum dei. Et dicit spiritus: quia math. ix. dicit Non enī

Dñica. xxij. post penthecostes

Vos estis qui loquimini zc. De hoc gladio aſſiſſator: math. ix. Non veni pacē mittere in terrā: ſed gladium. xxxij. q. ij. ſ. In hoc. Septimum genus eſt: lancea orationis. Unde ſequit apostoſolus: quāvis nō ponatur in textu epiſtole: ſm eccleſiam per omnē orationē. Nam eccleſi. ij. dicitur. Oratio hūiliantis ſe celos penetrat. Ergo fratres cū armis iſtis diuino auxilio hoſtem vincamus: ne in manus ſatellitū eius a xpō tradamur: vt dicit euangelium hodiernū mathei. xvij. de ſcriptū. Sed poſſus ratione bene reddita ad perpetuaz gloriā peruenire mereamur. Per chriſtum dominum noſtrum. Amen.

Dñica. xxij. post penthecostes
de virtute ſpei. Sermo. xlix.

Confidim⁹

Confidim⁹ in dño iefu: quia q cepit in vobis op⁹ bonū perficiet vſq; in diem chriſti iefu. Ad phi. j. ca. hec verba ſcribunt. Pro exordio pñtis ſermonis a doctoribus querit. Utrū aliquis poſſit alteri ſperare vitā eternā. Et dicit ſ. tho. 2^a 2^e. q. xvij. ar. ij. Quod pſuppoſita vnione amoris ad alterū iā aliquis pōt ſperare aliquid alteri ſicut ſibi. Et ſm hoc aliquis poteſt ſperare alteri vitā eternā: in quantum eſt ei vnitus p amorem. Et ſicut eſt eadē virtus charitatis qua quis diligit deū: ſeipſum z proximū. Sic z eadē virtus eſt ſpei qua quis ſperat ſibi et alteri. Sicut Paulus qui ad phi. ſcribens dicit. Confidimus in dño iefu: quia qui

cepit in vobis opus bonū: ipſe perficiet: vſq; in diē xpī iefu. v; iudicij quando bonis dabitur eterna glia. In quaquidē eplā pro eius expōne tres qſtiōes ſūt declarāde. Quarū prima eſt de virtutis ſpei ordinatio ne. Utrum v; fides precedat ſpem. Alia eſt de virtutis ſpei cognitiōe. Utrū v; ſpes ſit virtus. Tertia de obiecti eius determinatiōe. Utrū obiectū eius ſit determinate eterna beatitudo.

Questio prima pñtis ſermonis.
Utrum fides precedat virtutē ſpei?

Cleric⁹ a doctorib⁹ circa primaz partē pñtis eplē. Utrū fides pcedat ſpem. ſ. Utrū aliquis poſſit illud

ſperare quod nō credit Et dicit beatus Bonauentura in. ſū. z ſcūs Tho. 2^a 2^e. q. xvij. arti. vj. Quod fides abſolute pcedit ſpem. Primo q: nihil a deo ſperari poteſt. niſi prius credat illud haberi eē poſſibile. ſperat aut aliquid aut tanq; obiectū pncipale ſicut eſt vita eterna: aut tanq; ſecundariū. qd ē diuīnū auxiliū z vtrūq; pponit nobis per fidem per quam nobis innotescit q ad vitā eternā poſſum⁹ peruenire: z q ad hoc paratum eſt nobis diuīnū auxiliū. Secdo q: ad Hebreos. xj. dicit apłs Accedentē ad deū oportet credere. Et glo. ſup illud Matth. j. Jacob genuit yſaac. ſic dicit Fides genuit ſpem. Tertia q: in prima pte pñtis eplē apłs dicit. Confidens hoc ipm quia q cepit: z alia Deinde ſequit Sicut ē mihi iuſtū ſentire hoc pro oib⁹ vobis: q dilectio facit opſnari bonū de dilecto. Unde infert hic

eo q̄ habeam vos in corde: z in vñ
culis meis v̄z charitatis. z in defen
sione z cōfirmatione euangeliū: qz
Ih̄s. cōstanter certauerūt pro ve
ritate euangeliū: socios gaudiū mei
omēs vos esse. xv. dī. sc̄ta romana.

Questio sc̄da p̄sentis sermonis.
Utrum spes sit virtus theologica.

Uerit̄ a doctorib⁹ circa
sc̄dam partē p̄ntis epl̄e.
Utrum spes sit virtus. Et
dicit sc̄s Tho. z Bona.
vbi s̄. in articulo. j. quod est virtus.
Primo qz s̄m p̄m. ij. Eth̄i. virtus
est que bonū facit habentē. z opus
eius bonū reddit. Oportet ego q̄
vbi cūqz inuenit̄ aliq̄s actus bonus
hoīs. q̄ respōdeat alicui virtuti hu
mane. In oībus aut̄ regulatis bo
num per hoc cōsiderat̄: quod aliq̄d
prop̄riā regulā attingit. Sicut dicit̄
mus vestē esse bonam: qz nec ex
cedit: nec deficit a debita mensura.
Humanorum aut̄ actū duplex est
mēsurā. vna p̄xima z homogēna.
vz ratio. Alia sup̄rema z excedens:
vz deus. Et ideo oīs actus hūanus
attingens ad rationē aut̄ ad ipsum
deū est bonus. Actus aut̄ spei attingit
ad ipsum deū per eius auxiliū
cui innit̄mur: ergo spes est virtus.
cum faciat actū hoīs bonū: z debi
tam regulā attingat z nō solum est
virtus. sed etiaz virtus theologica.
vtaut̄ Paulus. j. ad Corinthe. xij.
Secūdo quia Grego. in. j. moral.
dicit q̄ per filias Job signantur he
tres virtutes. Fides spes charitas
Tertio qz in sc̄da parte p̄ntis epl̄e
ap̄lus ait: Testis est mihi deus quō
vos cupiā oēs esse in v̄scerib⁹ iesu

xpi: z hoc nō spero affectu carnali:
sed spiritali. Juxta illd̄ ad Cor. xj.
Emuloz enī vos dei emulatione.
Questio tertia p̄sentis sermonis
Utrum obiectū spei sit determinite
eterna beatitudo.

Uerit̄ a doctoribus circa
tertiam partē p̄ntis epl̄e.
Utrum obiectū spei sit de
terminite eterna beatitu
do. Et dicit̄ sup̄radicti doct. vbi s̄.
arti. tamen. ij. Quod semp oportet
effectū esse p̄portionatu cause. Et
ideo bonū quod p̄ncipaliter z pro
p̄rie a deo sperare debemus est bo
num infinitū. quod p̄portionat vir
tuti dei adiuuātis. nam infinite vir
tutis est p̄p̄riū ad infinitū bonū
perducere. hoc aut̄ bonum est vita
eterna que in fruitione ip̄ius dei cō
sistit. Nō enī minus ab eo sperādū
est: q̄ ipse sit cum nō sit minor eius
bonitas per quā bona creature cō
municat: q̄ eius essentia. Un̄ p̄p̄riū
et p̄ncipale obiectū spei est beati
tudo eterna. Hinc ap̄lus ad heb̄e
os. xj. dicit. Habemus spem incedē
tez. i. incedere facientē ad interiora
velaminis. i. ad beatitudinē celestē
Ideo in tertia parte p̄ntis epl̄e dicit̄
Et hoc oro vt charitas via magis
ac magis abundet. Quia charitas
semp crescere potest in via: in omi
scientia. Nam crescete charitate: cre
scit̄ noticia que expedit ad salutem
Ut p̄obētis. i. approbetis potiora.
vt sitis sinceres z sine offensa in die
xpi v̄z iudiciū: repletī fructu iusticie
qui sunt bona opa: per iesum xpm
in gl̄iam z laudē dei. Quia in remu
neratōe celesti obiecto spei est laus
iugis iuxta: illud psal. lxxij. B̄ti

Dñica. xxij. de virtute in generali

qui habitant in domo tua : in sc̄m
sc̄i laudabunt te. xxij. q. j. oibus.
Qui uerax es et nō respicis psonaz
hoim. vt dicit euangeliū hodiernū
Matth. xxij. descripiū. Cuius spe
regnū habeamus eternū per omnia
secula sc̄orum. Amen.

Dñica. xxij. post penthe. de virtute
in generali vel in cōi. Sermo. l.

Imitatores

mei estote. Ad philip.
ij. ca. hec uerba scribū
tur. Pro exordio p̄ntis

sermōis a doctoribus querit. Utrū
hō uirtuosus sit imitandus. Et dicit
Tho. anglicus ordinis minorū. q̄
sic. Primo rōne diffinitionis quā
ponit Augu. de uirtute dicens. Uir
tus est bona qualitas mentis. qua
bene uiuitur. quā solus deus in ho
mie operat. Propter hāc particulā
ultimā. sola hec diffinitio p̄tinet ad
virtutes theologicas. Mā uirtutes
cardinales possunt haberi p̄ acqui
sitiones. Sc̄do ratiōne effectualis
descriptiōis. unde isidorus ait. Uir
tus est animi habitus. nature dec̄:
uiteratio: morum pietas. cultus di
uinitatis. honor hois: eterne bea
titudinis meritū. Tertio ratiōne
nois expositionis. Uirtus enī dicit̄
quasi uis intus: uel quasi uirib̄ ni
tens: uel quasi uiri status. iō paulus
uirtuosus philipenses ad sui z alio
rum uirtuosorū imitationē inuitat
dicens. Imitatores mei estote. zc̄.
In qua quidez eplā p̄ eī expositione
ne tres questiones declarāde sunt.
Prima quarum est de uirtutis sin
gulari cōditiōe. Utrū uirtus cō
sistat in medio? Alia est de uirtutis

distinctione. Quare uirtus polleat quis
usu uirtutis amplius q̄z alte
rius. ibi. nostra cōuersatio in celis
est. Tertia est de uirtutis p̄menda
tione. in quibus cōmendat̄ uirtus.
ibi. saluatorem.

Questio p̄ma presentis sermōis.
Utrum uirtus consistat in medio.

Querit a doctorib̄ circa
p̄mā partē p̄ntis eplē.
Utrū uirtus consistat in
medio Et dicit. Tho. angli
cus q̄ sic. Primo in agendis uirtus in
ter sup̄ra z infra modū. Juxta illud ad
Ro. xij. rationabile obsequiū uirtus.

Sec̄do in habendis uirtus inter sup̄flū
et indigentia. Juxta illud p̄uer. vj.
Diuicias et paupertatē ne dederis
mihī. sed tantum uictui meo tribue
necessaria. Tertio in sustinendis.
uirtus non eleuari in p̄speris. nec deici
ci in aduersis. Hinc Nume. xij. Nō
declinabis ad dexterā: nec ad sinī
stram. Ad hoc igit̄ medium inuitat
Paulus philipenses dicens. Imita
tores mei estote: et obseruate eos:
uirtus diligenter attendite. qui ita am
bulant sicut habetis formā nr̄am.
s. quā dedi uobis. Multi enī ambu
lant uia peruersa: quos sepe dicebā
uobis. nunc aut̄. s. p̄ culpis eorum
z flēs dico esse inimicos crucis xp̄i:
quorū finis interitus. uirtus eterna per
dicio. quorū deus uenter est: z gl̄ia
in p̄fusione eorū: qui terrena sapūt

Prima questio p̄ntis sermōis.
Quare polleat aliquis usu uirtutis
amplius q̄z alterius.

Querit a doctoribus circa
sc̄dam partē p̄ntis eplē.
Quare polleat aliquis usu
uirtutis amplius

q̄ alterius. Et dicit Thomas an /
glicus. Primo quia sic deo placet
qui est dator virtutis. Secundo
ppter cōplexionē: cui cōplexio vni⁹
fit magis consona opibus vni⁹ vir
tutis q̄ alterius. Tertio propter ex
ercitationem. Quarto propter im
pugnationē: qñ quis minus impu
gnatur a vicio cōtrario illi virtuti.

Quinto ppter distinctionē quaz
quis habet magis in opibus illius
virtutis. Quelibet enī virtus habet
pprias rationes. Sexto ppter sta
tus difficultatem sicut cuz diu quis
fuerit in peccatis non est ita expe
ditus ad bene agendū: propter reli
quas peccatorz: Et quia paul⁹ erat
nimis cōtemplatiuus: z vt ep̄us de
bebat in se ostendere qualiter alios
in domo dei oporteat conuersari. j.
ad Thimo. ij. de elec. cū in cunctis
ait. Nostra conuersatio est in celis.
Questio tertia pñtis sermonis: In
qua specialiter cōmendatur virtus.

Uerif a docto:ibus circa
q̄ tertiā partē pñtis sermo
nis. Utrum virtus specia
liter sit cōmendabilis. Et
dicit Tho. anglicus q̄ sic. Primo
ratione cause efficientis: quia verā
virtutem vt dicit Augu. solus deus
in homine opatur. Secundo rati
one cause materialis: quia vt p̄hus
dicit. ij. Ethī. Virtus est que bonū
facit habentē. Tertio ratiōe cause
formalis: quia virt⁹ est decor spūa
lis. Unde in psal. omnis gl̄ia eius
filie regis. zc. Quarto ratione cau
se finalis: quia Augu. dicit: premiū
virtutis est ipse qui virtutē dedit.
Hic ait apl's Saluator: ē expectam⁹
dñm nr̄m iesum christū: qui refoz /

mabit corpus humilitatis nr̄e: qz
corruptibile: et ideo humilitatis oc
casio: configuratū copori claritatis
sue. in generali resurrectione: scdm
operationē. i. virtutē operādi qua
possit sibi subijcere omia. Itaq; fra
tres mei carissimi z desideratissimi:
gaudiū meū: propter vram virtutē
et corona mea: qz docui vos: et do
cto:ibus dai aureola in patria. Sic
state in dño charissimi: firmi in vir
tute. Euhodiā rogo: z finthicē de
precor: noīa sunt personarū. idipm
sapere de virtute in dño Et iā rogo
te germane: nomē propriū. compar
idest coadiutor: adiuua illas duas
scz mulieres predictas: que mecum
laborauerunt in euangelio: mini
strando necessaria: cum clemēte et
ceteris coadiutoribus: quozuz no
mina scripta sunt in libro vite: aut
sm pñtem iusticiā: aut hoc dicebat
ppter reuelationē. Nā deus elegit
saluandos añ mundi constitutionē
vt dicit ad Ephe. j. de peni. di. iij. c.
bñdictus: sicut elegit p̄ncipē illuz
de quo dicit euangeliū hodiernū.
Math. ix. descriptū. Oremus ergo
vt sic eligat nos: vt per viā virtutū
ad gaudia eterna peruenire merea
mur: p̄stante illo qui suscitauit pu
ellam a mortuis: qui viuuit et re
gnat in secula seculorum. Amen.

Dominica. xxiiij. post p̄thecostes
de oratione. Sermo. ij.

Non cessam⁹

n p vob orātes. ad colo.
j. ca. hec verba scribūf
Ino exordio pñtis ser
monis a docto:ib⁹ querif. Utrū sp
debeam⁹ orare? Et dicit scūs Tho.

Dñica. xxiij. post penthecostes

2^a 2^c. q. lxxxiiij. ar. xiiij. quod quantitas vniuscuiusque rei debet esse proportionata fini. Sicut quantitas potionis sanitati. vnde & conueniens est: vt oratio tantum duret quantum est utilis ad excitandum interioris desiderij feruorem. Cum vero hanc mensuram excedit ita quod sine tedio durare non possit: non est ulterius oratio petenda. vnde Augu dicit ad probam. Dicuntur fratres in egypto crebras quidem habere orationes: sed eas tamen breuissimas: & raptim quodammodo iaculatas: nec illa vigilanter erecta: que oranti plurimum necessaria est: preproductiones moras euanescat: atque hebetet intentio. Causa vero orationis que est desiderium charitatis ex qua debet procedere debet esse continua: actu vel virtute: manet enim virtus huius desiderij in omnibus que ex charitate facimus: omnia enim debemus in gloria dei facere. vt dicitur. j. ad Cor. x. xxvj q. v. Non licet. vnde Augu. ad Probam. In ipsa spe. fide et charitate continuato desiderio semper oramus. Et sic intelligitur illud Luce. xvij. oportet semper orare: & nunquam deficere. et. j. ad Thessa. v. sine intermissione orate. Et nunc paulus ait. Non cessamus pro vobis orantes. In qua quidem epistola pro eius expositione sunt tres questiones declarande. Prima quarum est de orationis distinctione. Utrumque debeamus sicut pro nobis ita pro alijs orare. Alia est de orationis petitione. Utrumque postulare sit aliud quam orare. ibi. et postulatis. Tertia est de orationis petitione. Utrumque sit aliquid determinate petendum ibi. vt impleamini. **Questio prima presentis sermonis.**

Utrumque debeamus orare pro alijs sicut pro nobis.

Veris a doctoribus circa primam partem presentis epistole Utrum debeamus orare pro alijs sicut pro nobis?

Et dicit Alex. de ales: Ricar. Bonue. in. iij. di. xvj. Et sanctus Thome. vbi supra. ar. vij. quod pro illis debemus orare: quibus debemus bona desiderare. Debemus autem bona desiderare non solum pro nobis: sed etiam pro alijs. Hoc enim pertinet ad rationem dilectionis quam proximis debemus impendere: & ideo charitas hoc requirit: vt pro alijs oremus. vnde Aristoteli. super Ethic. pro se orare necessitas cogit: pro alijs autem charitas fraternitatis hortatur: dulcius autem est ante deum oratio non quam necessitas transmittit: sed quam charitas fraternitatis commendat. Hinc Ja. v. dicitur: orate pro inuicem vt saluemini: Et paulus in presentiarum ait. Non cessamus pro vobis. Eolo. orantes. **Questio secunda presentis sermonis.** Utrumque postulare sit aliud quam orare: & quot sunt partes orationis

Veris a doctoribus circa secundam partem presentis epistole Utrumque postulare sit aliud quam orare? Et dicit sanctus

Thome. vbi supra ar. xvij. quod ad orationem tria requiruntur. Primo vt orans accedat ad deum que oratio significatur nomine orationis. quod secundum Damascenum. Oratio est ascensus intellectus in deum. Secundo requiritur petitio que significat nomine postulationis: secundum illud Ioh. xj. Ecce quem amas infirmatur. Tertio requiritur ratio impetrandi: quod querit: vel ex parte

dei: vel parte petētis . Ex parte dei est ipius scitas: s̄m illud dan. ij. propter temetipsum inclina deus meus aurem tuā. Et dicit obsecratio: que est per sacra obtestatio: sicut cū dīcimus p̄ natiuitatē tuā libera nos domine. Ex parte vero petētis est gratiarū actio quia de acceptis bñficijs gr̄as agēdo: meremur accipere potiora. Unde glo. ad Collo. ij. Que dicuntur in missa añ consecrationē sunt obsecrationes: que dicuntur in cōsecratione sunt orationes: que dicuntur post cōsecrationē sunt petitiōes seu postulationes: que in fine sunt gratiarū actiones. vnde possumus inducere illud. j. ad Th. ij. ca. obsecro p̄mo oīum fieri: obsecrationes orationes: postulationes: gratiarum actiones: patet ergo quod paulus dicit orantes et postulantes

Questio tertia p̄ntis sermonis.

Utrū sit aliqd determinate petēdū.

Verū a doctoribus circa tertiam partē p̄ntis eplē.

Utrum sit in oratione aliqd determinate petēdū

Et dicunt supradicti doctores: q̄ ea q̄bus possunt bñ et male vti hōmines: sunt cū determinatione petēda: q̄bus aut non possunt nisi bene vti: ea sunt absolute petēda. Hec aut sunt quibus beatificamur: et q̄bus b̄titudinē meremur: que quidē orando sc̄ti absolute petunt: s̄m illd̄ psal. ostende factē tuā: et salui erim⁹ Et alibi. deduc me in semita mada toꝝ tuoz. Ideo pau. dicit. Nō cessa mus pro vobis orantes et postulantes: vt impleamini agnitione volū tatis eius. i. vt plen⁹ voluntatē ei⁹ cognoscatis. in oī sapientia et intel

lectu spūali: vt abuletis digne deo: per oīa placentes in oī opere bono fructificantes et crescentes in scien tia dei: tam sc̄z contemplatiue vite: q̄z actiue. In oī veritate confortati s̄m potentiā claritatis eius. In omni paciētia et longanimitate cū gau dio: gr̄as agentes deo et p̄ri: qui dīgnos nos gentiles et iudeos indiffe renter fecit per gr̄am baptismalem in partē sortis sc̄toꝝ: in lumine. v. z eterne gl̄ie: et eripuit nos de potesta te tenebrarū sc̄z per mortē filij sui. et transtulit nos in regnū filij dilectio nis sue sc̄z paterne. q̄ dicit fili⁹ dilectionis paterne inquātū p̄ summe diligit eū. In quo habemus redem ptionē et remissionē peccatoꝝ per sa cramenta baptismi et penitētie. Iuxta illud Apoca. i. dilexit nos: et la uit nos a peccatis n̄ris in sanguine suo. De sacra vnctione. c. vno Hoc igitur modo orandū est: vt tpe ven turi iudicis: de quo loquit euange lium hodiernū ad Math. xxiiij. descri ptū: dignos nos habeam⁹ fugere a v̄tura ira: ipso p̄stante. qui viuit et regnat in secula seculozum. Amen

Expliciunt sermones fratris An tonij de bitonto ordinis fratrum mi norum de obseruantia. Diligentē cura et diligentia emendati atq; re uisi. Jussu et impēsis spectabilis v̄ri Nicolai d̄ frackfordia Impressi venetijs per Joannē hertzog. An no salutis post millesimū quaterq; centesimum nonagesimo sexto.

xv. kal's Julias.

The first part of the history of England is divided into three periods. The first period is the period of the Saxon heptarchy, which lasted from the middle of the fifth century to the middle of the ninth century. The second period is the period of the Danish invasions, which lasted from the middle of the ninth century to the middle of the tenth century. The third period is the period of the Norman conquest, which lasted from the middle of the tenth century to the middle of the twelfth century.

The first part of the history of England is divided into three periods. The first period is the period of the Saxon heptarchy, which lasted from the middle of the fifth century to the middle of the ninth century. The second period is the period of the Danish invasions, which lasted from the middle of the ninth century to the middle of the tenth century. The third period is the period of the Norman conquest, which lasted from the middle of the tenth century to the middle of the twelfth century.

Inceptunt tabule sermonū venera-
bilis & religiosi patris fratris anto-
nij de bitonto: sup epl̄as dñicales
totius anni: modū reperiendī eorū
que insibi continentur celeriuscule
prestantes: questionū videlicet & ca-
pitulorū principalīū earundē: ordi-
ne partiū sermonū suo mō seruatis

- 1 **C**Dñica prima aduentus de ne-
gligentia sermo. j. carta 2
 Questio proemialis vtrum negli-
gentia sit peccatū 2
 Utrum negligenter operari bona
sit peccatum mortale 2
 Utrum non dando bonū exemplū
& scandalizando proximum sit
semper peccatū mortale 2
 Utrum negligentia opponatur pru-
dentie 2
 2 **C**Dñica ij. aduentus de virtu-
te patientie sermo. ij. 3
 Questio proemialis. vtrum ex di-
uinis scripturis addiscatur pa-
tientia 3
 Utrum patientia possit haberi si-
ne gratia 3
 Utrum virtus patientie exemplifi-
cetur in diuinis scripturis 3
 Utrum ex patientia habeat gloria 3
 3 **C**Dñica. iij. aduentus de gaudio
et pace sermo. iij. 4
 Questio proemialis. vtrum sine cha-
ritate hō possit vere gaudere 4
 Utrum gaudiū hominis in hac
vita possit esse plenum 4
 Utrum gaudiū in hac vita virtute
modestie modificetur 4
 Utrum gaudium dicat habitudi-
nem ad pacem sermo. 4. 5
 4 **C**Dñica. iij. de aduentu de phi

- bstioe mali iudiciū sermo. iij. 5
 Utrum iudiciū sit actus iusticie 5
 Utrum iudiciū licite fieri possit
absq; peccato 5
 Utrum iudicium quandoq; sit
illicitum 5
 Utrum liceat iudicare per suspi-
tiones 5
 5 **C**Dñica infra octauā natiuita-
tis domini: de lege dñi nostrī
iesu christi sermo. v. 6
 Questio proemialis. vtrum lex moy-
si fuerit grauior lege xpi 6
 Utrum lex xpi sit perfectior lege
moysi 6
 Utrum lex christi contineatur in
lege moysi 6
 Utrum lex christi possit euiden-
ter probari 7
 6 **C**Dñica infra octauā epipha-
nie de oblatiōib; sermo. vj. 7
 Questio proemialis. vtrum hoīes
teneantur ad oblationes de ne-
cessitate precepti 7
 Utrum sint aliquę circūstantie
obseruande in oblatione 7
 Utrum magis placeat deo oblatio
intellectus q̄ corpis hoīs 8
 Utrum sine charitate placeat deo
oblatio 8
 7 **C**Dñica. j. post octauas epipha-
nie de bñficētia sermo. 7. 8
 Questio proemialis. vtrum benefi-
centia sit actus charitatis 8
 Utrum omnibus hominibus sit
benefaciendum 8
 Utrum sit magis benefaciendū
magis coniunctis 9
 Utrum sit benefaciendum inimi-
cis de necessitate 9
 8 **C**Dñica. ij. post octauas epipha

nie de prudentia que debet esse in dilectōe proximi sermo. 8.	9	nis fit semper bona	13
Questio proemialis, vtrū pruden- tia possit quis peccare in diligē- do proximū	9	Utrum in diuinis scripturis sint exempla sollicitudinis et perse- uerantie	13
Utrū liceat reddere malū p ma- lo aut se vindicare de iniurijs	10	Utrum sollicitudo et perseuerantia indigeant auxilio grē dei	14
Utrum eorū qui diligunt proxi- mū sit scandalizare	10	12 C Dominica in sexagesima de laude et gloria vana et bona ser- mo. 12.	14
Utrū prudenter diligentis proxi- mū sit iniurias dimittere	10	Questio proemialis, vtrū tenea- tur homo inaniter se laudantes et male agentes corripe	14
9 C Dominica. iij. post octauas epi- phanie de dilectione proximi sermo. ix.	10	Utrum falsi apli inaniter se lau- dantes mortaliter peccabāt	14
Questio proemialis, vtrū de dile- ctione fuit preceptum aliquod dandum	10	Utrum paulus seipsum laudans erat dignus cōmēdatione	14
Utrum tota lex impleatur in di- lectione proximi	11	Utrum paulus se laudans lucra- batur alios in dei honore	15
Utrum per dilectionem proximi evitetur omne malum	11	13 C Dominica in quinquagesima de charitate sermo. 13.	15
Utrum dilectio sit plenitudo le- gis	11	Questio proemialis, vtrum ali- qua virtus possit esse sine cha- ritate	15
10 C Dñica. iij. post octau. epipha- nie de charitate sermo. 10.	11	Utrum charitas sit necessaria ad salutem	15
Questio proemialis, vtrū in hac vita possit indui charitatis per- fectio	12	Utrum ex charitate impleantur omnia virtutis opera	16
Utrum vestis charitatis ornetur varietate multarū virtutū	12	Utrū vtens charitate peccet	16
Utrum in diuinis scripturis per- suadeat induitio charitatis	12	14 C Dominica .j. in quadragesi- ma de grā diuina sermo. 14.	16
Utrum sint aliquę regule ad in- ductionem charitatis	12	Questio proemialis, vtrum ho- mo potestate liberi arbitrii pos- sit bonum operari	17
11 C Dominica in septuagesima de sollicitudine et perseuerantia sermo. 11.	13	Quomodo gratia diffinitur: et p- pter quid debet exercitari	17
Questio proemialis, vtrum per- seuerantia sollicitudinis sit vir- tus	13	Quomodo cognoscitur diuina gratia inesse alicui	17
Utrum perseuerantia sollicitudis		Quomodo gratia debet acquiri et conseruari	17
		15 C Dominica. ij. in quadragesi- ma de perfectione vite christia-	

ne sermo. 15	18	alterus esse redemptorē	26
Questio proemialis. vtrum possi- mus sine peccato iurare	18	Utrum christus fuerit verus me- diator: no. te. dei & hoium	27
Utrum qui perfecte diligit deuz obseruet oia que de necessitate & perfectione salutis existūt	19	19 C Dominica in ramis palmarū de gloria mūdi despicienda ser- mo. 19.	27
Quomodo debet xpianus sancti- ficare seipm septē affectib⁹	20	Questio proemialis. vtrum ho- mo possit appetere gloriam sine peccato	27
Que sit perfecta dilectio pximi & quomodo demonstratur	20	Quid sit gloria mūdana	28
16 C Dominica. iij. in quadragesi- ma de charitate sermo. 16.	21	Quare gloria mundana despici & abominari debet	28
Questio proemialis vtrum sine charitate aliqua virtus possit haberi ad imitandū xpm	21	Que male infectiones seu pene sequuntur ex mundi glia	29
Utrum charitas sit excellentissi- ma virtutum	21	20 C Dñica in resurrectione dñi: de resurrectione xpi sermo. 20	29
Utrum per vnū peccatū mortale charitas amittatur et quō	22	Questio proemialis. vtruz fuerit conueniens resurrectione xpi hoib⁹ p āgelos innotescere	29
Quot sunt fructus et triumphī charitatis	22	Utrum resurrectio christi debue- rit omnibus manifestari	30
17 C Dñica. iij. in quadragesima de glia superne ciuitatis hieru- salem sermo. 17.	23	Utrū christus fuerit primus qui a morte resurrexit	30
Questio proemialis. vtrum om- nes appetant beatitudinē	23	Quot fructus attulit sancta resur- rectio dñi iesu christi	31
Utrū beatitudo ab oibus electis equaliter participetur	23	18 C Dominica. j. post pasca de fī- de sermo. 21.	31
Utrum gloria corporis augmen- tet gloriam anime	24	Questio proemialis. vtrum pro veritate fidei casu interueniēte teneat christianus vincere toy- menta mūdi vsq; ad mortē	31
Utrum in beatis erit aliquod pre- mium accidentale	25	Utrum aliqua virtus sit poten- tior fide formata	32
18 C Dñica de passione de christo pontifice redemptore et media- tore nostro sermo. 18.	25	Utrum sit aliqua virtus nobilio- r fide formata	32
Questio proemialis. vtrum xps sua passione aperuit ianuā pa- radisi	26	Utrum sit aliqua virtus certior & utilior fide catholica	32
Utrum christus fuerit verus pō- tifex	26	21 C Dñica. ij. post pasca de imita- tione christi sermo. 22.	33
Utrum sit propriū christi et non		Questio proemialis. vtrū tenea- mur imitari christum propter	

eius passionem	33	di in celum sermo. 26.	37
Utrū xp̄s sit a nobis imitād ⁹	33	Questio proemialis. vtrū prudētia cum oratione conuenienter assignent esse latera scale spūalis ascendendi in celum	37
In quibus christus est a nobis imitandus	33	Utrum charitas sit excellentissima virtutum	37
Quot fructus proueniunt ex xp̄i imitatione	33	Quot cōditiones debet habere hospitalitas circa receptionem proximorum	37
23 C Dñica. iij. post pasca de statu huius mundi sermo. 23.	33	In quibus debem ⁹ deo esse grati et eum imitari	37
Questio proemialis. vtrum status huius mundi sit multum periculosus	34	27 C Dñica penthecostes de apparitione spūs sci sermo. 27	38
Quomodo homines debēt conuersari in hoc mundo	34	Questio proemialis. vtrū aliquo tempore spiritus sanctus fuerit visibiliter missus	38
Utrum xp̄iani sint magis instruendi ad humilitatis subiectionem q̄ ad prelationem	34	Quo tempore spiritus missus est super apostolos	38
Utrū homines consequant ^r fructus seruiendo superioribus	34	Quare missus est spūs scūs	38
24 C Dñica. iij. post pasca de donis dei altissimi sermo. 24	35	Que miracula in tali missionedi uinitus operata sunt	38
Questio proemialis. vtrū deus sit causa effectiua oīm rerū	35	28 C Dñica. j. post pēthecostes de diuina charitate sermo. 28	39
Utrum oia dona sint a deo	35	Questio proemialis. vtrum deus sit charitas	39
Utrum libertate arbitrii recipiantur dona	35	Quot beneficia ex sua charitate deus contulit nobis	39
Utrum sint impedimenta ad recipiendum dona	35	Utrum existens in hac vltā possit videre deum	39
25 C Dñica. v. post pasca de diuino verbo sermo. 25.	36	Utrum sint aliqua signa per que cognoscatur esse in nobis diuina charitas	40
Questio proemialis. vtrū christianus teneatur facere que p̄dicat vel audit predicare	36	29 C Dñica. ij. post penthecostes de stabili efficaci et veraci dilectione pximi sermo. 29.	40
Utrum christianus teneatur esse factor verbi z nō auditor t̄m	36	Questio proemialis. vtrum pro salute proximi teneamur exponere vitam corporalem	40
Utrum teneat xp̄ianus cū delectatione audire verbū dei	36	Utrum dilectio proximi debeat esse stabilis	40
Utrum aliquibus effectibus cognoscatur diuinum verbū esse in nobis bene insitum	36		
26 C Dñica infra octauā ascensionis de scala spiritali ascenden			

- Utrum dilectio proximi debeat
esse efficax 41
- Utrum dilectio proximi debeat
esse vera 41
- 30 C Dominica. iij. post pentheco-
stes de virtute humilitatis ser-
mo. 30. 41
- Questio proemialis. vtrum hu-
militas sit virtus 41
- Utrum homo per virtutē humi-
litate teneatur se deo et homi-
nibus subijcere 41
- Utrum ad verum humilem perti-
neat contra malignum hostem
vigilare 41
- Utrum ad verū humilem pertineat
humiles deo grās agere 42
- 31 C Dominica. iij. post pentheco-
stes de modo consequendi glo-
riam per tollerantiam passionū
sermo. 31. 42
- Questio proemialis. vtrum homo
per patientem tollerantiā passio-
num huius mundi mereat de-
condigno vitam eternam 42
- Utrum passiones et tribulationes
sint patienter tollerāde propter
fructus inde sequentes 42
- Utrum passiones sint patienter
tollerande exemplo creaturarū
irrationalium 43
- Utrum passiones sint patienter
tollerande exemplo creaturarū
rationalium 43
- 32 C Dominica. v. post pentheco-
stes de perfecta et efficaci oratione
sermo. 32. 43
- Questio proemialis. vtrum orare
pertineat ad religionē xpianā 43
- Utrum oratio perfectionis ha-
beat conditiones 43
- Utrum oranti conueniat habere
aliquas virtutes 43
- Utrum ex tali oratione sic oran-
tis proueniāt multi fructus 44
- 33 C Dominica. vj. post pentheco-
stes de preservatione peccati
sermo. 33. 44
- Questio proemialis. vtrum bap-
tismus et alia sacramenta habeāt
efficaciam a passione xpi 45
- Utrum homo possit a peccatis expi-
ari memoria passionis xpi 45
- Utrum homo possit a peccato
preservari conformatione vite
christi 45
- Utrum homo peccato mortuus
exemplo christi acquirat vitam
eternam 45
- 34 C Dominica. vij. post pentheco-
stes quid est humanius et facilius facere
bonū an malū sermo. 34. 45
- Questio proemialis. vtrum prece-
pta legis christiane sint huma-
niora et facilioza preceptis le-
gis mosaice 45
- Utrum facilius sit facere bonū
quā malū 46
- Utrum grauius sit facere malū
quā bonum 46
- Utrum sit melius facere bonum
quā malum 46
- 35 C Dominica. viij. post penthe-
co-
stes de vita carnali fugienda
sermo. 35. 46
- Questio proemialis. vtrum vita
carnalis sit fugienda obligatio-
ne legis nature 47
- Utrum timore pene infernalis
sit fugienda vita carnalis 47
- Utrum ex pmissione eterne glie
sit fugienda vita carnalis 47

Utrum ex adeptione gratie fit fini-
 gienda vita carnalis 47
 36 **C** Dominica. ix. post pentheco-
 stes de prohibitione peccati ser-
 mo. 36. 47
 Questio proemialis. vtrum omnis
 concupiscentia sit peccatum 48
 Utrum exemplo scripturarum pro-
 hibetur omne peccatum 48
 Utrum punitiones peccatorum facte
 in veteri testamento fuerunt fi-
 gure punitionum fiendarum in
 nouo testamento 48
 Utrum sit aliqua doctrina ad pre-
 cauendum peccatum 48
 37 **C** Dominica. x. post penthecostes de
 diuina gratia sermo. 37. 49
 Questio proemialis: vtrum homo
 in hac vita secundum statum presentem
 possit vitare peccatum 49
 Utrum homo possit sine gratia
 ita bonum meritorium operari si-
 cut non post malum vitare 49
 Utrum ad idem detur gratia gratum
 faciens et gratia gratis data 49
 Utrum distinguantur gratie secundum
 utilitatem ecclesie 49
 38 **C** Dominica. xi. post penthecostes
 de lege euangelica sermo. 38 50
 Questio proemialis. vtrum status
 legis euangelice sit perfectior
 omnibus alijs presentis vite 50
 Utrum lex euangelica sit alijs
 excellentior et dignior 50
 Que sunt principaliora que con-
 tinentur in euangelio 50
 Utrum lex euangelica maiorem
 conferat gratiam quam lex moysi 51
 39 **C** Dominica. xij. post pentheco-
 stes de gratia et libero arbitrio
 sermo. 39. 51

Questio proemialis. vtrum homo
 sola potestate liberi arbitrii pos-
 sit se disponere ad aliquod bonum
 faciendum 51
 Utrum homo sola potestate li-
 beri arbitrii possit cogitare velle
 vel facere aliquod bonum sine
 gratia 51
 Utrum per aduentum christi li. arbi.
 magis iuuetur diuina gratia 52
 Utrum homo sine gratia sola po-
 testate liberi arbitrii possit sibi
 mereri vitam eternam 52
 40 **C** Dominica. xij. post penthecostes
 de lege euangelica sermo. 40 52
 Questio proemialis. vtrum lex
 euangelica sit antiquior lege
 moysi 52
 Utrum lex euangelica sit stabili-
 or lege moysi 52
 Utrum lex euangelica sit nobilior
 et perfectior lege moysi 52
 Utrum lex euangelica sit utilior
 lege moysi 53
 41 **C** Dominica. xij. post penthe-
 costes de pugna spiritus cum car-
 ne sermo. 41. 53
 Questio proemialis. vtrum idem
 opus bonum sit a libero arbitrio
 et gratia 53
 Utrum necessaria sit exhortatio con-
 tra triumphationem carnis 53
 Que sunt arma huius pugne in-
 ter spiritum et miseriam carnem 54
 Quomodo potest homo trium-
 phaliter de carne victoriam opti-
 nere 54
 42 **C** Dominica. xv. post pentheco-
 stes de institutione et doctrina
 christiana sermo. 42. 54
 Questio proemialis. vtrum in vi-

ta christianorum cupiditas glie
 sit maximū peccatorū 54
 Quomodo instruendi sunt ma-
 iores & prelati 54
 Quomodo instruendi sunt subditi 55
 Quomodo instruendi sunt om-
 nes atq; doctrinandi 55
 43 **C** Dominica. xvi. post penthe-
 costes de virtute perseverantie
 sermo. 43. 55
 Questio proemialis. vtrum con-
 stantia pertineat ad perseveran-
 tiam 55
 Utrum perseverantia sit virtus 56
 Utrum perseverantia indigeat au-
 xilio gratie 56
 Utrum pro perseverantia tenea-
 tur homo deo ad gratiarū acti-
 ones 56
 44 **C** Dominica. xvij. post penthe-
 costes de pace & concordia chri-
 stianorum sermo. 44. 56
 Questio proemialis. vtrum funda-
 mentū pacis & unitatis christia-
 norum sit charitas 56
 Utrum pax et unio christianorum
 sit effectus charitatis 57
 Que virtutes sunt que hanc pa-
 cem habeant augmentare 57
 Utrum hec pax firmetur aliqui-
 bus & que sint illa 57
 45 **C** Dominica. xvij. post penthe-
 costes de gratijs agendis p bñ-
 ficijs receptis sermo. 45. 57
 Questio proemialis. vtrum ma-
 gis teneatur innocens reddere
 gras deo quā penitens 57
 Quare homo obligatur reddere
 gratias deo 57
 Propter quid tenetur homo red-
 dere gratias deo 58

An ad referendū gratias deo re-
 quiratur humilitas velut virtus
 necessaria 58
 46 **C** Dominica. xix. post penthe-
 costes de reformatione vite chri-
 stiane sermo. 46. 58
 Questio proemialis. vtrum pro re-
 novatione vite omnes tenean-
 tur ad baptisimū 58
 Utrum vita christiani deforma-
 ta per peccatū debeat reforma-
 ri per penitentie sacramentū 58
 Quomodo vita christiani debe-
 at reformari ad proximū 59
 Quis est effectus reformationis
 vite in deum 59
 47 **C** Dominica. xx. post penthe-
 costes de prudentia vite spiri-
 tualis sermo. 47. 59
 Questio proemialis. vtrum precē-
 pitanter viuere & sine cautela in
 agibilibus pcedere sit pcm 59
 Utrum prudentia sit virtus ne-
 cessaria in vita spiritali 59
 Utrum pertineat ad prudentē vita
 re ebrietatē tanquā pcm 60
 Utrum ad prudentē pertineat inue-
 nire iuamēta vite spūalis 60
 48 **C** Dominica. xxi. post penthe-
 costes de virtute fortitudinis ser-
 mo. 48. 60
 Questio proemialis. vtrum lice-
 at homini habere confidentiā
 in bello spiritali de aliqua cre-
 atura 60
 Quid sit fortitudo & an sit virtus
 spiritalis 60
 Utrum fortitudo sit necessaria in
 bello spiritali 60
 Quot sunt genera armorū huius
 virtutis 61

49	Dñica. xxiij. post pēthecostes	
	de virtute spei sermo. 49	61
	Questio proemialis. vtruz possit	
	aliquis sperare alteri vitā eter-	
	nam	61
	Utrum fides precedat virtutem	
	spei	61
	Utrum spes sit virtus theologi-	
	ca	62
	Utrum obiectū spei sit determi-	
	nate eterna beatitudo	62
50	Dominica. xxiij. post penthe-	
	costes de virtute in generali et	
	in cōmuni sermo. 50.	62
	Questio proemialis. vtrū homo	
	virtuosus sit imitandus	62
	Utrū virtus p̄sistat in medio	62
	Quare polleat quis vsu vnius vir-	
	tutis magis quā alterius	62
	Utrum virtus sit specialiter com-	
	mendabilis	63
51	Domica. xxiij. post pētheco-	
	stes de oratione sermo. 51.	63
	Questio proemialis. vtruz semp	
	debeamus orare	63
	Utrum debemus orare pro alijs	
	sicut pro nobis	63
	Utrum postulare sit aliud quam	
	orare: et quot sunt partes oratio-	
	nis	63
	Utruz in oratione sit aliquid de-	
	terminare petendum	64

Deo gratias

A

BITONTO

Compones Domini

52